

SRR 2/2025 rd

**STATSRÅDETS REDOGÖRELSE OM PLANEN FÖR
DE OFFENTLIGA FINANSERNA FÖR 2026—2029**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

PLAN FÖR DE OFFENTLIGA FINANSERNA FÖR 2026—2029.....	4
1. De ekonomiska utgångspunkterna	6
1.1. De ekonomiska utsikterna	6
1.2. Utsikterna för de offentliga finanserna	7
1.3. Hållbarheten inom de offentliga finanserna.....	8
2. Den ekonomi- och finanspolitiska linjen.....	9
3. Mål och regler som styr skötseln av de offentliga finanserna	11
4. Statsfinanserna	15
4.1. Rambestämmelsen för statsfinanserna.....	15
4.2. Utvecklingen av utgifterna samt anslagsramen inom budgetekonomin	16
4.3. Riktlinjer för budgetekonomin 2026—2029	19
4.3.1. Riktlinjer för de olika förvaltningsområdena.....	23
Statsrådets kansli	23
Utrikesministeriets förvaltningsområde.....	24
Justitieministeriets förvaltningsområde.....	25
Inrikesministeriets förvaltningsområde	26
Försvarsministeriets förvaltningsområde.....	28
Finansministeriets förvaltningsområde.....	29
Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde	31
Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde	33
Kommunikationsministeriets förvaltningsområde.....	34
Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde.....	35
Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde	37
Miljöministeriets förvaltningsområde	40

4.3.2. Förvaltning samt projekt som gäller informationssystem.....	41
4.4. Inkomster inom budgetekonomin.....	43
4.5. Balansen och skulden i statens budgetekonomi.....	48
4.6. Statsfinanserna utanför budgeten.....	49
4.7. Hållbar utveckling	50
5. Välfärdsområdenas ekonomi.....	52
5.1. Välfärdsområdenas finansiering och statens åtgärder	52
5.2. Välfärdsområdenas fullmakter att uppta lån samt ansvar för låne- och finansieringsavtal	57
5.3. Uppskattning av välfärdsområdenas inkomster och utgifter	58
5.4. Bedömning av tillräckligheten i fråga om välfärdsområdenas finansiering	60
6. Den kommunala ekonomin	72
6.1. Riktlinjer för den kommunala ekonomin.....	72
6.2. Statliga åtgärder som påverkar den kommunala ekonomin.....	73
6.3. Uppskattning av den kommunala ekonomins utgifter, inkomster och balans	75
7. Arbetspensionsanstalter och övriga socialskyddsfonder.....	77
8. Sammandrag av åtgärderna inom den offentliga ekonomin.....	79
9. Uppskattning av de offentliga samfundens inkomster och utgifter.....	86
10. De offentliga samfundens ekonomiska åtaganden och risker	89
BILAGA 1 I kalkylerna använda prognoser och antaganden	96
BILAGA 2 Strukturella ändringar samt justeringar av pris- och kostnadsnivån i utgiftsramen för statsfinanserna.....	98
BILAGA 3 Ändringar i den prognos som använts i kalkylerna, känslighetsanalys och jämförelse med kommissionens senaste prognos.....	105
BILAGA 4 Lägesrapport för Finland.....	108
Tabell 2—9.....	125

PLAN FÖR DE OFFENTLIGA FINANSERNA FÖR 2026—2029

Planen för de offentliga finanserna uppfyller kravet enligt Europaparlamentets och rådets förordning (473/2013) på en budgetplan på medellång sikt och grundar sig på en oberoende prognos för makroekonomin och de offentliga finanserna som gjorts av finansministeriets ekonomiska avdelning i enlighet med förordningen. I planen för de offentliga finanserna ingår även en årlig lägesrapport om Finlands medelfristiga plan.

Statsrådet har i dag, sedan ärendet undergått förberedande behandling i finansutskottet, med stöd av 2 § i statsrådets förordning om en plan för de offentliga finanserna (120/2014), 1 § i förordningen om statsbudgeten (1243/1992) och statsrådets beslut av den 24 april 2003 om principerna för uppgörande av ramförslag för statsfinanserna, budgetförslag samt verksamhets- och ekonomiplaner utfärdat följande plan för de offentliga finanserna samt det beslut om ramarna för statsfinanserna som ingår i planen:

Sammandrag

De ekonomiska utgångspunkterna och den finanspolitiska linjen

Finansministeriets bedömning är att den ekonomiska tillväxten kommer att vara 1,3 % 2025 och kring 1,5 % 2026—2029. Den geopolitiska osäkerheten och de handelspolitiska spänningarna har dock avsevärt ökat osäkerheten om framtidsutsikterna. Beroende på hur länge och i vilken omfattning handelskriget pågår och de tullar som införts är i kraft kan den ekonomiska tillväxten bli svagare än väntat i år och nästa år.

Underskottet i de offentliga finanserna ökade och var 4,4 % i förhållande till BNP 2024. Det förbättrade konjunkturläget och de anpassningsåtgärder som regeringen beslutat om minskar underskottet från och med 2025. De offentliga finanserna stärks fram till 2028, varefter underskottet börjar öka igen på grund av ökade försvarsutgifter.

De offentliga finanserna har under de senaste 15 åren försämrats på grund av den åldrande befolkningen, globala kriser, konsekvenserna av Rysslands anfallskrig och den svaga ekonomiska tillväxten i Finland. Under de senaste åren har också stora försvarsupphandlingar och en höjning av räntenivån ökat den offentliga skulden. Finansministeriets ekonomiska avdelning förutspår att den offentliga sektorns skuld i förhållande till BNP kommer att vara nästan 90 % i slutet av 2029, medan den var cirka 35 % 2008.

Statsminister Orpos regering har som mål att stabilisera skuldkvoten i de offentliga finanserna fram till 2027. För att uppnå detta har regeringen i regeringsprogrammet och våren 2024 beslutat och förbundit sig att genomföra åtgärder som stärker de offentliga finanserna med sammanlagt 9 miljarder euro. Regeringen har också förbundit sig att tillämpa ett ramförfarande som gäller utgifterna inom statsfinanserna, vilket bidrar till att stödja genomförandet av de fastställda anpassningsåtgärderna.

Vid sidan av de åtgärder som direkt påverkar de offentliga utgifterna och inkomsterna är det viktigt att se till att det finns förutsättningar för ekonomisk tillväxt. En starkare ekonomisk tillväxt dämpar den offentliga skuldsättningen, ökar skuldållbarheten, minskar det utgiftstryck som följer av den åldrande befolkningen och underlättar finansieringen på lång sikt av de ökade försvarsutgifter som orsakas av förändringarna i omvärlden.

Regeringen stöder den ekonomiska tillväxten genom många åtgärder som det beslutats om redan tidigare, såsom genom att genomföra strukturella reformer för att öka sysselsättningen, rikta satsningar enligt lagen om statlig finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet till objekt som stöder förutsättningarna för ekonomisk tillväxt samt genom att genomföra ett tidsbundet investeringsprogram. Utöver dessa åtgärder beslutade regeringen vid sin halvtidsöversyn om betydande nya åtgärder, som förbättrar incitamenten att arbeta, stärker finländarnas köpkraft och främjar förutsättningarna för investeringar och företagande.

Den befintliga stocken för statsborgen och statsgarantier har ungefär tredubblats sedan 2010 och uppgick till cirka 69 miljarder euro i slutet av 2024. Regeringen fäster uppmärksamhet vid och ser allvarligt på de risker som borgens- och garantiansvar medför.

Utvecklingen inom statens budgetekonomi

Utgifterna inom budgetekonomin beräknas 2026 uppgå till cirka 90,0 miljarder euro, vilket är cirka 0,8 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2025. Ökningen beror i synnerhet på lagstadgade och avtalsbaserade indexjusteringar. Utgifterna minskar till följd av de reformer och utgiftsbesparingar som regeringen har fastställt. Åren 2026—2029 beräknas utgifterna inom budgetekonomin vara i genomsnitt 90,7 miljarder euro enligt prisnivån 2026. Behovet av anslag minskar bl.a. till följd av att regeringens investeringsprogram av engångsnatur minskar effekterna på anslaget och till följd av de projekt som avslutas 2027.

Inkomsterna inom budgetekonomin beräknas uppgå till 83,0 miljarder euro 2026 och 85,2 miljarder euro 2029, varav skatteinkomsternas andel uppskattas vara 76,6 miljarder euro. Skatteinkomsterna ökar med i genomsnitt 3,2 % per år.

Underskottet i statens budgetekonomi beräknas vara 7,0 miljarder euro 2026, i genomsnitt 10,7 miljarder euro 2027—2028 och öka till 12,6 miljarder euro 2029. År 2026 stärks balansen av faktorer av engångsnatur.

Välfärdsområdenas ekonomi

Nivån på den icke-öronmärkta finansieringen till välfärdsområdena är cirka 27,1 miljarder euro 2026 och 26,9 miljarder euro i slutet av ramperioden enligt prisnivån 2026. Den efterhandsjustering av finansieringen som görs med två års fördröjning minskar välfärdsområdenas finansiering 2026–2029 i och med att områdenas ekonomi stärks. Finansieringen minskar också till följd av de uppgiftsändringar som genomförs som en del av anpassningsåtgärderna inom de offentliga finanserna. Däremot ökar finansieringen bl.a. på grund av en uppskattad ökning av servicebehovet.

Finansieringsbeloppet stiger på 2026 års nivå med cirka 1,2 miljarder euro jämfört med den föregående planen för de offentliga finanserna. Ökningen förklaras i synnerhet av indexjusteringen.

Den kommunala ekonomin

Regeringens beslut stärker den kommunala ekonomin 2026—2029. De justeringar som föranleds av den gällande lagstiftningen och som ingår i planen för de offentliga finanserna våren 2025 ökar nettobeloppet av statsandelarna till kommunerna, men effekterna av de regeringsbeslut som beaktats som nya försvagar den kommunala ekonomin i någon mån. För statsbidragen till kommunerna anvisas det cirka 5,9 miljarder euro 2026, varav de kalkylerade statsandelarna utgör cirka 4,8 miljarder euro. Vid ramperiodens slut uppgår statsbidragen till cirka 6,0 miljarder euro, varav de kalkylerade statsandelarna utgör cirka 4,9 miljarder euro. Jämfört med planen för de offentliga finanserna 2025—2028 höjs statsbidragen bl.a. på grund av beredskapen att betala ersättningar till kommunerna för kostnader för egendomsarrangemang som anknyter till social- och hälsovårdsreformen.

Ändringar som EU:s reviderade finanspolitiska lagstiftning medför

Den lagstiftning som styr skötseln av de offentliga finanserna är i förändring. EU:s reviderade finanspolitiska lagstiftning trädde i kraft den 30 april 2024 och den reviderade nationella finanspolitiska lagstiftningen ska vara i kraft den 1 januari 2026. I enlighet med den reviderade EU-lagstiftningen godkände statsrådet den 10 oktober 2024 Finlands första nationella medelfristiga plan och den nettoutgiftsbana för 2025—2028 som ingår i den. I bilaga 4 till denna plan för de offentliga finanserna finns den nationella lägesrapport som ska lämnas till EU. Rapporten ersätter stabilitetsprogrammet enligt den tidigare EU-lagstiftningen.

1. De ekonomiska utgångspunkterna

Statsminister Orpos regering driver en ekonomisk politik som bygger på en lägesbild över ekonomin baserad på en oberoende prognos som gjorts av finansministeriets ekonomiska avdelning.

1.1. De ekonomiska utsikterna

Inflationen har klart avtagit och räntorna har sjunkit, vilket har förbättrat hushållens köpkraft både i Finland och på exportmarknaden. Ökningen i konsumtionen bromsas dock fortfarande upp av den ekonomiska osäkerheten. Investeringarna ökar däremot snabbare, eftersom såväl återhämtningen inom byggandet som projekt som hänför sig till energiomställningen och försvaret medför en rejäl ökning av investeringarna under prognosperioden. BNP-tillväxten beräknas vara 1,3 % 2025 och kring 1,5 % 2026—2029.

Varuexporten förväntas öka i takt med att ekonomin i euroområdet återhämtar sig. Importen ökar snabbare än exporten, eftersom en stor del av den ökade efterfrågan i Finland kommer från investeringar där importerade insatsvaror står för en betydande andel.

Osäkerheten i världsekonomin har ökat klart i början av året på grund av ökade handelspolitiska spänningar. Prognosen bygger på antagandet att de tullar som Förenta staterna infört endast kommer att gälla en kort tid. Om de tullar som Förenta staterna infört stannar på en hög nivå under en längre tid och EU svarar med höga mottullar, finns det en risk att den ekonomiska utvecklingen blir svagare än väntat i år och nästa år.

Sysselsättningsläget är svagt, men tack vare den ökade produktionen under 2025 börjar sysselsättningen gradvis öka. Åren 2026—2029 ökar antalet sysselsatta och arbetslöshetsgraden sjunker till drygt 7 %. Sysselsättningsgraden (15—64-åringar) beräknas öka till 73,7 % 2029. Utvecklingen av

sysselsättningen påverkas förutom av konjunkturutvecklingen också av regeringens strukturpolitiska sysselsättningsåtgärder.

Till följd av den positiva nettoinvandringen beräknas befolkningen i arbetsför ålder öka under granskningsperioden. Ökningen av andelen befolkning i arbetsför ålder ökar arbetsinsatsens inverkan på tillväxten av den ekonomiska produktionen.

Den totala produktiviteten beräknas på medellång sikt öka med endast cirka 0,5 % per år, då ökningen i början av 2000-talet var i medeltal över 2 % varje år. Produktivitetstillväxten kommer dock att vara något snabbare än i genomsnitt under 2010-talet.

Samhällsekonomin utveckling

	2023	2024	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
BNP:s värde, miljarder euro	272,8	276,2	286,0	297,5	309,0	320,2	331,1
BNP, volymförändring, %	-0,9	-0,1	1,3	1,6	1,5	1,4	1,4
Arbetslöshetsgrad, %	7,2	8,4	8,8	8,3	7,9	7,6	7,3
Sysselsättningsgrad, %	73,6	72,1	71,7	72,1	72,6	73,2	73,7
Konsumentprisindex, ändring, %	6,2	1,6	0,9	1,6	1,8	2,0	2,0
Lång ränta, 10 år, %	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	2,7	2,6

1.2. Utsikterna för de offentliga finanserna

Läget för de offentliga finanserna försämrades klart 2024. Från och med 2025 börjar underskottet i de offentliga finanserna minska, när största delen av effekterna av anpassningsåtgärderna kommer att synas och konjunkturerna förbättras. Underskottet skulle minska tydligare, om inte försvarsupphandlingarna samtidigt ökade utgifterna. De första F-35-planen förväntas bli levererade i slutet av 2025, och dessutom pågår många andra anskaffningar av materiel och utrustning.

Fram till 2028 minskar underskottet i de offentliga finanserna till 3,1 %, varefter det ökar till 3,3 % 2029. Den höjning av försvarsutgifterna till 3 % i förhållande till BNP fram till 2029 som regeringen fastställde i april 2025 ökar utgifterna kraftigt 2028 och 2029. Detta ökar också underskottet i de offentliga finanserna och påskyndar skuldsättningen. Utan denna höjning av försvarsutgifterna skulle underskottet vara cirka 2,5 % 2029.

De tillväxtåtgärder som regeringen beslutade om vid förhandlingarna våren 2025 minskar i synnerhet intäkterna från inkomstskatterna från och med 2026. För att kompensera minskningen vidtar regeringen anpassningsåtgärder och höjer skatterna. I prognosen har endast åtgärdernas direkta konsekvenser för skatteinkomsterna och utgifterna bedömts. Den totala effekten av åtgärderna försvagar saldot i de offentliga finanserna från och med 2026. Statens skuldsättning bromsas upp av en extra intäktsföring på cirka 1 miljard euro från Statens pensionsfond 2027.

Den offentliga skulden fortsätter att öka 2025, men långsammare än året innan. Underskottet börjar minska, vilket minskar behovet av upplåning. Dessutom bromsar den spirande ekonomiska tillväxten upp ökningen av skuldkvoten. Åren 2026—2027 avtar ökningen av skuldkvoten till under en procentenhet per år, men därefter tilltar ökningen. Skuldkvoten stiger till nästan 90 % 2029.

Av de undersektorer som ingår i den offentliga ekonomin visar statsförvaltningen det största underskottet. Sektorns underskott ökar 2025 till cirka 4 %, varefter underskottet minskar, för att åter öka 2029. Regeringens anpassningsåtgärder minskar statsförvaltningens underskott, men de ökade försvars- och ränteutgifterna samt de beslut som fattades vid halvtidsöversynen ökar underskottet.

Kommunalförvaltningens underskott fördjupas 2025 bl.a. på grund av ökade konsumtionsutgifter och investeringar, svag utveckling av skatteinkomsterna och nedskärningar i statsandelarna. När de temporära nedskärningarna i statsandelarna upphör, uppvisar kommunalförvaltningen fortfarande ett underskott. Valfärdsområdenas finansiella ställning balanseras 2025 med hjälp av ökad statlig finansiering och anpassningsåtgärder. Trycket på valfärdsområdena att anpassa ekonomin fortsätter, eftersom de fortfarande bör täcka sina underskott under tidigare år.

Under de närmaste åren kommer arbetspensionsanstalternas överskott att vara drygt en procent. Även om pensionsutgifterna ökar, ökar sektorns överskott måttligt tack vare ökningen av intäkterna från arbetspensionsavgifterna och kapitalinkomsterna. Sektorn för de övriga socialskyddsfonderna uppvisade ett litet underskott 2024, men under prognosåren utvecklas saldot mot balans. Utgifterna minskar i synnerhet på grund av de anpassningsåtgärder i fråga om sociala förmåner som statsminister Orpos regering beslutat om. Arbetspensionsanstalternas finansiella ställning försvagas 2027 på grund av en intäktsföring av engångsnatur från Statens pensionsfond.

Centrala nyckeltal för den offentliga ekonomin enligt nationalräkenskaperna, i förhållande till bruttonationalprodukten (%)

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skatter och socialskyddsavgifter	42,6	42,3	42,6	42,5	42,1	42,2	42,3
De offentliga samfundens utgifter	55,9	57,6	57,1	56,2	55,6	55,2	55,5
De offentliga samfundens nettokreditgivning	-3,0	-4,4	-3,8	-3,2	-3,3	-3,1	-3,3
— Statsförvaltningen	-3,3	-3,6	-3,9	-3,5	-3,5	-3,5	-3,9
— Kommunalförvaltningen	-0,4	-0,4	-0,6	-0,6	-0,6	-0,5	-0,4
— Valfärdsområdena	-0,6	-0,7	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,4
— Arbetspensionsanstalterna	1,0	0,7	1,0	1,1	1,0	1,4	1,4
— Övriga socialskyddsfonder	0,4	-0,5	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Primärt saldo	-1,8	-2,8	-2,3	-1,6	-1,5	-1,2	-1,4
Strukturellt saldo	-1,7	-2,7	-2,5	-2,4	-2,8	-2,7	-3,3
De offentliga samfundens bruttoskuld	77,5	82,1	85,3	86,3	86,7	88,2	89,9
Statsskuld	57,3	61,3	64,1	64,8	65,5	66,7	68,3
De offentliga samfundens nettoutgifter, årlig förändring, % ¹	-	3,2	1,6	2,1	3,8	3,0	4,0

¹⁾ Artikel 2.2 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263.

1.3. Hållbarheten inom de offentliga finanserna

Den ekonomiska tillväxten förutspås förbli svag under de kommande årtiondena, när produktivitetsökningen förblir långsam och ökningen av arbetskraften avtar. Hållbarheten inom de offentliga finanserna försvagas också av den snabbt åldrande befolkningen. De nya åldersklasserna är mindre än de tidigare på grund av att nativiteten sjunker och människorna lever överlag längre. Ökningen av andelen äldre i befolkningen ökar särskilt hälsoutgifterna och omsorgsutgifterna. Samtidigt bromsar den avtagande ökningen av andelen befolkning i arbetsför ålder den ekonomiska tillväxten och försvagar därmed också de offentliga inkomsterna.

Enligt prognosen stiger skuldkvoten till knappa 87 % före utgången av denna valperiod och är enligt kalkylen över utgiftstrycket i de offentliga finanserna på lång sikt efter nästa valperiod 2031 över 92 %. Den ökande skuldkvoten ökar ränteutgifterna, vilket i sin tur ökar underskottet i statsfinanserna och ytterligare påskyndar skuldsättningen. De långsiktiga kalkylerna är förenade med osäkerhet när det gäller den förväntade ekonomiska utvecklingen, vilket kan granskas utifrån den historiska variationen i de ekonomiska uppgifterna. Med beaktande av de utvecklingstrender som enligt Finlands ekonomiska historia eventuellt är svagare och gynnsammare än prognosens basscenario, kan man uppskatta att skuldkvoten inom de offentliga finanserna vid utgången av denna valperiod med cirka 60 %:s sannolikhet ligger mellan 80 och 94 % och efter nästa valperiod med cirka 60 %:s sannolikhet ligger mellan 83 och 103 %. Utifrån en granskning som bygger på prognosen kan man dra slutsatsen att det är osannolikt att utvecklingen i Finlands skuldkvot utan ytterligare åtgärder kommer att minska i någon betydande grad.

Det finns ett betydande hållbarhetsunderskott i de offentliga finanserna, dvs. en långsiktig obalans mellan inkomster och utgifter i de offentliga finanserna. Utan effektiva åtgärder som bromsar utgiftsökningen eller ökar inkomstbasen kommer det nuvarande totala skatteuttaget inte att räcka till för att finansiera utgifterna i framtiden. En permanent obalans mellan de offentliga inkomsterna och utgifterna hotar att öka skuldsättningen så att den blir okontrollerbar på lång sikt. För att undvika detta bör de offentliga finanserna stärkas exempelvis genom strukturella reformer som förbättrar sysselsättningen och den ekonomiska tillväxten utan att öka utgifterna inom de offentliga finanserna.

Finansministeriet bedömer att hållbarhetsunderskottet kommer att vara cirka 2,5 % i förhållande till BNP, dvs. cirka 7,5 miljarder euro på 2029 års nivå. Det uppskattade hållbarhetsunderskottet är förknippat med stor osäkerhet, och uppskattningen är känslig för de använda antagandena om den framtida utvecklingen. Trots osäkerheten erbjuder uppskattningen en konsekvent metod att granska de kommande utmaningarna för de offentliga finanserna och metoder att klara av dem.

I beräkningarna av hållbarhetsunderskottet beräknar man hur befolkningens åldrande påverkar utsikterna för de offentliga finanserna under de kommande decennierna. Utöver den åldrande befolkningen orsakar också andra faktorer tryck på de offentliga finanserna. De beror till exempel på beredskapsåtgärder i den nya försämrade säkerhetspolitiska miljön, klimatförändringarna och på behovet att förnya och reparera infrastruktur, men de ingår inte i granskningen av hållbarhetsunderskottet. Dessutom är det bra att notera att det i beräkningen av hållbarhetsunderskottet inte förutsätts att skuldkvoten i de offentliga finanserna lägger sig på någon viss nivå. Därför bör den offentliga ekonomins skuldhållbarhet granskas också på andra sätt.

2. Den ekonomi- och finanspolitiska linjen

Statsminister Orpos regering har som mål att höja finländarnas levnadsstandard, styra in Finlands ekonomi på en hållbar tillväxtbana och bryta den skuldsättningsutveckling som hotar välfärden. Regeringen förbättrar finländarnas möjligheter att bygga sig en framtid genom utbildning, arbete och företagande. En stabil ekonomisk utveckling skapar trygghet och främjar familjebildning. Regeringen har som mål att öka hushållens köpkraft och eftersträvar att i sina beslut ta hänsyn till konsekvenserna för hushållens dagliga utgifter. Regeringen har som mål ett Finland där finansieringen av välfärdssamhällets viktigaste tjänster är tryggad också för kommande generationer.

I regeringsprogrammet ställde regeringen upp följande centrala mål för den ekonomiska politiken och finanspolitiken:

- Skuldkvoten i de offentliga finanserna ska stabiliseras och därefter under de kommande valperioderna varaktigt börja minska. Det långsiktiga målet är en ekonomisk tillväxt och en skuldsättning i förhållande till bruttonationalprodukten som ligger på nordisk nivå.
- Saldot i de offentliga finanserna förbättras så att underskottet i de offentliga finanserna i förhållande till bruttonationalprodukten uppgår till högst 1 % under denna valperiod, det vill säga senast 2027.
- Genom sysselsättnings- och tillväxtåtgärderna eftersträvas 100 000 nya sysselsatta. Målet på längre sikt är att höja sysselsättningsgraden till 80 %.
- Sysselsättnings- och tillväxtåtgärder i kombination med direkta anpassningsåtgärder skapar förutsättningar för en balansering av de offentliga finanserna 2031.

I enlighet med regeringsprogrammet sörjer Finland för upprätthållandet och utvecklandet av sin försvarsförmåga med beaktande av förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön. Regeringen har fastställt att Finland strävar efter att höja nivån på försvarsutgifterna enligt Natos definition till minst 3 % i förhållande till bruttonationalprodukten före 2029.

Den ekonomisk-politiska linjen

Det främsta sättet att stabilisera de offentliga finanserna är att påskynda tillväxten inom ekonomi och sysselsättning. Den ekonomiska tillväxten påskyndas med hjälp av bättre förutsättningar för rättvis konkurrens, betydande satsningar på FoUI-verksamhet, åtgärder som höjer kompetensnivån och åtgärder som förbättrar arbetsmarknaden. Regeringen har dessutom som mål att stärka Finlands konkurrenskraft och skapa bättre förutsättningar för företagande.

Regeringen fattade vid sin halvtidsöversyn beslut om nya betydande åtgärder för att påskynda den ekonomiska tillväxten och undanröja hinder för tillväxt. Incitamenten att arbeta förbättras och köpkraften stärks bl.a. genom att lindra beskattningen av förvärvsinkomster från och med 2026. Mervärdesbeskattningen lindras genom att mervärdesskattesatsen för nyttigheter som omfattas av en skattesats på 14 % sänks med 0,5 procentenheter. Ökade investeringar och företagande stöds bl.a. genom att samfundsskattesatsen sänks med två procentenheter i början av 2027 och genom att tiden för avdragsrätt för förluster förlängs. Utöver dessa åtgärder beslutade regeringen om flera andra åtgärder för att förbättra konkurrenskraften, höja kompetensnivån och skapa gynnsammare förhållanden för investeringar.

De viktigaste sysselsättningshöjande strukturpolitiska åtgärderna i regeringsprogrammet är frångåendet av de nuvarande system som innehåller incitament till frånvaro i arbetslivet, de omfattande reformerna av arbetslöshetsförmånerna samt arbetsmarknadsreformerna för en flexiblere arbetsmarknad. De åtgärder som hittills har genomförts bedöms på längre sikt stärka sysselsättningen med cirka 90 000 personer och de offentliga finanserna med sammanlagt cirka 2,1 miljarder euro genom den ökade sysselsättningen.

Finland har som mål att öka forsknings- och utvecklingsutgifterna till 4 % i förhållande till BNP före 2030. I enlighet med FoU-finansieringslagen höjs den statliga FoU-finansieringen så att beloppet av fullmakterna och anslagen 2030 motsvarar 1,2 % i förhållande till bruttonationalprodukten. Genom satsningarna strävar man efter att förbättra kompetensen, produktiviteten och Finlands konkurrenskraft. Den statliga FoU-finansieringen beskrivs närmare i avsnitt 4.3.

Regeringen stöder hållbar ekonomisk tillväxt också genom ett tidsbundet investeringsprogram i enlighet med regeringsprogrammet. Investeringsprogrammet på 4 miljarder euro, som finansieras med kapitalinkomster, har utökats med sammanlagt 230 miljoner euro. Dessutom har programmet kompletterats inom ramen med sammanlagt 290 miljoner euro. Investeringsprogrammet består av

betydande satsningar på trafikledsprojekt som är viktiga med tanke på arbetskraftens rörlighet, den exportdrivna industrin och näringslivet samt på minskningen av det eftersatta underhållet och främjandet av banprojekt överallt i Finland.

Regeringen främjar förutsättningarna för ekonomisk tillväxt också genom andra åtgärder, bland annat genom att göra processen för investeringstillstånd smidigare och påskynda stora industriella investeringar i ren omställning genom skattegottgörelser. För att stärka kapitalmarknaden för tillväxtföretag kapitaliseras dessutom Finlands Industriinvestering Ab med 300 miljoner euro genom omstrukturering av statens egendom.

Den finanspolitiska linjen

Med sin finanspolitik vill statsminister Petteri Orpos regering stärka de offentliga finanserna och vända skuldsättningstrenden i Finland. Regeringen har förbundit sig till åtgärder för att stabilisera skuldkvoten före slutet av regeringsperioden.

Regeringen har beslutat och förbundit sig att genomföra ett åtgärds paket på cirka 9 miljarder euro för att stärka de offentliga finanserna. Åtgärderna i regeringsprogrammet stärker de offentliga finanserna med ett nettobelopp som uppgår till 6 miljarder euro på 2027 års nivå. Av detta belopp utgörs cirka 4 miljarder euro av åtgärder för att anpassa utgifterna inom de offentliga finanserna, och dessutom strävar man efter att genom strukturpolitiska sysselsättningsfrämjande åtgärder stärka de offentliga finanserna med cirka 2 miljarder euro på 2027 års nivå. Våren 2024 fattade regeringen beslut om ytterligare åtgärder som stärker de offentliga finanserna med cirka 3 miljarder euro från och med 2025. Av dessa åtgärder består cirka hälften av utgiftsbesparingar och hälften av skatteåtgärder.

Regeringen följer aktivt genomförandet av regeringsprogrammets åtgärdshelhet på 9 miljarder euro och reagerar vid behov med ersättande åtgärder, om det finns en risk att målet med åtgärdshelheterna inte uppnås. Regeringen övervakar effektivt genomförandet av de sparåtgärder som man beslutat om för välfärdsområdena. De besparingar i statens utgifter som det beslutats om som en del av åtgärdshelheten har alla beaktats i utgiftsramen för statsfinanserna, som regeringen har förbundit sig att iaktta.

De åtgärder för att påskynda den ekonomiska tillväxten som regeringen beslutade om vid sin halvtidsöversyn minskar skatteinkomsterna med drygt 2 miljarder euro, när åtgärdernas gynnsamma totalekonomiska effekter inte har beaktats. Tillväxtåtgärderna finansieras genom nya utgiftsbesparingar och åtgärder som ökar inkomsterna, såsom genom statsförvaltningens produktivitetsbesparingar och ett stärkt skatteunderlag. Genom utgiftsbesparingarna säkerställs också att statens utgiftsram iakttas. Enligt en statisk bedömning stärker de fastställda anpassningsåtgärderna de offentliga finanserna med sammanlagt något under 1 miljard euro. Dessutom utnyttjas statens balansräkning som bryggfinansiering innan tillväxtåtgärdernas positiva effekter på den ekonomiska tillväxten realiserar fullt ut. Den överföring från Statens pensionsfond som görs för att täcka pensionsutgifter som betalas ur statsbudgeten ökas med ett engångsbelopp så att statens behov av upplåning minskar med cirka 1 miljard euro 2027.

3. Mål och regler som styr skötseln av de offentliga finanserna

Syftet med planen för de offentliga finanserna är att stödja det beslutsfattande som gäller de offentliga finanserna och de mål som ställts för de offentliga finanserna. Planen täcker hela den offentliga ekonomin och innehåller delar som gäller statsfinanserna, välfärdsområdenas ekonomi, den kommunala ekonomin, lagstadgade arbetspensionsanstalter och andra socialskyddsfonder. Statsrådet gör upp en plan för de offentliga finanserna för valperioden och justerar varje år planen för de följande fyra åren före utgången av april.

Planen för de offentliga finanserna har utarbetats i enlighet med gällande finanspolitisk lagstiftning på EU-nivå och nationell nivå. EU:s reviderade finanspolitiska lagstiftning trädde i kraft den 30 april 2024. Den nationella finanspolitiska lagstiftningen håller på att revideras, också för att beakta de förändringar som gjorts på EU-nivå. Den reviderade nationella lagstiftningen ska vara i kraft den 1 januari 2026.

Finanspolitiska regler och mål 2025

I enlighet med EU:s reviderade finanspolitiska lagstiftning utarbetar medlemsstaterna medelfristiga (finans- och strukturpolitiska) planer i vilka nettoutgiftsbanan, dvs. de nominella primära nettoutgifternas tillåtna ökningstakt, utgör en central del. Medlemsstaterna ska följa de nettoutgiftsbananor som rådet godkänt och som EU:s finanspolitiska övervakning fokuserar på. Även om det medelfristiga målet (MTO) har strukits i EU-ramen, är det tills vidare en del av det nationella finanspolitiska ramverket, vilket innebär att statsrådet i enlighet med den finanspolitiska lagen (869/2012)¹ ännu i denna plan för de offentliga finanserna ska fastställa nivån på och göra en bedömning av framstegen mot det medelfristiga målet. I enlighet med den gällande nationella lagstiftningen presenteras likaså fortfarande fleråriga mål för balansen, skuldsättningen och utgifterna inom de offentliga finanserna samt egna mål för respektive sektorer som omfattas av de offentliga finanserna.

De mål för den ekonomiska politiken och finanspolitiken som fastställts i regeringsprogrammet beskrivs i kapitel 2.

Ett viktigt verktyg i styrningen av regeringens finanspolitik är statens ramförfarande, som fastställer ett maximibelopp för cirka 85 % av utgifterna i statsbudgeten. Systemet med ramar för statsfinanserna grundar sig på de bindande, reella totala ramar som gjorts upp för valperioden och i vilka man årligen endast gör behövliga justeringar av pris- och kostnadsnivån samt strukturella korrigeringar. Regeringsprogrammets föresatser och andra åtgärder genomförs inom de gränser som ramen för valperioden tillåter. Ramarna för statsfinanserna behandlas i avsnitt 4.

Nettoutgiftsbana

Statsrådet godkände den 10 oktober 2024 Finlands första nationella medelfristiga plan och den nettoutgiftsbana för 2025—2028 som ingår i den och som godkändes av Europeiska unionens råd den 21 januari 2025. Finland ansöker om aktivering av den nationella undantagsklausulen enligt EU:s finanspolitiska lagstiftning på grund av ökade försvarsutgifter 2025—2028. Undantagsklausulen gör det möjligt att avvika från den nettoutgiftsbana som rådet godkänt.

Nationellt finansierade primära nettoutgifter¹ 2025—2028 (förändring, %)

	2025	2026	2027	2028
Nettoutgiftsbana	1,6	1,9	2,5	2,5

¹ Med primära nettoutgifter avses offentliga samfunds utgifter efter avdrag för ränteutgifter, konjunkturberoende utgifter för arbetslöshetsersättning, engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder samt utgifter för EU-program som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel och nationella utgifter för samfinansiering av program. Dessutom beaktas diskretionära åtgärder på inkomstsidan i de primära nettoutgifterna så att skattehöjningar höjer nettoutgiftsbanan och skattelättnader sänker den.

¹ Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna.

Det medelfristiga målet

Statsrådet håller kvar det medelfristiga mål på -0,5 % i förhållande till BNP som fastställts för det strukturella saldot i de offentliga finanserna i enlighet med 2 § i den finanspolitiska lagen (869/2012). Det nuvarande medelfristiga målet hålls i kraft så länge som det ingår i den nationella finanspolitiska lagstiftningen. I EU:s nya finanspolitiska regler stryks det medelfristiga målet, vilket beaktas i samband med ändringarna av den nationella finanspolitiska lagstiftningen.

Andra finanspolitiska mål

I regeringsperiodens första plan för de offentliga finanserna uppställde regeringen fleråriga mål för hela den offentliga ekonomin och därutöver mål för det strukturella saldot för varje sektor inom de offentliga finanserna². I april 2024 såg regeringen över målen på grund av den förändrade lägesbilden och de ytterligare anpassningsåtgärder som det beslutats om. Kraven på sektoriella och fleråriga mål hänför sig till det medelfristiga målet, som har strukits i de finanspolitiska EU-regler som trädde i kraft den 30 april 2024. Det medelfristiga målet ersattes av efterlevnad av den nettoutgiftsbana som rådet har godkänt. Med beaktande av den eventuella nationella undantagsklausulen enligt EU-lagstiftningen, beskrivs nedan som sådana de fleråriga mål som presenterades i fjolårets plan för de offentliga finanserna. Målen kommer vid behov att ses över efter det att den reviderade nationella finanspolitiska lagstiftningen har trätt i kraft.

Fleråriga mål för de offentliga finanserna, % i förhållande till bruttonationalprodukten

	2025	2026	2027	2028
Nominellt saldo för de offentliga samfunden	-2,7	-1,9	1,3	-0,9
De offentliga samfundens utgifter	56,1	55,0	54,4	53,9
De offentliga samfundens bruttoskuld	82,3	82,4	81,9	81,9

De mål för det nominella saldot i de offentliga finanserna som ställs för de olika sektorerna³ för 2027 är följande:

- underskottet i statsfinanserna är högst 2½ % i förhållande till BNP
- kommunförvaltningens saldo är nära balans eller uppvisar ett litet underskott
- välfärdsområdesförvaltningens saldo är nära balans
- arbetspensionsanstaltens överskott är cirka 1½ % av BNP
- de övriga socialskyddsfondernas saldo är nära balans.

² I planen för de offentliga finanserna uppställs i enlighet med 3 § i förordningen om en plan för de offentliga finanserna (120/2014) fleråriga mål för saldot i förhållande till bruttonationalprodukten till marknadspris för hela den offentliga sektorns finanser, samt utöver dessa ett mål för varje delområde inom de offentliga finanserna. Dessutom anges för hela den offentliga ekonomin fleråriga mål som motsvarar målen för det strukturella saldot, dvs. fleråriga mål för förhållandet mellan skulden i de offentliga finanserna och utgifterna i de offentliga finanserna i förhållande till BNP till marknadspris.

³ I denna granskning omfattar välfärdsområdesförvaltningen Helsingfors social- och hälsovårdsväsende och räddningsväsende med avvikelse från sektorindelningen i nationalräkenskaperna, där de ingår i kommunalförvaltningen.

Iakttagandet av finanspolitiska regler och mål

Efterlevnaden av nettoutgiftsbanan och andra EU-regler och EU-rekommendationer, inklusive uppfyllelse av kriterierna avseende underskott och skuldsättning, beskrivs i bilaga 4, som innehåller den nationella lägesrapport som ska lämnas till EU.

Bedömning av uppnåendet av regeringens mål att stabilisera skuldkvoten och av genomförandet av det åtgärdspaket som det beslutats om för att uppnå målet

Regeringen har i regeringsprogrammet och våren 2024 beslutat om åtgärder som syftar till att stärka de offentliga finanserna med 9 miljarder euro fram till 2027.

Genomförandet av den åtgärdshelhet som påverkar statens inkomster och utgifter (sammanlagt drygt 6 miljarder euro) har till stor del framskridit planenligt. Konsekvensbedömningen av vissa sparåtgärder har preciserats och enskilda åtgärder har i takt med att beredningen framskridit ersatts med nya åtgärder. Besparingarna har beaktats i den eftersträvade omfattningen i nivån på utgiftsramarna, varvid eventuella preciseringar direkt påverkar det tillgängliga handlingsutrymmet inom ramen. Normavvecklingen i kommunerna har ännu inte framskridit till målet på 100 miljoner euro.

Genomförandet av de strukturella reformer som främjar sysselsättningen har framskridit planenligt. Den strukturella stärkande effekt som regeringens sysselsättningsåtgärder hittills har haft på de offentliga finanserna (2,1 miljarder euro) överskrider den nivå som eftersträvas i bilaga D till regeringsprogrammet. Konjunkturläget inverkar dock på den tidsram inom vilken den fulla effekten av åtgärderna realiserar.

Regeringsprogrammets åtgärdspaket som stärker de offentliga finanserna innehåller också anpassningsåtgärder som välfärdsområdena själva ska besluta (874 miljoner euro på 2027 års nivå). Välfärdsområdenas utgifter ökade 2023 i mycket snabbare takt än vad som förutspåddes våren 2023 när regeringsprogrammet utarbetades, vilket bidrog till att regeringen våren 2024 fattade beslut om ytterligare anpassningsåtgärder som stärker de offentliga finanserna. Välfärdsområdena kunde dock 2024 anpassa sin ekonomi och vända utvecklingen av underskottet. På basis av budgetarna för 2025 fortsätter anpassningen 2025. Enligt lagen om välfärdsområden ska välfärdsområdena täcka underskottet i sin balansräkning före utgången av 2026, vilket förutsätter en mycket större anpassning än vad som anges i bilaga B till regeringsprogrammet. Detta återspeglas i områdenas ekonomiplaner, på basis av vilka välfärdsområdenas anpassningsåtgärder redan på 2026 års nivå kommer att avsevärt överskrida nivån på de egna åtgärder som anges i regeringsprogrammet. Genomförandet av välfärdsområdenas budgetar och ekonomiplaner är dock förenat med stor osäkerhet.

Om åtgärdspaketet på 9 miljarder euro genomförs fullt ut och inom den planerade tidsramen, stabiliseras den offentliga sektorns skuld i förhållande till BNP i enlighet med regeringens mål före 2027. Skuldkvoten börjar därefter öka igen, särskilt på grund av ökade försvarsutgifter. I ljuset av det rådande konjunkturläget verkar det dock osannolikt att sysselsättningsåtgärdernas fulla effekt realiserar före 2027. Däremot kan välfärdsområdenas egna anpassningsåtgärder genomföras till och med i större utsträckning än målet enligt regeringsprogrammet.

Utveckling och mål enligt en oberoende prognos

Utöver målet att stabilisera skuldkvoten har det i regeringsprogrammet skrivits in ett mål för saldot i de offentliga finanserna, enligt vilket underskottet i de offentliga finanserna 2027 är högst 1 % i förhållande till BNP. Enligt finansministeriets prognos ökar skuldkvoten i slutet av valperioden och 2027 är

underskottet i de offentliga finanserna 3,3 % i förhållande till BNP. Utvecklingen av de offentliga finanserna och de viktigaste prognossiffrorna beskrivs i avsnitt 1.2.

Enligt prognosen kommer ingen undersektor inom de offentliga finanserna att 2027 helt ha uppnått det uppställda målet för det strukturella saldoto. Valfärdsområdena och de övriga socialskyddsfonderna ligger dock nära målen. De fleråriga målen för dels det nominella saldoto i de offentliga finanserna, dels förhållandet mellan bruttonationalprodukten å ena sidan och den offentliga skuldsättningen och utgifterna å andra sidan uppnås inte mot bakgrund av prognosen.

Enligt den oberoende prognosen kommer ökningen av de offentliga samfundens nettoutgifter att stanna inom ramen för nettoutgiftsbanan fram till 2026. År 2027 överskrids den tillåtna årliga gränsen för avvikelse och 2028 överskrids den tillåtna kumulativa gränsen för avvikelse.

Enligt prognosen kommer fördragets referensvärden för underskott och skuldsättning att överskridas under hela prognosperioden. Enligt den oberoende prognosen kommer det medelfristiga målet inte att nås.

4. Statsfinanserna

4.1. Rambestämmelsen för statsfinanserna

Beslut om ramen för valperioden 2024—2027 fattades i samband med regeringens första rambeslut den 9 oktober 2023. Systemet med ramar för statsfinanserna grundar sig på de bindande, reella totala ramar som gjorts upp för valperioden och i vilka man årligen endast gör behövliga justeringar av pris- och kostnadsnivån samt strukturella korrigeringar. Ramsystemet grundar sig på ex ante-utvärdering, vilket innebär att systemet begränsar beloppet av utgifter som kan budgeteras i statsbudgeten.

Syftet med utgiftsregeln är att begränsa det totala beloppet av utgifter som skattebetalaren ska betala samt att säkerställa en ansvarsfull och långsiktig utgiftspolitik som främjar ekonomisk stabilitet inom statsfinanserna.

Ramförfarandet sätter ett maximibelopp för cirka 85 % av utgifterna i statsbudgeten. Utanför ramen för statsfinanserna lämnas sådana utgifter som växlar med konjunkturen och med den automatiska finansieringen, såsom utgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa, lönegarantin, det allmänna bostadsbidraget samt det grundläggande utkomststödet. De nämnda utgifterna inkluderas likväl i ramen till den del som gäller effekterna på utgifterna av de ändringar som görs i grunderna för utgifterna. Utanför ramen lämnas dessutom bl.a. ränteutgifterna för statsskulden, mervärdesskatteutgifterna, finansinvesteringarna och de utgifter där staten fungerar som teknisk förmedlare av medfinansiering från utomstående. Ramen omfattar inte heller fonder utanför statens budgetekonomi eller andra statsfinanser utanför statens budgetekonomi. Ekonomin för Gårdsbrukets utvecklingsfond (och fram till den 31 december 2025 Statens bostadsfond) räknas dock in i ramen till den del det i budgetmotiveringen tas ställning till utgiftsbeloppen.

I ramen ingår även tilläggsbudgetarna, för vilka det har reserverats en viss andel i ramarna, en så kallad tilläggsbudgetreserv. I de årliga rambesluten ges även ramar för anslagen för de olika förvaltningsområdena, men det är endast de totala ramarna för valperioden, dvs. utgiftstaket, som är bindande. Omfördelningar kan göras mellan förvaltningsområdena. Mellan ramen för valperioden och de förvaltningsområdesspecifika ramarna finns utöver tilläggsbudgetreserven också en reserv som fördelas senare, en s.k. ofördelad reserv. Om utgiftsnivån efter tilläggsbudgetarna stannar under ramnivån kan skillnaden, dock högst 200 miljoner euro, följande år trots ramen användas för utgifter av engångsnatur.

I detta rambeslut genomför regeringen för att delvis finansiera det tillväxtpaket som man beslutade om vid halvtidsöversynen utgiftsbesparingar i ramutgifterna som uppgår till sammanlagt 334 miljoner euro 2026 och 320 miljoner euro 2027. Därför har regeringen beslutat att enligt prövning minska ramen för valperioden med 102 miljoner euro 2026 och 92 miljoner euro 2027 i förhållande till rambeslutet våren 2024. Ändringar i grunderna för utgifterna utanför ramen samt diskretionära ändringar minskar dessutom på utgifterna med 8 miljoner euro både 2026 och 2027. Eftersom dessa ändringar inte beaktas som strukturella korrigeringar som höjer ramnivån, minskar de berörda åtgärderna utgifterna inom statens budgetekonomi i motsvarande grad.

Det tidsbundna investeringsprogrammet i enlighet med regeringsprogrammet beaktas som en strukturell korrigering av ramnivån, dvs. ramen för valperioden höjs i enlighet med utgifterna. I planen för de offentliga finanserna ingår nya anslag på 753 miljoner euro för 2026 och 633 miljoner euro för 2027, som är anslag som ingår i investeringsprogrammet. Detta beaktas som en faktor som höjer ramnivån.

Det nya och tillfälliga försvarsmateriel och civila materiel samt humanitära bistånd som på grund av Rysslands anfällsöversyn avsetts till stöd för Ukraina täcks med medel utanför ramen. De nämnda utgifterna, som baserar sig på bilaterala eller multilaterala avtal, beaktas som en strukturell korrigering av ramnivån, dvs. ramen för valperioden höjs i enlighet med utgifterna. I planen för de offentliga finanserna ingår som nya utgifter en kompensering till Försvarsmakten på sammanlagt 188 miljoner euro för materiel som överlåtits till Ukraina åren 2026—2027 samt ett tillägg på sammanlagt 20 miljoner för humanitärt bistånd till Ukraina åren 2026—2027. Det finansiella bidraget till europeiska fredsfaciliteten (EPF) som räknas in i stödet till Ukraina överstiger dessutom den tidigare bedömningen med sammanlagt 46 miljoner euro åren 2026—2027.

Ramen för valperioden 2026—2027 (i 2026 års priser), mn euro

	2026	2027
Rambeslutet 25.4.2024	76 317	75 676
Justeringar av pris- och kostnadsnivån	1 582	1 568
Strukturella justeringar	622	906
Diskretionär sänkning av ramnivån	-102	-92
Justerad ramnivå för valperioden (inkl. tilläggsbudgetreserven)	78 419	78 059

4.2. Utvecklingen av utgifterna samt anslagsramen inom budgetekonomin

Utvecklingen av utgifterna inom budgetekonomin 2026—2029

Utgifterna inom budgetekonomin beräknas 2026 uppgå till cirka 90,0 miljarder euro, vilket är cirka 0,8 miljarder euro mer än i den ordinarie budgeten för 2025. Faktorer som förklarar den ökade anslagsnivån jämfört med 2025 är lagstadgade och avtalsbaserade indexjusteringar (cirka 1,2 miljarder euro) 2026 och Finlands ökade medlemsavgift till EU (cirka 0,4 miljarder euro). Samtidigt minskar utgifterna (cirka 0,7 miljarder euro) till följd av de reformer och utgiftsbesparingar som statsminister Petteri Orpos regering har fastställt som en del av anpassningshelheten på 9 miljarder euro.

Utgifterna inom budgetekonomin beräknas under ramperioden uppgå till i genomsnitt 90,7 miljarder euro enligt prisnivån 2026. År 2029 beräknas utgifterna i budgeten uppgå till 92,1 miljarder euro (enligt prisnivån 2026), vilket är cirka 2,1 miljarder euro mer än de uppskattade utgifterna för 2026. Den högre utgiftsnivån beror i huvudsak på statsminister Petteri Orpos regerings beslut att höja försvarsutgifterna till minst 3 % i förhållande till bruttonationalprodukten före 2029. Ränteutgifterna för statsskulden beräknas dessutom öka betydligt under ramperioden.

Utgifter utanför ramen

Utgifterna utanför ramen beräknas 2026 uppgå till 12,1 miljarder euro, vilket är en aning mindre än det som budgeterats för 2025. Utgiftsminskningen beror på en minskning av de konjunkturrelaterade utgifterna. Dessutom sjunker de utgifter som finansieras med inkomster från EU:s återhämtningsinstrument fram till 2026 och upphör därefter. Statens bostadsfond blir en del av budgeten från och med 2026. De utgifter för räntestöd och borgensersättningar inom statsunderstödd bostadsproduktion som tidigare betalats ur fonden räknas från och med 2026 till utgifter utanför ramen.

Det totala beloppet av utgifterna utanför ramen är i genomsnitt 12,8 miljarder euro under ramperioden. Utgifterna för räntorna på statsskulden beräknas uppgå till 3,2 miljarder euro 2025 och gradvis stiga till 4,8 miljarder euro fram till 2029. Mervärdesskatteanslagen stiger under ramperioden främst på grund av den höjning av mervärdesskatten som gjordes hösten 2024 samt mot slutet av ramperioden på grund av den ökade anskaffningen av försvarsmateriel.

Utgifter utanför ramen, md euro

	2025 (budget)	2026	2027	2028	2029
Konjunkturrelaterade utgifter	4,4	4,1	4,0	4,0	3,9
Kompensation till kommunerna på grund av ändringar i beskattningsgrunderna	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2	-0,1
Utgifter motsvarande inkomster från EU	1,4	1,5	1,3	1,3	1,2
Ränteutgifter	3,2	3,3	3,8	4,4	4,8
Finansiella investeringar	0,3	0,2	0,2	0,3	0,3
Tekniska genomgångsposter	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Mervärdesskatteanslag	1,7	1,9	2,0	2,0	2,4
Överföring till statens televisions- och radiofond	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Utgifter som finansieras med inkomster från EU:s återhämtningsinstrument	0,5	0,3	0,0	0,0	0,0
Räntestöd och borgensersättningar för statsunderstödd bostadsproduktion	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1
Sammanlagt	12,3	12,1	12,4	12,9	13,7

Justeringar av pris- och kostnadsnivån samt strukturella justeringar

De lagstadgade och avtalsbaserade indexjusteringarna höjer det totala beloppet av utgifterna i ramen för åren 2026—2029 med cirka 1,2 miljarder euro jämfört med rambeslutet våren 2024, när effekten av övergången till pris- och kostnadsnivån för år 2026 beaktas. Den priskorrigerings som görs i ramnivån på basis av andra utgifter än sådana som indexjusteras enligt lag eller avtal höjer ramnivån med dryga 0,2 miljarder euro per år under åren 2026—2027.

Till följd av strukturella justeringar stiger ramnivån med cirka 0,6 miljarder euro 2026 och med cirka 0,9 miljarder euro 2027. De strukturella justeringarna innefattar bl.a. utgifter som hänförs till regeringens investeringsprogram samt stöd till Ukraina, om vilka beslut har fattats efter det föregående rambeslutet. Dessutom har det gjorts ändringar i tidsplanen bl.a. i fråga om anslag för anskaffning av försvarsmateriel och ändringar i utgiftsgrunderna under moment utanför ramen. De strukturella justeringarna samt justeringarna av pris- och kostnadsnivån beskrivs närmare i bilaga 2. Med beaktande av nivån på utgifterna inom ramen i detta beslut om ramarna för statsfinanserna blir den ofördelade reserven 240 miljoner euro 2026 och 190 miljoner euro 2027.

Ramarna för statsfinanserna enligt förvaltningsområde samt en uppskattning av utgifterna utanför ramen 2026—2029, mn euro enligt pris- och kostnadsnivån 2026

	2026	2027	2028	2029
23. Statsrådets kansli	240	241	229	229
Ramutgifter	220	221	209	209
Utgifter utanför ramen	20	20	20	20
24. Utrikesministeriet	1 157	1 191	1 125	1 125
Ramutgifter	1 053	1 087	1 022	1 021
Utgifter utanför ramen	104	104	104	104
25. Justitieministeriet	1 233	1 254	1 235	1 269
Ramutgifter	1 170	1 189	1 171	1 204
Utgifter utanför ramen	64	64	63	65
26. Inrikesministeriet	2 065	1 981	1 979	1 894
Ramutgifter	1 759	1 750	1 759	1 752
Utgifter utanför ramen	306	231	220	142
27. Försvarsministeriet	6 329	6 547	7 450	8 500
Ramutgifter	5 687	5 705	6 678	7 236
Utgifter utanför ramen	642	842	772	1 264
28. Finansministeriet	41 780	42 216	41 948	42 415
Ramutgifter	41 455	41 789	41 469	41 879
Utgifter utanför ramen	324	427	479	535
29. Undervisnings- och kulturministeriet	8 765	8 747	8 750	8 707
Ramutgifter	8 716	8 702	8 705	8 662
Utgifter utanför ramen	49	45	45	45
30. Jord- och skogsbruksministeriet	2 545	2 605	2 530	2 517
Ramutgifter	1 610	1 642	1 589	1 576
Utgifter utanför ramen	935	963	941	941
31. Kommunikationsministeriet	3 701	3 505	3 552	3 374
Ramutgifter	2 510	2 323	2 370	2 192
Utgifter utanför ramen	1 191	1 182	1 182	1 182
32. Arbets- och näringsministeriet	3 398	2 654	2 627	2 384
Ramutgifter	2 533	2 168	2 045	1 811
Utgifter utanför ramen	865	486	582	573
33. Social- och hälsovårdsministeriet	14 870	14 629	14 482	14 407
Ramutgifter	10 738	10 584	10 494	10 515
Utgifter utanför ramen	4 132	4 045	3 988	3 892
35. Miljöministeriet	435	373	341	339
Ramutgifter	269	258	235	234
Utgifter utanför ramen	166	115	106	105
36. Räntor på statsskulden	3 317	3 824	4 374	4 803
Ramutgifter	-	-	-	-
Utgifter utanför ramen	3 317	3 824	4 374	4 803
Huvudtitlarna sammanlagt	90 009	89 927	90 782	92 121
Ramutgifter inom förvaltningsområdena sammanlagt¹	77 879	77 568	77 895	78 438
Utgifter utanför ramen sammanlagt	12 130	12 359	12 887	13 683
Ramen för valperioden¹	78 419	78 059	-	-
— Ramutgifter inom förvaltningsområdena sammanlagt	77 879	77 568	-	-
— Tilläggsbudgetreserv	300	300	-	-
— Ofördelad reserv	240	190	-	-

¹⁾ Huvudtitlarna 21 och 22 ingår i slutsumman.

4.3. Riktlinjer för budgetekonomin 2026—2029

Besparingar som regeringen fastställt

Regeringen har i regeringsprogrammet och i planen för de offentliga finanserna beslutat om ett åtgärds paket med målet att stärka de offentliga finanserna med 9 miljarder euro till 2027. Av helheten ska besparingarna stå för cirka 5,7 miljarder euro netto och skatthöjningarnas andel är cirka 1,4 miljarder euro på 2027 års nivå. Av besparingarna riktas cirka 3,8 miljarder euro netto till statens budgetekonomi. Dessutom har besparingarna i förmånsutgifterna kanaliserats från socialskyddsfonderna till de sektorer som ökar skulderna, huvudsakligen till statens budgetekonomi.

I beslutet om ramarna för statsfinanserna för 2026—2029 har beaktats åtgärdshelhetens besparingar och utgiftsökningar, till den del de har konsekvenser för statens budgetekonomi. Bedömningen av enskilda åtgärders konsekvenser och inriktningen av åtgärderna har preciserats en aning sedan regeringsprogrammet och våren 2024, och likaså har det hur konsekvenserna fördelas mellan sektorerna inom de offentliga finanserna preciserats. Det är möjligt att konsekvenserna kommer att preciseras ytterligare, men regeringen har förbundit sig till det åtgärds paket som anges i bilagan till regeringsprogrammet och till de ytterligare anpassningsåtgärder som man beslutade om våren 2024. Även vid fastställandet av statens anslagsram har man utgått från att sparbesluten genomförs i full skala.

Vid sin halvtidsöversyn fattade regeringen inte beslut om nya anpassningsåtgärder som skulle öka omfattningen av åtgärdshelheten på 9 miljarder euro. De skatteinkomstförluster som föranleds av åtgärder som stöder tillväxten kompenseras dock delvis också genom besparingar som minskar utgifterna inom statens budgetekonomi med cirka 0,3 miljarder euro per år från och med 2026. Genom de besparingar som det beslutats om täcker man delvis också utvidgningen av det tidsbundna investeringsprogrammet åren 2026—2027 samt ändringar i tidigare sparbeslut.

Statsförvaltningens omkostnadsbesparingar och produktivhetsprogram

Regeringen genomför statsförvaltningens produktivhetsprogram, med sikte på att uppnå en besparing på sammanlagt cirka 390 miljoner euro från och med 2027. I regeringsprogrammet beslutades det om en omkostnadsbesparing på cirka 240 miljoner euro. Dessutom beslutade regeringen i samband med ramförhandlingarna våren 2024 att minska omkostnaderna med cirka 150 miljoner euro varje år och att tidigare lägga den tidigare överenskomna besparingen med 50 miljoner euro till att infalla redan 2025. Det har skett vissa ändringar i helheten, men effekterna av produktivhetsprogrammet realiserar till största delen fullt ut.

Vid genomförandet av produktivhetsprogrammet säkerställs det att tjänster finns tillgängliga på ett heltäckande sätt. I genomförandet utnyttjas i synnerhet de möjligheter att effektivisera den offentliga sektorns verksamhet som digitaliseringen medför, till exempel genom att den digitala myndighetskommunikationen blir den primära kanalen för myndighetskommunikation.

De ovannämnda helheterna täcker en del av den eftersträfvade besparingen, men tyngdpunkten i genomförandet av produktivhetsprogrammen ligger på förvaltningsområdenas egna åtgärder. Finanspolitiska ministerutskottet fastställde den 6 februari 2024 de principer för genomförandet som ska följas vid beredningen och genomförandet. Ministerierna har utarbetat och offentliggjort ett produktivhetsprogram för sitt förvaltningsområde med närmare information om åtgärderna. Vid genomförandet av omkostnadsbesparingarna har man varit tvungen att använda sig av personalminskningar och effektivisering av verksamheten. Antalet anställda inom budgetekonomin ökade från 2017 till 2023 med cirka 12 %, dvs. med cirka 8 500 personer. År 2024 sjönk dock antalet anställda och minskningen jämfört med året innan var cirka 1 %.

De besparingar som man kommit överens om både i regeringsprogrammet och våren 2024 har i huvudsak riktats till ämbetsverkens omkostnadsmoment samt till andra omkostnadsliknande moment på basis av ministeriernas egen beredning. Hur besparingarna riktas till finansieringen av olika ämbetsverk beskrivs närmare i avsnitt 4.3.1 om förvaltningsområdesspecifika riktlinjer. Om fördelningen mellan förvaltningsområdena av de besparingar på 130 miljoner euro som det beslutats om våren 2025 beslutar man om vid beredningen av budgetpropositionen för 2026.

Besparingar enligt huvudtitel enligt statens produktivitetsprogram, mn euro

Huvudtitel	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Riksdagen	122,7	1,1	3,2	3,2	3,2
Republikens presidents kansli	9,9	0,6	0,6	0,6	0,6
Statsrådets kansli	177,3	9,9	16,9	16,9	16,9
Utrikesministeriet	271,2	6,3	6,8	6,8	6,8
Justitieministeriet	988,2	10,9	18,1	19,1	19,1
Inrikesministeriet	1 570,5	19,2	19,6	19,6	19,6
Försvarsministeriet	2 561,9	4,6	4,6	4,6	4,6
Finansministeriet	969,7	61,7	84,9	84,9	84,9
Undervisnings- och kulturministeriet	307,8	26,1	31,9	31,9	31,9
Jord- och skogsbruksministeriet	250,1	11,8	20,6	20,6	20,6
Kommunikationsministeriet	216,2	20,5	27,4	27,4	27,4
Arbets- och näringsministeriet	470,3	25,7	38,7	38,7	38,7
Social- och hälsovårdsministeriet	756,2	28,7	48,5	48,5	48,5
Miljöministeriet	128,7	2,6	6,5	6,5	6,5
Sammanlagt ämbetsverkens omkostnadsmoment	8 800,7	229,5	328,3	329,3	329,3
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	38,7	45,9	44,9	44,9
Omfördelningar på statsunderstöd	-	7,0	7,6	7,6	7,6
Besparingar som det beslutats om våren 2025	-	130,0	130,0	130,0	130,0
Sammanlagt		405,2	511,8	511,8	511,8

Besparingar i statsunderstöden

I regeringsprogrammet beslutades det om en stegvis sänkning av statsunderstöden inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde så att besparingen från och med 2027 uppgår till 125 miljoner euro. En annan betydande sparhelhet gällde social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde vars statsunderstöd man beslutade sänka med 100 miljoner euro från och med 2027. Man beslutade också att sänka nivån på understöden inom bl.a. jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde.

I planen för de offentliga finanserna våren 2024 beslutades som en del av ytterligare åtgärder för att stärka de offentliga finanserna om nya besparingar på sammanlagt 76 miljoner euro i nivån på statsunderstöden. Besparingarna riktades till flera förvaltningsområden. Senare har det gjorts vissa ändringar i nivån på besparingarna, vilket har lett till att helheten har förändrats något.

Sammanlagt sänks nivån på statsunderstöden med cirka 240 miljoner euro år 2026 och med cirka 290 miljoner euro från och med 2027. Största delen av besparingen hänför sig till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde, där besparingen riktar sig till olika användningsändamål, samt till social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde, där besparingen riktas till understöd till

föreningar och stiftelser. Dessutom sänks nivån på statsunderstöden inom jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde med sammanlagt 16,7 miljoner euro. Inom de övriga förvaltningsområdena är besparingarna mindre omfattande.

Besparingar i statsunderstöden enligt huvudtitel, mn euro

	2026	2027	2028	2029
Utrikesministeriet	1,2	1,2	1,2	1,2
Justitieministeriet	2,0	2,0	2,0	2,0
Försvarsministeriet	2,0	2,0	2,0	2,0
Undervisnings- och kulturministeriet	135,2	135,2	135,2	135,2
Jord- och skogsbruksministeriet	16,7	16,7	16,7	16,7
Arbets- och näringsministeriet	1,4	1,4	1,4	1,4
Social- och hälsovårdsministeriet	80,0	130,0	130,0	130,0
Sammanlagt	238,5	288,5	288,5	288,5

Finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet

Enligt Statistikcentralens nyaste statistik var utgifterna för Finlands forsknings- och utvecklingsverksamhet sammanlagt 8,4 miljarder euro 2023, och FoU-utgifternas förhållande till bruttonationalprodukten var 3,1 %. Företagens andel av FoU-utgifterna var 68 %. Åren 2021—2023 var företagens andel av de samlade utgifterna för FoU-verksamhet i genomsnitt 68 %.

Enligt lagen om statlig finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet åren 2024—2030 (1092/2022), nedan finansieringslagen, ska det samlade beloppet av de fullmakter och anslag för forsknings- och utvecklingsverksamhet som avses i statsbudgetarna ökas fram till 2030 så att det totala beloppet motsvarar 1,2 % i förhållande till bruttonationalprodukten. Finansieringen av statens forsknings- och utvecklingsverksamhet bör således uppgå till cirka 4,3 miljarder euro 2030. Detta innebär en ökning på cirka 2,0 miljarder euro i det totala beloppet av FoU-finansieringen enligt budgeten för 2023. I statsbudgeten bör FoU-finansieringen således öka med cirka 280 miljoner euro per år jämfört med året innan. Beloppet av den statliga FoU-finansieringen för 2025 har i enlighet med budgeten för 2025 uppskattats vara 2,9 miljarder euro.

På basis av tidigare beslut uppskattas statens FoU-finansiering vara 3,1 miljarder euro 2026. För att den lagstadgade finansieringsvolymen ska nås 2026 bör FoU-finansieringen ökas med cirka 77 miljoner euro. Statens FoU-finansiering bör i budgeten för 2027 vara 3,5 miljarder euro, i budgeten för 2028 3,8 miljarder euro och i budgeten för 2029 4 miljarder euro.

Beloppet av FoU-finansieringen enligt finansieringslagen 2026—2029, md euro

	2026	2027	2028	2029
Nivån enligt finansieringslagen	3,2	3,5	3,8	4,0
Tidigare beslut om finansiering	3,1	3,3	3,2	3,2
Handlingsutrymme	0,1	0,2	0,6	0,8

Vid fördelningen av FoU-finansieringen har riktlinjerna i den fleråriga planen för FoU-finansiering beaktats. I enlighet med planen eftersträvas genom FoU-investeringarna en snabbare och hållbar ekonomisk tillväxt, stärkt konkurrenskraft samt ökad produktivitet. I tilläggen har man särskilt beaktat påskyndandet av forskningen inom teknik och naturvetenskaper.

I enlighet med vad som beslutats tidigare riktas de mest betydande ökningarna av finansiering under de kommande åren till att påskynda FoU-verksamhet i företag. Den fullmakt som anvisats för Business Finlands FoU-verksamhet stiger i jämförelse med 2025 med över 100 miljoner euro till sammanlagt cirka 735 miljoner euro 2026 och 2027 stiger fullmakten ytterligare till cirka 890 miljoner euro.

Universitetens och yrkeshögskolornas statliga finansiering ökas. För att stärka forskningen vid universiteten reserveras 20 miljoner euro 2026 och 39 miljoner euro från och med 2027. För att stärka forsknings- och utvecklingsverksamheten vid yrkeshögskolorna anvisas 10 miljoner euro 2026 och 15 miljoner euro från och med 2027. Finansieringen av CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy ökas med 8 miljoner euro 2026 och 10 miljoner euro från och med 2027 för att säkra tjänster som stöder datakommunikation, dataförvaltning, redovisning och digitalisering inom den nationella forskningen. Genom tillägget säkerställs att säkra och effektiva högpresterande datorsystem är tillgängliga och att datahanteringen är säker och effektiv också i exceptionella situationer.

Till ökningen av fullmakten för frivilliga programavgifter till Europeiska rymdorganisationen (ESA) riktas 7 miljoner euro år 2026 och 20 miljoner euro från och med 2027. En fullmakt på 37 miljoner euro beviljas för 2027 för att färdigställa Geologiska forskningscentralens pilotanläggning och forskningsmiljö inom mineralsektorn GTK Mintec. För de kommande livskraftscentralerna föreslås en fullmakt på sammanlagt 30 miljoner euro för ett treårigt försök 2026—2028. Syftet med försöket är att öka små och medelstora företags forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Till forskningsfinansiering för försvarets vetenskapliga delegation MATINE samt försvarsmaktens forskningsprogram riktas sammanlagt 3 miljoner euro tilläggsfinansiering per år.

Naturresursinstitutet och Finlands miljöcentral anvisas sammanlagt 2 miljoner euro i finansiering för forskning kring restaurering från och med 2026. Dessutom anvisas Finlands miljöcentral och Naturresursinstitutet en tidsbunden tilläggsfinansiering på sammanlagt 4 miljoner euro för åren 2026—2027. Finansieringen riktas till utveckling av nya kostnadseffektiva metoder för information om naturtyper och ekosystem.

För den nationella medfinansieringen av EU-finansierade FoU-projekt anvisas högskolorna och statens forskningsinstitut ett tillägg på 5 miljoner euro från och med 2027. Medfinansieringen stiger således till 65 miljoner euro från och med 2027.

Av Business Finlands fullmakt anvisas 10 miljoner euro per år för att utveckla nya värdekedjor inom livsmedelsproduktionen 2026—2029. För att påskynda FoU-verksamheten i samband med energiomställningen riktas dessutom sammanlagt 40 miljoner euro av Business Finlands FoU-fullmakt och Finlands Akademis fullmakt åren 2026—2029.

Tillägg till FoU-finansieringen (planen för de offentliga finanserna 2026—2029), mn euro

Fördelning	2026	2027	2028	2029
Permanenta höjningar av finansieringen				
Statlig finansiering av universitetens verksamhet, stärkande av forskningen	20	39	39	39
Statlig finansiering av yrkeshögskolornas verksamhet, stärkande av forskning- och utvecklingsverksamheten	10	15	15	15
CSC, mångsidigare användning av och stärkande av utvecklingskompetensen när det gäller superdatorekosystem	8	10	10	10
Frivilliga programavgifter till Europeiska rymdorganisationen (ESA) (fullmakt)	7	20	20	20

Fördelning	2026	2027	2028	2029
Nationell medfinansiering av EU-projekt för forskning och utveckling		5	5	5
Försvarsministeriets omkostnader, MATINE-forskningsfinansiering	1	1	1	1
Försvarsmaktens forskningsprogram	2	2	2	2
VTT, för säkerställande av verksamhetsförutsättningarna för kärnenergiforskningens laboratorier	2,8	2,8	2,8	2,8
Naturresursinstitutet, forskning kring restaurering	1	1	1	1
Finlands miljöcentral, forskning kring restaurering	1	1	1	1
Tidsbunden finansiering				
Forskningsinfrastrukturen för Geologiska forskningscentralens Mintec-pilotanläggning, fas 2 (fullmakt)		37		
Livskraftscentralerna, stärkande av små och medelstora företags FoU-verksamhet (fullmakt)	8	15	7	
Naturresursinstitutet, utveckling av nya kostnadseffektiva metoder för information om naturtyper och ekosystem	1	1		
Finlands miljöcentral, utveckling av nya kostnadseffektiva metoder för information om naturtyper och ekosystem	1	1		
Finlands Akademi: Stärkande av välfärdsområdenas FoU-verksamhet (klinisk prövning), (fullmakt)		8		
Sammanlagt	62,8	158,8	103,8	96,8

I denna plan för de offentliga finanserna fördelas inte alla öknings enligt finansieringslagen som görs åren 2026—2029 enligt förvaltningsområde eller moment, men genom en ramreservering skapar man beredskap för ytterligare beslut. Ytterligare beslut om fördelningen av FoU-finansieringen under åren 2026—2029 fattas senare i samband med kommande budgetar och planer för de offentliga finanserna.

Planen för de offentliga finanserna innehåller minskningar i högskolornas basfinansiering från och med 2026. Den kalkylerade andelen av högskolornas finansiering ingår i statens FoU-finansiering. Minskningarnas inverkan beaktas i kalkylerna vid beredningen av budgeten för 2026.

I uppskattningarna av skatteinkomsterna har man därtill beaktat det avdrag för forskningssamarbete som gäller under perioden 2021—2027 samt det kombinerade avdrag för forskning och utveckling som infördes 2023.

4.3.1. Riktlinjer för de olika förvaltningsområdena

Statsrådets kansli

Anslagen under statsrådets kanslis huvudtitel är cirka 235 miljoner euro per år under ramperioden. Av detta uppgår anslagen för statsrådets kanslis omkostnader under ramperioden till i genomsnitt 149 miljoner euro per år.

Av förvaltningsområdets anslag används cirka 64 % för verksamheten vid statsrådets kansli och justitiekanslersämbetet. För statsrådets gemensamma genomförande av regeringsprogrammet och andra centrala tidsbundna projekt som regeringen beslutat om, för forskningsverksamhet till stöd för statsrådets beslutsfattande samt för löneutgifter för nationella experter inom Europeiska unionen används cirka 4 %. För löner till ministrar och deras statssekreterare och specialmedarbetare används cirka 6 % och för andra konsumtionsutgifter cirka 9 %. Överföringsutgifternas andel på cirka 15 % utgörs främst av partistöd och investeringsutgifternas andel är cirka 2 %.

I enlighet med statsrådets lokalplan har man för avsikt att 2024—2029 genomföra renoveringar av statsrådets lokaler samt nybyggnadsprojekt i Statsrådsborgens kvarter och i statsrådskvarteret. Ökningen av hyresutgifterna realiserar när byggprojektet är klart. Renoveringen av statsrådets lokaler medför också nödvändiga kostnader för planering, flytt och inventarier. Dessa kostnaderna kommer att koncentreras till slutet av byggprojektet.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

För forskningsverksamhet till stöd för statsrådets beslutsfattande föreslås en årlig finansiering på 6,0 miljoner euro i form av en överföring från undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde.

De arvoden som betalas till medlemmarna av statsrådet sänks med 5 procent, det vill säga med 130 000 euro per år, från ingången av 2026.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget				
	2025	2026	2027	2028	2029
Omkostnader för statsrådets kansli	155,2	-9,3	-16,0	-16,0	-16,0
Löneutgifter för ministrarna och deras statssekreterare och specialmedarbetare	15,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Löneutgifter för nationella experter inom Europeiska unionen	2,1	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5
Justitiekanslersämbetets omkostnader	4,4	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Sammanlagt	177,3	-9,9	-16,9	16,9	-16,9

Utrikesministeriets förvaltningsområde

Anslagen under utrikesministeriets huvudtitel uppgår till 1,16 miljarder euro i början av ramperioden och minskar till 1,13 miljarder euro i slutet av perioden. Jämfört med det föregående rambeslutet är anslagsnivån 20,8 miljoner euro högre i början av ramperioden och 6,4 miljoner euro högre i slutet av ramperioden. På anslagsnivån inverkar särskilt överföringen av tjänster för exportfrämjande till förvaltningsområdet i samband med reformen av Team Finland samt Finlands finansiella bidrag till Europeiska fredsfaciliteten. Anslagen påverkas dessutom av de ytterligare åtgärder man beslutade om våren 2024 och 2025 samt av samarbetsprojekten inom utvecklingssamarbetet.

I slutet av ramperioden utgör utrikesförvaltningens andel 26 %, krishanteringens andel 7 %, andelen för internationellt utvecklingssamarbete 59 % och andelen för övriga utgifter 9 % av förvaltningsområdets anslag. I slutet av ramperioden beräknas anslagen för utvecklingssamarbete minska till 0,32 procent av bruttonationalinkomsten.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Ministerarbetsgruppen för sysselsättning och företagande har fastställt att strukturen på ledningen av Team Finland-nätverket i Finland ska reformeras och att nätverkets funktioner utomlands ska integreras i utrikesförvaltningen. Budgetfinansieringen för Business Finlands utlandsnätverk har överförts till

utrikesministeriets förvaltningsområde från ingången av 2025. I anslagen har de sparbeslut som anvisats arbets- och näringsministeriet beaktats i enlighet med det totala sparförhållandet. I anslagen har inte beaktats de delar av Business Finlands styrnings- kärn- och stödfunktioner som hör till funktionerna utomlands men som sköts i Finland och som i samband med reformen av Team Finland överförs till utrikesministeriet.

För statsunderstöd anvisas för organisationer inom utrikesministeriets ansvarsområde en årlig finansiering på 1 miljon euro.

I anslagen för medlemsavgifter och finansiella bidrag har beaktats det stöd till Ukraina som beviljas ur den europeiska fredsfaciliteten (EPF). Finlands betalningsandelar beräknas utifrån de beslut som fredsfaciliteten fattat att vara cirka 66 miljoner euro 2026—2027, vilket innebär en ökning på cirka 22—23 miljoner euro per år jämfört med det föregående rambeslutet.

Finansieringen av det egentliga utvecklingssamarbetet minskas som en del av de ytterligare åtgärderna våren 2025 med 50 miljoner euro per år så att besparingen inte riktas till inhemska civilsamhällesorganisationer. Ett årligt tillägg under ramperioden på 10 miljoner anvisas momentet Stöd till Ukraina för humanitärt bistånd till Ukraina. Också för humanitär katastrofhjälp anvisas ett tillägg på 10 miljoner euro från och med 2026. Engångsmässigt minskas 10 miljoner euro av vissa medlemsavgifter och finansieringsandelar 2026.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Utrikesförvaltningens omkostnader	250,1	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
Tjänster för exportfrämjande i samband med reformen av Team Finland	21,0	-1,3	-1,8	-1,8	-1,8
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-3,6	-3,6	-3,6	-3,6
Omfördelningar på statsunderstöd	-	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Sammanlagt	271,2	-10,4	-10,9	-10,9	-10,9

Justitieministeriets förvaltningsområde

Under justitieministeriets huvudtitel uppgår anslagen under ramperioden till cirka 1,2 miljarder euro, varav valutgifterna utgör cirka 3,2—35,5 miljoner euro beroende på vilka val som hålls under året.

Anslagen under huvudtiteln består till största delen av omkostnader inom rättsvården (i genomsnitt 82 % under ramperioden). Av anslagen under justitieministeriets huvudtitel anvisas 28,6 % till domstolar och rättshjälp, 26,3 % till verkställighet av straff, 14,9 % till rättstjänsterna, 13,9 % till ministeriet och förvaltningen, 8,6 % till ärenden som gäller utsökning, 5,0 % till åklagarna och 2,8 % till valutgifter.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Till justitieministeriets förvaltningsområde, främst till Brottspåföljdsmyndigheten, anvisas 8,0 miljoner euro för 2026, 19,6 miljoner euro för 2027 och 24,1 miljoner euro från och med 2028 eftersom reformen

av lagstiftningen om vapenbrott kommer att leda till att antalet fångar ökar. Av ramreserveringen för kriminalpolitiken enligt regeringsprogrammet anvisas Brottspåföljdsmyndigheten 9,4 miljoner euro för 2026, 9,7 miljoner euro för 2027, 9,0 miljoner euro för 2028 och 8,3 miljoner euro för 2029 eftersom skärpningen av straffen enligt regeringsprogrammet leder till att antalet fångar ökar. Dessutom ändras bestämmelserna om villkorlig frigivning så att en person kan räknas som förstagångsförbrytare endast en gång. För detta anvisas Brottspåföljdsmyndigheten 1,3 miljoner euro för 2026, 2,0 miljoner euro för 2027, 2,6 miljoner euro för 2028 och 3,3 miljoner euro från och med 2029.

För förbudet mot medling i fall av våld i nära relationer riktas sammanlagt 2,2 miljoner euro per år till domstolarna och åklagarna. För överföringen av medlingen vid brott och tvistemål från social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde anvisas dessutom 7,3 miljoner euro från och med 2027.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Justitieministeriets omkostnader	22,1	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5
Omkostnader för ämbetsverket Specialmyndigheterna inom justitieförvaltningen	20,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Rättsregistercentralens omkostnader	8,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Högsta domstolens omkostnader	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Högsta förvaltningsdomstolens omkostnader	15,0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Omkostnader för övriga domstolar	346,2	-3,8	-5,7	-6,5	-6,5
Rättstjänstverkets omkostnader	95,9	-2,5	-4,6	-4,7	-4,7
Utsökningsverkets omkostnader	110,9	-2,3	-5,0	-5,0	-5,0
Åklagarmyndighetens omkostnader	64,6	-0,8	-1,1	-1,2	-1,2
Brottspåföljdsmyndighetens omkostnader	294,2	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Valkrets nämndernas omkostnader	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-4,0	-7,0	-6,0	-6,0
Omfördelningar av besparingar på statsunderstöd	-	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Sammanlagt	988,2	-15,4	-25,6	-25,6	-25,6

Inrikesministeriets förvaltningsområde

Anslagsnivån för inrikesministeriets huvudtitel är i genomsnitt cirka 2,0 miljarder euro under ramperioden. I slutet av ramperioden anvisas 9 % av huvudtitelns anslag till förvaltning, 59 % till polisväsendet, 18 % till Gränsbevakningsväsendets verksamhet, 6 % till räddningsväsendet och nödcentralsverksamheten och 8 % till utgifter för invandring.

Förändringarna i den säkerhetspolitiska miljön, de identifierade riskerna och förmågekraven förutsätter att säkerhetsmyndigheternas resurser säkerställs så att man proaktivt och målmedvetet kan skapa beredskap för oförutsedda förändringar och kriser. Vid resursfördelningen inom inrikesministeriets

förvaltningsområde strävar man efter att beakta utsikterna enligt statsrådets redogörelse för den inre säkerheten som är under beredning.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

För att stärka beredskapen anvisas tilläggsresurser för att förbättra polisens, Gränsbevakningsväsendets och skyddspolisens förmåga och för att trygga deras strategiska förmåga.

Till polisen anvisas tilläggsresurser på sammanlagt 10,5 miljoner euro per år för förebyggande av grå ekonomi, skolpolisverksamhet samt bekämpning av ungdoms- och gängbrottslighet. Polisens beredskapsenhets förmåga stärks genom att under ramperioden höja den finansiering som anvisas detta, så att ökningen är cirka 5 miljoner euro 2026 och sedan gradvis stiger till 8 miljoner euro fram till 2029. Polisens specialtrupperverksamhets förmåga ska motsvara de krav som förändringarna i omvärlden ställer. För hyresutgifterna för polisens lokaler reserveras dessutom ett tillägg på cirka 5 miljoner euro från och med 2027.

Finansieringen till skyddspolisen ökas med cirka 10 miljoner euro per år för att trygga den strategiska förmågan.

Till Gränsbevakningsväsendet anvisas cirka 13 miljoner bestående tillägg för att trygga funktionsförmågan, stärka prestationsförmågan, för materialanskaffningar och utgifter för informationssystem. Dessutom anvisas sammanlagt cirka 2,5 miljoner euro till Gränsbevakningsväsendets omkostnader för driftsutgifter och underhållskostnader för det radiotekniska övervakningssystemet (RTV) samt för kostnader som föranleds av stöd vid Åbo flygplats. För underhållskostnader för stängslet vid östgränsen anvisas permanent finansiering på cirka 1 miljon euro. För lokalkostnader anvisas ett tillägg på cirka 2 miljoner euro från och med 2028.

Utvecklingen av befolkningsskyddet stärks med sammanlagt cirka 14,1 miljoner euro åren 2028—2029. Dessutom reserveras 0,5 miljoner euro från och med 2028 för hyresutgifter för Nödcentralverkets lokalprojekt.

Migrationsverkets resurser stärks med 5,1 miljoner euro 2026 och 8,2 miljoner euro från och med 2027 för åtgärder för att påskynda tillståndsbehandlingen. Det anslag som reserverats för mottagande av flyktingar och asylsökande ökas utifrån en uppdaterad behovskalkyl enligt invandringen.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Inrikesministeriets omkostnader	17,9	-1,5	-1,6	-1,6	-1,6
Krishanteringscentrets omkostnader	2,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Polisväsendets omkostnader	977,2	-9,1	-10,1	-10,1	-10,1
Skyddspolisens omkostnader	75,2	-0,5	-0,6	-0,6	-0,6
Gränsbevakningsväsendets omkostnader	312,7	-1,6	-2,8	-2,8	-2,8
Räddningsväsendets omkostnader	2,4	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Nödcentralverkets omkostnader	73,2	-1,2	-1,8	-1,8	-1,8
Räddningsinstitutets omkostnader	21,5	-0,1	-0,5	-0,5	-0,5
Migrationsverkets och statliga förläggningars omkostnader	88,3	-4,6	-1,6	-1,6	-1,6

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
Sammanlagt	1 570,2	-19,4	-20,0	-20,0	-20,0

Försvarsministeriets förvaltningsområde

Av förvaltningsområdets anslag används cirka 13 % för försvarspolitik och administration, cirka 86 % för militärt försvar och cirka 1 % för militär krishantering. Anslagen under försvarsministeriets huvudtitel höjs från 6,3 miljarder euro i början av ramperioden och till 8,5 miljarder euro före 2029. Försvarsutgifterna dimensioneras med beaktande av säkerhetsläget i Europa och det militära hot som Ryssland utgör.

De gällande beställningsfullmakterna för försvarsmaktens omkostnader och anskaffning av försvarsmateriel uppgår till sammanlagt cirka 9,6 miljarder euro och de sträcker sig till 2036. Kostnadsnivån justeras årligen enligt vedertagen praxis när det gäller anslagen för försvarsmaktens omkostnader (exklusive personalkostnader), anslagen för anskaffningar av försvarsmateriel och anslagen för den militära krishanteringens materielutgifter och förvaltningsutgifter (exklusive personalkostnader). I jaktplansupphandlingen görs dessutom årliga avtalsenliga indexjusteringar och justeringar av köpkraften i fråga om den årligen obundna delen av beställningsfullmakten och i annat tillgängligt reservationsanslag för anskaffning av multirollflygplan.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Regeringen strävar efter att försvarsutgifterna enligt Natos beräkningssätt stiger fram till 2029 till minst 3 procent i förhållande till bruttonationalprodukten. Jämfört med den nivå som fastställts tidigare innebär detta en ökning av försvarsutgifterna med 0,6 miljarder euro 2028 och med 3,0 miljarder euro 2029. Anslagsökningarna gör det möjligt att inleda utvecklingen av armén och främja de kritiska mål som fastställts inom ramen för Natos försvarsplanering (NDPP). Dessutom utvecklas Försvarsmaktens truppstruktur så att det för personalökning anvisas ett tilläggsanslag på 18,5 miljoner euro 2028 och 37 miljoner euro 2029. För att stärka Natos närvaro i Finland anvisas ett tilläggsanslag på sammanlagt 72,5 miljoner euro, fördelat på åren 2026—2029.

Ett anslag av engångsnatur på 50 miljoner euro i enlighet med regeringens investeringsprogram riktas till försvarsmaterielanskaffningar 2027. I anslagen ingår dessutom som nya utgifter beslut som fattats i samband med tilläggsbudgetarna om kompensation till Försvarsmakten på sammanlagt 662 miljoner euro för materiel som överlåtits till Ukraina åren 2026—2029.

För FoU-verksamhet inom försvarsministeriets förvaltningsområde föreslås permanent tilläggsfinansiering på sammanlagt 3 miljoner euro. Tillägget riktas till forskningsfinansiering för försvarets vetenskapliga delegation MATINE och försvarsmaktens forskningsprogram. Forskningsprogrammet genomförs i samarbete med vetenskapssamfund och industrin.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Försvarsministeriets omkostnader	18,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Försvarsmaktens omkostnader	2 543,2	-4,6	-4,6	-4,6	-4,6

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-16,0	-16,0	-16,0	-16,0
Sammanlagt	2 561,9	-20,6	-20,6	-20,6	-20,6

Finansministeriets förvaltningsområde

Anslagen under finansministeriets huvudtitel uppgår till 41,8 miljarder euro i början av ramperioden och till 42,4 miljarder euro i slutet av perioden. Jämfört med det föregående rambeslutet är anslagsnivån 0,9 miljarder euro högre i början av ramperioden och 1,7 miljarder euro högre i slutet av ramperioden. Anslagsnivån påverkas bland annat av den konjunkturutveckling som anges i finansministeriets totalekonomiska prognos, av riksdagens diskretionära ändringar samt ökningar av kommunernas och välfärdsområdenas finansiering.

Välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi behandlas som en helhet i avsnitt 5. Välfärdsområdenas ekonomi. Frågor som gäller den basservice som ska tillhandahållas av kommunerna och finansieringen av basservicen behandlas som en helhet i avsnitt 6. Den kommunala ekonomin. I avsnitt 4.3.2 granskas helhetsbilden för den centraliserade finansiering som reserverats för de olika förvaltningsområdenas centrala datasystemsprojekt och informationsförvaltningsprojekt och övriga produktivitetsprojekt.

Av förvaltningsområdets anslag utgör välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens finansiering 64 %, stöden till kommunerna 10 %, de pensioner och ersättningar som staten betalar 14 %, de finansiella bidragen till EU och andra internationella organisationer 7 % och avgifterna till landskapet Åland 0,8 %. Av anslagen under huvudtiteln utgör ministeriets och ämbetsverkens omkostnader 2,2 % och förvaltningsområdets mervärdesskatteutgifter 0,4 %.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

För Tullens omkostnader anvisas det under ramperioden ett tillägg på 1,1 miljoner euro per år för ibruktagande och drift av systemet Virve2.

Styrmodellen för statens lokalinvesteringar utvecklas så att den blir mer proaktiv för att dämpa ökningen av statens utgifter för lokaler och minska storleken på investeringsprojekten. Senatkoncernens nettoupplåning minskar under ramperioden från 450 miljoner euro åren 2026 och 2027 till 300 miljoner euro 2028 och 150 miljoner euro 2029. Målet är att det 2030 inte längre finns behov av nettoupplåning. Genom nettoupplåning möjliggörs bl.a. slutförande av pågående investeringsprojekt, genomförande av investeringar som medför lokalbesparingar samt investeringar för att öka fångplatserna, för inrikesministeriets förvaltningsområdes och försvarsförvaltningens behov.

Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata anvisas 1,8 miljoner euro per år för att skapa en digital kanal till tillståndstjänster, myndighetstjänster och banktjänster som kräver stark autentisering för internationella experter (programmet Talent Boost).

Till Tillstånds- och tillsynsverket som inleder sin verksamhet vid ingången av 2026 anvisas för uppgifter inom penninspelstillsynen 1,3 miljoner euro för 2026 och 7,0 miljoner euro från och med 2027.

För myndighetsnätet Virves pris- och underskottsstöd anvisas under ramperioden 5,0 miljoner euro per år.

Medlemsavgiften till Europeiska unionen sänks på basis av en justerad kalkyl med 244 miljoner euro 2026 och 80 miljoner euro 2027.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Finansministeriets omkostnader	41,3	-1,6	-1,8	-1,8	-1,8
Skatteförvaltningens omkostnader	413,7	-16,1	-30,4	-30,4	-30,4
Tullens omkostnader	201,7	-5,0	-6,1	-6,1	-6,1
Omkostnader för det nationella inkomstregistret	38,6	-2,4	-2,7	-2,7	-2,7
Statskontorets omkostnader	39,2	-1,4	-2,2	-2,2	-2,2
Kursdifferenser på centraliserade valutakonton	0,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Försörjningsberedskapsbankens serviceavgift	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostnader för Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning	4,0	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Omkostnader för Statens center för informations- och kommunikationsteknik	5,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringsutgifter för Statens center för informations- och kommunikationsteknik	0,0	-6,6	-6,6	-6,6	-6,6
Internetbetalningar	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Statistikcentralens omkostnader	53,5	-2,2	-4,0	-4,0	-4,0
Statens ekonomiska forskningscentralers omkostnader	5,2	-0,2	-0,3	-0,3	-0,3
Omkostnader för Myndigheten för digitalisering och befolkningsdata	58,7	-2,5	-4,4	-4,4	-4,4
Elektronisk identifiering	7,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Regionförvaltningsverkets omkostnader	66,6	-2,8	-5,5	-5,5	-5,5
Utveckling av servicestrukturer och statens förvaltningsstrukturer	1,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Separat budgeterade personalutgifter	0,5	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Främjande av säkerheten i arbetet	1,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kompetensutveckling	0,0	-15,0	-15,0	-15,0	-15,0
Utveckling av arbetssätten och digitaliseringen	20,6	-2,2	-2,2	-2,2	-2,2
Omkostnader för verket för finansiell stabilitet	9,0	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-8,1	-8,1	-8,1	-8,1
Sammanlagt	969,7	-69,8	-93,0	-93,0	-93,0

Undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde

Anslagen under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel uppgår till i genomsnitt cirka 8,7 miljarder euro under ramperioden. I början av ramperioden anvisas av anslagen cirka 0,9 miljarder euro för småbarnspedagogik och för förskoleundervisning och grundläggande utbildning, cirka 1,4 miljarder euro för utbildning på andra stadiet, cirka 4,1 miljarder euro för högskoleutbildning och forskning, cirka 1,3 miljarder euro för studiestöd, cirka 0,6 miljarder euro för konst och kultur och cirka 0,2 miljarder euro för idrottsverksamhet och ungdomsarbete.

Som en del av utvecklingsprojektet Bildningsförvaltningen 2030 reformeras ämbetsverksstrukturen inom förvaltningsområdet och momentstrukturen som gäller den ändras.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Av de tidigare beslutade besparingarna i statsunderstöden inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde riktas 65 miljoner euro från och med 2026. Av besparingarna riktas 35,8 miljoner euro till den statliga finansieringen av universiteten och 16,9 miljoner euro till finansieringen av yrkeshögskolorna. Till finansieringen av kommunernas morgon- och eftermiddagsverksamhet riktas en besparing på 7 miljoner euro och verksamhetens maximivgifter höjs i motsvarande grad. Investeringsstöden för byggande av idrottsanläggningar minskas med 2,4 miljoner euro och investeringsstöden för kulturlokaler med 1,6 miljoner euro. Till utvecklingen av det kontinuerliga lärandet riktas en besparing på 1,3 miljoner euro.

Jämfört med det föregående rambeslutet minskas den totala besparingen i statsunderstöden inom förvaltningsområdet med 15 miljoner euro. Vidare kvarstår inom förvaltningsområdet en omkostnadsbesparing och produktivitetsbesparing på 3,6 miljoner euro 2026 och 5,1 miljoner euro från och med 2027. Dessa fördelas som en del av beredningen av budgetpropositionen 2026.

Utgifterna för att hjälpa människor som flyr från Ukraina är fortfarande ett betydande osäkerhetsmoment. När det gäller förskoleundervisning och grundläggande utbildning har utgifterna för den förberedande undervisningen inte återgått till sin basnivå enligt tidsplanen och därför föreslås ett tillägg på 63 miljoner euro för utgifter för förberedande undervisning 2026.

Det görs möjligt att förlänga den förberedande undervisningen till två år i situationer där det bedöms vara nödvändigt för att säkerställa tillräckliga språkliga färdigheter. Detta genomförs genom att rikta den förberedande undervisningens påbyggnadsundervisning till elever med det största behovet av fortsatt förberedande undervisning: barn och unga som inte är läs- och skrivkunniga, som har en ofullständig skolgång, som kommit till landet i högstadieåldern samt de som behöver psykosocialt och socioemotionellt stöd (bl.a. de som kommit från krisområden). Ett anslag på 13,8 miljoner euro föreslås för åtgärden från och med 2026. Påbyggnadsundervisningen ska integreras i den grundläggande utbildningen.

För utvecklande av systemet för allmänna språkexamina och för att producera tjänsten anvisas Utbildningsstyrelsen 2,2 miljoner euro för 2026. För läskunnighetsprogrammet anvisas det 1,25 miljoner euro per år.

Den statliga finansieringen till evangelisk-lutherska kyrkan för kyrkans samhällsuppgifter och understöd för religiös verksamhet minskas med sammanlagt 20 miljoner euro på grund av de ökade intäkterna från kyrkoskatten till följd av en ändring i beskattningen. Dessutom minskas finansieringen engångsmässigt med 10 miljoner euro åren 2026 och 2027.

Till modellen för fortbildning inom småbarnspedagogiken i samarbete med C6-städerna anvisas 6 miljoner euro per år.

Till verksamheten vid Finlands nationalmuseum som förnyas och utvidgas anvisas en tilläggsfinansiering på 2,7 miljoner euro 2026 och 2,0 miljoner euro 2027 och därefter som ett permanent tillägg 1,0 miljoner euro per år som en intern överföring inom förvaltningsområdet.

Inom yrkesutbildningen och gymnasieutbildningen införs terminsavgifter för studerande från länder utanför EU/EES.

Som en del av helheten av ytterligare åtgärder våren 2025 minskas högskolornas basfinansiering med 30 miljoner euro 2026, 20 miljoner euro 2027 och 15 miljoner euro från och med 2028.

För utökandet av antalet nybörjarplatser vid högskolorna reserveras ett permanent tillägg på 3,8 miljoner euro från och med 2026.

Nya tillägg enligt FoU-finansieringslagen riktas till universiteten och yrkeshögskolorna och uppgår till sammanlagt 30 miljoner euro 2026 och 54 miljoner euro från och med 2027. Till CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy riktas 8 miljoner euro 2026 och 10 miljoner euro från och med 2027 för tjänster som stöder datakommunikation, dataförvaltning, redovisning och digitalisering inom den nationella forskningen. Dessutom anvisas Finlands Akademi en fullmakt på 8 miljoner euro 2027 för klinisk prövning.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Undervisnings- och kulturministeriets omkostnader	23,4	-0,4	-0,8	-0,8	-0,8
Utbildningsstyrelsens omkostnader	36,1	-16,7	-18,1	-18,1	-18,1
Omkostnader för myndigheter som verkar i anslutning till Utbildningsstyrelsen	11,9	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9
Omkostnader för Servicecentret för kontinuerligt lärande och sysselsättning	20,2	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Omkostnader för Finlands Akademi	11,9	-0,9	-1,1	-1,1	-1,1
Omkostnader för Riksarkivet	31,7	-1,3	-1,8	-1,8	-1,8
Omkostnader för Museiverket	27,3	-1,5	-2,3	-2,3	-2,3
Omkostnader för Konst- och kulturmyndigheten	13,7	-1,0	-1,3	-1,3	-1,3
Omkostnader för besvärnämnden för studiestöd	0,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostnader för statlig allmänbildande utbildning	43,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Gemensamma utgifter för grundläggande utbildning, småbarnspedagogik och fritt bildningsarbete	77,8	0,0	-0,3	-0,3	-0,3
Omkostnader för statlig yrkesutbildning	9,4	0,0	0,0	0,0	0,0

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Omfördelningar av besparingar på statsunderstöd	-	0	-0,5	-0,5	-0,5
Ofördelat	-	-3,6	-5,1	-5,1	-5,1
Sammanlagt	307,8	-26,1	-32,4	-32,4	-32,4

Jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde

Anslagen under jord- och skogsbruksministeriet huvudtitel uppgår till cirka 2,5 miljarder euro i början av ramperioden och nivån är densamma i slutet av perioden. Jämfört med det föregående rambeslutet stiger anslagsnivån med cirka 20 miljoner euro i början av ramperioden, medan den sjunker med cirka 11 miljoner euro i slutet av ramperioden. En betydande del av anslagen under denna huvudtitel hänför sig till genomförandet av Finlands CAP-plan 2023—2027. Planen infördes vid ingången av 2023. År 2028 inleds EU:s finansieringsperiod 2028—2034. Beslut om den nationella finansieringen och EU-finansieringen för den perioden fattas senare. Som teknisk dimensioneringsgrund för stödmomenten för 2028 och 2029 har använts den genomsnittliga årliga anslagsnivån för perioden 2023—2027.

Av förvaltningsområdets anslag används cirka 68 % för jordbruk och livsmedelsekonomi, cirka 17 % för landsbygdsutveckling, cirka 7 % för naturresursekonomi och för att sköta Forststyrelsens offentliga förvaltningsuppgifter, cirka 6 % för administration och forskning samt cirka 2 % för lantmåteri och registrering av bostadsaktier.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Till Naturresursinstitutets omkostnader riktas 1,0 miljoner euro i FoU-tilläggsfinansiering per år för forskning kring restaurering samt 1,0 miljoner euro åren 2026 och 2027 för utveckling av nya kostnadseffektiva metoder för information om naturtyper och ekosystem. Dessutom anvisas ett tillägg på i genomsnitt 0,4 miljoner euro per år för att bevara och stärka verksamheten vid fiskodlingsanläggningen i Enonkoski.

Finansiering som anvisats i statsbudgeten för främjande av hästhushållning minskar under ramperioden från 25,5 miljoner euro per år till 6,0 miljoner euro per år. Ändringen beror på penningspelsreformen, som gör det möjligt för aktörer inom hästhushållningen att delta i penningspelsverksamhet. Därmed minskar behovet av direkt statlig finansiering.

Ett tillägg på 0,5 miljoner euro per år riktas till att stödja 4H-verksamheten.

Ett tillägg på 4,4 miljoner euro per år riktas till de lagstadgade ersättningar som betalas till kommunerna med stöd av veterinärvårdslagen. Tillägget motsvarar ökningen av ersättningsutgifterna.

Under 2026 och 2027 riktas det sammanlagt 14,9 miljoner euro till klimatåtgärder inom jordbruket och markanvändningssektorn (förebyggande av skogsskador, främjande av skogsgödsling och utvidgning av skogsarealen).

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader				
	budget 2025	2026	2027	2028	2029
Jord- och skogsbruksministeriets omkostnader	22,2	-1,8	-2,2	-2,2	-2,2
Naturresursinstitutets omkostnader	90,9	-4,5	-7,8	-7,8	-7,8
Livsmedelsverkets omkostnader	78,9	-2,7	-5,6	-5,6	-5,6
Lantmäteriverkets omkostnader	51,1	-2,6	-4,5	-4,5	-4,5
Vissa av Forststyrelsens offentliga förvaltningsutgifter	7,1	-0,3	-0,6	-0,6	-0,6
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Omfördelningar av besparingar på statsunderstöd	-	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Sammanlagt	250,1	-17,7	-26,5	-26,5	-26,5

Kommunikationsministeriets förvaltningsområde

Anslagen under kommunikationsministeriets huvudtitel uppgår till i genomsnitt 3,5 miljarder euro under ramperioden.

Omkostnaderna för ämbetsverken inom förvaltningsområdet liksom också verksamhetsområdets gemensamma utgifter ökar jämfört med föregående rambeslut. Verksamhetsområdets gemensamma utgifter ökar på grund av de ökade mervärdesskatteutgifterna till följd av höjningen av mervärdesskattesatsen och de trafikledsprojekt som inleds med finansiering ur det investeringsprogram som ingår i regeringsprogrammet samt till följd av extra satsningar på basunderhållet av transportinfrastrukturen.

Merparten av anslagen under huvudtiteln, det vill säga cirka 54 %, används för drift och utveckling av trafik- och kommunikationsnäten. Av anslagen används cirka 23 % för tjänster inom trafik, transport och kommunikation och cirka 23 % för omkostnader för ämbetsverken inom förvaltningsområdet och verksamhetsområdets gemensamma utgifter.

För den årliga överföringen till statens televisions- och radiofond har det reserverats 593,7 miljoner euro. Finansieringen står utanför ramen och det görs inte indexhöjningar i den under åren 2025—2027. Av fondens medel används det belopp som behövs för att täcka kostnaderna för Rundradion Ab:s allmännyttiga verksamhet.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Genom regeringens investeringsprogram anvisas ett tilläggsanslag på 118 miljoner euro 2026 för basunderhåll av transportinfrastrukturen för att minska det eftersatta underhållet. Ur investeringsprogrammet anvisas också en fullmakt på 40,8 miljoner euro för 2026 för att öka hastigheten och kapaciteten på Savolaxbanan, och motsvarande anslag anvisas för 2026—2029. Regeringens investeringsprogram beskrivs närmare i sin helhet i avsnitt 8.

Finansieringen av trafikprojekt tidigare läggs med sammanlagt 190 miljoner euro för 2025 från åren 2026 och 2027.

Till momentet för basunderhåll av transportinfrastrukturen anvisas dessutom för flera mindre trafikprojekt sammanlagt 8,15 miljoner euro åren 2026 och 2027.

Till momentet för utveckling av trafikledsnätet anvisas för genomförandet av Digispår sammanlagt 70 miljoner euro under ramperioden.

För inledande av persontågstrafik mellan Tammerfors och Raumo anvisas ett årligt anslag på 2,5 miljoner euro åren 2027—2029. Regeringen inleder också förhandlingar med städerna om fortsatta regionala flygningar i syfte att trygga flygningarna fram till början av 2028.

Till Transport- och kommunikationsverket anvisas 2 miljoner euro under ramperioden för produktion av tjänster i anslutning till cybersäkerhet (de s.k. HYÖKY- och HAVARO-tjänsterna).

För inrättande av och verksamhet vid det nationella centrumet för rymdlägesbild anvisas under ramperioden i genomsnitt cirka 1 miljon euro per år. Anslaget fördelas mellan Meteorologiska institutet, Lantmäteriverket och Försvarsmakten.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Kommunikationsministeriets omkostnader	21,9	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Transport- och kommunikationsverkets omkostnader	89,9	-10,7	-13,4	-13,4	-13,4
Trafikledsverkets omkostnader	57,6	-5,2	-7,6	-7,6	-7,6
Meteorologiska institutets omkostnader	46,8	-4,4	-6,1	-6,1	-6,1
Sammanlagt	216,2	-20,5	-27,4	-27,4	-27,4

Arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde

Anslagen under arbets- och näringsministeriets huvudtitel uppgår till cirka 3,4 miljarder euro i början av ramperioden och minskar till cirka 2,4 miljarder euro i slutet av perioden. Jämfört med det föregående rambeslutet stiger anslagsnivån med cirka 76 miljoner euro i början av ramperioden, medan den sjunker med cirka 25 miljoner euro i slutet av ramperioden. Anslagsnivån minskar bl.a. på grund av att finansieringen av EU:s plan för återhämtning och resiliens upphör, elektrifieringsstödet till den energiintensiva industrin upphör, produktionsstödet för förnybar energi minskar och på grund av de sparbeslut som gäller omkostnaderna. Anslagsnivån ökar igen på grund av programmet för stöd till investeringar i omställningen till ren energi, en ökning av FoU-finansiering, förlustersättningar för exportgarantier som beviljas till Ukraina och kapitaliseringen av Finlands Industriinvestering Ab.

Av förvaltningsområdets anslag används på 2026 års nivå 48 % för förnybarhet och koldioxidsnålhet, 19 % för sysselsättning och företagsamhet, 4 % för specialfinansiering till företag, 10 % för integration och internationell kompetens samt 19 % för administration.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Business Finlands utrikesfunktioner överförs till utrikesministeriets förvaltningsområde. Därmed överförs en finansiering på knappt 21 miljoner euro.

En fullmakt på 37 miljoner euro för 2027 föreslås för att färdigställa Geologiska forskningscentralens pilotanläggning inom mineralsektorn GTK Mintec.

Till Energimyndigheten anvisas ett tillägg på 1,2 miljoner euro per år bl.a. för flera EU-relaterade skyldigheter.

För upprätthållande och småskalig utveckling av tjänsten Tillstånd och tillsyn anvisas 0,5 miljoner euro per år.

För de kommande livskraftscentralerna föreslås en fullmakt på sammanlagt 30 miljoner euro för ett treårigt försök 2026—2028. Syftet med försöket är att öka små och medelstora företags forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Till ökningen av fullmakten för frivilliga programavgifter till Europeiska rymdorganisationen (ESA) riktas 7 miljoner euro år 2026 och 20 miljoner euro under åren 2027—2029.

Den nationella medfinansieringen av EU-finansierade FoU-projekt ökas med 5 miljoner euro per år från och med 2027.

Verksamhetsförutsättningarna för kärnenergiforskningens laboratorier stärks med en årlig tilläggsfinansiering på 2,8 miljoner euro.

För forsknings- och utvecklingsverksamhet inom kreativa branscher anvisas en årlig fullmakt på 9 miljoner euro.

För tjänster för internationell rekrytering anvisas 1 miljon euro per år.

Finlands Industriinvestering Ab:s egenkapital höjs med 100 miljoner euro per år 2028 och 2029. Beloppet av de företagsstöd som Business Finland beviljas sänks med 12 miljoner euro per år.

I norra och östra Finland inrättas regionala investeringsteam. För finansieringen av dessa anvisas 0,5 miljoner euro per år.

För att främja export till och investeringar i Ukraina budgeteras för 2027 och 2028 sammanlagt ett anslag på 20 miljoner euro för ersättningar för kreditförluster av exportgarantier. Dessutom ökas Finnvera Abp:s ersättningar för förluster med sammanlagt 15 miljoner euro under åren 2027—2029. Dessa riktas till affärsverksamhet och internationell tillväxt till följd av Finnveras FoUI-satsningar samt till finansiering av stora investeringar och mikroföretags tillväxtprojekt.

Anslagen för främjande av integration justeras utifrån en uppdaterad behovskalkyl.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Arbets- och näringsministeriets omkostnader	38,7	-1,1	-1,5	-1,5	-1,5
Närings-, trafik- och miljöcentralernas omkostnader	237,4	-13,5	-20,4	-20,4	-20,4
Geologiska forskningscentralens omkostnader	38,0	-2,1	-3,0	-3,0	-3,0
Omkostnader för Innovationsfinansieringsverket					
Business Finland	71,7	-4,7	-7,0	-7,0	-7,0
Konkurrens- och konsumentverkets omkostnader	20,5	-0,3	-1,7	-1,7	-1,7
Patent- och registerstyrelsens omkostnader	15,7	-1,7	-2,0	-2,0	-1,5
Säkerhets- och kemikalieverkets omkostnader	23,2	-1,5	-2,2	-2,2	-2,2
Energimyndighetens omkostnader	11,8	-0,1	-0,4	-0,4	-0,8
Utveckling av digitaliseringen	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Främjande av integration och arbetskraftsinvandring	2,2	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Sammanlagt	470,3	-25,7	-38,7	-38,7	-38,7

Social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde

Anslagen under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel uppgår till cirka 14,9 miljarder euro i början av ramperioden och minskar till cirka 14,4 miljarder euro i slutet av perioden. Jämfört med det föregående rambeslutet stiger anslagsnivån med cirka 658 miljoner euro i början av ramperioden och med cirka 519 miljoner euro i slutet av ramperioden. Anslagsnivån påverkas bland annat av den konjunkturutveckling som anges i finansministeriets totalekonomiska prognos, av riksdagens diskretionära ändringar samt av de reformer som regeringen har fastställt och ministeriets utvecklingsförslag.

Av förvaltningsområdets anslag används under ramperioden cirka 38 % för pensionsutgifter, cirka 30 % för utjämning av familje- och boendekostnader och för grundläggande utkomststöd, cirka 12 % för sjukförsäkring, cirka 12 % för utkomstskydd för arbetslösa, cirka 2 % för stöd till social- och hälsovården och cirka 2 % för understöd för främjande av hälsa och social välfärd. För vart och ett av de övriga kapitlen under huvudtiteln används 0,4—1,0 % av anslagen under huvudtiteln.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Som en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet föreslås för reformen av FPA-ersättningarna en statsandel på sammanlagt 102 miljoner euro för åren 2026—2027. FPA-ersättning ska gå att få för besök hos munhygienister och fysioterapeuter utan remiss samt för assisterad befruktning. Dessutom stiger ersättningstaxorna för gynekologbesök, tandvård och mentalvårdstjänster. I statsandelen har också beaktats de höjningar av ersättningstaxorna som trädde i kraft den 1 januari 2024. För det landsomfattande försöket med valfrihet genom FPA-ersättningar för 65 år fyllda föreslås för 2026—2027 dessutom en statsandel på sammanlagt 124 miljoner euro. De som hör till den aktuella åldersgruppen skulle få besöka en privat allmänläkarmottagning till ett självriskbelopp som motsvarar

den besöksavgift som tas ut inom den offentliga hälso- och sjukvården. Syftet med försöket med valfrihet är att förbättra tillgången till tjänster samt minska belastningen på den offentliga primärvården.

För stärkande av FPA:s prövningsbaserade rehabilitering anvisas en statsandel på sammanlagt cirka 17 miljoner euro för åren 2026—2027. Rehabilitering enligt prövning kompletterar den lagstadgade yrkesinriktade rehabiliteringen, den krävande medicinska rehabiliteringen och den rehabiliterande psykoterapin.

För finansiering av olika projekt som totalreformen av FPA:s system omfattar (Eepos-programmet) anvisas ett tillägg på 13,7 miljoner euro från och med 2028. Genom programmet förnyas FPA:s system för förmånshandläggning, betydande stödsystem för förmånshandläggningen, e-tjänsterna samt systemen för informationsutbyte under åren 2025—2035.

För åtgärder som har en positiv inverkan på nativiteten enligt utkastet till det befolkningspolitiska programmet föreslås för ramperioden ett anslag på sammanlagt 600 000 euro.

I fråga om stödet för hemvård av barn föreslås ibruktagande av den s.k. norska modellen för att främja invandrades integration och sysselsättning från och med ingången av 2026. I modellen ställs som villkor för erhållande av stöd för hemvård av barn ett krav på tre års bosättningstid för båda föräldrarna. Kostnadseffekten av ändringen för staten är på 2029 års nivå 10,9 milj. euro varav 7,9 miljoner euro hänförs till statsandelen för kommunal basservice.

För uppföljning och bedömning av och forskning kring de skadeverkningar som penningsspel ger upphov till samt utveckling av förebyggande och vård av skadeverkningarna föreslås från och med 2027 2,8 miljoner euro för Institutet för hälsa och välfärds omkostnader. Förslaget hänförs till reformen av penningsspelssystemet i enlighet med regeringsprogrammet.

För att sporra och förplikta invandrare till integration i enlighet med regeringsprogrammet bereds ett nytt integrationsstöd som under de tre första åren efter invandringen skulle ersätta utkomststöd och arbetsmarknadsstöd som betalas till dem som flyttat till landet. Den uppskattade nettobesparing som reformen medför stiger till cirka 4,0 miljoner euro före 2029. Integrationsstödet ersätter införandet av det språktillägg till arbetsmarknadsstödet som planerats i regeringsprogrammet. Under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel har man dessutom beaktat flera andra justeringar av tidigare sparbeslut, av vilka största delen har beaktats redan i samband med beredningen av budgeten för 2025.

Rätten till hälso- och sjukvård för personer som vistas olagligt i landet begränsas så att de i fortsättningen i regel endast erbjuds brådskande hälso- och sjukvård. Ändringen ger en spareffekt på uppskattningsvis 0,6 miljoner euro i statsandelen för sjukvårdsförsäkringen från och med 2026.

För mentalvårdshjälp med låg tröskel och mentalvårdstjänster reserveras ett årligt anslag på 2 miljoner euro under ramperioden. På detta sätt säkerställs genomförandet av det tidsbundna utvecklingsprojekt för mentalvårdshjälp och mentalvårdstjänster med låg tröskel som beaktats i budgeten för 2025.

I enlighet med regeringsprogrammet överförs finansieringsansvaret för transporter inom den prehospitaled akutsjukvården som helhet till välfärdsområdena från och med 2027. Överföringen genomförs ur statens synvinkel kostnadsneutralt genom att statens ansvar för finansieringen av sjukvårdsförsäkringen minskas. Till följd av att ersättningarna för transporter inom den prehospitaled akutsjukvården faller bort överförs den 1,5 miljoner euro som redan ingick i föregående rambeslut för FinnHEMS Oy till 2027, och därtill anvisas Åland 0,7 miljoner euro från och med 2027.

I den statliga finansieringen av studerandehälsovården för högskolestuderande görs en nivåhöjning på cirka 5,7 miljoner euro för alla ramår på grund av en förändring i det uppskattade antalet närvaroanmälda studerande samt skyldigheter som följer av terapigarantin och vårdgarantin och för vilka effekterna av budgetanslaget har beaktats i förhållande till föregående rambeslut.

Till finansieringen av läkarhelikopterverksamheten riktas en höjning på 2 miljoner euro per år. Den här orsakas av en ökning i kostnaderna för den operativa verksamheten vid basen i Kouvola.

Från och med ingången av år 2027 överförs medlingen vid brott och tvistemål till justitieministeriets förvaltningsområde. Anslagseffekten av överföringen uppgår till sammanlagt 7,3 miljoner euro per år.

I omkostnaderna för ämbetsverken och inrättningarna har minskningarna enligt produktivhetsprogrammet beaktats. På FPA:s omkostnader riktas 2026 en minskning av engångsnatur på 50 miljoner euro.

För åtgärder avseende unga personer som uppvisar symtom som tar sig uttryck i rusmedelsbruk och våld föreslås sammanlagt 5 miljoner euro för åren 2026—2027, vilket har beaktats i omkostnaderna för de barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd. Besvärsnämnden för studiestöd som hör till undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde sammanslås med Besvärsnämnden för social trygghet. I anslutning till detta överförs knappt 0,7 miljoner euro från undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel från och med 2026. Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården (Valvira) sammanförs med det nya Tillstånds- och tillsynsverket vid ingången av 2026. Omkostnadsmomentet för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården slopas och anslagen överförs till den nya Tillstånds- och tillsynsverket.

För understöd till föreningar och stiftelser för främjande av hälsa och social välfärd görs en minskning av nivån på statsunderstöden på 10 miljoner euro. Nivån på understödsmomentet är cirka 269 miljoner euro 2026 och sjunker till cirka 243 miljoner euro i slutet av ramperioden.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Social- och hälsovårdsministeriets omkostnader	40,2	-1,0	-2,1	-2,1	-2,1
Omkostnader för statens sinnessjukhus	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostnader för de barnskyddsenheter som lyder under Institutet för hälsa och välfärd	5,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostnader för enheten för hälso- och sjukvård för fångar som är underställd Institutet för hälsa och välfärd	22,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Omkostnader för besvärsnämnden för social trygghet	9,0	-0,3	-0,5	-0,5	-0,5
Utomstående hälsovårdstjänster för Enheten för hälso- och sjukvård för fångar	7,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Strålsäkerhetscentralens omkostnader	20,6	-1,7	-2,3	-2,3	-2,3

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Omkostnader för Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården	14,2	-0,6	-1,0	-1,0	-1,0
Omkostnader för Säkerhets- och utvecklingscentret för läkemedelsområdet	5,3	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Omkostnader för regionförvaltningsmyndigheternas ansvarsområden för arbetarskyddet	29,1	-0,9	-1,3	-1,3	-1,3
Omkostnader för Tillståndsmyndigheten för användning av social- och hälsovårdsdata	2,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Omkostnader för Institutet för hälsa och välfärd	80,8	-3,0	-4,9	-4,9	-4,9
Statsbidrag för utgifterna vid Arbetshälsoinstitutet	23,6	-1,0	-1,7	-1,7	-1,7
Omkostnader för Folkpensionsanstaltens socialskyddsfonder	495,2	-20,0	-34,2	-34,2	-34,2
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment	-	-3,8	-7,9	-7,9	-7,9
Omfördelningar av besparingar på statsunderstöd	-	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Sammanlagt	756,2	-32,7	-56,6	-56,6	-56,6

Miljöministeriets förvaltningsområde

Under miljöministeriets huvudtitel uppgår anslagen inom statens budgetekonomi till totalt 435,1 miljoner euro 2026 och 339,2 miljoner euro 2029. I slutet av ramperioden anvisas av förvaltningsområdets anslag 39 % för miljö- och naturvårdsutgifter, 23 % för omkostnader och 38 % för utgifter för boende och byggande.

Anslagen för naturvård allokeras även i fortsättningen till genomförandet av programmen METSO och Helmi samt till att genomföra målen enligt EU:s strategi för biologisk mångfald. Anslagen för naturvård inom miljöministeriets förvaltningsområde uppgår till cirka 96—97 miljoner euro per år under ramperioden. Inom ramen för skyddet av Östersjön och vattendragen fortsätter genomförandet av åtgärdsprogrammen för vatten- och havsvård, med särskild fokus på att förbättra Skärgårdshavets tillstånd. För vattenskydd anvisas under ramperioden 16,7 miljoner euro per år.

Jämfört med den föregående ramen ökar anslagsnivån i synnerhet på grund av att Statens bostadsfond blir en del av budgeten. Under ramperioden ökar anslagen under förvaltningsområdet också på grund av den nationella medfinansieringen av lånegarantiprogrammet InvestEU, vilken uppgår till 19,9 miljoner euro under åren 2025—2027.

De viktigaste nya besluten och ändringarna

Finansieringen av naturvården ökas med 1,75 miljoner per år genom programmen METSO och Helmi.

Finlands miljöcentral anvisas sammanlagt 2 miljoner euro för 2026 och 2027 för utveckling av nya kostnadseffektiva metoder för information om naturtyper och ekosystem och 1 miljon euro per år för forskning kring restaurering.

Verksamheten vid Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet överförs den 1 mars 2025 till miljöministeriet. Statens bostadsfonds verksamhet upphör vid utgången av 2025. De stöd och fullmakter som tidigare beviljats ur fonden överförs till statsbudgeten från och med 2026.

Till understöd som tidigare beviljats ur Statens bostadsfond riktas 22,9 miljoner euro per år under ramperioden. Till den statligt understödda bostadsproduktionen beviljas en ny fullmakt på sammanlagt 1,208 miljarder euro per år under ramperioden. Av dem är 1 miljard euro fullmakt att godkänna räntestödslån för bostadsproduktion. Som helhet föranleder räntestöd och borgensersättningar för bostadsproduktion åtaganden för uppskattningsvis 152 miljoner euro 2026 och 93,6 miljoner euro 2029 varav samfundens räntestödsavgifter är 138,8 miljoner euro 2026 och 79 miljoner euro 2029.

Förvaltningsområdets omkostnadsbesparingar, mn euro

	Omkostnader, budget 2025	2026	2027	2028	2029
Miljöministeriets omkostnader	42,1	-1,1	-1,7	-1,7	-1,7
Finlands miljöcentralers omkostnader	36,4	-0,8	-2,3	-2,3	-2,3
Forststyrelsens offentliga förvaltningsavgifter	50,1	-0,8	-2,5	-2,5	-2,5
Besparingar under andra konsumtionsutgiftsmoment		-2,4	-2,4	-2,4	-2,4
Omfördelningar av besparingar på statsunderstöd		-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Sammanlagt	128,7	-5,4	-9,3	-9,3	-9,3

4.3.2. Förvaltning samt projekt som gäller informationssystem

Effektivisering av statsförvaltningens och den övriga offentliga sektorns verksamhet

Under ramperioden bereds och genomförs produktivetsprogram för förvaltningsområdena i enlighet med regeringsprogrammet. Centrala element i programmen är strukturella åtgärder, åtgärder för att öka inkomsterna, utnyttjande av digitaliseringen, effektiviserad användning av lokaler samt omorganisering av uppgifterna.

En central åtgärd i produktivetsprogrammet är att myndighetskommunikationen i första hand ska ske digitalt. Genom att man övergår till att prioritera digitala tjänster och möjliggör automatiserade myndighetsbeslut uppnås besparingar och processerna blir effektivare. Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori styrs till att bereda förslag till produktivetsåtgärder inom icke branschspecifika IKT-tjänster.

Omkostnadsbesparingar enligt regeringsprogrammet, helheten av ytterligare åtgärder som det beslutades om vid ramförhandlingarna våren 2024 samt beredningen av produktivetsprogrammen beskrivs närmare i avsnitt 4.3.

Ekonomi- och personalförvaltning

Produktiviteten vid statens ekonomi- och personalförvaltning förbättras genom att man fortsätter att koncentrera uppgifter till Servicecentret för statens ekonomi- och personalförvaltning Palkeet, förenhetligar arbetssätten och processerna samt utvecklar de för statsförvaltningen gemensamma datasystemen för ekonomi- och personalförvaltning. Genom utvecklingen minskar personalförvaltningens arbetsinsats med 304 årsverken åren 2018—2029.

I informationssystemet Kieku genomförs under ramperioden fram till 2027 en betydande och nödvändig teknisk reform (av SAP-systemet), som också omfattar informationssystemen för personalförvaltning.

Utveckling av offentliga upphandlingar

Offentliga upphandlingars produktivitet och verkningsfullhet förbättras genom att de gemensamma målen för hela den offentliga sektorn främjas och uppföljs. I åtgärdsprogrammet för verkningsfull offentlig upphandling ingår en nationell strategi för offentlig upphandling som styr utvecklingen av upphandlingarna. Målen i strategin utformas i stor utsträckning utifrån perspektivet att främja genomförandet av regeringsprogrammets mål, och tyngdpunkten ligger i början av regeringsperioden i synnerhet på kostnadseffektivitet och ökad konkurrens. En central åtgärd är att förbättra utnyttjandet av informationen om offentlig upphandling och köp inom den offentliga sektorn genom att skapa legislativa förutsättningar för insamling och utnyttjande av sådan information och genom att inrätta en nationell informationsresurs för den offentliga upphandlingen. Gemensamma nätverk för den offentliga och den privata sektorn stöder utnyttjandet av potentialen och möjligheterna hos offentliga upphandlingar och spridningen av bästa praxis.

Statens lokalinvesteringar

Inom styrningen av statens lokalinvesteringar har det införts en ny styrmodell som syftar till att minska storleken på och volymen för investeringarna i lokaler för ämbetsverk och inrättningar och dämpa ökningen av statens lokalkostnader. I styrmodellen ingår att i samband med planen för de offentliga finanserna samla de förvaltningsområdesspecifika planerna för lokalinvesteringar samt en strategisk plan över statens lokalinvesteringar som sträcker sig över 12 år. Utifrån de uppgifter som samlats finns det ett identifierat behov av lokalinvesteringar under ramperioden för cirka 2,85 miljarder euro. Statens första strategiska plan över lokalinvesteringar färdigställs våren 2025. Hur styrmodellen fungerar och bör utvecklas bedöms sommaren 2026. Riktlinjerna för nivån på investeringsfullmakten för Senatkoncernens affärsverk och för koncernens servicemål och andra verksamhetsmål kommer att dras upp i samband med beredningen av budgetpropositionerna.

Säkerheten och funktionssäkerheten i fastigheter som ägs av staten och används av statliga myndigheter ökas för att säkerställa kontinuiteten för verksamhet av kritisk betydelse vid de centrala statliga myndigheterna, inklusive under störnings- och undantagsförhållanden. Under ramperioden vidtas betydande korrigerande och förstärkande åtgärder för att trygga tillgången på el, värme och vatten och säkra dataförbindelserna i statens kritiska lokaler.

Reform av statens service- och lokalnätverk

Syftet med projektet är att stegvis samla kundbesöken vid de statliga ämbetsverken till den offentliga förvaltningens gemensamma serviceställen, där man i stor omfattning också tillhandahåller kommunala tjänster och Folkpensionsanstaltens tjänster samt i tillämpliga delar välfärdsområdenas tjänster. Ett ytterligare syfte är att minska antalet kontorslokaler inom staten och behovet av grundlig renovering av dem samt att öka sam användningen av lokalerna. Reformen hänför sig till genomförandet av strategin för den offentliga förvaltningen, strategin för regional närvaro och statens lokalstrategi. Projektet

Reformering av statens service- och lokalnät ska enligt planerna genomföras före 2030 och målet för det projektet är att uppnå besparingar till ett belopp av 50 miljoner euro varje år.

Reformen av statens regionförvaltning

Syftet med reformen av statens regionförvaltning är att göra tillståndsprocesserna smidigare och att bidra till en mer enhetlig tillstånds- och tillsynspraxis som är oberoende av region. Huvudprincipen är att förvaltningen ska vara sektorsövergripande. I första hand innebär detta att tillstånds-, styrnings- och tillsynsuppgifterna koncentreras till ett nytt sektorsövergripande ämbetsverk som övertar de uppgifter som regionförvaltningsverken och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården sköter samt vissa uppgifter inom närings-, trafik- och miljöcentralernas ansvarsområde för miljö. För den förvaltning som nu är organiserad vid närings-, trafik- och miljöcentralerna ska utgångspunkten vara en sektorsövergripande statlig regionförvaltning. Den ska starkare än för närvarande vara kopplad till regioner, och samlas vid livskraftscentraler.

I projektet säkerställs det att övergångsfasen inte äventyrar smidigheten i ämbetsverkens pågående tillstånds- och tillsynsprocesser. Samtidigt beaktas statsförvaltningens produktivhetsprogram och behovet av att anpassa omkostnaderna.

Informationssystemprojekt

Projekt och beslut vars finansiering faller inom ett visst förvaltningsområde behandlas till behövliga delar i avsnitt 4.3.1 och projekt som gäller välfärdsområdena i avsnitt 5.

I ramen har det för åren 2026—2029 även reserverats cirka 13—21 miljoner euro per år för att utveckla arbetssätten och digitaliseringen. Största delen av anslaget är redan bundet till pågående projekt.

De viktigaste informationssystemprojekten under ramperioden är för närvarande räddningsväsendets digitala tjänster, Livsmedelsverkets projekt CAP27, Statistikcentralens nationalräkenskaper samt finansministeriets och Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas projekt Prioritera digitalt, eIDAS och programmet för främjande av livshändelseorienterad digitalisering.

I ramen har det för 2026 reserverats 25 miljoner euro för utveckling och stegvist införande av en ny lösning för kommunikationstjänster som ska ersätta den nuvarande myndighetsradionättjänsten VIRVE, samt för åren 2026—2029 7 miljoner euro per år för elektronisk autentisering.

4.4. Inkomster inom budgetekonomin

År 2026 beräknas inkomsterna inom budgetekonomin uppgå till 83 miljarder euro. Skatteinkomsternas andel av de ordinarie inkomsterna inom budgetekonomin är i genomsnitt cirka 90 % under ramperioden. I slutet av ramperioden beräknas inkomsterna inom budgetekonomin uppgå till 85,2 miljarder euro, varav skatteinkomsternas andel beräknas vara 76,6 miljarder euro. Skatteinkomsterna ökar med i genomsnitt 3,2 % per år under ramperioden. Prognosen för skatteinkomsterna baserar sig på finansministeriets bedömning av den totalekonomiska utvecklingen på medellång sikt enligt prognosen från våren 2025.

Ändringar i beskattningsgrunderna

Genom sin skattepolitik strävar statsminister Orpos regering efter att förbättra hushållens köpkraft, förbättra incitamenten för arbete och stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt. Enligt regeringsprogrammet uppmuntrar regeringens skattepolitik till arbete och företagande samt stöder inhemskt ägande. Utöver de skatteåtgärder som ingår i regeringsprogrammet beslutade regeringen i samband med ramförhandlingarna våren 2024 på grund av det allvarliga läget i de offentliga finanserna

om nya skatteåtgärder för att stärka de offentliga finanserna. I samband med ramförhandlingarna våren 2025 beslutade regeringen om flera skatteåtgärder för att stödja den ekonomiska tillväxten samt om skatteåtgärder för att finansiera tillväxtåtgärderna.

Beskattningen av arbete för låg- och medelinkomsttagare lindras med 525 miljoner euro 2026 och därtill 125 miljoner euro 2027. Dessutom höjs förhöjningen av arbetsinkomstskatten per barn. Den högsta marginalskattesatsen sänks till 52 procent och för att minska den förlust av skatteinkomster som detta medför görs ingen indexjustering av förvärvsinkomstbeskattningen på de inkomstnivåer som omfattas av sänkningen av de högsta marginalskatterna. Åtstramningen av beskattningen av pensionsinkomster som följer av det tekniska genomförandet av sänkningen av de högsta marginalskatterna minskas genom att lindra tilläggsskatten för pensionsinkomst. Källskatten för nyckelpersoner sänks till 25 procent och för medborgare som flyttar tillbaka till Finland införs en skattelättnad. Beskattningen av arbete lindras dessutom i enlighet med regeringsprogrammet åren 2026 och 2027 med betoning på låg- och medelinkomsttagare. Under ramperioden fortsätter indexjusteringarna enligt regeringsprogrammet i skattegrunderna för förvärvsinkomster på alla inkomstnivåer. I prognosen för åren 2028—2029 ingår dessutom som ett tekniskt antagande en indexjustering av beskattningsgrunderna för förvärvsinkomster.

Samfundsskattesatsen sänks med två procentenheter till 18 procent 2027. Investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi stöds genom skattegodtgörelse som beviljas 2025 och med en ny skattegodtgörelse som beviljas från och med 2026.

Skatteinkomsterna ökar under ramperioden genom slopandet av skatteavdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer, slopandet av skatteavdrag för arbetsrum och tjänstecykelförmån, hindrande av minimering av skatten på utdelning genom konstgjorda aktiebytesarrangemang, utvecklandet av regleringen som gäller jämförelseuppgifter om beskattningen, slopandet av skattestödet för frivilligt pensionssparande, den tilläggsskatt för stora koncerner som grundar sig på rådets direktiv, en höjning av mervärdesskattesatsen för rundradioverksamhet, höjningarna av punktskatten på tobak och läskedrycker och gruvmineralskatten, höjningen av drivkraftsskatten på husbilar samt införandet av en vinjettavgift. När det gäller punktskatten på tobak höjs även skatten på nikotinpåsar och nikotinvätskor för elektroniska cigaretter. Dessutom slopas skattestödet för elström i datorhallar och inom gruvdriften. Alkoholskatten på vin och andra drycker som framställs genom jäsning höjs och punktskatten på starka alkoholdrycker binds till index med beaktande av tidigare beslutade höjningar för starka alkoholdrycker. Skattebasen för avfallsskatt utvidgas dessutom till att omfatta nya kategorier av nyttoanvändbart avfall som förs till avstjälningsplatser. Också höjningen av lotteriskatten i samband med reformen av penningssystemet samt slopandet av Veikkaus befrielse från samfundsskatt ökar skatteinkomsterna.

Ändringar av beskattningsgrunderna som minskar skatteinkomsterna under ramperioden är att mervärdesskattesatsen för nyttigheter som omfattas av en skattesats på 14 procent sänks till 13,5 procent, donationsavdraget utvidgas, det maximala insättningsbeloppet på aktiesparkonton höjs, skogsavdraget höjs samt ett undantag från ränteavdragsbegränsningen för infrastrukturprojekt som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen. Dessutom minskar skatteinkomsterna på grund av de ändringar som görs i arvs- och gåvoskatten: den nedre gränsen för arvsskatten höjs och räntemarginalen för dröjsmålsräntan på arvsskatten sänks. Intäkterna av arvsskatten under ramperioden sjunker under ramperioden också på grund av den sänkning av dröjsmålsräntan och den förlängning av betalningstiden som trädde i kraft redan vid ingången av 2024.

Under ramperioden sänks dessutom koldioxidskattekomponenten för drivmedel. Skattestödet för tjänstebilar med nollutsläpp förlängs fram till 2029 och fordonsbeskattningen av elbilar och laddhybrider höjs.

Effekten av de centrala ändringarna i beskattningsgrunderna på statens skatteinkomster på årsnivå, årlig förändring, mn euro

	2026	2027	2028	2029
Indexjustering i beskattningen av förvärvsinkomster	-838	-660	-660	-660
Slopad indexjustering i inkomstklasserna med de högsta sänkta marginalskattesatserna	210			
Höjning av arbetsinkomstavdraget med betoning på låg- och medelinkomsttagare	-91	-93		
Lindring av beskattningen av låg- och medelinkomsttagare	-510	-113		
Sänkning av högsta marginalskattesatsen	-545			
Höjning av arbetsinkomstavdragets barnförhöjning	-92			
Lindring av tilläggsskatten på pensionsinkomst	-80			
Sänkning av källskatten för nyckelpersoner till 25 %	-8			
Riktad lättnad till dem som återvänder till Finland	-2	-1		
Slopande av avdrag för medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer	144			
Slopande av avdrag för arbetsrum	18			
Slopande av skattefriheten för tjänstecykelförmån	47			
Utveckling av regleringen om jämförelseuppgifter	100			
Hindrande av minimering av skatten på utdelning genom konstgjorda aktiebytesarrangemang	29			
Slopande av skattstödet för frivilligt pensionssparande		54		
Utvidgning av donationsavdrag	-10			
Höjning av det maximala sparbeloppet på aktiesparkonton till 100 000 euro	-5	-5		
Höjning av skogsavdraget	-32			
Förlängning av skattstödet för tjänstebilar som är renodlade elbilar med fyra år	-14			
Sänkning av samfundsskattesatsen med två procentenheter		-830		
Skattegottgörelse som beviljas 2025 för investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi			-50	-30
Skattegottgörelse som beviljas från och med 2026 för investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi				-60
Undantag från ränteavdragsbegränsningen för infrastrukturprojekt som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen		-20		
Höjning av mervärdesskattesatsen för rundradioverksamhet	19			
Sänkning av mervärdesskattesatsen för nyttigheter som omfattas av en skattesats på 14 procent till 13,5 procent ¹	-158			
Höjning av punktskatten på tobak	50	50		
Höjning av punktskatten på tobak för nikotinpåsar och e-cigarett	30			
Höjning av punktskatten på starka alkoholdrycker	3	4		
Indexering av punktskatten på alkohol	20	20	24	24
Höjning av alkoholskatten på vin och andra drycker som framställs genom jäsning	24			
Höjning av punktskatten på läskedrycker	107			

	2026	2027	2028	2029
Sänkning av koldioxidkomponenten i bränslebeskattningen	-50	-50		
Slopande av skattstödet för elström i datorhallar och inom gruvedriften	58			
Höjning av fordonsskatten på elbilar och laddhybrider	34			
Införande av vinjettavgift		15		
Förlängning av betalningstiden för arvsskatt till 10 år och sänkning av dröjsmålsräntan	-20	1		
Höjning av nedre gränsen för arvs- och gåvoskatt	-67			
Sänkning av räntemarginalen för arvsskatt	-19			-2
Tilläggs-skatt för stora koncerner	20			
Höjning av gruvmineralskatten	24	4		
Höjning av drivkraftsskatten på husbilar	11			
Ändringar i skatteinkomsterna i samband med penningspelsreformen		206		

¹⁾ Nettoeffekt -145 miljoner euro, när man beaktar inverkan av statens minskade mervärdesskatteutgifter.

Utvecklingen av skatteinkomsterna 2026—2029

Intäkterna från förvärvs- och kapitalinkomstskatt beräknas öka med i genomsnitt cirka 3,8 % under ramperioden. Prognosen för förvärvsinkomstskatten baserar sig på prognoser för utvecklingen av skattepliktiga förvärvs- och kapitalinkomster. Löneinkomsterna beräknas öka med i genomsnitt cirka 4,4 % per år, pensionsinkomsterna med i genomsnitt 2,9 % och kapitalinkomsterna med i genomsnitt cirka 3,7 % per år. Intäkterna från förvärvs- och kapitalinkomstskatten påverkas också av de ovan nämnda ändringarna i beskattningsgrunderna.

Intäkterna från samfundsskatten beräknas under ramperioden öka med i genomsnitt ca 0,4 % per år. Prognosen för intäkterna från samfundsskatten baserar sig på utvecklingen av rörelseöverskottsprognosen enligt nationalräkenskaperna. Därutöver påverkar de ovan nämnda ändringarna i beskattningsgrunderna intäkterna av samfundsskatten.

Intäkterna från mervärdesskatten beräknas 2026—2029 öka med i genomsnitt 4,3 %. Tillväxtprognosen baserar sig främst på utvecklingen i fråga om hushållens konsumtionsutgifter. Intäkterna från mervärdesskatten beräknas öka under ramperioden i enlighet med skattebasen. De viktigaste ändringarna i skattesatserna som ökar mervärdesskatteintäkterna träder i kraft före 2026.

Intäkterna från punktskatter uppskattas i sin helhet minska med i genomsnitt 1,2 % per år under ramperioden. Minskningen förklaras i synnerhet av att energiskatteintäkterna minskar med i genomsnitt 3,8 % per år. Intäkterna från punktskatter minskar på grund av minskad skattepliktig konsumtion och skattesänkningar inom energibeskattningen och också t.ex. på grund av en ökad andel förnybara drivmedel som beskattas lindrigare.

Intäkterna av den **bilskatt** som tas ut i samband med registreringen av bilar beräknas minska med i genomsnitt 11,6 % per år. Intäkterna från bilskatten minskar framför allt på grund av den förväntade ökningen av försäljningsandelen för elbilar. Intäkterna från den fordonsskatt som tas ut under den tid fordon används i trafik beräknas förbli oförändrad trots skattehöjningen, till stor del på grund av en minskning av det genomsnittliga koldioxidutsläppsvärdet för bilbeståndet.

Intäkterna från överlåtelseskatten beräknas öka med i genomsnitt cirka 5,4 % under ramperioden. Enligt lagen om överlåtelseskatt betalas överlåtelseskatt till staten på överlåtelse av

äganderätt till fastigheter och värdepapper. Skattesatsen för överlåtelseskatt när det gäller fastigheter är 3 %. Vid överlåtelse av värdepapper, t.ex. affärsaktier och bostadsaktier, är skattesatsen 1,5 %.

Övriga inkomster inom budgetekonomin

Statens inkomster av blandad natur uppgår i genomsnitt till 8,1 miljarder euro åren 2026—2029. Den största enskilda posten i inkomsterna av blandad natur utgörs av överföringar från Statens pensionsfond för att finansiera pensionsutgifterna. Under ramperioden ökar den andel av pensionsutgifterna som finansieras genom överföringen från 42 % 2026 till 45 % 2028 när fonderingsmålet för fonden har uppnåtts. Regeringen överlämnar till riksdagen en proposition med förslag till höjning av den årliga budgetöverföringen med 1,2 procentenheter så att överföringen år 2028 utgör 46,2 % av pensionsutgifterna. Dessutom ökas överföringen från Statens pensionsfond för 2027 engångsmässigt med 11,5 procentenheter så att det belopp som överförs till statsbudgeten utgör sammanlagt 56,7 % av statens årliga pensionsutgifter.

Statens bostadsfond läggs ner och blir en del av budgeten den 1 januari 2026. De inkomster som tidigare inluttit till fonden intäktsförs i fortsättningen i budgeten, och i samband med att fonden läggs ner intäktsförs fondens återstående kassa i budgeten. Intäktsföringen av engångsnatur beräknas uppgå till 2,4 miljarder euro 2026 och dessutom inflyter uppskattningsvis 283 miljoner euro i annat inkomstflöde till budgeten.

Inkomsterna från EU ingår i beloppet av inkomster av blandad natur. Ur EU:s återhämtningsinstrument antas det 2026 inflyta inkomster till ett belopp av 0,6 miljarder euro.

Statens inkomster från vinstutdelning och aktieförsäljning beräknas 2026 uppgå till 2,2 miljarder euro. Bedömningen höjs av finansieringen av regeringens investeringsprogram. Åren 2027—2029 beräknas inkomsterna från vinstutdelning uppgå till i genomsnitt 1,2 miljarder euro per år. Avkastningen av penningsspelsverksamhet beräknas sjunka till 130 miljoner euro under ramperioden. Minskningen beror på penningsspelsreformen. Avkastningen av penningsspelsverksamheten överförs i samband med reformen till skatter och inkomster av skattenatur, till intäkter av lotteriskatt och till en liten del även samfundsskatt samt till det nya momentet med den grundersättning och årliga ersättning som Veikkaus Ab:s betalar för ensamrättslicensen.

Finansministeriets uppskattning av ordinarie inkomster inom budgetekonomin 2025—2029, md euro

	2025	2026	2027	2028	2029	2026—2029 genomsnittlig förändring per år, %
	budgeterat					
Skatteinkomster sammanlagt	67,5	69,9	71,7	73,9	76,6	3,2
— skatt på förvärvs- och kapitalinkomster	26,7	27,2	28,3	29,8	31,3	3,8
— samfundsskatt	5,6	5,9	5,7	5,6	5,6	0,4
— mervärdesskatt	23,6	24,5	25,7	26,6	27,9	4,3
— punktskatter	6,7	6,8	6,7	6,5	6,4	-1,2
— övriga skatteinkomster	4,8	5,5	5,2	5,4	5,5	3,5
Inkomster av blandad natur	6,9	10,0	8,4	7,0	6,8	2,4

	2025	2026	2027	2028	2029	2026—2029 genomsnittlig förändring per år, %
	budgeterat					
Ränteinkomster, inkomster av försäljning av aktier och intäktsföring av vinst	2,6	3,0	1,9	1,7	1,7	-7,6
— Utdelningsinkomster och inkomster av försäljning av aktier	1,7	2,2	1,2	1,3	1,3	-2,3
Inkomster sammanlagt¹	77,0	83,0	82,1	82,8	85,3	2,6

¹⁾ Inkluderar även återbetalningar av lån som staten beviljat.

4.5. Balansen och skulden i statens budgetekonomi

Statens budgetekonomi beräknas uppvisa ett underskott på 7 miljarder euro 2026, vilket är 5,3 miljarder euro mindre än vad som har budgeterats för 2025 (inklusive den första tilläggsbudgetpropositionen). Underskottet för 2026 minskar avsevärt av en faktor av engångsnatur, när Statens bostadsfonds återstående kassa intäktsförs i budgeten i samband med att fonden läggs ned. Intäktsföringen av engångsnatur beräknas uppgå till 2,4 miljarder euro. Intäktsföringen minskar varken statens skuldsättning eller skuldsättningen inom den offentliga ekonomin. Utan intäktsföringen av engångsnatur skulle underskottet vara cirka 9,4 miljarder euro 2026.

Åren 2027—2028 är underskottet i genomsnitt 10,7 miljarder euro och ökar till 12,6 miljarder euro 2029. Underskottet är 2026—2028 i genomsnitt cirka 1,7 miljarder euro större än i rambeslutet för våren 2024. Utan intäktsföringen av engångsnatur skulle underskottet under åren i fråga vara i genomsnitt cirka 2,5 miljarder euro större än i rambeslutet för våren 2024. Underskottet har ökat bland annat på grund av minskningen av skatteinkomstposterna och ökningen av flera av anslagsbehovskalkylerna enligt den gällande lagstiftningen. Dessutom kommer i synnerhet 2029 satsningarna på försvaret att öka underskottet.

De årliga ränteutgifterna beräknas stiga från det beräknade beloppet på 3,3 miljarder euro 2026 till 4,8 miljarder euro före utgången av ramperioden. I finansministeriets konjunkturprognos beräknas de långa räntorna sjunka något från 2,9 procent 2026 till 2,6 procent 2029. De korta räntorna beräknas ligga kvar på cirka 2 procent. Ökningen av ränteutgifterna upprätthålls också av det stora underskottet i statsfinanserna.

Statsskulden beräknas uppgå till cirka 191 miljarder euro i slutet av 2026, vilket är cirka 64 % i förhållande till bruttonationalprodukten. Statsskulden beräknas öka med cirka 43 miljarder euro 2026—2029. I slutet av 2029 beräknas statsskulden vara cirka 225 miljarder euro, vilket är 68 % i förhållande till bruttonationalprodukten. I utvecklingen av statsskulden har det beaktats att intäktsföringen av engångsnatur av Statens bostadsfonds återstående kassa inte minskar statens behov av upplåning.

Finansministeriets uppskattning av budgetekonomins balans 2025—2029, md euro, gängse priser

	Budget 2025 + tilläggsbudget	2026	2027	2028	2029
Budgetekonomins uppskattade inkomster sammanlagt ¹	77,0	83,0	82,1	82,8	85,2
Budgetekonomins uppskattade utgifter sammanlagt, gängse priser ²	89,3	90,0	91,7	94,5	97,9

	Budget 2025 + tilläggsbudget	2026	2027	2028	2029
Uppskattning av budgetekonomins balans	-12,3	-7,0	-9,6	-11,7	-12,6
Statsskulden i förhållande till BNP, %	63½	64	65	66½	68

¹⁾ Inkluderar även återbetalningar av lån som staten beviljat.

²⁾ Utgifterna har omräknats till gängse priser med hjälp av finansministeriets prisindexprognos för statsutgifterna, vilken ger en riktgivande uppskattning av prisutvecklingen under ramperioden.

4.6. Statsfinanserna utanför budgeten

Staten i nationalräkenskaperna

Till statssektorn hör enligt nationalräkenskaperna förutom statens budgetekonomi även de statliga fonderna utanför budgetekonomin (exklusive Statens pensionsfond, som enligt nationalräkenskaperna hör till sektorn för arbetspensionsanstalterna), universiteten och universitetsfastighetsbolagen samt en grupp bolag som bland annat sköter statens specialuppgifter, såsom Solidium Oy och Rundradion Ab.⁴

Statens placeringsbolag Solidium Oy är ett aktiebolag som i sin helhet ägs av finska staten och vars uppgift är att förstärka och stabilisera det inhemska ägandet i nationellt sett viktiga företag. I bolagets aktieportfölj ingår elva börsnoterade bolag i vilka Solidium är minoritetsägare. Solidiums styrelse fattar självständigt beslut om investeringar utgående från de analyser och förslag som ledningen berett. Under den exceptionella ett och ett halvt år långa räkenskapsperiod som gick ut den 31 december 2024 intäktförde Solidium till finska staten 328 miljoner euro i vinstutdelning och 222 miljoner euro i kapitalåterbäring från Kemiras och Mandatums aktieförsäljning. Substansvärdet på Solidium Oys innehav var cirka 6,8 miljarder euro vid utgången av 2024.

För statens ägarpolitik ansvarar i övrigt avdelningen för ägarstyrning vid statsrådets kansli, på vars ansvar ägarstyrningen av de bolag som verkar på kommersiella grunder ankommer. Avdelningen ansvarar dessutom för att bereda de allmänna riktlinjerna för statens ägarpolitik och ägarstyrningspraxis och att samordna ministeriernas samarbete i fråga om ägarstyrningen.

Fondekonomin utanför statsbudgeten

Från och med 2026 har staten 10 fonder utanför budgeten, och dessa fonder är Brandskyddsfonden, Statens pensionsfond, Stabilitetsfonden, Gårdsbrukets utvecklingsfond, Interventionsfonden för jordbruket, Statens televisions- och radiofond, Statens kärnavfallshanteringsfond, Försörjningsberedskapsfonden, Statsgarantifonden och Miljöskadefonden. Från och med ingången av 2026 läggs Statens bostadsfond ned och fondens funktioner blir en del av statens budgetekonomi. I och med att fonden läggs ned intäktsför dess finansieringstillgångar, cirka 2,4 miljarder euro, i statsbudgeten, vilket syns som ett motsvarande underskott i fondekonomin.

Underskottet i fonderna utanför budgeten beräknas vara cirka 3 miljarder euro 2026 till stor del till exempel på grund av att Statens bostadsfond läggs ned. År 2027 beräknas underskottet vara drygt 1,4 miljarder euro, när det från Statens pensionsfond görs en ytterligare intäktsföring av engångsnatur på cirka 1 miljard euro i statsbudgeten. Åren 2028—2029 är underskottet i fonderna utanför budgeten i genomsnitt cirka 600 miljoner euro per år, vilket föranleds särskilt av den ökande intäktsföringen från Statens pensionsfond till statsbudgeten. Andra fonder som uppvisar underskott är utifrån sina likvida

⁴ En noggrann förteckning över de enheter som räknas höra till statssektorn finns på Statistikcentralens webbsida som behandlar beslut om tillämpning av sektorindelningen https://stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/soveltamisp.html (bara på finska) på den första fliken i den tabell som kan laddas ner under rubriken "Offentliga samfund".

medel Försörjningsberedskapsfonden, Statsgarantifonden och Gårdsbrukets utvecklingsfond. De övriga fonderna är nära balans eller uppvisar ett litet överskott.

Statliga fonder utanför budgeten, mn euro

	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Skatter och inkomster av skattenatur sammanlagt	206	64	63	62	62	61
Inkomster av blandad natur	208	159	150	140	131	122
Pensionsavgifter	1 704	1 672	1 653	1 666	1 681	1 702
Ränteinkomster och intäktsföring av vinst	606	733	595	595	595	595
Överföringar från budgeten	594	597	597	597	597	597
Inkomster exkl. finansoperationer	3 318	3 226	3 056	3 060	3 066	3 077
Återbetalning av beviljade lån	150	279	1 447	2	1	1 697
Inkomster sammanlagt	3 469	3 505	4 503	3 061	3 067	4 774
Konsumtionsutgifter	269	218	225	230	232	237
Överföringsutgifter	870	952	655	653	853	802
Ränteutgifter	16	16	16	16	16	16
Överföringar till budgeten	2 776	2 563	4 902	3 585	2 582	2 578
Övriga utgifter	17	17	17	16	16	15
Utgifter exkl. finansoperationer	3 948	3 767	5 814	4 500	3 699	3 648
Beviljade lån samt övriga finansinvesteringar	142	27	1 698	5	12	1 717
Utgifter sammanlagt	4 090	3 793	7 512	4 504	3 710	5 365
Över- eller underskott, netto	-622	-288	-3 009	-1 443	-643	-590

Affärsverken

Staten har två affärsverk, Forststyrelsen och Senatfastigheter. Forststyrelsen har till uppgift att använda, vårda och skydda statens direktägda obebyggda jord- och vattenegendom som är i Forststyrelsens besittning. Forststyrelsen bedriver affärsverksamhet och sköter lagstadgade offentliga förvaltningsuppgifter med budgetmedel. Forststyrelsen besitter allt som allt cirka 12,6 miljoner hektar statsägda jord- och vattenområden med ett balansvärde på cirka 4,0 miljarder euro. Forststyrelsens årliga intäktsföring till staten beräknas vara 125 miljoner euro 2025 och stegvis stiga till cirka 140 miljoner euro under ramperioden.

Till Senatkoncernen hör Senatfastigheter och Försvarfsfastigheter. Senatkoncernen har till uppgift att tillhandahålla lokaltjänster för kunder inom statsförvaltningen. Koncernens intäktsföring i statsbudgeten minskar 2026—2029 från knappa 30 miljoner euro till mindre än 20 miljoner euro per år. Resultatet av koncernens uthyrningsverksamhet beräknas sjunka ungefär lika mycket under samma period. Målet är att fastighetsförsäljningarna 2026—2029 ska uppgå till 70 miljoner euro per år.

4.7. Hållbar utveckling

Det globala handlingsprogrammet för hållbar utveckling, Agenda 2030, sätter upp gemensamma mål för en hållbar utveckling för alla FN:s medlemsländer. Agenda 2030 syftar till en hållbar utveckling i fråga om såväl ekonomin och människors välfärd som miljön.

Målet med Finlands klimatlag är att säkerställa att Finland uppnår koldioxidneutralitet senast 2035. Enligt statsminister Orpos regeringsprogram förbinder sig Finland till att genomföra målen i klimatlagen.

Anslag som främjar koldioxidneutralitet och grön omställning i planen för de offentliga finanserna 2026—2029

Planen för de offentliga finanserna innehåller anslag som kan bedömas främja koldioxidneutralitet och grön omställning. Med anslagen främjas bland annat en välmående miljö och natur samt biologisk mångfald exempelvis genom anskaffning av naturskyddsområden och genom utvecklingssamarbete. Strävan är att minska utsläppen bland annat genom att stödja förnybar energi och främja kollektivtrafiken. Forsknings-, utvecklings- och innovationsprojekt främjar de bioekonomiska lösningarna och utvecklar Finland i riktning mot ett koldioxidsnålt samhälle. EU:s förgröningsstöd, miljöersättnings- och främjande av ekologisk produktion har stor betydelse för att jordbruket ska utvecklas i en hållbar riktning med avseende på miljön. Anslag anvisas särskilt till arbets- och näringsministeriets, jord- och skogsbruksministeriets, kommunikationsministeriets, miljöministeriets och utrikesministeriets förvaltningsområden.

De anslag som främjar koldioxidneutralitet och som ingår i planen för de offentliga finanserna har i fråga om den gröna omställningen delats in i centrala temahelheter. I planen för de offentliga finanserna främjas mål som hänför sig till koldioxidneutralitet med sammanlagt cirka 2,4 miljarder euro 2026, och beloppet sjunker till cirka 1,6 miljarder euro 2029.

Anslagsnivån för 2026 höjs av den finansiering enligt Finlands plan för återhämtning och resiliens som i regel upphör 2026. Cirka hälften av Finlands maximala tilldelning (1,82 miljarder euro) riktades till den gröna omställningen. I fråga om den gröna omställningen riktades anslagsökningar särskilt till investeringar i ren energiproduktion. Anslagen har dock fördröjts tidsmässigt jämfört med tidigare uppskattningar. Anslagen för förnybar energi och energieffektivitetshelheten höjs dessutom i början av ramperioden ytterligare av beslutet våren 2022 om en åtgärdshelhet som stärker energisjälvförsörjningen och försörjningsberedskapen. När det gäller helheten trafik och transport har nivån på de anslag som används för banprojekt stigit jämfört med den föregående ramen i synnerhet till följd av de banprojekt som ingår i regeringens tidsbundna investeringsprogram.

Att nivån på de anslag som främjar koldioxidneutralitet sjunker under ramperioden beror i synnerhet på att anslagen för förnybar energi och energieffektivitetstemat minskar. Bakgrunden till detta är inte bara sloandet av finansieringen för återhämtnings- och resiliensplanen och den åtgärdshelhet som det beslutades om våren 2022 utan också den minskning av produktionsstödet för förnybar energi som beror på att stödberättigade produktionsanläggningssenheter inte längre omfattas av stöd. Den minskade finansieringen för banprojekt minskar anslagen för helheten trafik och transport. I fråga om jord- och skogsbruket samt markanvändningssektorn påverkas anslagen för 2028—2029 i betydande grad av finansieringen för EU:s nya programperiod, som preciseras senare. Anslagen för biologisk mångfald samt helheten vatten- och miljöskydd liksom även anslagen för den globala dimensionen förblir i stort sett oförändrade under ramperioden. Till skillnad från de andra temahelheterna stiger anslagsnivån för forsknings- och utvecklingstemat under ramperioden till följd av tilläggen enligt FoU-finansieringslagen.

Anslag som främjar koldioxidneutralitet och grön omställning 2026—2029 (mn euro)

	2026	2027	2028	2029
Biologisk mångfald samt vatten- och miljöskydd	132,9	132,6	131,8	131,8
Förnybar energi och energieffektivitet	649,4	380,8	220,7	93,7

	2026	2027	2028	2029
Den globala dimensionen	185,4	192,6	192,7	192,7
Forskning och utveckling	352,9	372,0	413,7	414,2
Trafik och transport	389,2	330,1	310,3	149,3
Jord- och skogsbruk samt markanvändningssektorn	660,3	570,6	575,4	571,0
Sammanlagt	2 370	1 979	1 845	1 553

Skatter

Det finns flera skatter som kan anses främja målen för koldioxidneutralitet. Till dessa hör framför allt energiskatterna, fordonsskatten, bilskatten, punktskatten på vissa dryckesförpackningar samt avfallsskatten. Även om dessa som helhet kan anses vara skatter som är förenliga med koldioxidneutralitetsmålen kan de innefatta enskilda beskattningsstrukturer som är oförenliga med målen. I planen för de offentliga finanserna ingår som skatteändringar som fördröjer uppnåendet av koldioxidneutralitet sänkningarna av skatterna på drivmedel 2026—2027 och höjningen av skogsavdraget 2026. Fordonsskatten på renodlade elbilar och laddhybrider höjs från ingången av 2026 och samtidigt fortsätter tillämpningen av sänkt beskattningsvärde för tjänstebilar med nollutsläpp vid inkomstbeskattningen till utgången av 2029. Skattestödet för elström i datorhallar och inom gruvsdriften slopas från ingången av 2026. Det höjda hushållsavdraget för arbeten som hänför sig till slopande av oljeuppvärmning fortsätter till och med utgången av 2027. År 2025 införs skattegottgörelse för stora investeringar i omställningen till ren energi, vilket minskar skatteinkomsterna i planen för de offentliga finanserna från och med 2028. Regeringen beslutade vid sin halvtidsöversyn 2025 att fortsätta stödja investeringar i omställningen till ren energi genom skattegottgörelse, vilket möjliggörs av kommissionens kommande ramar för statligt stöd i given för en ren industri. Skattebasen för avfallsskatt utvidgas dessutom 2027 till att omfatta nya kategorier av nyttoanvändbart avfall som förs till avstjälningsplatser.

Ett centralt sätt att styra utsläppen som främjar Finlands koldioxidneutralitet är EU:s gemensamma utsläppshandelssystem, som samtidigt ger staten intäkter från utsläppshandeln. I planen för de offentliga finanserna ingår som en ny åtgärd att EU-utsläppshandeln för drivmedelsdistributörer inleds 2027.

5. Valfärdsområdenas ekonomi

5.1. Valfärdsområdenas finansiering och statens åtgärder

Valfärdsområdenas ekonomi, effekterna av statens åtgärder och valfärdsområdenas statliga finansiering behandlas som en helhet i planen för de offentliga finanserna. Vid behandlingen av valfärdsområdenas ekonomi ingår även Helsingfors stad i -fråga om social- och hälsovården och räddningsväsendet.

Valfärdsområdena finansierar sin verksamhet i huvudsak med icke-öronmärkt statlig finansiering. Valfärdsområdena får även statsunderstöd, kundavgifter och andra verksamhetsinkomster samt finansiella intäkter.

Statens icke-öronmärkta finansiering till valfärdsområdena

På riksnivå är den statliga finansieringen sammanlagt cirka 27,1 miljarder euro 2026. Nivån på finansieringen stiger 2026 med cirka 1,2 miljarder euro jämfört med den föregående planen för de offentliga finanserna. Ökningen kan förklaras av i synnerhet indexjusteringen och preciseringen av efterhandsjusteringen av finansieringen inom ramen för den ramreservering som gjorts för preciseringen. Dessutom beaktas den förväntade ökningen av servicebehovet samt uppgiftsändringar.

Indexjusteringen av välfärdsområdenas finansiering för 2026 är 3,24 %, vilket ökar finansieringsbeloppet 2026—2029 med cirka 916 miljoner euro i förhållande till rambeslutet våren 2024. I indexjusteringen ingår 101,1 miljoner euro som en andel som grundar sig på justeringen i efterhand. Den efterhandsjustering som ingår i finansieringen för 2026 och som grundar sig på bokslutsuppgifterna för 2024 minskar välfärdsområdenas finansiering jämfört med finansieringen för 2025 (cirka 200 miljoner euro), men minskningen är dock mindre än vad som uppskattades i det förra rambeslutet. Detta ökar den icke-öronmärkta finansieringen med 314 miljoner euro 2026 jämfört med den föregående planen för de offentliga finanserna och minskar på motsvarande sätt den ramreservering som gjorts för efterhandsjusteringen av finansieringen.

Det ökade servicebehovet ökar finansieringen under ramperioden med 5,2 miljoner euro 2026, med 24,9 miljoner euro 2027, med 33,8 miljoner euro 2028 och med 290,9 miljoner euro 2029 i förhållande till rambeslutet våren 2024. I anslutning till uppgiftsändringarna ändras finansieringen i enlighet med den uppskattade nettokostnadseffekten. Som en ändring av finansieringen har dessutom beaktats den besparing av engångsnatur i övergångsutjämnarna som det beslutades om i planen för de offentliga finanserna från i våras och som ingick som en negativ ramreservering i rambeslutet från i våras, cirka 16 miljoner euro 2026 och 20 miljoner euro 2027.

I slutet av ramperioden, 2029, är den statliga finansieringen cirka 26,9 miljarder euro enligt prisnivån 2026. Finansieringen minskas av de efterhandsjusteringar av finansieringen som görs 2028 och 2029 i slutet av ramperioden. Finansieringen påverkas därtill av de ändringar i lagstiftningen som gäller uppgifterna inom social- och hälsovården, som det avtalades om i regeringsprogrammet samt både i den föregående planen för de offentliga finanserna och i denna plan för de offentliga finanserna.

Justering i efterhand och ramreservering av den statliga finansieringen

Beloppet av den justering i efterhand som ska beaktas i finansieringen 2027—2029 grundar sig på en kalkyl som gjorts utifrån välfärdsområdenas budgetuppgifter för 2025 och uppgifterna i deras ekonomiplaner för 2026—2027. Eftersom välfärdsområdena fortsätter att stärka sin ekonomi 2025—2027, minskar beloppet av den finansiering som anvisats utifrån justeringarna i efterhand. Enligt välfärdsområdenas budgetar kommer välfärdsområdenas ekonomi att uppvisa ett överskott på cirka 240 miljoner euro 2025 tack vare den efterhandsjustering som gäller 2023 (1,41 miljarder euro). På basis av detta är det totala beloppet av den justering i efterhand som beräknas enligt uppgifterna för 2025 cirka 1,27 miljarder euro i finansieringen för 2027.

Enligt välfärdsområdenas ekonomiplaner för 2026—2027 är det totala beloppet av justeringen i efterhand cirka 369,9 miljoner euro 2028 och 306,9 miljoner euro 2029. I beloppet av justeringen i efterhand har som den priseteffekt som grundar sig på indexjusteringen 2026 beaktats 102,1 miljoner euro per år 2027—2029 och till följd av ett ökat servicebehov 52,3 miljoner euro 2027, 47,4 miljoner euro 2028 och 49,7 miljoner euro 2029. I enlighet med finansieringslagen har i beloppet av justeringen i efterhand beaktats den stegvis ökande självriskan från och med 2026: av förändringen i skillnaden mellan de kalkylerade och de faktiska kostnaderna jämfört med det föregående året beaktas vid justeringen i efterhand 95 % 2026, 90 % 2027, 80 % 2028 och 70 % från 2029 framåt.

Välfärdsområdenas sammanräknade underskott 2024 enligt bokslutsuppgifterna är större än vad som prognostiserades förra våren utifrån välfärdsområdenas budgetar. Även utvecklingen enligt budgeten och ekonomiplanerna är svagare än för ett år sedan. Till följd av detta bedöms också de justeringar i efterhand som görs i den statliga finansieringen vara större än vad som prognostiserades i den föregående planen för de offentliga finanserna. Det finns dock en separat ramreservering för det fallet att välfärdsområdenas kostnader skulle öka snabbare än beräknat. Om välfärdsområdenas ekonomiska

utveckling fortskrider i enlighet med budgetarna och ekonomiplanerna, kommer beloppet av justeringen i efterhand att ligga inom handlingsutrymmet för ramen.

Planen för de offentliga finanserna innehåller ett årligt anslag på 1 miljon euro för tilläggsfinansiering till välfärdsområdena. Momentet gör det tekniskt möjligt att behandla de behov av tilläggsfinansiering som eventuellt uppkommer under året.

Välfärdsområdenas finansiering, vissa statliga ersättningar samt statsunderstöd, mn euro, ramåren enligt prisnivån 2026

	2025 ¹	2026	2027	2028	2029
Statlig finansiering ²					
FM	26 254,5	27 128,4	27 408,5	26 720,3	26 944,9
Tilläggsfinansiering enligt finansieringslagen ³	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Vissa tjänster som ersätts av staten					
IM ⁴	22,7	10,9	8,4	8,4	8,4
ANM	327,3	157,4	111,0	75,4	45,8
SHM	82,8	69,8	77,7	64,9	57,1
Statsunderstöd och andra ersättningar					
JM	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
IM	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
SHM	241,6	194,0	193,1	190,4	190,4
MM	3,0	3,0	3,0	3,0	3,0
Sammanlagt	26 933,7	27 565,2	27 803,4	27 064,4	27 251,3

¹⁾ Sammanfattning av den uppdaterade budgeten.

²⁾ Omfattar de nya och utvidgade uppgifter som träder i kraft under ramperioden och de tillägg som hänför sig till finansieringsmodellen.

³⁾ 1 miljon euro finns under förslagsanslagsmoment 28.89.32 och beloppet av den behövliga tilläggsfinansieringen bedöms från fall till fall.

⁴⁾ Uppskattats enligt det prognostiserade genomsnittliga antalet personer som omfattas av tillfälligt skydd och antalet asylsökande.

Uppgiftsändringar som påverkar välfärdsområdenas verksamhet och finansiering

Välfärdsområdenas uppgifter är under ramperioden föremål för ändringar som träder i kraft, minskar eller utvidgas stegvis 2026 eller därefter. Åtgärderna enligt bilagorna B och D till regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering har i huvudsak införlivats i planen för de offentliga finanserna hösten 2023 och ändringar och nya åtgärder som gäller dem har införlivats också i planer för de offentliga finanserna våren 2024. Välfärdsområdenas finansiering under ramperioden påverkas av följande uppgiftsändringar:

- Vårdgarantin för personer under 23 år förblir 14 dygn, 35,9 miljoner euro från och med 2026
- Nivån på arvodet för närståendevård och familjevård höjs, 16 miljoner euro från och med 2026
- Konsekvensbedömningen av lagen om funktionshinderservice, som trädde i kraft vid ingången av 2025, preciseras i enlighet med regeringens proposition och tillämpningsområdet för lagen om funktionshinderservice avgränsas så att lagen i fråga förblir en speciallag, -3,6 miljoner euro 2026, -2,5 miljoner euro 2027 och -5,4 miljoner euro från 2028 framåt

- Spareffekten av den i regeringsprogrammet utstakade minskningen av det administrativa arbetet för yrkesutbildade personer inom social- och hälsovården minskar, 10 miljoner euro från och med 2026
- Genomförandet av den besparing som hänför sig till verkställandet av lagstiftningen om prioritering av digitala tjänster genom 10 § i finansieringslagen, 2,7 miljoner euro 2026, 5,4 miljoner euro 2027 och 8,1 miljoner euro från och med 2028
- Terapigarantin för barn och unga, överföring av finansieringen till Studenternas hälsovårdsstiftelse, -1,85 miljoner euro från och med 2026
- Preciseringsen av den uppskattade besparingen vad gäller arbetsfördelningen mellan sjukhus och jourer, -4,3 miljoner euro från och med 2026, varvid den totala besparingen är -30,6 miljoner euro
- Preciseringsen av konsekvensbedömningen av den vid ingången av 2025 ändrade personaldimensioneringen inom heldygnsomsorgen för äldre i enlighet med regeringens proposition, med -15 miljoner euro från 2028 framåt, varvid den totala besparingen är 134 miljoner euro från och med 2028
- Hälsoundersökningar för körkort lämnas utanför det offentliga tjänsteutbudet, konsekvensbedömningen preciseras i enlighet med regeringens proposition, 1,8 miljoner euro från och med 2026
- De avgiftsutgifter som föranleds välfärdsområdena av registreringsförfarandet enligt lagen om tillsynen över social- och hälsovården, -13,2 miljoner euro 2026—2027 och 0,7 miljoner euro 2028—2029
- Fördröjningen av ikraftträdandet av de skyldigheter för välfärdsområdena som följer av lagen om tillsynen över social- och hälsovården fram till 2028, ett tillägg av engångsnatur på 2,75 miljoner euro för att 2027 förbereda ikraftträdandet
- Fördröjningen av ikraftträdandet av de skyldigheter för välfärdsområdena som följer av lagen om tillsynen över social- och hälsovården fram till 2028 (förhandsinspektioner av socialvården och hälso- och sjukvården på basnivå), -1,54 miljoner euro 2026—2027, 0,08 miljoner euro från och med 2028
- Den ökning av finansieringsansvaret för förebyggande och kompletterande utkomststöd som ändringen av integrationslagen orsakar välfärdsområdena, 3,8 miljoner euro 2026, 2,2 miljoner euro 2027, 0,9 miljoner euro från och med 2028.
- Bortfallet av den finansiering som reserverats för utvidgningen av screeningprogrammet, -2,05 miljoner euro från och med 2026
- Överföringen av finansieringen av ersättning för celiaki så att den finansieras från utkomststödet, -1 miljon euro från och med 2026
- Genomförandet av överföringen av finansieringsansvaret för transporter inom den prehospitala akutsjukvården 2027 i stället för 2026, -130,1 miljoner euro 2026 och till följd av preciseringen av konsekvensbedömningen, -7,6 miljoner euro från och med 2027. I anslutning till överföringen av finansieringsansvaret för den prehospitala akutsjukvården genomförs ändringarna i kundavgifterna under ramperioden dessutom enligt följande (netto): -1,5 miljoner euro 2026 och -4,3 miljoner euro från och med 2027.

I stället för den begränsning av tjänsteutbudet inom socialvården (-100 miljoner euro från och med 2026), den ytterligare begränsning av tjänsteutbudet inom den specialiserade sjukvården (-10 miljoner euro 2026, -30 miljoner euro 2027 och -70 miljoner euro från och med 2028) och den fortsatta beredning av utvecklingen av arbetsfördelningen inom den specialiserade sjukvården (-25 miljoner euro från och med 2026), som det har beslutats om tidigare, genomförs även följande uppgiftsändringar:

- Reformen av lagstiftningen om socialvården, -50 miljoner euro 2027 och -100 miljoner euro från och med 2028

- Utnyttjandet av teknik i hemvården, -16,2 miljoner euro från och med 2026
- Socialvårdens tjänster för att främja sysselsättning och arbets- och funktionsförmåga reformeras som en helhet, -12,5 miljoner euro från och med 2027.
- Jourreglerna för barnskyddsenheter görs enklare och flexiblare, -5,1 miljoner euro från och med 2027.
- Lindring av skyldigheterna i fråga om socialarbetares arbete, -5 miljoner euro från och med 2027.
- Begränsningen på rättslig grund av användningen av statlig finansiering till kostnaderna för så kallad gruppening och mötesarvoden (minskning av demokratipengen), -5 miljoner euro från och med 2026.
- Administrativ lindring av aktiveringsplanerna inom arbetsverksamheten i rehabiliteringssyfte, -1,6 miljoner euro från och med 2026.
- Förenklingen av RAI-bedömningen, -0,9 miljoner euro från och med 2026.

Kostnadseffekten av uppgiftsändringarna ökar välfärdsområdenas utgifter och finansiering med cirka 81 miljoner euro netto 2029.

Statsunderstöd och andra ersättningar som betalas till välfärdsområdena

Till välfärdsområdena anvisas uppskattningsvis cirka 198 miljoner euro i statsunderstöd och andra ersättningar 2026. Efter detta betalas under ramperioden i statsunderstöd och andra ersättningar till välfärdsområdena uppskattningsvis cirka 194 miljoner euro per år. Största delen av statsunderstöden och de andra ersättningarna anvisas under social- och hälsovårdsministeriets (SHM) huvudtitel.

Den viktigaste enskilda helheten av understöd hänför sig till statliga ersättningar till enheter inom social- och hälsovården för specialiseringsutbildning för personal inom social- och hälsovården. Under momentet görs under ramperioden en omkostnadsbesparing under SHM:s huvudtitel på cirka 3 miljoner euro 2026 och cirka 6 miljoner euro per år från 2027 framåt samt en besparing av engångsnatur på 15 miljoner euro för 2026, och därför sjunker nivån på momentet i början av ramperioden till cirka 90 miljoner euro och stiger därefter till cirka 102 miljoner euro.

Finansieringen av Finlands program för hållbar tillväxt och av utvecklingsprojektet i anslutning till Barnahusmodellen upphör som planerat 2025, och för ramperioden reserveras inte längre ny tidsbunden projektfinansiering för dessa helheter.

Projektfinansieringen för regeringsprogrammets helhet för att stärka social rättvisa tidigareläggs till 2026 så att det anvisas sammanlagt cirka 17,5 miljoner euro 2026 till programmet för att eliminera hepatit C samt förebyggandet av narkotikarelaterade dödsfall bland unga. Av detta belopp riktas uppskattningsvis cirka 13 miljoner euro till välfärdsområdena.

För tryggnad av social- och hälsovårdstjänster på samiska, för det utvecklingsprojekt som gäller klient- och patientsäkerhetscentret i Österbottens välfärdsområde samt för de kompetensnätverk som ska inrättas i anslutning till Borgå sjukhus och Raseborgs sjukhus anvisas för 2026—2027 i enlighet med de tidigare riktlinjerna en årlig finansiering på cirka 2,7 miljoner euro, varefter den separata projektfinansieringen upphör.

Övriga statsunderstöd inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde behandlas i avsnitt 4.3.

Vissa tjänster som ersätts av staten

Staten betalar särskilda lagstadgade ersättningar till välfärdsområdena för vissa social- och hälsovårdstjänster. Nedan beskrivs större helheter i euro.

Till välfärdsområdena betalas i ersättning för främjande av integration uppskattningsvis 157 miljoner euro 2026, 111 miljoner euro 2027, 75 miljoner euro 2028 och 46 miljoner euro 2029. Nivån på anslaget påverkas av att en del av de personer som får tillfälligt skydd har ansökt om hemkommun, varvid de i och med att de anvisas en hemkommun inte längre omfattas av mottagningsystemet utan av ersättningarna enligt integrationslagen.

Välfärdsområdena och delvis eventuellt också vissa andra aktörer anvisas under ramperioden särskild ersättning för de anskaffningar som hälso- och sjukvård inom Försvarmakten förutsätter på 7,5 miljoner euro 2026 och därefter cirka 30 miljoner euro per år, för att slutligen stanna på cirka 32 miljoner euro 2029.

En förläggning ordnar social- och hälsovårdstjänsterna enligt mottagningslagen i första hand själv. En del av tjänsterna köps dock av tjänsteproducenter, såsom hälso- och sjukvård och socialvårdstjänster av välfärdsområdena. Migrationsverket ersätter välfärdsområdena för kostnaderna för tjänsterna. Välfärdsområdenas ersättningar med anknytning till mottagningsverksamheten uppskattas vara cirka 10 miljoner euro i början av ramperioden och minska till cirka 8 miljoner euro i slutet av ramperioden. Ersättningsbeloppen beror bland annat på utvecklingen av antalet personer som omfattas av mottagningsverksamheten.

5.2. Välfärdsområdenas fullmakter att uppta lån samt ansvar för låne- och finansieringsavtal

Välfärdsområdenas fullmakter att uppta lån

I början av juni 2024 fattade statsrådet beslut om fullmakter att uppta lån för 2025. På grund av de svaga årsbidragen i budgetarna för 2024 beviljades inget välfärdsområde en ny fullmakt att uppta lån. Välfärdsområdena kan dock fortsätta att använda de fullmakter att uppta lån som har beviljats tidigare. Till skillnad från de andra välfärdsområdena omfattas Helsingfors inte av förfarandet med fullmakt att uppta lån.

Välfärdsområdena och HUS-sammanslutningen kan ansöka om ändring av sina fullmakter att uppta lån. Statsrådet beslutar om ändring av fullmakten att uppta lån, om investeringen är nödvändig för kontinuiteten i produktionen av de tjänster som omfattas av välfärdsområdets organiseringsansvar eller för att trygga de tjänster som förutsätts i lagstiftningen och investeringsbehovet inte kan täckas på något annat sätt. Fram till ingången av 2025 har 14 välfärdsområden ansökt om ändring av fullmakten att uppta lån 2025. Med stöd av statsrådets beslut har fram till den 8 april 2025 ändring av fullmakten att uppta lån beviljats 14 välfärdsområden (inklusive HUS-sammanslutningen) till ett belopp av sammanlagt cirka 1,53 miljarder euro.

Välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens fullmakter att uppta lån 2026 fastställs senast i juni 2025. Enligt de budgetar för 2025 som har rapporterats till Statskontoret kommer årsbidraget att bli positivt i 17 välfärdsområden och är negativt i 5 välfärdsområden. På grundval av detta kommer välfärdsområdenas kalkylmässiga fullmakter att uppta lån att öka för 2026. Fastställandet av fullmakterna att uppta lån påverkas utöver av årsbidraget och lånestocken också av tidigare års fullmakter att uppta lån och deras oanvända belopp som är kopplade till pågående projekt. Vid beräkningen av fullmakterna att uppta lån och granskningen av om de räcker till jämföras med lån sådana avtal som motsvarar en investering, det vill säga långfristiga hyres- eller leasingavtal som

påverkar välfärdsområdenas omkostnader i stället för det räntebärande främmande kapitalet i balansräkningen.

Det antas att flera förfaranden med fullmakt att uppta mer lån inleds också i år vad gäller fullmakterna att uppta lån 2026 och det är möjligt att det ansöks om ändring också av fullmakterna för 2025. På grund av välfärdsområdenas svaga finansiella läge håller det förfarande med fullmakt att uppta mer lån som vid beredningen av reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet var avsett att vara ett undantagsförfarande på att bli ett regelbundet återkommande förfarande. Med hjälp av förfarandet har välfärdsområdenas investeringar delvis begränsats och med hjälp av villkoren har särskild uppmärksamhet fästs vid välfärdsområdenas program för att anpassa ekonomin.

Välfärdsområdenas investeringar påverkar de omkostnader, avskrivningar och räntor som ligger till grund för välfärdsområdenas finansiering och de beaktas i efterhand när nivån på den statliga finansieringen fastställs. Fullmakterna att uppta lån har sålunda inga direkta konsekvenser för statsfinanserna, utan effekten på välfärdsområdenas statliga finansiering är beroende av hur de ovannämnda faktorerna utvecklas. Välfärdsområdena svarar själva för återbetalningen av lånen med sin icke-öronmärkta finansiering.

Välfärdsområdenas ansvar för låne- och finansieringsavtal

Uppgifterna i välfärdsområdenas och HUS-sammanslutningens bokslutsprognoser för 2024 rapporterades i slutet av januari 2025. Enligt uppgifterna i prognoserna uppgick det sammanräknade lånebeloppet 2024 till 6,8 miljarder euro, varav HUS-sammanslutningens andel är cirka 1,1 miljarder euro. Utöver ökningen av välfärdsområdenas finansieringsansvar ska det beaktas att även den höjda räntenivån medför en ytterligare belastning för välfärdsområdenas ekonomi och att räntenivån har indirekta konsekvenser också för staten i hanteringen av välfärdsområdenas finansiering som en helhet.

I samband med planen för de offentliga finanserna 2025—2028 beslutades det att förfarandet för godkännande av investeringsplaner ska skärpas så att målen för stabiliseringen av de offentliga finanserna inte äventyras. Regeringen har som mål att tygla välfärdsområdenas investeringar samt att bromsa upp skuldsättningen och kostnaderna för investeringar. I anslutning till detta inrättades det en arbetsgrupp vars slutrapport blev klar i början av 2025. Enligt arbetsgruppens utredning fungerar modellen för styrning av välfärdsområdenas investeringar väl när det gäller de grundläggande principerna, men arbetsgruppen noterade utvecklingsbehov särskilt i de uppgifter och författningar som behövs för förfarandet för godkännande av investeringsplaner. Utifrån arbetsgruppens arbete utvecklas processerna för ändring av en fullmakt att uppta lån så att de är effektivare än tidigare. Informationsunderlaget för avskrivnings- och nedskrivningspraxis förbättras. Anvisningar för en i regeringsprogrammet avsedd kostnadseffektivitetsanalys av investeringar bereds våren 2025, liksom även mer systematisk rapportering om investeringsplaner och om fullmakter att uppta lån. Dessa åtgärders effekter på välfärdsområdenas investeringsplaner samt på de eventuella processerna för ändring av fullmakterna att uppta lån och slutligen på välfärdsområdenas investeringar börjar realiseras under ramperioden.

5.3. Uppskattning av välfärdsområdenas inkomster och utgifter

I detta avsnitt beskrivs utvecklingsprognosen för välfärdsområdenas ekonomi med begrepp som används i bokföringen. Prognosen har utarbetats vid finansministeriets ekonomiska avdelning och den omfattar välfärdsområdena, inklusive Helsingfors stads social- och hälsovård och räddningsväsende, samt välfärdssammanslutningarna.

Prognosen är till sin karaktär en kalkyl över utgiftstrycket där utgifterna förändras i takt med förändringar i servicebehovet, uppgifterna och priserna. I prognosen har välfärdsområdenas egna anpassningsåtgärder beaktats särskilt för det innevarande året. Viktiga källor i prognosen är välfärdsområdenas budgetar.

År 2024 uppvisade välfärdsområdenas sammanräknade resultat fortfarande ett underskott, men utgiftsökningen avtog klart från och med 2023. Välfärdsområdenas resultat förväntas uppvisa ett litet överskott under det innevarande året. Utgifterna fortsätter att öka långsamt och den statliga finansieringen ökar snabbt i och med efterhandsjusteringen av finansieringen vad gäller resultatet för 2023.

Välfärdsområdesindex och uppskattning av prisförändringar, %

	2025	2026	2027	2028	2029
Välfärdsområdesindex	3,00	3,24	2,64	2,69	2,70
Uppskattning av förändringen i prisnivån i prognosen	4,3	4,1	3,7	2,8	2,9

Utgiftsökningen under prognosperioden beror i huvudsak på den snabba prisstegringen, och under 2025 beräknas den vara något över 4 %. I synnerhet personalutgifterna ökar snabbare än den allmänna inkomstnivån på grund av de avtalsenliga höjningarna och löneprogrammen. I prognosen har det i enlighet med etablerad praxis gjorts ett tekniskt antagande om att de kommande löneavtalen motsvarar den allmänna utvecklingen av inkomstnivån. Dessutom antas det att de tidigare överenskomna löneprogrammen genomförs. Utgiftsökningen dämpas av besluten i regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering och i planen för de offentliga finanserna våren 2024 samt av välfärdsområdenas egna anpassningsåtgärder. I prognosen har välfärdsområdenas egna anpassningsåtgärder uppskattats uppgå till 0,3 miljarder euro för det innevarande året och 0,15 miljarder euro för det följande året. För 2025—2026 har det gjorts en försiktig uppskattning av välfärdsområdenas egna anpassningsåtgärder. Uppskattningen av anpassningsåtgärdernas belopp baserar sig särskilt på utvecklingen av utgifterna i välfärdsområdenas budgetar.

Välfärdsområdenas inkomster består i huvudsak av statlig finansiering och intäkter från kundavgifter. Den statliga finansieringen ökar betydligt 2025, när den justering i efterhand som baserar sig på underskottet 2023 beaktas i den statliga finansieringen. Justeringen i efterhand ökar den statliga finansieringen med 1,4 miljarder euro. Justeringen i efterhand för de följande åren baserar sig på planen för de offentliga finanserna, inklusive den ramreservering som gjorts i justeringen, inte på kostnadsutvecklingen enligt kalkylen över utgiftstrycket. Om välfärdsområdenas utgifter utvecklas i enlighet med kalkylen över utgiftstrycket, är justeringen i efterhand enligt finansieringslagen 0,1 miljarder euro större 2026, 0,2 miljarder euro större 2027 och 0,9 miljarder euro större 2028 än vad som har reserverats i planen för de offentliga finanserna.

Välfärdsområdenas lånestock var cirka 6,8 miljarder euro i slutet av 2024. I kalkylen över utgiftstrycket ökar skuldbeloppet till 10,3 miljarder euro fram till 2029.

Prognosen är förenad med flera risker. Välfärdsområdenas utgifter kan öka snabbare än väntat till exempel på grund av en snabbare prisstegring eller lönekonkurrens om personalen. Personalbrist försvårar välfärdsområdenas verksamhet och minskar personalkostnaderna, men ökar däremot också användningen av köpta tjänster och trycket på löneförhöjningar. Välfärdsområdenas avtalsförhandlingar pågick ännu när prognosen utarbetades och resultaten av förhandlingarna kan öka eller minska

välfrädsområdenas personalutgifter jämfört med kalkylen över utgiftstrycket. Välfrädsområdenas utgifter kan bli lägre än beräknat, om välfrädsområdena lyckas genomföra besparingar och effektivisera sin verksamhet i högre grad än vad som uppskattats i prognosen. Utgångspunkten är att välfrädsområdena ska anpassa sin utgiftsutveckling till ramarna för den statliga finansieringen. Detta stöds också av bestämmelserna om välfrädsområdenas ekonomi, såsom skyldigheten att täcka ett underskott i balansräkningen.

Uppskattning av välfrädsområdenas inkomster och utgifter 2023—2029, md euro

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Omkostnader	28,1	29,0	30,1	31,1	32,4	33,5	34,8
förändring, %		3,3 %	3,7 %	3,3 %	3,9 %	3,5 %	4,0 %
Verksamhetsintäkter	4,1	4,3	4,8	4,7	4,7	4,8	5,0
förändring, %		3,7 %	10,9 %	-0,6 %	-0,4 %	2,7 %	3,5 %
Verksamhetsbidrag	-24,0	-24,7	-25,4	-26,4	-27,6	-28,6	-29,8
förändring, %		3,2 %	2,5 %	4,1 %	4,7 %	3,6 %	4,1 %
Statlig finansiering	23,2	24,1	26,2	27,2	28,2	28,3	29,3
varav justering i efterhand	0,0	0,0	1,4	1,2	1,3	0,4	0,3
Finansiella intäkter och kostnader	-0,0	-0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Årsbidrag	-0,8	-0,7	0,8	0,7	0,5	-0,4	-0,6
Avskrivningar	0,5	0,5	0,6	0,6	0,6	0,6	0,6
Extraordinära poster	-0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Räkenskapsperiodens resultat	-1,3	-1,2	0,2	0,1	-0,1	-1,1	-1,3
Korrigeringsposter till den interna finansieringen	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Investeringar i anläggningstillgångar	1,0	1,0	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Finansieringsandelar och försäljningsinkomster	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-1,7	-1,6	-0,1	-0,2	-0,4	-1,3	-1,5
Lånestock	5,81	6,84	7,0	7,2	7,6	8,9	10,3
Nettokostnader	24,5	25,3	26,0	27,1	28,3	29,3	30,6
förändring, %		3,3 %	2,9 %	4,1 %	4,6 %	3,6 %	4,1 %

5.4. Bedömning av tillräckligheten i fråga om välfrädsområdenas finansiering

Enligt 12 § i lagen om välfrädsområden (611/2021) bedöms det i planen för de offentliga finanserna om välfrädsområdenas finansiering är tillräcklig för skötseln av deras uppgifter både som en helhet och med avseende på varje välfrädsområde (finansieringsprincipen). Genomförandet av finansieringsprincipen bedöms utifrån om den statliga finansieringen och annan finansiering som välfrädsområdena har tillgång till (såsom kund- och användaravgifter) är tillräcklig i förhållande till välfrädsområdenas lagstadgade uppgifter (GrUU 17/2021 rd, 93 och 94 punkten). När det gäller social- och hälsovårdstjänsterna accentueras finansieringsprincipens betydelse av skyldigheten att tillförsäkra tillräckliga tjänster enligt 19 § 3 mom. och 22 § i grundlagen samt statens ansvar för att se till att de områden som avses i 121 § 4 mom. i grundlagen har praktiska förutsättningar att klara av sina uppgifter (GrUU 26/2017 rd, s. 23, se även GrUU 10/2015 rd och GrUU 37/2009 rd). Finansieringsprincipen ska genomföras på riksomfattande nivå, men också i de enskilda områdena (GrUU 15/2018 rd, s. 21). Det väsentliga är då hur finansieringen på riksomfattande nivå fördelas mellan områdena.

I granskningarna av de områdesspecifika anpassningsbehoven och täckningen av det kumulativa underskottet används i huvudsak uppgifterna enligt bokslutsprognoserna för 2024, eftersom rapporteringen av bokslutsuppgifterna ännu inte hade slutförts då denna text skrevs. Uppskattningarna av under- eller överskotten 2024 har i vissa välfärdsområden sedermera preciserats i en huvudsak positiv riktning. I några välfärdsområden har de positiva förändringarna dessutom varit rätt stora (till exempel Kajanalands välfärdsområde 10 miljoner euro, Vanda och Kervo välfärdsområde 18 miljoner euro och Norra Savolax välfärdsområde 9,3 miljoner euro). Detta minskar det totala beloppet av det kumulativa underskottet och därmed anpassningsbehovet. I åtta välfärdsområden har uppskattningen av underskottet försämrats något, mest i Mellersta Finlands välfärdsområde (cirka 4 miljoner euro), Södra Karelen välfärdsområde (cirka 2 miljoner euro) och Norra Karelen välfärdsområde (cirka 1,3 miljoner euro). De preciserade bokslutsuppgifterna ändrar dock inte den stora bilden av finansieringens tillräcklighet.

Bedömning av om social- och hälsovårdstjänsterna är tillräckliga samt om räddningsväsendets tjänster motsvarar behoven och riskerna

Bedömningen av finansieringens tillräcklighet föregås av en på 31 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021) baserad av social- och hälsovårdsministeriet (SHM) utarbetad årlig riksomfattande redogörelse i vilken det bedöms hur väl kravet på jämlikhet i social- och hälsovården uppfyllts och om nivån på finansieringen är tillräcklig samt av inrikesministeriets (IM) på 15 § i lagen om ordnande av räddningsväsendet (613/2021) baserade årlig redogörelse i vilken det bedöms om räddningsväsendets tjänster motsvarar behoven och riskerna och om nivån på finansieringen är tillräcklig.

I den redogörelse som SHM offentliggjorde i mars 2025 bedöms det hur välfärdsområdenas ansvar för att ordna social- och hälsovård realiserats 2024. Som bedömningsgrunder använder SHM bland annat jämlikhet, tillräcklighet, kvalitet, behovsstandardiserade kostnader samt tillgänglig personal och kompetens. Enligt redogörelsen är den information som samlats in om ordnandet av social- och hälsovården och de mätare som använts dock ännu inte tillräckliga för att på ett jämförbart sätt identifiera alla olika tjänster och områden där ordnandet eventuellt har äventyrats. I redogörelsen konstateras det vidare att välfärdsområdenas kunskapsunderlag om ekonomin och verksamheten inom social- och hälsovården fortfarande är på så sätt bristfällig att det inte är möjligt att göra en jämförbar bedömning av om nivån på finansieringen för de olika tjänsterna och välfärdsområdena är tillräcklig.

SHM konstaterar att välfärdsområdena ordnar social- och hälsovården på ett mer jämlikt och lagenligt sätt med tanke på befolkningen än tidigare när kommunerna ansvarade för ordnandet av social- och hälsovården. Det går bra att få tillgång till brådskande vård och jourvård överallt i Finland. Enligt redogörelsen finns det dock i alla välfärdsområden och i Helsingfors stad sannolikt enstaka lagstadgade social- och hälsovårdstjänster, i fråga om vilka ordnandet uppenbart har äventyrats 2024 i förhållande till lagstiftningen. Enligt SHM beror äventyrandet av ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna i princip på otillräcklig samordning av personal och tjänster samt på välfärdsområdenas val i fråga om fördelningen av den icke-öronmärkta finansieringen.

Dessutom lägger SHM i sin redogörelse till vissa delar fram närmare bedömningar av hur tjänsterna har äventyrats. SHM bedömer att de social- och hälsovårdstjänster som barn och unga som använder berusningsmedel och som har psykiska problem behöver har äventyrats allvarligt. I fråga om dessa har SHM konstaterat att det är ett problem att servicesystemet för barn och unga är splittrat och att det saknas tillräckliga tjänster för målgruppen mellan den förebyggande hälso- och sjukvården och den specialiserade sjukvården. Enligt SHM förutsätter avhjälpan av situationen att välfärdsområdena förnyar servicesystemet inom social- och hälsovården för barn och unga med beaktande av att särskilt de förebyggande tjänsterna och tjänsterna på basnivå ska fungera bättre än i nuläget.

SHM bedömer också att ordnandet av specialiserad sjukvård har äventyrats i förhållande till tidsfristerna i lagstiftningen i alla välfärdsområden, Helsingfors stad och HUS-sammanslutningen. Detta framgår av den långvariga överskridningen av de målsatta tiderna för tillgången till icke-brådskande vård inom den specialiserade sjukvården och de tillsynsåtgärder som Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården har vidtagit i ärendet. Samtidigt har många välfärdsområden och HUS-sammanslutningen dock i den svåra situationen kunnat avveckla köerna för icke-brådskande vård inom enskilda specialiteter, och det har bedömts att ökningen av överskridandet av de målsatta tiderna för tillgång till icke-brådskande vård höll på att avstanna 2024. I många områden har ordnandet av vissa specialiteter (bland annat psykiatri och ögonsjukdomar) dessutom äventyrats på grund av att det inte har funnits tillräckligt med personal. Enligt SHM är orsakerna till problemen med ordnandet av den specialiserade sjukvården mångfasetterade, varierar från område till område och förutsätter som lösningar att social- och hälsovårdstjänsterna som helhet samordnas bättre, och situationen kan inte lösas enbart genom att öka resurserna eller personalens arbetsinsats i enskilda funktioner inom den specialiserade sjukvården.

SHM bedömer dessutom att täckandet av underskotten inom den fastställda tidsfristen förutsätter att en stor del av välfärdsområdena vidtar anpassningsåtgärder som kan äventyra ordnandet av de lagstadgade social- och hälsovårdstjänsterna. De risker som är förenade med situationen bör enligt SHM beaktas i styrningen av välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi till exempel genom ett förebyggande förfarande med ekonomisk styrning.

I en rapport som Institutet för hälsa och välfärd publicerade i mars 2025⁵ bedöms utvecklingen av social- och hälsovårdstjänsterna under de första åren av välfärdsområdesreformen. Det centrala målet med reformen var att flytta tyngdpunkten från korrigerande tjänster till förebyggande tjänster och från tjänster på specialnivå till basservice, vilket återspeglas i välfärdsområdenas strategi och verksamhet. Även om verksamhetsmiljön under de första åren har varit svår på grund av covid-19-pandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina, de ekonomiska utmaningarna och personalbristen, har välfärdsområdena främjat målen för social- och hälsovårdsreformen. Det har skett framsteg i främjandet av hälsa och välfärd, även om det förebyggande arbetets potential ännu inte utnyttjas fullt ut. Det har konstaterats vara viktigt att främja psykisk hälsa, men resurstrycket kan begränsa verksamheten. Tillgången till mentalvårdstjänster och enhetligheten i tjänsteutbudet har dock förbättrats på många håll och även det förebyggande rusmedelsarbetet har etablerats inom välfärdsområdena. Tjänsterna för barn och barnfamiljer har utvecklats på ett mer enhetligt sätt i familjecentren. Inom primärvården har servicenätverket inskränkts och distanstjänster har blivit vanligare, och kontinuiteten i vården är dålig. Medborgarnas oro över tillgången till närservice inom hälso- och sjukvården har ökat, men kundnöjdheten har förbättrats.

Enligt Institutet för hälsa och välfärd rapport förekom det redan i utgångsläget för reformen köbildning till tjänsterna inom den specialiserade sjukvården och antalet personer som hade väntat på vård i över ett halvt år hade snabbt ökat. Det största problemet i verksamheten var redan i detta skede personalens tillräcklighet. Även om vårdköerna inom den specialiserade sjukvården fortfarande har vuxit särskilt i fråga om den äldre befolkningen, är problemet med att få vård inom den specialiserade sjukvården inte nytt. Det svåra personalläget är fortfarande ett problem, även om anlitandet av hyrd arbetskraft har minskat och ökningen av antalet jourbesök har avstannat. Välfärdsområdena har förbundit sig att utveckla de digitala tjänsterna, även om utvecklingstakten varierar från område till område. Verksamheten har kunnat utvecklas, och i de flesta välfärdsområden har man satsat på att utveckla den intensifierade öppenvården och samarbetet mellan öppenvården och sjukhusvården för allvarligt sjuka vuxna, vilket har gjort att sjukhusplatserna inom psykiatri bättre räcker till. Sammantaget har många

⁵ Lägesbilder från välfärdsområdena – ändringar i servicesystemet under de första åren av social- och hälsovårdsreformen. Rapport 03/2025.

social- och hälsovårdstjänster förbättrats enligt rapporten, men de områdesspecifika skillnaderna är betydande.

Inrikesministeriets (IM) redogörelse granskar läget för räddningsväsendets tjänster och ekonomi 2023. Enligt redogörelsen ligger insatstiderna för den första enheten på en god målnivå på riksnivå och tillgången till brådskande tjänster är jämlik. Sett till hela landet anses insatstiden för en effektiv räddningsverksamhet vara på en god nivå. Enligt redogörelsen har insatstiderna inom räddningsverksamheten förbättrats jämfört med föregående granskningsperiod. I redogörelsen lyfter IM särskilt fram de utmaningar som avser personalresurserna. I redogörelsen hänvisas det också till regionförvaltningsverkens bedömning att den kapacitet som krävs för att bekämpa bränder samt CBRN- och miljöskador har försämrats på riksomfattande nivå. Försämringen gäller särskilt områden utanför större städer i små välfärdsområden. Kapaciteten har sjunkit i sex områden.

IM lyfter i sin redogörelse fram flera faktorer som orsakar betydande kostnadstryck både när det gäller att trygga servicenivån och förbereda sig på kommande hot och risker. Den största enskilda orsaken till kostnadstrycket under de kommande åren är behovet av mer räddningspersonal. Inom hela räddningsväsendet orsakas dessutom ökat kostnadstryck av kostnaderna för IKT-tjänsterna samt av de kostnader som följer av förändringarna i säkerhetsmiljön och av beredskapen inför dem, såsom varningar till och skydd av befolkningen, materiell beredskap samt ökat internationellt samarbete.

Bedömning av genomförandet av finansieringsprincipen

Genomförandet av finansieringsprincipen bedöms i detta avsnitt genom att granska om den områdesspecifika finansieringen enligt planen för de offentliga finanserna räcker till för att årligen ordna de lagstadgade tjänsterna, det vill säga om välfärdsområdets finansiering på årsnivå motsvarar de kostnader⁶ som föranleds av ansvaret för att ordna social- och hälsovård och räddningsväsendet. Uppskattningen av den områdesspecifika finansieringen baserar sig på de kalkyler som finansministeriet (FM) publicerat den 30 april 2025. Den justering i efterhand som ingår i finansieringen grundar sig i fråga om 2026 på de bokslutsuppgifter för 2024 som välfärdsområdena rapporterat den 23 april 2025 enligt situationen då och i fråga om de följande åren på budgetar och ekonomiplaner för 2025—2027. Uppskattningen av kostnaderna grundar sig på uppgifterna i välfärdsområdenas bokslutsprognoser för 2024 samt på välfärdsområdenas budgetar och ekonomiplaner för 2025—2027. Antagandet om ett ökat servicebehov grundar sig på Institutet för hälsa och välfärds uppskattning och prognosen om ökningen av kostnadsnivån har utarbetats av FM:s ekonomiska avdelning.

Granskat på riksnivå motsvarar den statliga finansiering som betalas till områdena 2025 och kostnaderna enligt områdenas budgetar⁷ i den utsträckning varandra att välfärdsområdenas ekonomi som helhet uppvisar ett överskott på cirka 240 miljoner euro. I största delen av välfärdsområdena skedde det i den ekonomiska situationen en vändning till det bättre under 2024 och kostnadsökningen har avtagit betydligt jämfört med tidigare. Välfärdsområdena förnyar och anpassar sin verksamhet redan tredje året i rad. Dessutom beaktades justeringen i efterhand första gången i finansieringen 2025 och den korrigerar finansieringsnivån i förhållande till det första verksamhetsåret med underskott. I fem välfärdsområden uppvisar budgeten för 2025 dock fortfarande ett klart underskott.

⁶ I granskningen av välfärdsområdenas finansiering och dess tillräcklighet avses med kostnader i detta avsnitt nettokostnader (från omkostnaderna dras verksamhetsinkomsterna av. Dessutom beaktas finansiella inkomster och utgifter, avskrivningar och nedskrivningar, inkomster och utgifter för övervältring samt förändring av lager och tillverkning för eget bruk).

⁷ Med beaktande av anvisningen om upprättande av välfärdsområdets budget och ekonomiplan, punkt 2.5. Fullständighetsprincipen, budgetsiffrorna används som grund för bedömningen.

I tabellen nedan åskådliggörs hur mycket de områdesspecifika kostnaderna kan öka 2025—2029 jämfört med kostnaderna enligt uppgifterna i bokslutsprognoserna för 2024 (jämfört med 2024) för att varje områdes ekonomi ska vara i balans under räkenskapsperioden. Då uppkommer inget nytt underskott, men inte heller ett överskott som skulle behövas för att täcka underskotten från de tidigare åren.

Behovet av att ändra kostnaderna i förhållande till bokslutsprognoserna för 2024 för att den årliga finansieringen ska motsvara kostnaderna

	2025 (02)	2026 (03)	2027 (04)	2028 (05)	2029 (06)	Genomsnittlig årlig tillväxt under fem års tid ¹ (07)	Det genomsnittliga årliga utgiftstrycket ² (08)	Skillnaden mellan kolumn 7 och 8 (09)
Södra Karelen	-0,6 %	0,7 %	3,5 %	2,6 %	5,5 %	1,1 %	4,1 %	3,0 %
Södra Österbotten	-1,0 %	2,5 %	5,8 %	5,1 %	8,2 %	1,6 %	4,0 %	2,4 %
Södra Savolax	0,3 %	3,7 %	6,4 %	5,4 %	8,1 %	1,6 %	3,8 %	2,2 %
Helsingfors	10,5 %	14,3 %	18,4 %	19,2 %	23,5 %	4,7 %	5,7 %	1,0 %
Östra Nyland	-2,7 %	0,0 %	4,7 %	6,1 %	11,1 %	2,2 %	5,4 %	3,2 %
Kajanaland	2,2 %	5,3 %	8,3 %	7,5 %	10,1 %	2,0 %	3,4 %	1,4 %
Egentliga Tavastland	2,2 %	5,3 %	9,5 %	9,1 %	12,5 %	2,5 %	4,4 %	1,9 %
Mellersta Österbotten	1,3 %	4,6 %	8,9 %	9,7 %	14,2 %	2,8 %	4,0 %	1,2 %
Mellersta Finland	-4,4 %	-1,6 %	1,5 %	0,9 %	4,1 %	0,8 %	4,3 %	3,5 %
Mellersta Nyland	-0,5 %	2,0 %	5,9 %	6,0 %	9,9 %	2,0 %	5,7 %	3,7 %
Kymmenedalen	-0,3 %	0,8 %	3,1 %	2,0 %	4,3 %	0,9 %	4,0 %	3,1 %
Lappland	0,1 %	3,8 %	7,9 %	8,5 %	12,7 %	2,5 %	4,2 %	1,7 %
Västra Nyland	9,8 %	14,2 %	19,1 %	19,7 %	24,3 %	4,9 %	5,9 %	1,0 %
Birkaland	7,6 %	10,8 %	15,1 %	15,2 %	19,4 %	3,9 %	5,1 %	1,2 %
Österbotten	3,4 %	5,9 %	9,2 %	8,6 %	12,1 %	2,4 %	4,5 %	2,1 %
Norra Karelen	1,5 %	5,8 %	10,2 %	10,6 %	15,1 %	3,0 %	4,3 %	1,3 %
Norra Österbotten	6,5 %	10,5 %	15,1 %	15,2 %	19,0 %	3,8 %	4,5 %	0,7 %
Norra Savolax	0,6 %	4,0 %	7,6 %	7,2 %	10,5 %	2,1 %	4,1 %	2,0 %
Päijänne-Tavastland	1,9 %	6,2 %	10,5 %	11,3 %	15,8 %	3,2 %	4,3 %	1,1 %
Satakunta	1,8 %	3,4 %	6,1 %	5,1 %	7,9 %	1,6 %	4,0 %	2,4 %
Vanda och Kervo	5,7 %	9,5 %	14,1 %	14,7 %	19,2 %	3,8 %	6,0 %	2,2 %
Egentliga Finland	6,2 %	11,0 %	15,8 %	17,1 %	22,3 %	4,5 %	4,7 %	0,2 %

¹⁾ Om den genomsnittliga årliga tillväxten är mindre än den genomsnittliga årliga tillväxten enligt utgiftstrycket, ska området vidta anpassningsåtgärder. Ju större skillnaden är, desto större är anpassningsbehovet.

²⁾ I kalkylen över utgiftstrycket grundar sig kostnadsökningen på ökningen av det områdesspecifika servicebehovet och den förväntade ökningen av kostnadsnivån.

Enligt tabellen håller situationen i välfärdsområdena på att differentieras. Detta kan bedömas utifrån hur finansieringen räcker till för att täcka kostnaderna för att ordna uppgifterna, när utgiftstrycket bedöms vara förenligt med det ökade servicebehovet och de stigande priserna. Situationen är ekonomiskt sett mest stabil i Egentliga Finland, där kostnadsökningen (kolumn 7) nästan motsvarar utgiftstrycket (kolumn 8). Norra Österbotten, Västra Nyland, Helsingfors, Päijänne-Tavastland, Birkaland, Mellersta Österbotten, Norra Karelen och Kajanaland klarar sig med en årlig anpassning (kolumn 9) på mindre än 1,5 %-enheter. Södra Karelen, Kymmenedalen, Östra Nyland, Mellersta Finland och Mellersta Nyland blir tvungna att anpassa sin ekonomi med tre %-enheter eller mer.

Åren 2017—2022 har den nominella årsförändringen av kostnaderna för social- och hälsovård och räddningsväsendet varit i genomsnitt 2,6 % per år. År 2023 ökade kostnaderna med nästan 12 %. År 2024 avtog kostnadsökningen till cirka 3 procent. Enligt bokslutsprognoserna var den årliga förändringen av kostnaderna minst i Västra Nyland: kostnaderna ökade endast 0,3 % 2024. Kostnaderna minskade inte i ett enda välfärdsområde. Ändringen i Västra Nyland kan således anses vara en riktgivande bedömningsgrund för den årliga förändring av kostnaderna som kan uppnås genom anpassningsåtgärder och produktivitetsfrämjande åtgärder under ett år.

Det är dock svårt att på ett tillförlitligt sätt bedöma välfärdsområdenas ekonomiska utsikter särskilt i fråga om 2028 och 2029 som inte omfattas av välfärdsområdenas ekonomiplansperiod. Osäkerhet orsakas av flera faktorer när det gäller såväl kostnaderna som utvecklingen av den områdesspecifika finansieringen. Till exempel personalutgifterna påverkas inte bara av den områdesspecifika utvecklingen av tillgången på personal inom social- och hälsovården och räddningsväsendet utan också av de pågående avtalsförhandlingarna inom kommun- och välfärdssektorn, vilkas slutresultat inte är känt när denna text bereds. Välfärdsområdenas lokalkostnader påverkas särskilt av hur väl man lyckas effektivisera användningen av lokalerna. Utgifterna för köp av tjänster påverkas inte bara av priserna på tjänsterna utan också av hur välfärdsområdena lyckas minska mängden köpta tjänster. Välfärdsområdenas förmåga att reformera sina servicestrukturer och öka produktiviteten inom tjänsteproduktionen har en central betydelse.

Utvecklingen av finansieringsmodellen i enlighet med regeringsprogrammet har konsekvenser för den områdesspecifika finansieringen. När finansieringsmodellen förnyas måste det dock för sin del säkerställas att finansieringsprincipen genomförs och vid eventuella större ändringar måste en tillräcklig stegvis övergång till fullständiga ändringar säkerställas. Även de områdesspecifika servicebehovskoefficienterna och därmed ändringarna i finansieringen kan förutses under de närmaste åren till följd av både förändringar i befolkningsstrukturen och förbättring av kunskapsunderlaget.

I välfärdsområdenas finansieringsnivå enligt planen för de offentliga finanserna ingår ett antagande om att välfärdsområdenas ekonomi anpassas i enlighet med det sammanräknade målet i välfärdsområdenas budgetar och ekonomiplaner, och att justeringen i efterhand av finansieringen i och med detta minskar särskilt 2028 och 2029. Detta kan försämra finansieringens tillräcklighet särskilt i de välfärdsområden vars åtgärder för att anpassa ekonomin har framskridit långsammare än i andra välfärdsområden och vars underskott per invånare är större än genomsnittet. De välfärdsområden som har anpassat sin ekonomi långsammare har däremot sannolikt ännu utnyttjad anpassningspotential. I välfärdsområden som har vidtagit åtgärder för att anpassa sina kostnader redan i ett tidigt skede tryggar dock den ekonomiska fördel av justeringen i efterhand som uppkommer i och med anpassningen finansieringens och därmed tjänsternas tillräcklighet med en fördröjning, även om den justering i efterhand av kostnaderna som görs på riksnivå minskar en del av de uppnådda fördelarna i efterhand. Från ingången av 2026 tillämpas dessutom självrisk vid justering i efterhand enligt 10 § 3 mom. i lagen om välfärdsområdenas finansiering, vilket under den period som planen för de offentliga finanserna omfattar i genomsnitt ökar välfärdsområdenas finansiering.

SHM och IM bedömer i sina redogörelser knappt alls hur tjänsterna genomförs områdesspecifikt, vilket försvårar bedömningen av det områdesspecifika genomförandet av finansieringsprincipen. Med tanke på enskilda välfärdsområden bör det dock noteras att enligt SHM är orsaken till de brister i servicesystemet som uppdragats inte så mycket finansieringsnivån, utan att servicesystemet i området är splittrat och att servicekedjorna inte fungerar samt det sätt på vilket resurserna fördelas. IM har återigen konstaterat att det finns betydande anslagsbehov i anslutning till framtida kostnadstryck. Bedömningen av finansieringsprincipen gäller dock icke-öronmärkt finansiering och därmed samtidigt båda sektorerna. Sektorn räddningsväsendet granskas vid bedömningen av genomförandet av finansieringsprincipen inte separat som en sektor, utan för att finansieringen ska konstateras vara

otillräcklig förutsatts det att också finansieringen av social- och hälsovårdstjänsterna och därmed den icke-öronmärkta finansieringen i sin helhet konstateras vara otillräcklig.

Med beaktande av granskningen ovan anses finansieringen i detta skede **som helhet** vara tillräcklig för att trygga de lagstadgade uppgifterna. I synnerhet utifrån det behov av att dämpa den områdesspecifika kostnadsökning som framgår av tabellen ovan finns det dock en risk för att anpassningskravet blir för hårt i **enskilda välfärdsområden** och att den statliga finansieringen och de lagstadgade uppgifterna inte kan samordnas under ramperioden. Att göra en bedömning och att dra slutsatser som baserar sig på de ekonomiska siffrorna är dock svårt, eftersom det för basåret 2024 inte finns tillgång till en områdesspecifik bedömning av på vilken nivå tjänsterna i ett välfärdsområde har ordnats och till vilka delar det har förekommit problem i dem. Det är således inte heller möjligt att närmare bedöma i vilken mån kostnadsnivån 2024 i välfärdsområdena baserar sig endast på genomförandet av den lagstadgade miniminivån och i vilken mån på att ett område har beslutat att rikta finansiering också till att utveckla servicesystemet utöver miniminivån. I SHM:s redogörelse presenteras en bedömning av hur tjänsterna har förbättrats i förhållande till det kommunbaserade systemet. Det finns dock inte heller detaljerad information om till vilka delar det i ett välfärdsområde har förekommit sådant äventyrande av enskilda lagstadgade social- och hälsovårdstjänster som SHM nämner som sannolikt i sin redogörelse. I bedömningen är det inte heller möjligt att beakta bland annat de preliminära observationer om effektivitetsskillnaderna mellan välfärdsområdena som gjorts utifrån projektet för enhetskostnader eller statistiken om produktiviteten inom den specialiserade sjukvården.

Genom att granska de välfärdsområden vars budget för 2025 uppvisar ett underskott kan det observeras att åtgärderna för att anpassa servicenätverket har inletts relativt sent eller till sin omfattning varit mindre än i andra välfärdsområden. Även anpassningsåtgärder som gäller den specialiserade sjukvården har planerats och genomförts i tämligen liten utsträckning i välfärdsområdena, med beaktande av att utgifterna för den specialiserade sjukvården har ökat rätt mycket under det senaste decenniet jämfört med den övriga social- och hälsovården. Hur målmedvetet välfärdsområdena fortsatt förnyar sin verksamhet under ramperioden inverkar i betydande grad också på möjligheten att samordna den tillgängliga finansieringen och verksamheten.

De i SHM:s redogörelse framlagda omständigheter som gäller servicesystemet är sådana som det är motiverat att beakta särskilt vid styrningen av välfärdsområdenas social- och hälsovård enligt 21 § i lagen om ordnande av social- och hälsovård (612/2021), liksom också i förhandlingarna med välfärdsområdena enligt 13 a § i lagen om välfärdsområden. Utmaningarna i samband med samordningen av verksamheten och ekonomin kan i större utsträckning hanteras genom andra styrningsåtgärder som kan genomföras under ledning av FM och som behandlas närmare i slutet av avsnittet.

I planen för de offentliga finanserna ingår beredskap också för situationer där ett välfärdsområdes statliga finansiering inte räcker till för att trygga finansieringen av tillräckliga social- och hälsovårdstjänster samt tillräckliga tjänster inom räddningsväsendet. Det har av hävd under ett separat moment reserverats ett anslag som tekniskt möjliggör behandling av tilläggsfinansiering enligt 11 § i lagen om välfärdsområdenas finansiering under budgetåret, om en otillräcklig finansiering äventyrar tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna i ett enskilt välfärdsområde. Tilläggsfinansieringen tryggar förutsättningarna för att ordna tjänster för invånarna i välfärdsområdet, men den kan dock inte tolkas så att den permanent räcker för att säkerställa genomförandet av finansieringsprincipen, om det bedöms att det i området finns en bestående obalans mellan de lagstadgade uppgifterna och finansieringen.

Det behov av att anpassa kostnaderna som följer av skyldigheten att täcka ett underskott

Enligt 115 § i lagen om välfärdsområden ska ett välfärdsområdes ekonomiplan upprättas så att den är i balans eller uppvisar ett överskott senast vid utgången av det andra året efter budgetåret och ett underskott i balansräkningen ska täckas inom två år från ingången av det år som följer efter det att bokslutet fastställdes. Om ett område under vissa år uppvisar ett underskott, förutsätter skyldigheten att täcka underskottet med andra ord att området anpassar sin verksamhet, det vill säga sina kostnader, till en nivå som är lägre än den statliga finansieringen under de följande åren. Samtidigt ska välfärdsområdena se till att ordnandet av tjänsterna tryggas.

Alla välfärdsområden uppvisade ett underskott för det första verksamhetsåret 2023. (Päijänne-Tavastland uppvisade ett mycket litet underskott redan för 2022). Enligt uppgifterna i bokslutsprognoserna uppvisade alla välfärdsområden ett nytt underskott också 2024. Helsingfors stads resultat uppvisade däremot ett överskott under båda åren. Således ska alla välfärdsområden med undantag för Helsingfors uppvisa ett motsvarande överskott under 2025—2026 för att kunna täcka sitt underskott inom utsatt tid.

Följande tabell åskådliggör det områdesspecifika behov av att anpassa kostnaderna som krävs för att täcka underskotten och därmed omfattningen av den utmaning som följer av kravet med beaktande av ett områdes skyldighet att trygga tillräckliga social- och hälsovårdstjänster samt tillräckliga tjänster inom räddningsväsendet. Omfattningen av det områdesspecifika anpassningsbehovet påverkas förutom av det uppvisade underskottet också av den prognostiserade utvecklingen av ett välfärdsområdes finansiering. Utvecklingen av finansieringen påverkas i sin tur mest av utvecklingen av invånarantalet och servicebehovet i ett välfärdsområde.

Av tabellen framgår att det för att de underskott som flera välfärdsområden uppvisade för 2023—2024 (kolumn 2) ska kunna täckas inom utsatt tid före utgången av 2026 krävs det en omfattande kostnadsminskning 2026 (kolumn 4). Sammanlagt 17 välfärdsområden ska sänka sina kostnader; de största anpassningsbehoven finns i Mellersta Finland (-22,9 %), Mellersta Österbotten (-15,3 %) och Södra Karelen (-14,8 %). Kostnaderna får 2026 öka endast i Helsingfors stad (8,5 %), Västra Nyland (5,7 %), Birkaland (3,0 %), Österbotten (1,5 %) och Norra Karelen (1,0 %). Även av dessa områden ska alla utom Helsingfors och Västra Nyland anpassa sin verksamhet i förhållande till det prognostiserade utgiftstrycket 2026. Om välfärdsområdenas kostnader 2025 realiseras till ett lägre belopp än i budgeten, minskar detta det ovan beskrivna behov av anpassning för att underskottet ska kunna täckas inom utsatt tid. Om kostnaderna realiseras till ett större belopp än vad som uppskattats i budgeten, är anpassningsbehovet på motsvarande sätt större 2026⁸.

Att de underskott som beskrivs i tabellen täcks inom den utsatta tiden enligt lagen om välfärdsområden i kombination med den områdesspecifika utvecklingen av finansieringen innebär att kostnaderna 2027 får öka i alla välfärdsområden med undantag för Helsingfors stad. Ju mer kostnaderna har anpassats 2026, desto större får kostnadsökningen 2027 vara när balans i ekonomin eftersträvas (det vill säga inget över- eller underskott).

Enligt tabellen får Helsingfors stads kostnader öka med endast 0,3 % från 2026. Detta kan förklaras med att det i kalkylen i tabellen har antagits att Helsingfors stad ökar sina kostnader mer än sin finansiering

⁸ De områdesspecifika skillnaderna i anpassningsbehovet orsakar spänningar i välfärdsområdenas finansieringssystem. Eftersom en stor del av välfärdsområdena har betydande anpassningsbehov och en del av välfärdsområdena har haft små anpassningsbehov som fortsätter vara små, innebär detta till exempel att justeringen i efterhand av kostnaderna riktas på ett oändamålsenligt sätt: eftersom efterhandsjusteringen görs på riksnivå och dess konsekvenser riktas till välfärdsområdena, det vill säga också till områden som uppvisar ett överskott, i förhållande till de normala bestämningsfaktorererna för finansieringen, fortsätter den ekonomiska differentieringen av välfärdsområdena.

2026, det vill säga använder sitt överskott för 2023—2024 till tjänster, varvid kostnadsökningen är 8,5 % (medan ökningen av finansieringen är 2,9 %). Då stiger kostnaderna till en nivå som finansieringen för 2027 precis räcker till, det vill säga det finns inte längre rum för en kostnadsökning 2027.

Den förändring i välfärdsområdenas nettokostnader som skyldigheten att täcka ett underskott förutsätter 2026 jämfört med kostnaden enligt välfärdsområdenas budgetar för 2025

	Kumulativt över- /underskott 2024 mn euro (bokslut 2023, bokslut 2024) ¹ (2)	Årlig förändring i kostnaderna enligt välfärdsområdets budget för 2025 (bokslut 2024— budget 2025) (3)	Kalkylerad förändring i kostnaderna 2026 jämfört med året innan för att det inte ska finnas något kumulativt under- eller överskott, % (4)	Kalkylerad förändring i kostnaderna 2027 jämfört med året innan för att räkenskapsperiodens resultat ska vara noll ² (5)
Södra Karelen	-72,7	1,4 %	-14,8 %	19,4 %
Södra Österbotten	-107,4	2,1 %	-12,6 %	19,0 %
Södra Savolax	-76,6	0,6 %	-6,5 %	13,6 %
Helsingfors	57,9	8,9 %	8,5 %	0,3 %
Östra Nyland	-83,1	-4,8 %	-12,8 %	26,0 %
Kajanaland	-30,2	3,5 %	-1,6 %	9,2 %
Egentliga Tavastland	-109,2	-1,5 %	-3,4 %	15,1 %
Mellersta Österbotten	-37,3	5,4 %	-15,3 %	21,9 %
Mellersta Finland	-255,2	-1,5 %	-22,9 %	33,4 %
Mellersta Nyland	-133,1	-0,6 %	-12,8 %	22,1 %
Kymmenedalen	-93,5	0,2 %	-9,1 %	13,9 %
Lappland	-177,4	0,2 %	-13,7 %	25,0 %
Västra Nyland	-127,5	5,8 %	5,7 %	6,9 %
Birkaland	-193,0	3,5 %	3,0 %	8,0 %
Österbotten	-65,5	0,1 %	1,5 %	7,7 %
Norra Karelen	-70,1	-1,1 %	1,0 %	10,2 %
Norra Österbotten	-133,8	6,0 %	-1,9 %	10,8 %
Norra Savolax	-130,8	5,0 %	-13,4 %	19,2 %
Päijänne-Tavastland ³	-88,4	1,7 %	-4,6 %	13,9 %
Satakunta	-100,5	2,3 %	-7,7 %	12,9 %
Vanda och Kervo	-161,1	5,9 %	-7,1 %	17,8 %
Egentliga Finland	-265,5	4,0 %	-2,0 %	14,1 %
Fastlandet sammanlagt	-2 454,2	3,1 %	-2,0 %	14,1 %

¹⁾ Med avvikelse från de andra tabellerna i avsnitt 5 har vid granskningen använts bokslutsuppgifterna i stället för uppgifterna i bokslutsprognoserna.

²⁾ Det kan antas att välfärdsområdena dock i sin budgetberedning för 2027 beaktar hur efterhandsjusteringen minskar välfärdsområdenas finansiering 2028 utifrån överskotten 2026. Således torde det kunna antas att kostnadsförändringen inte realiseras i enlighet med kolumnen.

³⁾ Det underskott som Päijänne-Tavastland uppvisar torde ha täckts redan före utgången av 2025, vilket för enkelhetens skull inte har beaktats i denna granskning.

Bedömning av hur det områdesspecifika underskottet täcks

Utifrån välfärdsområdenas budgetar för 2025 och ekonomiplaner för 2025—2026 avser 11 välfärdsområden (Mellersta Finland, Lappland, Kymmenedalen, Norra Savolax, Södra Savolax,

Kajanaland, Östra Nyland, Päijänne-Tavastland, Södra Karelen, Södra Österbotten⁹, Mellersta Nyland) inte täcka sina underskott inom den tidsfrist som anges i lagen (se tabellen nedan). Av dessa avser Södra Österbotten och Mellersta Nyland täcka sina underskott före utgången av 2027, Östra Nyland och Södra Karelen före utgången av 2028, Södra Savolax och Norra Savolax före utgången av 2029 och Lappland, Kajanaland och Mellersta Finland före utgången av 2030. I förhandlingarna med välfärdsområdena hösten 2024 har Kymmenedalen uppgett att det strävar efter att täcka sitt underskott före utgången av 2028 och Päijänne-Tavastland har konstaterat att målet för att täcka underskottet är 2027—2028.

Behovet av att anpassa kostnaderna är mycket stort i en del av de välfärdsområden som enligt sin ekonomiplan avser täcka sitt underskott före utgången av 2026. Den kostnadsminskning som krävs 2026 är -9,4 % i Satakunta och -16,0 % i Mellersta Österbotten. Det är inte sannolikt att dessa mål nås till fullt belopp med beaktande av skyldigheten att trygga tillräckliga lagstadgade tjänster. I ekonomiplanen för Vanda och Kervo välfärdsområde är kostnadsminskningen 2026 orealistiskt stor (-10,1 %), särskilt med tanke på att kostnaderna ökar med 4,2 % i budgeten för 2025. Uppenbarligen avser Vanda och Kervo välfärdsområde i verkligheten inte täcka underskottet före utgången av 2026, eftersom det i välfärdsområdets budget konstateras att målet är att underskottet ska täckas först före 2028. Dessutom strävar Egentliga Tavastland (-4,4 %) och Egentliga Finland (-3,0 %) efter en kostnadsändring 2026, vars genomförande kan vara förenat med en risk när det gäller tryggheten av tillräckliga tjänster.

Det bör noteras att kostnadsutvecklingen för 2024 i många välfärdsområden var långsammare än vad som antogs i samband med beredningen av budgeten och ekonomiplanen för 2025. I en del av välfärdsområdena har kostnadsuppgifterna för 2024 dock preciserats uppåt. Dessutom har FM:s uppskattning av den områdesspecifika finansieringen för 2026 också uppdaterats jämfört med beräkningarna från förra hösten. FM:s senaste bedömning av anpassningsbehovet, som beskrivs i tabellen ovan, är således preciserats nedåt i förhållande till välfärdsområdets ekonomiplan och är i Vanda och Kervo -7,1 %, i Satakunta -7,7 %, i Egentliga Tavastland -3,4 % och i Egentliga Finland -2,0 %. I Mellersta Österbotten motsvarar FM:s senaste bedömning av anpassningsbehovet (-15,3 %) nästan bedömningen i välfärdsområdets ekonomiplan.

Den årliga förändringen i kostnaderna enligt välfärdsområdenas budget och ekonomiplaner

	Förändring i den kostnad som överförs 2022— bokslut 2023	Förändring bokslut 2023— bokslutsprognos 2024	Förändring bokslutsprognos 2024—budget 2025	Förändring budget 2025— ekonomiplan 2026	Förändring ekonomiplan 2026— ekonomiplan 2027	Målet för att täcka underskottet
Södra Karelen	10 %	4,3 %	1,7 %	-1,1 %	-2,7 %	2028
Södra Österbotten	11 %	4,7 %	1,7 %	-7,7 %	4,2 %	2027
Södra Savolax	11 %	2,5 %	0,2 %	0,6 %	-0,8 %	2029
Helsingfors	4 %	3,8 %	8,9 %	4,5 %	2,2 %	-
Östra Nyland	17 %	6,7 %	-4,7 %	3,3 %	1,3 %	2028
Kajanaland	11 %	2,6 %	0,8 %	4,1 %	-1,7 %	2030
Egentliga Tavastland	14 %	3,3 %	-2,9 %	-4,4 %	8,1 %	2026
Mellersta Österbotten	13 %	2,2 %	5,3 %	-16,0 %	12,8 %	2026

⁹ Södra Österbotten har beslutat att ansöka om tilläggsfinansiering för 2025.

	Förändring i den kostnad som överförs 2022— bokslut 2023	Förändring bokslut 2023— bokslutsprognos 2024	Förändring bokslutsprognos 2024—budget 2025	Förändring budget 2025— ekonomiplan 2026	Förändring ekonomiplan 2026— ekonomiplan 2027	Målet för att täcka underskottet
Mellersta						
Finland	16 %	4,5 %	-1,3 %	0,0 %	-1,0 %	2030
Mellersta						
Nyland	16 %	4,0 %	-0,5 %	-1,6 %	-1,9 %	2027
Kymmenedalen	9 %	7,1 %	-0,4 %	2,8 %	-0,1 %	2028
Lappland	17 %	3,9 %	0,1 %	0,8 %	0,7 %	2030
Västra Nyland	13 %	0,3 %	5,5 %	4,0 %	5,5 %	2026
Birkaland	13 %	1,4 %	3,5 %	3,0 %	3,8 %	2026
Österbotten	11 %	1,8 %	-0,6 %	1,1 %	2,5 %	2026
Norra Karelen	9 %	5,9 %	-1,0 %	0,8 %	4,5 %	2026
Norra						
Österbotten	11 %	3,1 %	5,9 %	-0,8 %	4,3 %	2026
Norra Savolax	12 %	3,5 %	4,2 %	-0,5 %	-2,9 %	2029
Päijänne-						
Tavastland	11 %	3,3 %	1,7 %	2,7 %	2,5 %	2027—2028
Satakunta	11 %	2,8 %	1,7 %	-9,4 %	4,8 %	2026
Vanda och						
Kervo	17 %	3,3 %	4,2 %	-10,1 %	17,5 %	2026 (2028)
Egentliga						
Finland	14 %	2,9 %	3,6 %	-3,0 %	4,2 %	2026
Fastlandet exkl.						
HUS	12 %	3,3 %	2,8 %	-0,4 %	3,1 %	

Åtgärder som grundar sig på den lagstadgade styrningen av välfärdsområdena samt statens åtgärder för att trygga tillräckliga tjänster

Vid genomförandet av finansieringsprincipen granskas finansieringens tillräcklighet för de lagstadgade uppgifterna och för tillgodoseendet av de grundläggande fri- och rättigheterna. Det är med andra ord fråga om huruvida nivån på den områdesspecifika statliga finansieringen för budgetåret samt på intäkterna från kund- och användaravgifter är sådan att det i välfärdsområdet är möjligt att i praktiken trygga åtminstone de tjänster som förutsätts i lagstiftningen¹⁰. Under de första åren av välfärdsområdenas verksamhet har flera välfärdsområden av många orsaker uppvisat ett betydande underskott. Granskningen av finansieringsprincipen har dock inte tolkats förutsätta att kravet på att täcka ett underskott ska inkluderas i granskningen som sådant. Välfärdsområdenas situation som helhet ska dock fortfarande bedömas.

Av betydelse när genomförandet av finansieringsprincipen och underskotten granskas är de åtgärder som ett välfärdsområde har kunnat vidta och själv kan vidta för att trygga en tillräcklig nivå på finansieringen. Att ett underskott uppvisas är således inte nödvändigtvis ett tecken på att nivån på finansieringen är otillräcklig. Välfärdsområdena har inom ramen för sin självstyrelse prövningsrätt när de anvisar anslag för skötseln av sina lagstadgade uppgifter. Underskottet påverkas också av ett välfärdsområdes egna beslut om tjänsterna och utvecklingen av dem, det vill säga hur välfärdsområdet utnyttjar handlingsutrymmet i skötseln av sina uppgifter inom ramen för den lagstiftning som gäller vid tidpunkten i fråga. Således har också till exempel beslut om fördelning av anslagsbundna tjänster eller

¹⁰ ”Genomförandet av finansieringsprincipen ska bedömas såväl genom en granskning av välfärdsområdenas förmåga att klara av sina lagstadgade uppgifter som i relation till systemet för styrning av välfärdsområdena som helhet.” (RP 241/2020 rd, s.1039)

om servicenätverket betydelse. Det centrala är hur målmedvetet man har kunnat och kan fatta beslut om att reformera verksamheten och balansera ekonomin. Varje välfärdsområde borde ha vidtagit och ska vidta anpassningsåtgärder för att uppnå balans i sin ekonomi i den mån det är möjligt utan att äventyra de tillräckliga social- och hälsovårdstjänster eller tillräckliga tjänster inom räddningsväsendet som tryggas var och en i grundlagen.

I förhandlingar mellan staten och välfärdsområdena enligt 13 a § i lagen om välfärdsområden följer man upp och utvärderar hur ett välfärdsområdes organiseringsansvar har realiserats. Vid förhandlingarna utvärderar man hur välfärdsområdets kostnader och finansiering har utvecklats och kommer att utvecklas samt de åtgärder för att stödja kostnadshanteringen och andra åtgärder som ska genomföras i välfärdsområdet och genom vilka skötseln av välfärdsområdets uppgifter och tillgången till tjänster kan tryggas genom den finansiering som står till förfogande. Ministerierna ska också vid behov ge välfärdsområdet sådana åtgärdsrekommendationer om organiseringen och ekonomin som främjar genomslag, lönsamhet och resultat för välfärdsområdenas verksamhet. Avsikten är att så proaktivt som möjligt påverka säkerställandet av samordningen av tillräckliga tjänster i välfärdsområdena och finansieringen så att man inte hamnar i en situation där nivån på finansieringen hotar äventyra tillhandahållandet av tillräckliga tjänster.

Syftet med ett förebyggande förfarande för ekonomisk styrning enligt 13 b § i lagen om välfärdsområden är att förhindra att ett välfärdsområdes tillräckliga social- och hälsovårdstjänster samt tillräckliga tjänster inom räddningsväsendet äventyras, och detta görs genom att förhindra att det ekonomiska läge leder till en situation där det inte längre finns något annat alternativ än att inleda ett utvärderingsförfarande. Med beaktande av underskottssituationen kan det anses sannolikt att förebyggande förfaranden för ekonomisk styrning inleds under ramperioden. I förfarandet skapas en gemensam lägesbild av den ekonomiska situationen i ett välfärdsområde och de faktorer som påverkat den samt avtalar om de åtgärder som ska vidtas för att rätta till situationen eller den handlingsplan som ska utarbetas och om uppföljningen av åtgärderna eller planen. Dessutom kan ett välfärdsområde ges åtgärdsrekommendationer för sanering av ekonomin och tryggnad av ordnandet av tjänster, men rekommendationerna är inte juridiskt bindande för välfärdsområdet.

Det kan också anses sannolikt att utvärderingsförfaranden enligt 122 § i lagen om välfärdsområden inleds under ramperioden 2026—2029. Ett utvärderingsförfarande säkerställer för sin del tryggnaden av tillräckliga social- och hälsovårdstjänster i en situation där ett välfärdsområdes ekonomiska förutsättningar har försämrats bedömt utifrån de kriterier som anges i lagen. I utvärderingsförfarandet utreds ett välfärdsområdes förutsättningar att klara av sina uppgifter såväl ekonomiskt som när det gäller ordnandet av social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster samt läggs det fram ett förslag till de åtgärder som behövs för att sanera välfärdsområdets ekonomi och trygga förutsättningarna för att ordna social- och hälsovårdstjänsterna och räddningsväsendets tjänster. Utvärderingsförfarandet kan inledas på basis av förutsättningar som gäller välfärdsområdets ekonomi, varvid FM har prövningsrätt i fråga om inledandet. Om förutsättningarna för att ordna tjänster uppenbart är äventyrade och detta inte är tillfälligt, ska förfarandet inledas på social- och hälsovårdsministeriets initiativ med stöd av lagen om ordnande av social- och hälsovård (27 §).

Ovannämnda förfaranden bedöms i princip vara tillräckliga för att ingripa i välfärdsområdenas ekonomiska utveckling. Med beaktande av att välfärdsområdenas ekonomiska situation håller på att differentieras, bedöms det för att trygga de lagstadgade tjänsterna inte vara nödvändigt att den i lagen om välfärdsområden angivna tidsfristen för täckande av ett underskott förlängs för viss tid så att den gäller alla områden. Som det konstateras ovan finns det stora skillnader mellan välfärdsområdena när det gäller beloppet av underskottet och det anpassningsbehov som skyldigheten att täcka ett underskott förutsätter. Orsakerna till underskotten är också varierande och därför är det motiverat att granska dem

områdesspecifikt. På grund av differentieringen av välfärdsområdena kan en förlängning av tidsfristen för täckande av ett underskott också ha negativa sporrande effekter.

Utöver de styrningsförfaranden som beskrivs ovan kan för att trygga ordnandet av tillräckliga social- och hälsovårdstjänster och tillräckliga tjänster inom räddningsväsendet också det förfarande med tilläggsfinansiering som nämns tidigare i avsnittet användas.

Dessutom utvecklas finansieringsmodellen i enlighet med regeringsprogrammet så att den områdesspecifika finansieringen riktas bättre än i nuläget utifrån ett välfärdsområdes servicebehov. Bestämmelser om behovsfaktorer som beskriver behovet av och kostnaderna för tjänster och om deras viktcoefficienter utfärdas i enlighet med finansieringslagen med högst fyra års mellanrum med utgångspunkt i Institutet för hälsa och välfärds undersökningar. Vid den områdesspecifika fördelningen av finansieringen för 2027 ska de servicebehovskoefficienter som beräknats enligt den nya behovsmodellen användas. I arbetet med att utveckla finansieringsmodellen ska det dessutom i enlighet med regeringsprogrammet granskas hur övergångsutjämningsarna fungerar, och eventuella ändringar bereds så att de träder i kraft 2027. Dessutom är avsikten att lagen ska ändras redan från och med ingången av 2026 så att man vid fördelningen av finansieringen ska använda medeltalet av de områdesspecifika servicebehovskoefficienterna för de två föregående åren för att jämna ut de årliga förändringarna i finansieringen och förbättra förutsägbarheten i finansieringen. De besparingar som stakats ut i bilaga B till regeringsprogrammet och i planen för de offentliga finanserna 2026—2029 ska genomföras genom samma lagändringar.

Utvecklingen av kunskapsunderlaget och metoderna för bedömning av finansieringsprincipen fortsätter i samarbete mellan finansministeriet, social- och hälsovårdsministeriet och inrikesministeriet.

6. Den kommunala ekonomin

6.1. Riktlinjer för den kommunala ekonomin

Regeringen har satt som mål att kommunförvaltningens¹¹ saldo enligt nationalräkenskaperna ska vara nära balans eller uppvisa ett litet underskott 2027. För att målet ska nås krävs det att läget inom den kommunala ekonomin förbättras, eftersom kommunförvaltningens saldo i förhållande till bruttonationalprodukten är -0,6 % 2027 enligt kalkylen över utgiftstrycket i de offentliga finanserna.

Enligt regeringsprogrammet förbinder sig staten att kompensera kommunerna för de nya uppgifter och skyldigheter som åläggs dem samt för eventuella utvidgningar av uppgifterna genom att finansiera uppgifterna och skyldigheterna fullt ut eller genom att avveckla andra skyldigheter. Kommunerna kompenseras för de effekter som regeringens ändringar i beskattningsgrunderna har på skatteintäkterna. Enligt lagen om statsandel för kommunal basservice anvisas en 100-procentig statsandel för mer omfattande uppgifter och skyldigheter samt för nya uppgifter. För att statens finansieringsansvar ska kunna realiseras fullt ut förutsätts det också att konsekvenserna av nya eller mer omfattande uppgifter och skyldigheter för den kommunala ekonomin bedöms på ett realistiskt sätt. Uppmärksamhet bör också ägnas åt de konsekvenser som ändringarna i uppgifterna och skyldigheterna har för de anställda, eftersom pensionsavgångarna bland löntagarna inom kommunsektorn accelererar och sysselsättningsläget varierar i hög grad såväl inom olika branscher som i olika områden.

¹¹ Med avvikelse från sektorindelningen i nationalräkenskaperna omfattar denna kommunförvaltning inte Helsingfors stads social- och hälsovårdsverksamhet och räddningsverksamhet, vilka har inkluderats i välfärdsområdenas undersektor.

Trots social- och hälsovårdsreformen råder det inom den kommunala ekonomin fortfarande en strukturell obalans mellan inkomster och utgifter, som hotar att fördjupas under de närmaste åren om inga nya åtgärder vidtas. Kommunerna måste kunna anpassa både servicenätet och verksamheten så att de motsvarar det minskande servicebehovet och den minskande finansieringen. Eftersom kommunernas uppgifter har minskat har kommunerna allt färre möjligheter att anpassa sig till utgifterna, vilket innebär att det finns en risk för att anpassningstrycket i allt högre grad riktas till höjningar av skattesatserna. Differentieringen mellan kommunerna återspeglas i allt högre grad också i en differentiering av kommunernas framtidsutsikter och utmaningar inför framtiden. När barn- och ungdomsåldersklasserna minskar torde det finnas ett allt större behov av samarbete mellan kommunerna i synnerhet när det gäller att ordna utbildningstjänster. Nya sätt att ordna tjänster krävs också för att säkerställa tillgången på kompetent arbetskraft. Mot bakgrund av dessa utvecklingstrender och de försämrade ekonomiska utsikterna accentueras i kommunerna vikten av noggrann behovsprövning i fråga om investeringar.

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Petteri Orpos regering genomförs en övergripande översyn av den kommunala finansieringen och statsandelssystemet så att de motsvarar kommunernas nya roll och läget efter att social- och hälsovårdsreformen och reformen av arbets- och närings tjänsterna genomförts. I reformen utgår man från målet att säkerställa att kommuner av olika storlek har förutsättningar att ordna lagstadgad basservice överallt i Finland, beakta behoven hos kommuner med flyttningsförlust och den demografiska utvecklingen i olika regioner samt stärka förutsättningarna för de växande kommunerna och städerna att investera i tillväxt och hantera sociala problem. Man strävar efter att en regeringsproposition ska kunna överlämnas till riksdagen under vårsessionen 2026 och att den nya lagstiftningen ska träda i kraft den 1 januari 2027.

I enlighet med regeringsprogrammet fortsätter den pågående reformen av fastighetsskatten. Syftet är att få byggnadernas och markens beskattningsvärden att bättre motsvara de verkliga värdena. För att förbättra kommunernas verksamhetsförutsättningar har regeringen hösten 2023 inlett ett program som syftar till att minska omfattningen av kommunernas verksamhet och uppgifter och gallra bland den detaljerade regleringen av tillvägagångssätten.

Effekterna av de regeringsbeslut som beaktats som nya i planen för de offentliga finanserna försvagar den kommunala ekonomin något. Detta beror i synnerhet på en inbesparing på 75 miljoner euro i fråga om statsandelarna för kommunal basservice och på att det i samband med budgeten för 2025 fattades beslut som utökade kommunernas finansieringsandel av det grundläggande utkomststödet för flyktingar och personer som får tillfälligt skydd.

6.2. Statliga åtgärder som påverkar den kommunala ekonomin

För statsbidragen till kommunerna anvisas det cirka 5,9 miljarder euro 2026. De kalkylerade statsandelarna uppgår till cirka 4,8 miljarder euro, ersättningarna till kommunerna för förlorade skatteinkomster till 0,6 miljarder euro och de övriga statsbidragen till 0,5 miljarder euro. Vid ramperiodens slut 2029 uppgår statsbidragen till cirka 6,0 miljarder euro, varav de kalkylerade statsandelarna utgör 4,9 miljarder euro. Jämfört med planen för de offentliga finanserna 2025—2028 ökar nettobeloppet av statsbidragen till kommunerna på grund av justeringar som följer av gällande lagstiftning och beredskapen att betala ersättningar till kommunerna för kostnader för egendomsarrangemang som anknyter till social- och hälsovårdsreformen.

Statsbidrag till kommuners och samkommuners driftsekonomi, miljoner euro, ramåren enligt prisnivån 2026¹

	2024 budget + tilläggsb.	2025 budget	2026	2027	2028	2029
Kalkylerade statsandelar	3 733	4 668	4 840	4 754	4 961	4 937
FM	2 501	3 367	3 496	3 477	3 684	3 660
UKM	1 232	1 302	1 344	1 276	1 277	1 277
— varav samkommuner	1 112	1 084	1 093	1 089	1 089	1 089
Statens kompensation till kommunerna för förlorade skatteinkomster till följd av ändringar i beskattningsgrunderna	848	541	571	631	673	718
Statsunderstöd:	628	496	466	447	473	390
JM	32	0	0	12	0	12
FM	0	11	11	21	111	51
UKM	253	208	183	205	206	206
JSM	4	4	9	9	9	9
KM	31	30	31	31	31	31
ANM	223	193	190	132	90	55
SHM	57	32	26	23	13	13
MM	27	17	17	14	13	13
Statsbidrag sammanlagt	5 210	5 705	5 877	5 831	6 106	6 045

¹⁾ När det gäller UKM:s statsandelar och statsunderstöd har den andel som riktas till kommunerna uppskattats kalkylmässigt.

För statsandelen för kommunal basservice anvisas det 3,5 miljarder euro 2026 och 3,7 miljarder euro 2029. Statsandelen 2026 stiger med 320 miljoner euro jämfört med planen för de offentliga finanserna våren 2024. Till de viktigaste faktorerna som höjer nivån hör en ändring av justeringen av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna 2025 med cirka 70,7 miljoner euro uppåt. Dessutom höjs statsandelen för basservice av en överföring från undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde till reformen av stödet för lärande och en höjning av hemkommunersättningarna till privata utbildningsanordnare till 100 procent. Därmed ökar statsandelen för basservice med 102,6 miljoner euro. Som ett led i anpassningsåtgärderna minskas däremot statsandelen för kommunal basservice med cirka 75 miljoner euro från och med 2026.

Vid dimensioneringen av statsandelen för basservice har som nya åtgärder beaktats förenklingen av serviceprocessen för arbetssökande, som minskar statsandelen med 2,9 miljoner euro från och med 2026, samt upphävandet av skyldigheten att skicka påminnelser i anslutning till utkomstskyddet för arbetslösa, vilket i sin tur minskar statsandelen med 0,4 miljoner euro från och med 2026. Minskningen av uppgifter är en del av den s.k. avvecklingen av normer, vilket innebär att den reducerar den minskning av statsandelen på 25 miljoner euro som tekniskt anvisats helheten i det föregående rambeslutet.

Dessutom har man som en ny uppgift beaktat införandet av den s.k. norska modellen för hemvårdsstöd från och med 2026. Kostnaderna kompenseras genom att statsandelen ökar med 1,2 miljoner euro år 2026, 3,8 miljoner euro 2007, 6,6 miljoner euro 2028 och 7,9 miljoner euro 2029.

Vid dimensioneringen av statsandelen har man också beaktat uppskattningen av den justering av kostnadsfördelningen mellan staten och kommunerna som görs utifrån uppgifterna för 2024. Den ökar statsandelen för basservicen med 68,8 miljoner euro. Uppskattningen preciseras när kommunernas bokslutsuppgifter blivit klara inför beredningen av propositionen om statsbudgeten. Indexhöjningen för 2026 (3,8 %) är 117,1 miljoner euro. I enlighet med regeringsprogrammet görs det i indexhöjningen i

fråga om statsandelen för kommunal basservice en besparing som motsvarar en höjning på en procentenhet, vilket minskar statsandelen med 30,6 miljoner euro på 2026 års nivå. Indexbesparingen sänker statsandelen nominellt med cirka 110 miljoner euro i slutet av ramperioden.

Statsandelarna till kommunerna inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde uppgår till cirka 1,3 miljarder euro för hela ramperioden. Indexhöjningen av statsandelen för 2026 (3,8 %) ökar kommunernas och samkommunernas statsandelar med uppskattningsvis 52,0 miljoner euro. Av indexhöjningen av finansieringen av yrkesutbildning 2026 (3,0 %) riktas uppskattningsvis 19,4 miljoner euro till kommuner och samkommuner. För utgifterna för förberedande undervisning anvisas ett tillägg på 63 miljoner euro 2026.

För tilläggsundervisning inom den förberedande undervisningen anvisas 13,8 miljoner euro från och med 2026. Med finansieringen görs det möjligt att förlänga den förberedande undervisningen till två läsår i situationer där det bedöms vara nödvändigt för att säkerställa att eleven har tillräckliga språkliga färdigheter. Till finansieringen av morgon- och eftermiddagsverksamheten i kommunerna riktas en besparing på 7 miljoner euro och verksamhetens maximiavgifter höjs i motsvarande grad. Till modellen för fortbildning inom småbarnspedagogiken i samarbete med C6-städerna anvisas 6 miljoner euro per år.

6.3. Uppskattning av den kommunala ekonomins utgifter, inkomster och balans

Utgifterna inom den kommunala ekonomin under ramperioden

Omkostnaderna inom den kommunala ekonomin ökar i kalkylen över utgiftstrycket åren 2026—2029 i huvudsak på grund av stigande priser. Prisindex för basservicen, som beskriver kostnadsutvecklingen, är cirka 3,3 procent åren 2026—2029. I egenskap av en personaldominerad bransch har avtalsuppgörelsen inom kommunsektorn stor betydelse för kostnadsutvecklingen inom sektorn. Eftersom löneförhandlingarna inom kommunsektorn fortfarande pågår, har man i kalkylen över utgiftstrycket utgått från att avtalsuppgörelsen inom kommunsektorn under de närmaste åren följer den allmänna avtalsuppgörelsen på arbetsmarknaden. Dessutom påskyndas förtjänstutvecklingen inom kommunsektorn 2025—2027 av det program för utveckling av lönesystemen som redan tidigare avtalats för kommunsektorn.

Kommunernas uppgifter fokuserar på tjänster för barn och unga, såsom småbarnspedagogik och utbildning. Ökningen av kommunernas utgifter dämpas därmed av att servicebehovet minskar, vilket är en följd av den långvariga nedgången i nativiteten. Minskningen i antalet barn innebär dock inte att kostnaderna för ordnandet av undervisningen sjunker i samma takt. Antalet barn inom småbarnspedagogiken påverkas också av utvecklingen av sysselsättningen samt av deltagandet i den småbarnspedagogiska verksamheten, som har ökat de senaste åren. Minskningen av servicebehovet har utjämnats något i kalkylen över utgiftstrycket.

Det finns betydande skillnader i kommunernas investeringsutsikter. I en del kommuner förutspås investeringarna minska under de närmaste åren, men i synnerhet investeringstrycket i tillväxtcentrum håller investeringarna på en hög nivå inom hela den kommunala ekonomin. Å andra sidan görs allt fler investeringar i kommunkoncerner, varvid kostnaderna för investeringarna allokeras till köp inom den kommunala ekonomin. Kommunernas investeringar riktas till största delen till byggnader, vägar och annan grundläggande infrastruktur.

Inkomsterna inom den kommunala ekonomin under ramperioden

Ökningen av verksamhetsinkomsterna inom den kommunala ekonomin är mycket måttfull under ramåren, i genomsnitt cirka en procent per år. I utvecklingsprognosen har det antagits att upphörandet

av hyresavtalen för social- och hälsovårdsfastigheter och omförhandlingarna försämrar kommunernas hyresinkomster med 150 miljoner euro från och med 2026.

Utvecklingen av statsandelarna varierar betydligt under ramåren. År 2026 ökar statsandelarna bland annat till följd av justeringen av kostnadsfördelningen och indexjusteringarna. Utvecklingen av statsandelarna bromsas dock upp fram till 2027 av bl.a. nedskärningen av de statsandelar som tas ut retroaktivt i samband med överföringen av social- och hälsovården samt av den indexbroms på en procentenhet som regeringen beslutat om. I och med att nedskärningen av de tidsbegränsade statsandelarna upphör påskyndas en ökning av statsandelarna till cirka 8 procent 2028. År 2029 stabiliseras ökningen av statsandelarna vid 3,6 procent.

Skatteinkomsterna är fortsättningsvis kommunernas viktigaste inkomstkälla. I och med att konjunkturläget förbättras beräknas utvecklingen av kommunernas skatteinkomster öka med i genomsnitt 4,3 procent per år under 2026—2029.

Regeringens beslut stärker den kommunala ekonomin 2026—2029. Detta sker både genom ökade inkomster och genom en gallring av utgifterna. Det mest betydande nettoeffekterna har det beslut som regeringen fattade för ett år sedan och som handlar om att lindra efterhandsjusteringen till följd av överföringskalkylen för social- och hälsovården genom en permanent ökning av statsandelen med ett belopp på 277 miljoner euro från och med 2025. Nettoeffekten av besluten vid vårens ramförhandlingar försvagar den kommunala ekonomin. Regeringen beslutade vid sin halvtidsöversyn att minska kommunernas statsandelar med 75 miljoner euro från och med 2026.

I vårens ramar beredde man sig på att ersätta kommunerna för kostnaderna för egendomsarrangemang som anknyter till social- och hälsovårdsreformen till ett belopp av sammanlagt 150 miljoner euro åren 2027—2029. Egendomsarrangemangen som gäller social- och hälsovårdsfastigheter har beaktats i utvecklingsprognosen så att både kommunernas utgifter och inkomster har antagits öka med 5 miljoner euro 2026, 55 miljoner euro 2027, 70 miljoner euro 2028 och 20 miljoner euro 2029.

Balansen inom den kommunala ekonomin under ramperioden

Årsbidraget för den kommunala ekonomin försvagas i år med cirka 600 miljoner euro till 2,9 miljarder euro och verksamhetens och investeringarnas kassaflöde med över 1 miljard till -1,6 miljarder euro. Försämringen är dock tillfällig och årsbidraget stärks till cirka 3 miljarder euro 2026—2027 när ökningen av skatteinkomsterna tilltar i och med att konjunkturen förbättras. Kassaflödet från verksamheten och investeringarna förblir enligt kalkylen över utgiftstrycket negativt och uppvisar ett minus på cirka 1,6 miljarder euro 2026—2027. Kommunernas ekonomiska tryck ökar bl.a. på grund av löneuppgörelsen våren 2025, anpassningstrycket på servicenätet, det ökade finansieringsansvaret inom hanteringen av arbetslösheten, investeringstrycket på tillväxtcentrumen samt upphörandet av hyrestiden i enlighet med den lag hänför sig till lokaler för social- och hälsovård. När de tidsbegränsade nedskärningarna i statsandelarna slopas, förbättras verksamhetens och investeringarnas kassaflöde till -1,3 miljarder euro 2028 och vidare till cirka -1,1 miljarder euro 2029.

Enligt kalkylen över utgiftstrycket räcker årsbidragen inte till för nettoinvesteringar under ramåren. En betydande obalans mellan inkomster och utgifter förutsätter långsiktigt beslutsfattande inom den kommunala ekonomin och fortsatta åtgärder för att balansera ekonomin under de kommande åren. De problem som gäller tillgången på kompetent arbetskraft, en effektiv användning av fastigheterna, urbaniseringen, den sjunkande nativiteten och den gröna omställningen förutsätter att man finner nya sätt att ordna service, och här accentueras vikten av samarbete både mellan kommunerna och mellan kommunerna och den privata sektorn.

Lånestocken inom den kommunala ekonomin uppgick till cirka 20,6 miljarder euro 2024. Negativa kassaflöden från verksamheten och investeringarna höjer lånestocken i kalkylen över utgiftstrycket till 28,5 miljarder euro under 2029.

Den kommunala ekonomins utveckling till 2029, enligt kommunernas bokföring, md euro, gängse priser

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Resultatbildning							
1. Verksamhetsbidrag	-14,1	-14,3	-15,6	-16,4	-17,0	-17,3	-17,7
2. Skatteinkomster	14,6	14,1	14,3	15,0	15,6	16,3	16,9
3. Statsandelar, driftsekonomin	3,7	3,4	4,1	4,3	4,2	4,6	4,7
4. Finansiella intäkter och kostnader, netto	0,4	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
5. Årsbidrag	4,6	3,5	2,9	3,1	3,1	3,7	4,0
6. Avskrivningar	-2,8	-2,8	-2,9	-3,0	-3,1	-3,2	-3,3
7. Extraordinära poster, netto	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
8. Räkenskapsperiodens resultat	1,7	1,1	0,0	0,1	0,0	0,5	0,7
Finansiering							
9. Årsbidrag	4,6	3,5	2,9	3,1	3,1	3,7	4,0
10. Extraordinära poster	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
11. Rättelseposter till intern finansiering	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
12. Intern finansiering, netto	4,3	3,5	2,5	2,7	2,7	3,3	3,6
13. Investeringar i anläggningstillgångar	-4,8	-4,8	-4,9	-5,1	-5,2	-5,3	-5,5
14. Finansieringsandelar och försäljningsinkomster	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
15. Investeringar, netto	-3,9	-4,0	-4,1	-4,3	-4,3	-4,5	-4,7
16. Finansieringsbehov (intern finansiering–investeringar)	0,4	-0,5	-1,6	-1,6	-1,6	-1,3	-1,1
17. Lånestock	19,9	20,6	22,4	24,1	25,9	27,3	28,5
18. Likvida medel	6,8	7,6	7,6	7,5	7,5	7,5	7,5
19. Nettoskuld (lån – likvida medel)	13,1	13,0	14,8	16,6	18,4	19,8	21,1

7. Arbetspensionsanstalter och övriga socialskyddsfonder

Arbetspensionssystemet

Arbetspensionssystemet i Finland bygger på flera olika pensionslagar. Pensionerna bestäms i huvudsak på samma sätt oberoende av pensionslag, men finansieringen av utgifterna varierar mellan de olika pensionslagarna. Arbetspensionssystemet i Finland finansieras med årliga arbetspensionsavgifter samt med pensionsmedel som fonderats på förhand och avkastningen från dem. Arbetspensionsavgifter tas ut hos arbetstagare och arbetsgivare. Dessutom finansierar staten delvis pensionerna för statligt anställda, företagare, lantbruksföretagare och sjömän. Arbetstagarnas pensionsavgift är lika stor oberoende av pensionslag. Ålderspensioner som börjar betalas ut multipliceras med en livslängdskoefficient. Syftet med detta är att bromsa de ökande pensionskostnaderna och skjuta upp tidpunkten för pensionering. De löpande pensionerna höjs årligen med arbetspensionsindex som till 80 procent påverkas av förändringen i konsumentpriser och till 20 procent av förändringen i inkomstnivån.

I januari 2025 nådde arbetsmarknadens centralorganisationer ett förhandlingsresultat om följande pensionsreform. Centrala åtgärder i pensionsreformen är att reformera regleringen av ArPL-pensionsanstaltarnas investeringar genom att öka möjligheterna till risktagning och att i större utsträckning fondera ålderspensioner. Dessutom införs en inflationsstabilisator som gäller hela arbetspensionssystemet och som bromsar indexhöjningarna av arbetspensionerna i exceptionella situationer där konsumentpriserna utvecklas snabbare än lönerna under en granskningsperiod på två år.

Alla arbetstagare inom den privata sektorn, med undantag för sjömän, omfattas av lagen om pension för arbetstagare, det vill säga ArPL. De arbetstagare som omfattas av ArPL utgör cirka 60 % av de arbetspensionsförsäkrade. Fonderingsgraden inom ArPL-systemet, det vill säga pensionsmedlen i förhållande till pensionsansvaret var enligt Pensionsskyddscentralens uppskattning cirka 31,5 % vid utgången av 2023.¹² ArPL-systemet har en EMU-buffert vars syfte är att under vissa villkor möjliggöra en sänkning av arbetspensionsavgifterna i ett svagt konjunkturläge. På motsvarande sätt utökas bufferten genom att man i ett gott ekonomiskt läge tar ut mer arbetspensionsavgifter än vad som behövs. Arbetspensionsanstalterna inom den privata sektorn hör enligt nationalräkenskaperna till den offentliga ekonomin och deras tillgångar betraktas som tillgångar inom de offentliga finanserna.

Företagare, lantbruksföretagare och sjömän har egna pensionslagar, det vill säga lagen om pension för företagare FöPL, lagen om pension för lantbruksföretagare LFöPL och lagen om sjömanspensioner SjöPL. Företagarnas och lantbruksföretagarnas pensioner finansieras genom avgiftsinkomsterna samt till den överskjutande delen ur statsbudgeten, och det förekommer ingen fondering. Cirka 8 % av alla försäkrade omfattas av lagen om pension för företagare. År 2025 finansierar staten uppskattningsvis 30 % av FöPL-pensionsutgifterna och 86 % av LFöPL-pensionsutgifterna. Av sjömanspensionsutgifterna utgör statens andel 29 %, och resten av utgifterna finansieras med avgiftsinkomsterna.

Pensionslagen för den offentliga sektorn gäller anställda hos kommuner, välfärdsområden, staten, evangelisk-lutherska kyrkan, Folkpensionsanstalten och Finlands Bank. Något över 20 % av de försäkrade omfattas av pensionssystemet för Kevas medlemsamfund (bland annat kommuner och välfärdsområden) och 5 % av de försäkrade omfattas av statens pensionssystem. Kevas och statens pensionssystem har båda buffertfonder, men ingen motsvarande fondering på personnivå som i ArPL-systemet.

År 2024 var arbetspensionssektorns överskott 0,7 % i förhållande till BNP. Förmånsutgifterna ökade klart från året innan. Avgiftsinkomsterna ökade måttligare än utgifterna. Sektorns kapitalinkomster medförde dock att sektorn uppvisade ett överskott. Även om förmånsutgifterna fortsätter att öka också under de kommande åren, kommer sektorn ändå att uppvisa ett överskott tack vare sektorns intäkter från arbetspensionsavgifterna och sektorns kapitalinkomster. Arbetspensionsanstaltarnas finansiella ställning förbättras under prognosperioden till drygt en procent i förhållande till BNP, även om överskottet 2027 tillfälligt försämras från året innan. Bakgrunden till försämringen är beslutet vid halvtidsöversynen våren 2025 att öka det belopp som överförs från Statens pensionsfond till statsbudgeten genom en ytterligare överföring av engångsnatur för att täcka statens årliga pensionsutgift. Detta ökar de av arbetspensionsanstalterna betalda inkomstöverföringarna till staten.

¹² Beräknad med en reell diskonteringsränta på 2,5 % till och med 2031 och 3,5 % från och med 2032.

Övriga socialskyddsfonder

Till de övriga socialskyddsfonderna hör i huvudsak Folkpensionsanstalten som sköter grundskyddet samt Sysselsättningsfonden och arbetslöshetskassorna som ansvarar för skötseln av det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa. År 2024 uppgick de förmåner som betalas av FPA till cirka 17,2 miljarder euro. FPA betalade mest folkpensioner (2,3 miljarder euro), arbetslöshetsförmåner (1,9 miljarder euro), läkemedelsersättningar (1,9 miljarder euro), allmänt bostadsbidrag (1,7 miljarder euro) och barnbidrag (1,4 miljarder euro). FPA:s utgifter finansieras med statsandelar, socialförsäkringsavgifter som tas ut hos arbetsgivare och arbetstagare samt till en liten del med inkomstöverföringar och andra intäkter som fås från kommunerna. Statens andel har under de senaste åren varit något över 70 %, försäkringsavgifternas andel cirka 20 %, kommunernas andel cirka 5 % och övriga intäkter 2—3 %. Från och med 2025 sänker den så kallade lösningen för kanalisering statens finansieringsandel av utgifterna för sjukförsäkringen.¹³

Det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa finansieras genom obligatoriska arbetslöshetsförsäkringspremier som tas ut hos arbetstagare och arbetsgivare (andel av finansieringen cirka 55 %), statsandelar (cirka 40 %) och arbetslöshetskassornas medlemsavgifter (cirka 5 %). De förmåner som arbetslöshetskassorna betalade ut uppgick 2024 till något över 2 miljarder euro. Sysselsättningsfonden har en konjunkturbuffert¹⁴ för att jämna ut förhållandet mellan utgifter och inkomster till följd av konjunkturväxlingar.

År 2024 var det finansiella saldot för övriga socialskyddsfonder -0,5 % i förhållande till BNP. Bakgrunden till underskottet är i huvudsak sänkningen av arbetslöshetsförsäkringspremierna i och med att Sysselsättningsfondens konjunkturbuffert fylls samt effekterna av åtgärderna i regeringsprogrammet och ramförhandlingarna våren 2024. Lösningen för kanalisering påverkar de erhållna socialskyddsavgifterna från och med 2025. Vid kanaliseringen beräknas arbetslöshetsförsäkringspremien i enlighet med de förutsedda förmånsbesparingarna och samtidigt höjs sjukförsäkringsavgifterna. I och med detta minskar statens andelar av sektorns utgifter på motsvarande sätt. Det antas att det finansiella saldot för sektorn förbättras så att det blir nästan i balans under prognosperioden.

8. Sammandrag av åtgärderna inom den offentliga ekonomin

I avsnitt 8 eftersträvas en sammanfattande granskning av regeringens diskretionära åtgärder och deras verkningar på hela den offentliga ekonomin. Granskningen i detta avsnitt beaktar inte s.k. finansiella operationer, t.ex. lån och aktieförvärv.

I nedanstående tabell presenteras den kumulativa effekten på de offentliga finanserna av de centrala besluten om inkomster och utgifter som fattas av statsminister Orpos regering. I tabellen har också beaktats ändringar i socialskyddsavgifterna. De åtgärder som ökar underskottet i de offentliga finanserna har angetts som minusposter och de åtgärder som minskar underskottet som plusposter. Effekterna anges i förhållande till den föregående valperiodens sista plan för de offentliga finanserna, det vill säga den tekniska plan för de offentliga finanserna som publicerades den 23 mars 2023.

¹³ Statens andel av sjukförsäkringens sjukvårdsförsäkring sjunker från 67 procent till 51,4 procent och de försäkrades andel ökar på motsvarande sätt från och med 2025.

¹⁴ För Sysselsättningsfondens konjunkturbuffert har det fastställts ett maximibelopp för nettotillgångarna och nettoskulderna. Detta maximibelopp får motsvara högst de årliga utgifterna för en arbetslöshetsgrad på 6 procent. I Sysselsättningsfondens bokslutskommuniké för 2024 var konjunkturbuffertens nettotillgångar sammanlagt 1 272 miljoner euro.

Anpassning av de offentliga finanserna

Regeringsprogrammet (bilaga B) innehåller åtgärder för att anpassa de offentliga finanserna med ett nettobelopp på 4 miljarder euro beräknat på 2027 års nivå. Helheten innehåller förutom besparingar även utgiftsökningar och åtgärder som ökar inkomsterna. Konsekvensbedömningarna av åtgärderna har till vissa delar preciserats efter att regeringsprogrammet blev klart. Därtill har konsekvenserna för de olika sektorerna inom den offentliga ekonomin preciserats. Vid förhandlingarna om planen för de offentliga finanserna våren 2024 fattade regeringen beslut om nya anpassningsåtgärder för att stärka de offentliga finanserna. Som helhet eftersträvas utgiftsbesparingar på cirka 5,7 miljarder euro på 2027 års nivå.

Besparingarna genomförs på bred front inom olika förvaltningsområden Statsförvaltningen omfattas av ett vittgående produktivitetprogram. Besparingar görs i fråga om statsunderstöden och många indexbundna utgifter fryses. Besparingar görs också bl.a. i utvecklingssamarbetet och i projektreserveringar för ospecificerade trafikprojekt samt till vissa delar också i fråga om företagsstöden. Dessutom har det gjorts ändringar i välfärdsområdenas lagstadgade uppgifter (social- och hälsovård).

De ovannämnda riktlinjerna för utgifterna stärker i tabellen de offentliga finanserna med ett nettobelopp på cirka 1,0 miljard euro beräknat på 2024 års nivå. I slutet av valperioden, 2027, uppgår effekten till över 4 miljarder euro. Det är fråga om en uppskattning som baserar sig på aktuella uppgifter.

Tabellen innehåller inte välfärdsområdenas egna utvecklingsåtgärder. Besparingen i anslutning till dem är 0,9 miljarder euro på 2027 års nivå i bilagan till regeringsprogrammet. Inte heller minskningen av indexhöjningarna av statsandelarna för kommunal basservice med en procentenhet per år och de besparingar som förväntas av avvecklingen av normer inom kommunerna stärker de offentliga finanserna i tabellen, eftersom en förstärkning av hela den offentliga ekonomin som eftersträvats kräver egna anpassningsåtgärder av kommunerna.

I tabellen har man strävat efter att beakta hur inbesparingarna i förmånsutgifterna påverkar skatteinkomsterna. Effekten av indexbesparingarna presenteras i nominella belopp. Granskningen innehåller inga finansiella investeringar, som också är föremål för vissa besparingar.

Inom de offentliga finanserna stärks statens och kommunernas finansiella ställning genom att de besparingar som åtgärderna i regeringsprogrammet ger upphov till för socialskyddsfondernas del kanaliseras till att bromsa den offentliga skuldsättningen.

Som ett led i anpassningsåtgärderna inom de offentliga finanserna har regeringen dragit upp riktlinjer för strukturpolitiska åtgärder för att stärka de offentliga finanserna med cirka 2 miljarder euro 2027. Denna helhet ingår inte i tabellen.

Vid halvtidsöversynen våren 2025 beslutade regeringen också om anpassningsåtgärder som en del av finansieringen av regeringens tillväxtpaket. Inkomsterna ökas genom att skatterna skärps och skatteunderlaget stärks. Därtill görs det besparingar i statsförvaltningens omkostnader, utvecklingssamarbetet och kommunernas statsandelar. Med hjälp av anpassningsåtgärderna täcks också delvis de besparingar på 9 miljarder som inte uppnåtts.

Statens finansiella ställning stärks också av att den årliga intäktsföringen från Statens pensionsfond ökar och av att den extra intäktsföringen av engångsnatur genomförs 2027. Effekten är dock neutral i de offentliga finanserna, eftersom en ökning av intäktsföringen i tabellen på motsvarande sätt försvagar socialskyddsfondernas saldo.

Anslagsökningar

Regeringen har också ökat anslagen under valperioden i olika budgetar, tilläggsbudgetar och planer för de offentliga finanserna. Ökningarna har gjorts särskilt för olika akuta behov. En stor del av satsningarna hänförs till stödet till Ukraina. Exempelvis under åren 2023—2029 har sammanlagt 1,5 miljarder euro anvisats Ukraina för upphandling som ersätter materiel som Försvarsmakten överlåtitt. Ukraina har också i övrigt fått stöd bland annat genom internationellt samarbete. År 2029 ökar utgifterna särskilt på grund av ökade försvarsutgifter. Också utgifter i anslutning till Natomedlemskapet ingår i tabellen. Det har också gjorts satsningar för den inre säkerheten.

Tidsbundet investeringsprogram

Regeringen genomför en helhet av investeringar av engångsnatur på cirka 4,5 miljarder euro, varav 4,2 miljarder euro huvudsakligen finansieras med kapitalinkomster och 0,3 miljarder euro inom ramen. De kapitalinkomster med vilka investeringsprogrammet hittills har finansierats är inte inkomster i den bemärkelse som avses i tabellen. I tabellen används begrepp enligt nationalräkenskaperna, och därmed stärks de offentliga finanserna inte av finansoperationerna. I tabellen försvagar investeringsprogrammet därför saldot i de offentliga finanserna.

Fullmakterna och anslagen för investeringsprogrammet stiger i och med rambeslutet till sammanlagt cirka 3,8 miljarder euro, varav 3,3 miljarder euro har budgeterats för 2023—2029. Av anslagen är den andel som infaller under ramperioden 2026—2029 2,4 miljarder euro. I denna plan för de offentliga finanserna ingår nya anslag för investeringsprogrammet till ett belopp av sammanlagt drygt 0,4 miljarder euro, varav sammanlagt 226 miljoner euro riktas till reformen av FPA-ersättningen och försöket med valfrihet för 65 år fyllda 2026—2027, 118 miljoner euro till basunderhåll av transportinfrastrukturen 2026, 50 miljoner euro till Försvarsmaktens materielanskaffningar 2027 och sammanlagt 40,8 miljoner euro till att öka hastigheten och kapaciteten på Savolaxbanan för 2026—2029. I denna plan för de offentliga finanserna ingår dessutom något under 1,7 miljarder euro i nya anslag från fullmakter som det beslutats om redan tidigare.

Största delen av investeringsprogrammets satsningar riktas till kommunikationsministeriets förvaltningsområde för olika trafikledsprojekt, utveckling av trafikledsnätet och avveckling av det eftersatta underhållet. Satsningar har också riktats till bl.a. arbets- och näringsministeriets förvaltningsområde för att stödja investeringar i ren omställning och tekniska sänkor.

Välfärdsområdena

Regeringens beslut om utgifter och inkomster i anslutning till välfärdsområdenas uppgifter (inklusive ändringar av lagstadgade skyldigheter, statsunderstöd och ersättningar som betalas till välfärdsområdena) ingår i tabellen i avsnittet om välfärdsområdenas ekonomi. Det är möjligt att även en del av statsunderstöden för vissa utvecklingsprojekt inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde riktas till välfärdsområdena, men dessa har inte beaktats i denna granskning.

Kostnadseffekten av regeringsprogrammets för statsminister Orpos regering och senare fastställda ändringar av lagstadgade skyldigheter (inklusive besparingar av engångsnatur som gäller övergångsutjämnings) är en minskning av välfärdsområdenas utgifter är ett nettobelopp på cirka 823 miljoner euro som minskar välfärdsområdenas utgifter 2029. De ändrade uppgifterna gäller i stor utsträckning både hälso- och sjukvården och socialvården.

I avsnittet om social- och hälsovårdstjänster i tabellen över anpassningsåtgärder i bilaga B till regeringsprogrammet ingår välfärdsområdenas egna utvecklingsåtgärder som en egen punkt. Enligt finansministeriets uppskattning är sparpotentialen i anslutning till dem cirka 0,9 miljarder euro på 2027

års nivå. Genom dessa åtgärder strävar man efter att stärka välfärdsområdenas ekonomi genom att effektivisera områdenas funktioner, förnya verksamhetssätten och öka samarbetet mellan områdena. Varje område beslutar självständigt om sina reformer och anpassningsåtgärder, och åtgärdernas sparpotential och tidtabellerna för genomförandet varierar beroende på område. Effekterna av dessa åtgärder har i denna plan för de offentliga finanserna inte beaktats i finansieringen av välfärdsområdena, utan de besparingar som åtgärderna medför realiseras i välfärdsområdenas icke-öronmärkta statliga finansiering på basis av en justering i efterhand.

Till välfärdsområdena betalas också statsunderstöd och andra ersättningar. För Försvarsmaktens upphandling av beredskap och förberedelser inom hälso- och sjukvården anvisas statlig särskild ersättning på 7,5 miljoner euro i början av ramperioden och cirka 32 miljoner euro i slutet av ramperioden. I enlighet med regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering anvisas under social- och hälsovårdsministeriets huvudtitel 2024—2027 sammanlagt 4,4 miljoner euro för uppgifter som gäller utveckling av klient- och patientsäkerheten, sammanlagt 4 miljoner euro för kompetenskluster som inrättas i anslutning till sjukhusen i Borgå och Raseborg och cirka 2,3 miljoner euro för stödjande av social- och hälsovårdstjänster på samiska. Av regeringsprogrammets helhet för att stärka social rättvisa riktas uppskattningsvis cirka 13 miljoner euro till välfärdsområdena 2026 i anslutning till programmet för att eliminera hepatit C och till åtgärder för att förebygga narkotikarelaterade dödsfall bland unga.

I anslutning till FoU-satsningarna anvisas 40 miljoner euro per år för statlig finansiering av forskning på universitetsnivå inom hälso- och sjukvård och socialt arbete, vilket innebär en ökning på 5 miljoner euro per år från och med 2025. Nivån på finansieringen av kompetenscentrumen inom det sociala området sjunker med 1 miljon euro per år från och med 2025. För specialiseringsutbildning för personal inom social- och hälsovården riktas till enheter inom hälso- och sjukvården 90 miljoner euro 2026 och cirka 102 miljoner euro från och med 2027.

Välfärdsområdenas verksamhet och ekonomi behandlas som en helhet i avsnitt 5. Välfärdsområdenas ekonomi.

Ändringar i beskattningsgrunderna

Genom sin skattepolitik strävar statsminister Orpos regering efter att förbättra hushållens köpkraft, förbättra incitamenten för arbete och stärka förutsättningarna för ekonomisk tillväxt. Enligt regeringsprogrammet uppmuntrar regeringens skattepolitik till arbete och företagande samt stöder inhemskt ägande. Utöver de skatteåtgärder som ingår i regeringsprogrammet har regeringen på grund av det allvarliga läget i de offentliga finanserna vidtagit skatteåtgärder som stärker de offentliga finanserna samt åtgärder som syftar till att stödja den ekonomiska tillväxten.

Under regeringsperioden lindras beskattningen av arbete genom att arbetsinkomstavdraget höjs betydligt. Dessutom sänks den högsta marginalskattesatsen till 52 procent 2026. Barnförhöjningen av arbetsinkomstavdraget infördes 2025 och höjs 2026. Åren 2024—2026 har indexjusteringarna delvis begränsats. I beskattningen av förvärvsinkomster görs dessutom flera mindre ändringar som i huvudsak ökar skatteinkomsterna.

Samfundsskattesatsen sänks med två procentenheter till 18 procent 2027. Investeringar som syftar till en klimatneutral ekonomi stöds genom skattegottgörelse som beviljas 2025 och med en ny skattegottgörelse som beviljas från och med 2026.

Den allmänna mervärdesskattesatsen och skattesatsen för försäkringspremieskatten höjdes från 24 procent till 25,5 procent från och med september 2024. Dessutom överfördes de varor som omfattas av

den sänkta mervärdesskattesatsen på 10 procent, med undantag för rundradioverksamhet och tidningar och tidskrifter, från ingången av 2025 till en skattesats på 14 procent. Denna sänks till 13,5 procent 2026.

Beskattningen av trafiken är föremål för både lättnader och åtstramningar under regeringsperioden. De mest betydande skatteintäkterna är sänkningarna av punktskatten på drivmedel 2024 samt 2026 och 2027. Punktskatten på tobak, alkohol och läskedrycker höjs i huvudsak under regeringsperioden på samma sätt som gruvmineralskatten.

Skattesatsen för mark åtskildes från den allmänna fastighetsskattesatsen, och dess nedre gräns höjdes vid ingången av 2024 till 1,30 procent. Höjningen ökade fastighetsskatteinkomsterna i de 245 kommuner där den allmänna fastighetsskattesatsen var lägre än detta 2023.

Överlåtelsebeskattningen ändrades vid ingången av 2024 så att överlåtelseskattesatsen i fråga om fastigheter, bostadsaktiebolag och andra värdepapper sänktes och befrielsen från skatt för den som köper sin första bostad slopades.

De ändringar som gäller beskattningen och bedömningen av konsekvenserna av ändringarna för statsfinansernas vidkommande behandlas närmare i avsnitt 4.4 och för den kommunala ekonomins vidkommande i avsnitt 6.2.

Den kommunala ekonomin

Enligt regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering ska de nya uppgifter och skyldigheter som åläggs kommunerna samt eventuella utvidgningar av uppgifterna finansieras till fullt belopp eller så avvecklas andra skyldigheter på motsvarande sätt. Kommunerna kompenseras för de ändringar i beskattningsgrunderna som staten beslutat om.

Den största anpassningsåtgärd som regeringen direkt riktar till den kommunala ekonomin är en besparing som motsvarar en höjning på en procentenhet i indexhöjningen av statsandelen för basservice 2024—2027. Till följd av detta minskar statsandelarna gradvis och effekten stiger till cirka 110 miljoner euro 2027. Dessutom minskas statsandelen för kommunal basservice med cirka 75 miljoner euro från och med 2026. I tabellen har det antagits att kommunerna inte omedelbart anpassar sina utgifter eller höjer sina skatter till följd av nedskärningen av statsandelarna. Den kommunala ekonomin stärks dock av höjningen av den nedre gränsen för fastighetsskattesatsen för mark vid ingången av 2024. Detta ökar kommunernas skatteinkomster med uppskattningsvis 108 miljoner euro per år. Till statsandelen anvisas dessutom ett tillägg på 277 miljoner euro för att lindra den minskning av statsandelen som gjordes i anslutning till justeringen av överföringskalkylen för social- och hälsovården i november 2023. Nästan alla andra åtgärder som regeringen riktar direkt till kommunerna har antagits ha lika stor inverkan på kommunernas inkomster och utgifter.

Utöver ovannämnda åtgärder har indexfrysningarna och besparingarna när det gäller socialskyddsförmånerna olika konsekvenser för den kommunala ekonomin. De minskar direkt kommunernas utgifter, men minskar å andra sidan också skatteintäkterna, eftersom man vid granskningen inte beaktar vilka konsekvenser den ökning av sysselsättningen som eftersträvas genom reformerna har med tanke på skatteinkomsterna.

Till följd av regeringens beslut minskar compensationen till kommunerna för förlorade skatteinkomster 2025 med cirka 370 miljoner euro på grund av slopandet av förvärvsinkomstavdraget och de anpassningsåtgärder som gäller skatterna. På motsvarande sätt ökar dessa åtgärder kommunernas skatteinkomster.

Den sänkning av arbetslöshetsförsäkringspremien och andra socialskyddsavgifter som genomfördes vid ingången av 2024 och den kanalisering av socialskyddsfondernas besparingar som genomfördes vid ingången av 2025 ökar dessutom kommunernas skatteinkomster och minskar de kommunala arbetsgivarnas betalningsbörda med cirka 200 miljoner euro per år. Sammantaget beräknas regeringens åtgärder stärka den kommunala ekonomin med i genomsnitt något under 300 miljarder euro per år under ramperioden.

Den kommunala ekonomin behandlas som en helhet i avsnitt 6. Den kommunala ekonomin.

Socialskyddsfonderna

Socialskyddsfondernas utgifter och inkomster påverkas i betydande grad av de åtgärder som det beslutats om i regeringsprogrammet. De åtgärder som det beslutats om i regeringsprogrammet beräknas minska socialskyddsfondernas utgifter med något under 1,4 miljarder euro 2025 och med cirka 2,0 miljarder euro 2027. De anpassningsåtgärder som det beslutats om vid ramförhandlingarna våren 2024 minskar förmånsutgifterna från och med 2025. År 2025 minskar förmånsutgifterna i och med ramförhandlingarna med något under 0,3 miljarder euro och på 2029 års nivå med något över 0,4 miljarder euro. Vid halvtidsöversynen våren 2025 riktades inga ytterligare stora anpassningsåtgärder till socialskyddsfondernas förmånsutgifter.

Arbetslöshetsförsäkringspremien sänktes vid ingången av 2025. Premieinkomsterna i samband med arbetslöshetsförsäkringspremierna minskar med uppskattningsvis 0,4 miljarder euro 2025. Sjukförsäkringsavgifterna stiger däremot med cirka 1,1 miljarder euro. En del av ändringen beror på den s.k. kanaliseringslösningen för socialskyddsfondernas besparingar. Vid kanaliseringslösningen får arbetslöshetsförsäkringspremierna sjunka i enlighet med de förutsedda förmånsbesparingarna och samtidigt höjs sjukförsäkringsavgifterna. År 2026 beräknas sjukförsäkringsavgifterna förbli på samma nivå som året innan. År 2026 minskar de försäkrades arbetspensionsavgifter enligt antagandena med cirka 0,2 miljarder euro.

Ändringarna i socialskyddsavgifterna påverkar också skatteinkomsterna från förvärvsinkomsterna, intäkterna av samfundsskatten samt betalningsbördan för arbetsgivare inom den offentliga sektorn. I tabellen har man också bedömt deras konsekvenser för statens och kommunernas ekonomi. I kalkylerna har man också beaktat vilka effekter kanaliseringslösningen till följd av besparingarna enligt regeringsprogrammet har på socialskyddsfondernas avgiftsinkomster och statens finansieringsandelar.

Socialskyddsfonderna behandlas som en helhet i avsnitt 7. Arbetspensionsanstalter och övriga socialskyddsfonder.

De sammantagna effekterna på de offentliga finanserna av beslut som gäller inkomster och utgifter, kumulativa, miljarder euro

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Beslut som minskar statens anslag	0,0	0,5	2,7	3,7	4,2	4,4	4,4
Beslut som ökar statens anslag	-0,1	-0,3	-0,6	-0,6	-0,7	-1,6	-3,4
Investeringsprogram	0,0	-0,3	-0,6	-0,9	-0,7	-0,5	-0,3
Beslut som ökar statens skatteinkomster	0,0	1,0	2,6	3,2	3,4	3,5	3,5
Beslut som minskar statens skatteinkomster (exkl. justeringarna av förtjänstnivå- och konsumentprisindex i förvärvsinkomstbeskattningen)	0,0	-0,6	-1,3	-2,7	-3,9	-3,9	-4,0
Övriga beslut som ökar statens inkomster	0,0	0,0	0,0	0,1	1,1	0,1	0,1
Kompensation till kommunerna för ändringar i skattegrunderna	0,0	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Effekterna av ändringar i socialskyddsavgifterna på skatteinkomsterna och arbetsgivarkostnaderna.	0,0	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5	0,5
Effekterna på saldoto i statsfinanserna, netto	-0,1	0,7	3,7	3,6	4,3	2,8	1,2
Regeringsåtgärder som ökar välfärdsområdenas inkomster	0,0	0,0	0,1	0,3	0,4	0,4	0,4
Regeringsåtgärder som minskar välfärdsområdenas inkomster	0,0	0,0	-0,6	-0,9	-1,2	-1,3	-1,3
Regeringsåtgärder som minskar välfärdsområdenas utgifter	0,0	0,0	0,6	0,9	1,2	1,3	1,3
Regeringsåtgärder som ökar välfärdsområdenas utgifter	0,0	0,0	-0,1	-0,3	-0,4	-0,4	-0,4
Effekterna på saldoto för välfärdsområdena, netto	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regeringsåtgärder som påverkar kommunernas inkomster	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	-0,2	-0,3
Regeringsåtgärder som påverkar kommunernas utgifter	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,0
Nettoeffekten av statens åtgärder på kommunernas skatteinkomster	0,0	0,1	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Kompensation till kommunerna för ändringar i skattegrunderna	0,0	0,0	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Effekterna av statens övriga åtgärder på den kommunala ekonomin	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Konsekvenserna av ändringarna i socialskyddsavgifterna för skatteinkomsterna och arbetsgivarkostnaderna	0,0	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Effekterna på saldoto för den kommunala ekonomin, netto	0,0	0,3	0,3	0,3	0,2	0,3	0,3

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Konsekvenser av regeringens beslut för socialskyddsfondernas utgifter	0,0	0,7	1,6	2,1	1,3	2,4	2,4
Konsekvenser av regeringens beslut för socialskyddsfondernas inkomster (uppskattning)	0,0	-0,3	-1,3	-1,6	-1,7	-1,7	-1,7
Ändringar i socialskyddsavgifterna	0,0	-1,7	-1,0	-1,4	-1,4	-1,6	-1,6
Effekterna på saldot för socialskyddsfonderna, netto	0,0	-1,3	-0,7	-0,9	-1,8	-1,0	-1,0
Effekterna på saldot för de offentliga samfunden, netto	-0,1	-0,3	3,3	3,0	2,6	2,1	0,5
I förhållande till totalproduktionen	0,0 %	-0,1 %	1,2 %	1,0 %	0,9 %	0,7 %	0,1 %

9. Uppskattning av de offentliga samfundens inkomster och utgifter

Statsförvaltningen enligt nationalräkenskaperna, md euro

	2023*	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Direkta skatter	32,6	32,6	33,4	34,5	35,4	36,8	38,1
Skatter på produktion och import	35,5	36,2	38,3	40,0	40,6	42,1	43,6
Socialskyddsavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Skatter och socialskyddsavgifter sammanlagt ¹	69,2	70,1	72,8	75,4	77,0	79,9	82,8
Försäljnings- och avgiftsintäkter	4,8	5,0	4,9	5,0	5,1	5,2	5,3
Kapitalinkomster	2,8	3,1	2,7	2,6	2,6	2,6	2,6
Övriga inkomster	4,0	4,7	4,5	4,7	5,2	4,1	4,2
Inkomster sammanlagt	80,9	82,8	84,9	87,7	89,9	91,8	94,8
Löner och kollektiva avgifter samt insatsförbrukning	17,8	18,2	18,4	18,5	18,9	19,9	21,4
Kapitalutgifter	2,5	3,4	3,1	3,9	4,3	4,8	5,2
Subventioner	2,3	2,7	2,8	3,0	3,0	2,8	2,7
Sociala förmåner och sociala understöd	5,3	5,4	5,4	5,4	5,5	5,6	5,7
Övriga inkomstöverföringar till övriga offentliga samfund	55,8	56,3	58,6	60,0	61,4	62,1	63,6
Bruttoinvesteringar	4,5	5,3	6,7	6,8	7,1	7,3	8,4
Övriga utgifter	1,8	1,5	1,0	0,7	0,6	0,6	0,5
Utgifter sammanlagt	89,9	92,8	96,2	98,2	100,7	103,1	107,6
Konsumtionsutgifter	18,2	18,5	18,8	18,9	19,4	20,6	22,2
Nettokreditgivning (+) / nettoupplåning (-)	-9,1	-10,0	-11,2	-10,6	-10,7	-11,4	-12,8

¹⁾ Inkluderar gåvo- och arvsskatt

Kommunförvaltningen enligt nationalräkenskaperna, md euro

	2023*	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Skatter och socialskyddsavgifter	13,1	14,0	14,3	15,1	15,7	16,3	16,9
varav kommunalskatt	9,0	10,0	10,2	10,9	11,3	11,9	12,4
samfundsskatt	2,0	1,7	1,6	1,8	1,9	1,9	2,0
fastighetsskatt	2,1	2,3	2,4	2,4	2,4	2,5	2,5
Försäljnings- och avgiftsinkomster	6,2	6,2	6,2	6,2	6,3	6,4	6,5
Erhållna inkomstöverföringar från staten	8,6	8,3	8,8	9,0	9,1	9,5	9,7
Övriga inkomster	1,9	2,1	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3
Inkomster sammanlagt	29,8	30,6	31,5	32,5	33,3	34,5	35,4
Löner och kollektiva avgifter samt insatsförbrukning	22,6	23,1	23,7	24,5	25,2	25,8	26,3
Sociala understöd och naturaförmåner	0,6	0,6	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0
Övriga inkomstöverföringar	1,8	1,8	2,2	2,2	2,2	2,3	2,3
Kapitalutgifter	0,6	0,8	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
Bruttoinvesteringar	5,2	5,3	5,6	5,9	5,9	6,2	6,4
Övriga utgifter	0,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Utgifter sammanlagt	30,9	31,6	33,3	34,3	35,2	36,0	36,8
Konsumtionsutgifter	21,5	21,9	22,9	24,0	25,0	25,7	26,5
Nettokreditgivning (+) / nettouplåning (-)	-1,2	-1,0	-1,8	-1,8	-1,9	-1,5	-1,4

Välfärdsområdena

	2023*	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Försäljnings- och avgiftsintäkter	5,1	5,6	5,9	6,1	6,3	6,5	6,8
Statlig finansiering	25,7	26,3	28,8	29,6	30,5	30,5	31,5
Övriga inkomster	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Inkomster sammanlagt	31,0	32,1	34,9	35,9	37,1	37,3	38,6
Löner och kollektiva avgifter samt insatsförbrukning	25,0	25,6	26,5	27,3	28,3	29,2	30,3
Sociala förmåner och naturaförmåner	5,9	6,5	6,8	7,1	7,4	7,7	8,0
Investeringar	1,5	1,5	1,3	1,3	1,2	1,1	1,1
Kapitalutgifter	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Övriga utgifter	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Totala utgifter	32,7	33,9	35,0	36,0	37,3	38,4	39,9
Konsumtionsutgifter	26,0	26,7	27,6	28,5	29,6	30,6	31,8
Nettokreditgivning (+) / nettouplåning (-)	-1,7	-1,8	0,0	-0,1	-0,2	-1,1	-1,3

Arbetspensionsanstalterna

	2023*	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Kapitalinkomster	4,9	5,4	6,0	6,3	6,8	6,9	7,1

	2023*	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Socialskyddsavgifter	26,9	27,5	28,4	29,4	30,7	32,0	33,2
varav arbetsgivarnas avgifter	18,2	18,5	19,2	20,0	20,8	21,7	22,5
de försäkrades premier	8,7	8,9	9,3	9,5	9,9	10,3	10,7
Inkomst- och kapitalöverföringar från offentliga samfund	2,9	3,1	3,1	3,3	3,5	3,7	3,9
Övriga inkomster	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0
Inkomster sammanlagt	35,5	36,9	38,5	40,0	41,9	43,5	45,2
Löner och kollektiva avgifter samt insatsförbrukning	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4	1,5	1,5
Sociala förmåner och sociala understöd	29,1	30,8	31,5	32,3	33,4	34,6	35,9
Övriga utgifter	2,5	2,7	2,8	2,9	4,1	3,2	3,2
Utgifter sammanlagt	32,9	34,8	35,7	36,6	38,9	39,2	40,7
Konsumtionsutgifter	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8
Nettokreditgivning (+) / nettouplåning (-)	2,6	2,0	2,8	3,4	4,1	4,4	4,7

Övriga socialskyddsfonder

	2023*	2024**	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
Kapitalinkomster	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2
Socialskyddsavgifter	7,1	5,2	6,2	6,5	6,8	6,8	7,1
varav arbetsgivarnas avgifter	3,0	2,0	2,7	2,9	3,0	3,0	3,2
de försäkrades premier	4,1	3,2	3,5	3,6	3,8	3,8	3,9
Inkomst- och kapitalöverföringar från offentliga samfund	14,0	14,4	14,2	13,9	14,0	13,9	14,0
Övriga inkomster	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Inkomster sammanlagt	21,3	19,9	20,7	20,7	21,1	21,1	21,4
Löner och kollektiva avgifter samt insatsförbrukning	0,9	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0
Sociala förmåner och sociala understöd	17,9	18,7	18,8	18,8	18,7	18,5	18,7
Övriga utgifter	1,4	1,6	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8
Utgifter sammanlagt	20,2	21,2	21,3	21,3	21,4	21,3	21,6
Konsumtionsutgifter	3,8	4,0	4,3	4,5	4,5	4,4	4,5
Nettokreditgivning (+) / nettouplåning (-)	1,1	-1,3	-0,7	-0,6	-0,3	-0,2	-0,2

Saldot och skulderna för de offentliga samfunden i förhållande till BNP fördelade enligt de centrala sektorerna och enheterna utanför de centrala sektorerna¹

	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Offentliga samfund sammanlagt									
Saldo i förhållande till BNP	-2,7	-0,2	-3,0	-4,4	-3,8	-3,2	-3,3	-3,1	-3,3
Skulder i förhållande till BNP	73,2	74,0	77,5	82,1	85,3	86,3	86,7	88,2	89,9
Centrala sektorer sammanlagt									
Saldo i förhållande till BNP	-2,5	-0,1	-2,5	-3,6	-3,3	-2,1	-3,0	-2,8	-3,0
Skulder i förhållande till BNP	71,0	72,0	75,1	78,8	81,7	81,6	81,9	83,2	84,8
Utomstående enheter sammanlagt									
Saldo i förhållande till BNP	-0,2	0,0	-0,5	-0,8	-0,5	-1,1	-0,3	-0,3	-0,3
Skulder i förhållande till BNP	2,2	2,0	2,5	3,2	3,7	4,7	4,8	4,9	5,1

¹⁾ Statistikcentralen publicerar på sin webbplats de enheter som hör till de offentliga samfunden:
https://www.stat.fi/meta/luokitukset/_linkki/soveltamisp.html

Prognos för de offentliga finanserna vid oförändrad politik

Inkomster och utgifter vid oförändrad politik

	2024*	2024*	2025**	2026**	2027**	2028**	2029**
	nivå, md euro	% av BNP					
Inkomster vid oförändrad politik, sammanlagt	147,0	53,1	53,3	53,1	52,8	52,7	52,7
Utgifter totalt vid oförändrad politik	159,2	57,6	57,1	56,3	55,6	55,2	55,5

10. De offentliga samfundens ekonomiska åtaganden och risker

De offentliga samfundens ekonomiska åtaganden består i huvudsak av statens, välfärdsområdenas och kommunernas åtaganden. Deras sammanlagda skuldbelopp uppgick vid utgången av 2024 till cirka 207 miljarder euro, varav statens skuld utgjorde 169,4 miljarder euro, välfärdsområdenas andel 7,8 miljarder euro och kommunernas andel 30,1 miljarder euro.

De offentliga samfunden har utöver direkta skuldåtaganden också villkorliga ekonomiska åtaganden som betonas särskilt i statens åtaganden. Det största delområdet när det gäller villkorliga åtaganden är statsborgen och statsgarantier, som om de realiseras kan leda till betalningsskyldighet. Statens finansiella åtaganden och de risker som är förenade med dem kan uppstå inom statens budgetekonomi, statens fonder eller statens affärsverk. För staten kan det dessutom uppstå ett faktiskt ansvar att trygga exempelvis kontinuiteten för samhällets funktioner, trots att det inte finns någon sådan utskreven skyldighet i lag eller avtal. Eftersom det är svårt att göra en entydig ekonomisk bedömning av riskerna förenade med de olika åtagandena, används för tydlighetens skull nominella värden för ansvarsförbindelserna i tabellen nedan. Uppgifterna om statens reala och finansiella tillgångar baserar sig på finansiella tillgångarna. När det gäller de finansiella tillgångarna presenteras i tabellen dessutom vissa viktiga, offentligt noterade aktieinnehav. Utöver dessa är staten ägare eller delägare i flera företag som värderats enligt företagets bokföringsvärde.

I statens finansieringstillgångar kan värdet av bolagsinnehaven variera avsevärt, bl.a. till följd av konjunkturerna. Staten har 2010—2022 genom sitt ägande fått utdelningsinkomster på 0,8—2,0 miljarder euro per år. År 2023 uppgick statens utdelningsinkomster till 1,5 miljarder euro och 2024 till 1,4 miljarder euro.

Sammanfattning av den offentliga sektorns viktigaste ansvar och statens medel, md euro

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Tillgångar							
Statens realltillgångar ¹	58,7	59,3	58,5	61,1	64,4	66,9	
procent i förhållande till BNP	25,1 %	24,8 %	24,7 %	24,6 %	24,2 %	24,5 %	
Statens finansiella tillgångar ¹	79,6	89,1	108,0	104,1	93,8	94,5	91,1
procent i förhållande till BNP, varav	34,1 %	37,1 %	45,7 %	41,8 %	35,2 %	34,6 %	32,9 %
Statskassan ²	2,1	2,3	7,6	4,8	3,7	8,5	5,5
Solidium Oy	6,8	7,5	7,6	9,0	7,9	7,1	6,9
Övrigt noterat aktieinnehav	15,5	19,0	26,0	25,0	19,7	17,9	10,8
Bostadsfondens fordringar	4,2	3,7	3,2	2,8	2,4	2,1	1,8
Åtaganden							
Statsskulden ³	105,0	106,4	124,8	128,7	141,6	156,2	169,4
procent i förhållande till BNP	44,9 %	44,3 %	52,8 %	51,7 %	53,2 %	57,3 %	61,2 %
Kommunernas skuld ⁴	25,8	28,9	31,3	32,4	34,1	29,7	30,1
procent i förhållande till BNP	11,0 %	12,0 %	13,2 %	13,0 %	12,8 %	10,9 %	10,9 %
Välfärdsområdenas skuld ⁴						6,3	7,8
Statsborgen och statsgarantier ⁵	56,6	60,2	61,7	64,2	68,5	67,0	68,7
procent i förhållande till BNP	24,2 %	25,1 %	26,1 %	25,8 %	25,7 %	24,6 %	24,8 %
Finnvera Abp ⁶	30,3	32,6	31,6	32,1	35,1	31,9	32,1
Studielån	3,4	4,0	4,5	5,0	5,5	6,1	6,4
Europeiska finansiella stabiliseringsfaciliteten (EFSF)	7,0	7,0	6,8	6,6	6,7	6,7	6,6

	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Finlands Bank	0,5	0,6	0,6	0,8	0,8	0,9	0,9
Statliga fonder ⁷	14,6	15,5	16,5	17,7	18,6	19,9	21,3
— Covid-19-stödåtgärder ⁸			1,0	1,4	1,4	1,0	0,6
Övriga	0,8	0,5	0,7	0,7	0,5	0,5	0,7
Kapitalåtaganden ⁹	17,9	17,9	18,2	19,4	19,4	19,3	19,4
procent i förhållande till							
BNP	7,6 %	7,5 %	7,7 %	7,8 %	7,3 %	7,1 %	7,0 %
Övriga åtaganden ¹⁰	127,6	130,0	132,9	134,3	147,2	189,3	189,3
procent i förhållande till							
BNP	54,4 %	54,2 %	56,2 %	54 %	55,3 %	69,4 %	68,3 %
Budgetekonomin	124,7	127,2	130,2	131,5	143,8	185,6	185,4
Fondekonomin	1,7	1,7	1,8	2,0	2,4	2,3	2,3
Affärsverken	1,2	1,1	0,9	0,8	1,0	1,4	1,6

¹⁾ Realtillgångarna omfattar reell egendom och finansieringstillgångarna är ekonomiska tillgångar som består av betalningsmedel, finansiella fordringar och sådana ekonomiska tillgångar som till sin natur motsvarar fordringar.

²⁾ Statens likvida medel

³⁾ Statsskulden omfattar skulden i budgetekonomin och den skuld som överförts till affärsverket Senatsfastigheter

⁴⁾ I uppgifterna om kommunernas och välfärdsområdenas skuld används den skuld som ingår i nationalräkenskaperna och där Helsingfors stads social-, hälso- och räddningsväsende räknas som ett välfärdsområde.

⁵⁾ Statsborgen och statsgarantierna presenteras närmare i bilaga 2 till regeringens årsberättelse (bilaga 12 till statsbokslutet).

⁶⁾ Borgens- och garantiansvaret utgörs av exportgaranti- och specialgarantiverksamhetens ansvarsstock, den inhemska ansvarsstocken och borgensansvaret för medelsankaffningen. Till den del den medelsankaffning som staten gått i borgen för och som tagits ut under Finnveras EMTN- och ECP-låneprogram har använts till att finansiera exportkrediter är statens ansvar inte dubbelt, men det kan realiseras utifrån olika faktorer och vid olika tidpunkter.

⁷⁾ Statens bostadsfond utgör den huvudsakliga delen av borgensstocken för fonderna.

⁸⁾ Inbegriper borgensförbindelser för rederier som är kritiska med tanke på försörjningsberedskapen och för Finnair samt borgen för lån inom ramen för EU:s stödprogram SURE och för Europeiska investeringsbankens Covid-19-garantifond samt Covid-19-vaccingarantin.

⁹⁾ Kapital till internationella finansiella institut som ska betalas om det behövs kapital för att täcka förluster eller för att undvika insolvens.

¹⁰⁾ Till exempel statens pensionsansvar och befogenhet att använda budgetanslag.

De största delområdena när det gäller statens ansvarsförbindelser är statsskulden, pensionsansvaret, statsborgen och statsgarantierna. Pensionsansvaret beräknades uppgå till 101 miljarder euro vid utgången av 2024. Den största ökningen under åren efter finanskrisen 2008 har skett i beloppen av statsskuld samt statsborgen och statsgarantier. Statsskulden uppgick till 75,2 miljarder euro 2010 och till 169,4 miljarder euro vid utgången av 2024. Den befintliga stocken för statsborgen och statsgarantier uppgick till 23,2 miljarder euro 2010 och till 68,7 miljarder euro vid utgången av 2024.

I synnerhet den borgensstock som gäller Finnvera och den som gäller Statens bostadsfond, som ingår i de statliga fonderna, har länge ökat stadigt. Den borgens- och garantistock som hänför sig till Finnveras verksamhet uppgick 2010 cirka 13 miljarder euro och vid utgången av 2024 till cirka 32 miljarder euro. Ökningen i Finnveras åtaganden har särskilt hänfört sig till exportgarantier och Finnveras medelsankaffning. Exportgarantiernas andel vid utgången av 2024 var 18,5 miljarder euro, varav beloppet av utnyttjade ansvarsförbindelser var 14,3 miljarder euro. Vid exportfinansiering är det typiskt att borgensansvaren koncentreras till vissa branscher och till stora grupper av kunder med inbördes anknytning.

Borgensstocken via Statens bostadsfond uppgick till 7,9 miljarder euro 2010 och till 21,2 miljarder euro vid utgången av 2024. Ökningen av Statens bostadsfonds borgensstock har främst skett i den finansiering av hyreshus och bostadsrättshus som garanteras av staten, i fråga om vilken borgensstocken vid utgången av 2024 uppgick till 19,7 miljarder euro. Den borgensstock som gällde enskildas bostadslån var 1,5 miljarder euro vid utgången av 2024. Den centrala risken vid finansieringen av hyreshus och bostadsrättshus hänför sig till sådana objekt som belånats och garanterats av staten och

som finns i områden med minskande befolkningsunderlag, där beläggningsgraden minskar och fastighetsvärdena sjunker.

Utöver borgensansvar innehåller en betydande del av den bostadsfinansiering som garanteras av staten statligt räntestöd. Detta innefattar en risk för att beloppet av statens betalningsskyldighet ökar till följd av en höjning av räntenivån. År 2022 var utgifterna för det räntestöd som ingår i bostadsfinansieringen endast cirka 1,7 miljoner euro, men år 2023 hade de stigit till 92,4 miljoner euro och år 2024 till 239 miljoner euro. En prognossimulering ger vid handen att en höjning av räntan på lånestocken till 5 procent medför en årlig kostnad på cirka 360 miljoner euro. Beloppet i prognosen blir ännu högre av ökningen av räntestödslånestocken, som sedan 2017 har legat mellan 1,2 och 1,5 miljarder euro per år. Avvikelser från ändringarna har varit den måttliga ökningen på cirka 0,7 miljarder euro 2022 och den kraftiga ökningen på cirka 2 miljarder euro 2024. Vid utgången av 2024 uppgick räntestödslånestocken för bostadsfinansieringen till cirka 23,6 miljarder euro.

Borgens- och garantiansvar som beviljats till följd av covid-19-pandemin och Rysslands anfallskrig mot Ukraina fortsätter att gälla under ramperioden, även om de ansvar som hänför sig till covid-19-pandemin har minskat.

Enligt rapporteringen över statens borgensansvar togs det 2024 ut borgensavgifter till ett belopp av 8,4 miljoner euro och betalades borgensersättningar till ett belopp av 140,4 miljoner euro. Genom återkrav inflöt 117,8 miljoner euro, vilket innebär att borgenskostnadernas nettobelopp uppgick till 14,2 miljoner euro 2024. I siffrorna beaktas budget- och fondekonomin. De poster i Finnveras egen ekonomi som inte har belastat statens budgetekonomi har inte beaktats.

Borgensavgifter, borgensersättningar och återkrav inom statens budgetekonomi och fondeekonomi 2020—2024, miljoner euro

	2020	2021	2022	2023	2024
Borgensavgifter	18,1	25,3	17,8	25,3	8,4
Betalda borgensersättningar	51,2	77,2	79,0	116,5	140,4
Återkrav	27,7	33,4	37,5	90,1	117,8
Kostnad, netto	5,3	18,6	23,7	1,2	14,2

Om bestämmelserna om uttag av borgensavgifter förblir oförändrade är den framtida utvecklingen av inkomsterna av borgensavgifterna i första hand beroende av antalet nya borgensförbindelser som beviljas, eftersom borgensavgiften i huvudsak tas ut endast som en engångsavgift i samband med att borgen utnyttjas. För en betydande del av de nya borgensförbindelserna har det inte tagits ut någon borgensavgift alls. Enligt regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering ska det i regel alltid tas ut en lämplig borgensavgift när borgen beviljas, och borgensavgifter ska införas i heltäckande omfattning också inom bostadsfinansieringen. Regeringens proposition om införande av borgensavgifter för statligt stödda räntestödslån för hyresbostäder lämnas till riksdagen under 2025 som en del av regeringens proposition om nedläggningen av Statens bostadsfond. Enligt propositionen ska borgensavgiften på 0,5 procent vara en engångsavgift och bostadsproduktionen för grupper med särskilda behov ska inte omfattas av borgensavgiften.

Den kvantitativa utvecklingen av utgifterna för borgensersättningar till följd av statsborgen beror på hur borgensstocken och motparternas riskbenägenhet utvecklas. Också den allmänna ekonomiska utvecklingen och yttre chocker påverkar risken för att borgensersättningar realiserar, eftersom borgensförluster vanligen realiserar mer än normalt när konjunkturen är svag.

Som en följd av covid-19-pandemin har Europeiska unionen inom ramen för beslutet om nya egna medel fattat beslut om ett återhämtningsinstrument och dess finansiering. De lån som tas upp med anledning av återhämtningsinstrumentet kommer att öka Europeiska unionens ansvarsförbindelser med sammanlagt 750 miljarder euro (uttryckt i 2018 års priser). Av detta belopp beräknas Finlands kalkylerade andel uppgå till cirka 13 miljarder euro. De betalningar som realiseras för Finlands del efter 2027 hänför sig till det stöd i form av bidrag som fördelas via återhämtningsinstrumentet, varav Finlands andel uppskattningsvis uppgår till sammanlagt 6,6 miljarder euro.

Till de villkorliga åtagandena räknas också de infordringsbara kapitalåtagandena gentemot internationella finansinstitut, som uppgick till cirka 19,4 miljarder euro vid utgången av 2024. Sedan 2012 har det kapitalåtagande på 11,1 miljarder euro som hänför sig till Europeiska stabilitetsmekanismen (ESM) utgjort huvuddelen av kapitalåtagandena.

Riskerna i anslutning till de offentliga finanserna är vanligen på många sätt bundna till den allmänna ekonomiska utvecklingen. I ett exceptionellt svårt ekonomiskt läge kan ställningen för de offentliga finanserna försvagas genom samtidig påverkan av flera olika faktorer.

Riskerna i samband med makroutvecklingen, skuldsättningen i den offentliga sektorn, den offentliga sektorns ägande, beviljade borgen och garantier samt riskerna i samband med övriga åtaganden inom det allmänna korrelerar med varandra. Vid normala konjunkturväxlingar realiseras i allmänhet endast en del av riskerna, men vid en större extern chock kan riskerna för statsfinanserna vara betydande. Den exceptionella situation som uppstod till följd av covid-19-pandemin berörde hela samhället på ett övergripande sätt, och de stödåtgärder som sattes in på grund av den ökade snabbt både skuldsättningen i den offentliga sektorn och borgensansvaren. Även Rysslands anfallskrig mot Ukraina och förändringarna på energimarknaden i samband med det har krävt exceptionella ekonomiska satsningar av staten på såväl interna stödåtgärder som på ytterligare satsningar inom försvaret och säkerheten. Den geopolitiska osäkerheten har fortsatt att öka och kommer att belasta statsfinanserna under de närmaste åren bland annat när det gäller de ökande försvarsutgifterna Dessutom skapar Förenta staternas förändrade handels- och tullpolitik osäkerhet i fråga om utvecklingen av den globala ekonomin. I krissituationer ökar dessutom ofta risken för att befintliga borgensansvar realiserar. Även skatteintäkterna tenderar att minska i tider med svag ekonomisk utveckling eller kriser.

Från och med 2022 har den tilltagande inflationen och den stigande räntenivån utgjort nya externa hot mot statsfinanserna. Inflationen började minska under 2024 och centralbankerna började sänka styrräntorna. Effekterna av de sjunkande räntorna återspeglas dock med fördröjning i statsfinanserna och den kommande utvecklingen av räntenivån är förenad med stor osäkerhet. Höjningen av räntenivån har ökat och ökar också framöver ränteutgifterna för statsskulden. År 2022 uppgick ränteutgifterna för statsskulden till 0,8 miljarder euro, år 2023 till 2,3 miljarder euro och år 2024 till 3,2 miljarder euro. Även om räntenivåerna har börjat sjunka igen, beräknas statens ränteutgifter fortsätta att stiga under de följande åren. Totalt beräknas de uppgå till 3—5 miljarder euro per år under ramperioden. Den allmänna höjningen av räntenivån har också ökat statens räntestödsavgifter för räntestödslån och ökar eventuellt riskerna förenade med lån med statsborgen. Utöver de ovannämnda faktorerna är riskerna för staten beroende av hur ansvarsstocken utvecklas. Den stigande räntenivån medför ett ännu större tryck på att begränsa skuldnivån och beloppet av villkorliga ansvar.

Kostnaderna för en realisering av statens åtaganden kan utgöra en betydande börda för statsfinanserna. Detta accentuerar vikten av en noggrann riskbedömning och riskhantering vid finansiella beslut som är bindande för staten och vid hanteringen och uppföljningen av åtagandena. På lång sikt bör man skapa beredskap för överraskande chocker som påverkar den totala ekonomin så att man har möjlighet att minska statens åtaganden vid högkonjunkturer, eftersom detta ger spelrum för åtgärder i krissituationer. Åtagandena har emellertid under en längre tid kontinuerligt ökat, oberoende av konjunkturläge, vilket

har inskränkt statens riskhanteringsförmåga och ekonomiska handlingsutrymme under lågkonjunkturer och kriser. På 2020-talet har situationen blivit ännu mer utmanande än tidigare när internationella kriser har uppstått efter varandra och kriserna är långvariga.

Statens finansiella åtaganden och de risker som är förenade med dem behandlas närmare i finansministeriets översikt över statens åtaganden och risker ¹⁵.

Utöver statsfinanserna har också kommunernas skuldsättning länge ökat. År 2010 uppgick kommunernas skuld till cirka 13 miljarder euro och år 2022 till cirka 34,1 miljarder euro. Vid ingången av 2023 överfördes cirka 5 miljarder av kommunernas låneansvar till välfärdsområdena, varvid kommunernas skuldbelopp sjönk till 29,7 miljarder euro vid utgången av 2023 och 30,1 miljarder euro vid utgången av 2024. Den kommunala ekonomins struktur förändrades väsentligt i och med välfärdsområdesreformen när ansvaret för social- och hälsovården och räddningsväsendet överfördes till nya områden. I samband med reformen minskade kommunernas ansvar, men också en betydande del av skatteinkomsterna överfördes från kommunalbeskattningen till statsbeskattningen.

Välfärdsområdenas sammanlagda skuldbelopp var 6,3 miljarder euro vid utgången av 2023 och 7,8 miljarder euro vid utgången av 2024. Välfärdsområdena har uppvisat underskott under de första verksamhetsåren. År 2023 uppgick underskottet till 1,3 miljarder euro och år 2024 uppgick det enligt bokslutsprognoserna till 1,2 miljarder euro. Den statliga finansieringen till välfärdsområdena uppgick 2024 till 24,1 miljarder euro och finansieringen enligt budgeten för 2025 uppgår till 26,3 miljarder euro. Utöver den statliga finansieringen och intäkterna från serviceavgifterna kan välfärdsområdena skaffa finansiering, inom ramen för de uppställda fullmakterna att uppta lån, i synnerhet för investeringsprojekt. Utvecklingen av välfärdsområdenas ekonomiska situation har en central roll i stabiliseringen av de offentliga finanserna, men reformens konsekvenser för kostnadsutvecklingen inom den offentliga sektorn kan bedömas närmare först på längre sikt.

Välfärdsområdenas ekonomiska situation behandlas närmare i kapitel 5 och kommunernas i kapitel 6.

¹⁵ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165993>

BILAGA 1	I kalkylerna använda prognoser och antaganden
BILAGA 2	Strukturella ändringar samt justeringar av pris- och kostnadsnivån i utgiftsramen för statsfinanserna
BILAGA 3	Ändringar i den prognos som använts i kalkylerna, känslighetsanalys och jämförelse med kommissionens senaste prognos
BILAGA 4	Lägesrapport för Finland
SÄNDLISTA	Riksdagens centralkansli Republikens presidents kansli Ministerierna
FÖR KÄNNEDOM	Finansutskottets sekretariat Statens revisionsverk

BILAGA 1 I kalkylerna använda prognoser och antaganden

Utgifts- och inkomstposterna i planen för de offentliga finanserna samt justeringarna av pris- och kostnadsnivån grundar sig på nedanstående oberoende prognos från finansministeriets ekonomiska avdelning.

Använda prognoser och antaganden

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP, volymförändring	-0,9	-0,1	1,3	1,6	1,5	1,4	1,4
BNP, prispförändring	3,5	1,4	2,1	2,4	2,3	2,2	2,0
BNP, värde, mn euro	272 782	276 172	286 017	297 542	309 010	320 197	331 076
BNI, värde, mn euro	273 600	277 230	288 219	299 744	311 212	322 122	333 001
Konsumentprisindex, förändring, %	6,2	1,6	0,9	1,6	1,8	2,0	2,0
Förtjänstnivåindex, förändring, %	4,2	3,1	3,2	3,8	3,0	3,0	3,0
Byggnadskostnadsindex, förändring, %	3,0	0,0	0,4	0,9	1,1	1,8	1,8
Basprisindex för hemmamarknadsvaor, förändring, %	-2,2	-1,2	1,0	1,6	1,9	2,0	2,0
Arbetslöshetsgrad, %	7,2	8,4	8,8	8,3	7,9	7,6	7,3
Lönesumma, förändring, %	5,0	1,4	3,7	5,0	4,4	4,1	4,0
Kort ränta, 3 mån., %	3,4	3,6	2,3	2,0	2,0	2,0	2,0
Lång ränta, 10 år, %	3,0	2,9	2,9	2,9	2,8	2,7	2,6
ArPL-index	2874	3037	3077	3114	3181	3244	3315
FPL-index	1805	1911	1930	1945	1979	2014	2054
Prisindex för basservicen, prognos I budgetpropositionen använd förändring i kostnadsnivån (statsandelsindex)	4,1	3,2	3,1	3,8	3,7	2,7	2,7
— indexjustering	3,8	2,2	3,4	3,8	3,7	2,7	2,7
— indexjustering	0,0	0,0					
Universitetsindex (vid budgetering använd prognos)	3,7	2,1	2,4	3,0	2,6	2,6	2,6
Yrkesutbildningsindex	3,0	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6	2,6
YLE-index	4,9	2,6	2,4	3,1	2,6	2,7	2,7
Välfärdsområdesindex		2,53	3,00	3,24	2,64	2,69	2,70
Arbetslöshetsförsäkringspremie							
— arbetsgivare, genomsnitt	1,54	0,82	0,61	0,61	0,61	0,61	0,61
— arbetstagare	1,50	0,79	0,59	0,59	0,59	0,59	0,59
ArPL-avgift	24,8	24,8	24,9	24,4	24,4	24,4	24,4
— arbetsgivare	17,4	17,3	17,4	17,1	17,1	17,1	17,1
— arbetstagare under/=53 år	7,15	7,15	7,15	7,30	7,30	7,30	7,30
— arbetstagare över 53 år	8,65	8,65	8,65	7,30	7,30	7,30	7,30
— lönekoeficient	1,558	1,637	1,673	1,713	1,772	1,817	1,868

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Försäkrades							
sjukförsäkringspremier							
— löntagares dagpenningsspremie	1,36	1,01	0,84	0,83	0,81	0,79	0,78
— löntagares och företagares sjukvårdsspremie	0,60	0,51	1,06	1,09	1,10	0,99	0,99
— pensionstagares sjukvårdsspremie	1,57	1,48	1,45	1,48	1,49	1,38	1,38
Statens arbetsgivaravgifter	18,6	18,3	19,0	19,0	18,9	18,9	18,9
— sjukförsäkringsavgift	1,53	1,16	1,87	1,85	1,84	1,81	1,80
— pensionsavgift (StaPL)	17,11	17,09	17,13	17,10	17,10	17,10	17,10
Kommunernas							
arbetsgivaravgifter	24,0	22,5	22,5	22,7	22,7	22,7	22,7
— sjukförsäkringsavgift	1,53	1,16	1,87	1,85	1,84	1,81	1,80
— övriga socialförsäkringsavgifter	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7	0,7
— arbetslöshetsförsäkringspremie	1,91	1,01	0,74	0,74	0,74	0,74	0,74
— pensionsavgift (KomPL)	19,8	19,6	19,2	19,5	19,5	19,5	19,5

BILAGA 2 Strukturella ändringar samt justeringar av pris- och kostnadsnivån i utgiftsramen för statsfinanserna

Strukturella ändringar

De strukturella ändringar som ingår i rambeslutet höjer ramnivån med cirka 0,6 miljarder euro 2026 och med cirka 0,9 miljarder euro 2027 jämfört med rambeslutet våren 2024. Av tabellen nedan framgår närmare de strukturella ändringarna efter rambeslutet våren 2024 och deras verkningar på ramnivån för valperioden åren 2026 och 2027.

Strukturella ändringar i ramen, mn euro

Moment	Ärende	2026	2027
Tilläggsbudgetprop. II 2025, planen för de offentliga finanserna 2026—2029			
27.10.18	Stöd till Ukraina. Utgifter utanför ramen i enlighet med rambestämmelsen.	97,0	91,3
27.10.18	Ändrad tidsmässig fördelning i fråga om finansieringen av Försvarsmaktens projekt Flottilj 2020. Motsvarande ökning av utgifterna senare i framtiden.	-3,3	-7,0
27.10.18	Ombudgetering av 2024 års anslag för övriga anskaffningar av försvarsmateriel till beställningsfullmakten PVKEH 2023 för 2026.	6,5	
27.10.18 och 27.30.20	Den delvis föräldrade och oanvända finansieringen under moment 27.30.20 enligt fullmakten KEHO23 överförs till år 2026 och moment 27.10.18 för projektet PSAJON2020, vilket också tillgodoser krishanteringsstyrkornas fordonsbehov.	15,0	
Budgetprop. 2025, planen för de offentliga finanserna 2026—2029			
23.01.23 och 29.40.54	Ändrad tidsmässig fördelning där fullmakten för de kommande åren under moment 29.40.54 minskas och överförs som anslag för år 2025 under moment 23.01.23.	-3,0	-3,0
28.90.30	Ändrad tidsmässig fördelning. Betalningen av sådana statsandelar och statsunderstöd som beviljats före 2016 för anläggningsprojekt som gäller allmänna bibliotek tidigareläggs så att alla återstående understöd betalas på en gång 2025 (den ursprungliga tidsplanen sträckte sig till 2027).	-1,1	-0,6
28.90.30, 29.20.30 och 29.20.35	Teknisk ändring. I och med en precisering av förändringarna i uppgifterna i anslutning till avvecklandet av kommunernas uppgifter och skyldigheter sjunker ramutgifterna mer än beräknat. Ramnivån sänks i motsvarande grad så att besparingen i de offentliga finanserna förverkligas.	-5,7	-5,7

Moment	Ärende	2026	2027
29.01.03, 29.20.21, 29.20.30 och 29.20.35	Teknisk ändring. De sparåtgärder som ersätter avgränsningen av de avgiftsfria läromedlen ser i statsbudgeten ut att vara större än den åtgärd som återtats, trots att deras sammantagna effekt på de offentliga finanserna är densamma. Den permanenta effekten av den åtgärd som återtats hänförde sig till kommunerna till ett belopp av 6 miljoner euro, men den ersättande besparingen hänför sig i sin helhet till statsbudgeten. Ramnivån sänks i motsvarande grad så att spareffekten i de offentliga finanserna förverkligas på det sätt som eftersträvas.	-6,0	-6,0
30.10.40	Ändrad tidsmässig fördelning (i sin helhet nationellt finansierat startstöd till unga jordbrukare) inom ramen för den totala finansieringen av stödprogrammet från åren 2025 och 2026 till 2027.	-1,2	2,4
31.10.77	Projekt för utveckling av trafikledsnätet. Projekten är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	204,5	190,0
33.10.54, 33.10.57, 33.20.50 och 33.20.52	Effekten av de sparåtgärder som regeringen beslutat kommer att bli mindre än beräknat bl.a. på grund av att lagprojekt har fördröjts och konsekvensbedömningar har preciseras. Det är fråga om ändringar i utgiftsgrunderna under moment utanför ramen, varvid ramnivån sänks i enlighet med ökningen i anslagskalkylerna.	-36,9	-39,0
33.10.60	Teknisk ändring. Statens andel av Folkpensionsanstaltens omkostnader minskar till följd av lösningen för kanalisering. Ramnivån sänks på motsvarande sätt så att besparingarna stärker de offentliga finanserna på det sätt som eftersträvas.	-7,0	-7,0
33.30.60	Teknisk ändring. Effekten av preciseringen av den lösning för kanalisering som fastställdes i planen för de offentliga finanserna våren 2024 och av de ytterligare besparingar som hänför sig till detta moment. Ramnivån sänks på motsvarande sätt så att besparingarna stärker de offentliga finanserna på det sätt som eftersträvas.	-63,5	-48,5
33.30.60	Reform av FPA-ersättningarna. Projektet är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	51,0	51,0
Tilläggsbudgetprop. II 2025, planen för de offentliga finanserna 2026—2029			
27.10.18	Stöd till Ukraina. Utgifter utanför ramen i enlighet med rambestämmelsen.	41,1	51,4
27.10.18	Ändring av utgiftstidpunkterna för beställningsfullmakten UKR 2023 från åren 2024—2027 till 2028 eller senare.	-41,1	-51,4

Moment	Ärende	2026	2027
Kompletterande budgetprop. 2025, Planen för de offentliga finanserna 2026—2029			
31.10.30	Understöd för projekt enligt MBT-avtalen. Finansieringen är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	75,6	76,3
31.10.77	Projekt för utveckling av trafikledsnätet enligt MBT-avtalen. Projekten är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	90,5	45,7
33.10.57	Finansieringen av det grundläggande utkomststödet för flyktingar och personer som får tillfälligt skydd överförs från och med den 1 april 2025 från anslagen för främjande av integration till utgifterna för det grundläggande utkomststödet inom social- och hälsovårdsministeriets förvaltningsområde. Det är fråga om en ändring av utgiftsgrunderna under ett moment utanför ramen, varvid ramnivån sänks i motsvarande grad som anslagskalkylerna för momentet för grundläggande utkomststöd ökar.	-121,7	-68,0
33.10.57	Ökningen av utgifterna för grundläggande utkomststöd till följd av klientavgiftsförordningen. Det är fråga om en ändring av utgiftsgrunderna under ett moment utanför ramen, varvid ramnivån sänks i motsvarande grad som anslagskalkylerna ökar.	-5,0	-5,0
33.10.57	Beloppet av de utgifter för kost som beror på celiaki som beaktas i det grundläggande utkomststödet höjs från 25 euro till 38 euro i månaden. Det är fråga om en ändring av utgiftsgrunderna under ett moment utanför ramen, varvid ramnivån sänks i motsvarande grad som anslagskalkylerna ökar.	-0,5	-0,5
Planen för de offentliga finanserna 2026—2029			
24.30.69	Humanitärt stöd till Ukraina. Utgifter utanför ramen i enlighet med rambestämmelsen.	10,0	10,0
24.90.66	Tillägg i det finansiella bidraget till den europeiska fredsfaciliteten (EPF). Det nya stödet till Ukraina är utgifter utanför ramen i enlighet med rambestämmelsen.	23,3	22,3
27.10.18	Finansieringen för anskaffning av försvarsmateriel som en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.		50,0
28.40.04	Teknisk ändring. Finansieringen för tillsyn över penningspelsverksamheten överförs till statsbudgeten. Ramnivån höjs i linje med det nya anslaget.	1,3	7,0

Moment	Ärende	2026	2027
28.80.34	Teknisk ändring. Till följd av penningspelsreformen ökar intäkterna från lotteriskatten på penningspel på Åland och de återförs till landskapet i skatteavräkningen.		8,0
28.99.99	Ändrad tidsmässig fördelning i fråga om beredskapen för justering i efterhand av välfärdsområdenas finansiering.	-134,1	134,1
28.99.99	Teknisk ändring. Det har skett förändringar i beredskapen för ökade FoU-utgifter i fråga om användningen av fullmakter och anslag.	24,2	41,2
29.40.51	Ändrad tidsmässig fördelning för utbetalningen av Finlands Akademi s forskningsanslag.	3,6	25,1
30.40.20	Ökning av influtna fiskerihushållningsavgifter. Genomgångspost vars motsvarande ersättning intäktsförs under moment 12.30.40.	0,6	0,6
30.40.51	Ökning av influtna fiskevårdsavgifter. Genomgångspost vars motsvarande ersättning intäktsförs under moment 12.30.44.	0,5	0,5
31.01.29 och 31.20.51	Teknisk ändring. Den nationella åtkomstpunkten och informationstjänsten för grundläggande information om trafiksystemet ordnas genom interna överföringar inom förvaltningsområdet. Åtgärden minskar anslaget under moment 31.01.29 utanför ramen och ökar anslaget under moment 31.20.51 inom ramen.	1,5	1,3
31.10.20	Avveckling av eftersatt basunderhåll av transportinfrastrukturen. Finansieringen är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	118,0	
31.10.77	Precisering av EU:s CEF-stöd för trafikledsprojekt. Genomgångspost, motsvarande inkomst har preciserats under moment 12.31.10.	-20,2	0,7
31.10.77	Utveckling av Savolaxbanan. Projektet är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	1,0	8,0
32.01.41	Ändrad tidsmässig fördelning av utbetalningarna för anskaffning av en ny klocka för att säkerställa Finlands tid.	0,5	
32.20.40	Användning av näringspolitisk reservering för programmet för stöd till investeringar i omställningen till ren energi. Projektet är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	100,0	100,0
32.20.40	Ändrad tidsmässig fördelning av utbetalningar av FoUI-stöd.	5,0	
32.20.41	Ändrad tidsmässig fördelning av utbetalningar av energistöd.	59,6	98,8
32.30.42	Spetsprojekt inom åtgärdsområdet Ett Finland med ren energi. Projekten är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	50,0	50,0
32.30.42	Ändrad tidsmässig fördelning av utbetalningar av stöd till utvecklingsprojekt för företag.	1,0	0,5
32.30.64	Ändrad tidsmässig fördelning inom strukturfondsfullmakterna under perioden 2021—2027.	0,3	0,6

Moment	Ärende	2026	2027
33.03.04	Teknisk ändring. Finansieringen för förebyggande och minskning av skadeverkningar av penningspel överförs till statsbudgeten. Ramnivån höjs i linje med det nya anslaget.		2,8
33.10.57 och 33.20.52	Införande av den norska modellen för hemvårdsstöd. Det är fråga om en ändring av utgiftsgrunderna under ett moment utanför ramen, varvid ramnivån sänks i motsvarande grad som anslagskalkylerna ökar.	-0,5	-1,5
33.30.60	Försök med större valfrihet i vården för personer som fyllt 65 år som en del av reformen av FPA-ersättningarna. Projektet är en del av investeringsprogrammet enligt regeringsprogrammet. Ramnivån höjs i linje med utgifterna.	62,0	62,0
33.60.31	Ändrad tidsmässig fördelning av anslagen för programmet för att eliminera hepatit C och för åtgärder för att minska antalet narkotikarelaterade dödsfall bland unga.	5,9	-5,9
35.01.01 och 35.20.57	Teknisk ändring. Statens bostadsfond läggs ned och de understödsutgifter som redan tidigare omfattats av rambestämmelsen betalas i fortsättningen direkt ur statsbudgeten. Ramnivån höjs i linje med anslaget under det nya utgiftsmomentet.	23,6	23,6
	Sammanlagt	622,3	906,2

Justeringar av pris- och kostnadsnivån

Beslutet om ramarna för statsfinanserna 2026—2029 görs upp enligt pris- och kostnadsnivån 2026. En del av utgifterna, exempelvis utgifterna för utvecklingssamarbete och den statliga medfinansiering som motsvarar andelarna från EU:s strukturfonder, uppskattas enligt gängse priser, varvid de innefattar en uppskattning av hur höjningen av prisnivån under perioden kommer att inverka på anslaget. Till övriga delar justeras utgiftsnivån årligen utifrån en uppskattad höjning av pris- och kostnadsnivån.

Justeringarna av pris- och kostnadsnivån jämfört med föregående rambeslut uppgår till sammanlagt cirka 1,6 miljarder euro 2026, när man beaktar effekterna av övergången till pris- och kostnadsnivån 2026 (cirka 1,5 miljarder euro, se tabellen nedan) och de preciserade justeringarna av pris- och kostnadsnivån under tidigare år (drygt 0,1 miljarder euro). Indexfrysningarnas och indexbromsarnas inverkan har beaktats som en faktor som minskar dessa siffror.

Justeringar enligt pris- och kostnadsnivån 2026, mn euro

Ramutgifterna enligt ekonomisk art	Index som använts vid kalkyleringen	Justering av anslagen och ramnivån		Justering av ramnivån
		Lagstadgad indexkorrigering	Avtalsbaserad priskorrigering	Justering av kostnadsnivån för övriga ramutgifter
15–17 Pensioner	Arbetspensionsindex (ArPL)	67,3		
18–19 Anskaffning av försvarsmateriel	Föregripande höjning på 1,5 % ¹		14,2	

Ramutgifterna enligt ekonomisk art	Index som använts vid kalkyleringen	Justering av anslagen och ramnivån		Justering av ramnivån
		Lagstadgad indexkorrigering	Avtalsbaserad priskorrigering	Justering av kostnadsnivån för övriga ramutgifter
01 och 20 Försvarsmaktens övriga indexbundna utgifter	Föregripande höjning på 1,5 % ²		25,8	
01–14 Löner samt socialskyddsavgifter	Avtalshöjningar		-	
Utgifter för trafiknätet	Konsumentprisindex			24,4
01–14, 20–28 Övriga omkostnader och konsumtionsutgifter	Konsumentprisindex			33,7
30–39 Lagstadgade indexerade statsbidrag till kommuner och samkommuner m.fl.	Statsandelsindex	138,5		
31 Välfärdsområdenas finansiering	Välfärdsområdesindex	814,8		
30–39 Övriga statsbidrag till kommuner och samkommuner	Konsumentprisindex			26,1
30 Statlig finansiering för yrkesutbildningen	Yrkesutbildningsindex	29,2		
40–49 Statsbidrag till näringslivet	Konsumentprisindex			40,7
50–59 Enligt lagstiftningen indexbundna statsbidrag till hushåll och allmännyttiga samfund	Folkpensionsindex, Arbetspensionsindex, Konsumentprisindex	22,0		
51–52 Statlig finansiering till ev-luth. kyrkan och understöd till ortodoxa kyrkan	Konsumentprisindex	0,6		
56 Statlig finansiering för de nationella konstinstitutionernas verksamhet	Förtjänstnivåindex (2/3) och konsumentprisindex (1/3)	2,1		
50–59 Icke-indexerade statsbidrag till hushåll	Konsumentprisindex			
50 Statlig finansiering för universitetens och yrkeshögskolornas verksamhet	Universitetsindex	87,5		
50–59 Övriga statsbidrag till hushåll och allmännyttiga samfund	Konsumentprisindex			58,6
60 Överföringar till statliga fonder utanför statsbudgeten	Konsumentprisindex			7,3
60 Överföringar till Folkpensionsanstalten	Folkpensionsindex	25,9		
60 Statens andel i de utgifter som föranleds av sjukförsäkringslagen	Konsumentprisindex	-		30,7
61–65 Statlig medfinansiering motsvarande EU:s strukturfondsfinansiering och övriga överföringar inom landet	Ingår i ramen för programperioden			
66–68 Överföringar till utlandet	Enligt gängse priser			
69 Överföringar till EU	Enligt gängse priser			
70–79 Realinvesteringar	Konsumentprisindex			0,4
90–99 Övriga utgifter	Konsumentprisindex			18,3

		Justering av anslagen och ramnivån		Justering av ramnivån Justering av kostnadsnivån för övriga ramutgifter
Ramutgifterna enligt ekonomisk art	Index som använts vid kalkyleringen	Lagstadgad indexkorrigering	Avtalsbaserad priskorrigering	
Tilläggsbudgetreserv och ofördelad reserv	Konsumentprisindex			8,2
Sammanlagt år 2026		1 187,8	40,0	248,4

¹⁾ I anslagsnivån för anskaffningar av försvarsmateriel görs en föregripande pris- och kostnadsnivåjustering på 1,5 %. Därutöver görs i den obundna andelen av beställningsfullmakten för anskaffning av multirollflygplan 2021 en föregripande kostnadsnivåjustering på 1,5 %. I den outnyttjade andelen av den övriga finansieringen för anskaffning av multirollflygplan görs en korrigering av köpkraften på 1,5 % som i efterhand justeras enligt utfallet genom en indexkombination (byggnadskostnadsindex 70 % och producentprisindex för tjänster 30 %). Indexutgifterna för projektet Flottilj 2020 justeras i efterhand i enlighet med utfallet av de index som specificerats i avtalen. Indexen för multirollflygplan behandlas i enlighet med statsrådets upphandlingsbeslut. Beloppen av anslagen för övriga anskaffningar av försvarsmateriel justeras i efterhand så att de motsvarar förändringen i prisnivån (månader sammanlagt/årsförändring) i underindexet C28 (Tillverkning av övriga maskiner) till producentprisindex för industrin.

²⁾ I anslagsnivån för Försvarsmaktens omkostnader (exkl. lönekostnader) och materiel- och förvaltningsutgifter för den militära krishanteringen görs en föregripande pris- och kostnadsnivåjustering på 1,5 %. Nivån på dessa anslag justeras i efterhand så att den motsvarar förändringen i prisnivån enligt konsumentprisindex (indexförändringens årsmedelvärde).

BILAGA 3 Ändringar i den prognos som använts i kalkylerna, känslighetsanalys och jämförelse med kommissionens senaste prognos

Ändringar i prognosen för den offentliga ekonomin jämfört med den föregående planen för de offentliga finanserna

Faktorer som påverkar saldot i de offentliga finanserna, enligt nationalräkenskaperna, % av BNP¹

	2025	2026	2027	2028
Saldot i de offentliga finanserna, våren 2024	-2,8	-2,2	-1,9	-1,7
Staten:				
Effekt av den förändrade statistiska utgångspunkten på statsbudgeten	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Effekt av den förändrade makroprognosen på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,1
Effekt av beslutade åtgärder på statsbudgeten	0,0	-0,2	-0,3	-0,9
Effekt av andra faktorer*	-0,3	-0,2	-0,3	-0,3
Lokalförvaltningen:				
Effekt av den förändrade statistiska utgångspunkten på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av den förändrade makroprognosen på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av beslutade åtgärder på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av andra faktorer	0,1	0,1	0,1	0,2
Arbetspensionsfonder:				
Effekt av den förändrade statistiska utgångspunkten på statsbudgeten	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
Effekt av den förändrade makroprognosen på statsbudgeten	0,0	0,1	0,1	0,1
Effekt av beslutade åtgärder på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av andra faktorer	-0,2	-0,2	-0,5	-0,2
Övriga socialskyddsfonder:				
Effekt av den förändrade statistiska utgångspunkten på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av den förändrade makroprognosen på statsbudgeten	0,0	0,0	0,0	0,0
Effekt av beslutade åtgärder på statsbudgeten	0,2	0,2	0,2	0,1
Effekt av andra faktorer	-0,2	-0,2	-0,2	-0,1
Saldot i de offentliga finanserna, våren 2025	-3,8	-3,2	-3,3	-3,1

¹⁾ På grund av avrundningar stämmer slutsummorna inte nödvändigtvis vid addering.

Riskerna i den ekonomiska utvecklingen och den ekonomiska utvecklingens effekt på de offentliga finanserna

Basscenariot i planen för de offentliga finanserna baserar sig i fråga om 2025—2027 på finansministeriets ekonomiska avdelnings oberoende konjunkturprognos från våren 2025. Prognosen för 2028 och 2029 enligt basscenariot bygger bl.a. på en uppskattning av den potentiella produktionstillväxten. Saldot i de offentliga finanserna enligt basscenariot bygger på konjunkturprognosen, regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering, statsbudgetarna för 2024 och 2025, planerna för de offentliga finanserna för 2025—2028 och 2026—2029 samt tilläggsbudgetarna för 2023, 2024 och 2025.

Enligt basscenariot växer den finländska ekonomin med i genomsnitt 1½ % per år 2025—2029. Osäkerheten i världsekonomin har ökat klart på grund av ökade handelspolitiska spänningar. En väsentlig risk i prognosen är att de tullhöjningar som Förenta staterna meddelat och andra länders mottullar förblir i kraft en lång tid framöver. Förenta staternas handelspolitik och även dess övriga

politik utgör dock också andra, i första hand negativa, risker för ekonomin. Rysslands anfallskrig och en eventuell återuppbyggnad av Ukraina medför betydande riskfaktorer i båda riktningarna.

Riskerna inom världsekonomin har ökat avsevärt och alla osäkerhetsfaktorer inverkar på Finlands ekonomi. Om dessa risker realiserar, sprids konsekvenserna också till den offentliga ekonomin. De förändrade utsikterna inom realekonomin återspeglas till exempel i skatteinkomsterna bl.a. via lönerna, företagens rörelseöverskott och den privata konsumtionen.

När det gäller de offentliga finanserna ökar den offentliga skulden till följd av de ytterligare satsningarna på försvaret, om inte de extra utgifterna kompenseras genom besparingar eller skattehöjningar. Försvarsupphandlingarnas inverkan på utgifterna kan också avvika avsevärt från vad som budgeterats årligen. Risker i sig är att effekterna av de beslutade sysselsättnings- och tillväxtåtgärderna fördröjs, att den utgiftsdisciplin som antagits i kalkylerna misslyckas och att de merinkomster som inflyter till följd av åtgärderna går till utgifterna. Inom lokalförvaltningen och staten utgör de pågående löneförhandlingarna en risk.

I tabellen nedan beskrivs de effekter på arbetslösheten och på saldot och skulden i de offentliga finanserna som en långsammare och en snabbare tillväxt än den i basscenariot skulle leda till. Beräkningarna är förenklade och antagandet i beräkningarna är att den årliga tillväxten i produktionen under perioden avviker en procentenhet i båda riktningarna från basscenariot.

Vid en långsammare tillväxt är den årliga tillväxten i totalproduktionen en procentenhet mindre än beräknat 2025–2029. Arbetslöshetsgraden ökar klart jämfört med basscenariot. Underskottet i de offentliga finanserna är kraftigt under hela prognosperioden och skuldkvoten ökar till närmare 100 %.

En tillväxt som är snabbare än i basscenariot räcker till för att åstadkomma en minskning av de offentliga samfundens skuld 2026. Saldot för de offentliga samfunden uppnår balans till utgången av 2028. I detta scenario minskar arbetslöshetsgraden förhållandevis snabbt. För att den ekonomiska tillväxten ska vara gynnsammare än i basscenariot förutsätts en positiv drivkraft inom den globala ekonomin och en snabbare ekonomisk tillväxt i industriländerna än väntat.

Höjningen av räntenivån påverkar saldot för hela den offentliga sektorn i Finland och har både en ökande och en minskande effekt på underskottet. Ränteutgifterna inom den offentliga ekonomin var mycket låga under de första åren av decenniet, men de började öka snabbt 2023. Å andra sidan förväntas ränteinkomsterna till de arbetspensionsfonder som räknas till de offentliga finanserna också öka. Arbetspensionsfondernas kapitalinkomster beror också på allokeringen av deras innehav.

Enligt en grov uppskattning ökar en höjning av räntenivån med 1 procentenhet de offentliga samfundens ränteinkomster med cirka 0,8 miljarder euro 2025, och fram till 2028 har ränteutgifterna ökat med 1,7 miljarder euro. En räntehöjning leder på motsvarande sätt till att arbetspensionsfondernas samt kommunernas och statsförvaltningens ränteinkomster ökar. Den offentliga skuldkvoten stiger ändå, eftersom arbetspensionsanstaltens överskott inte kan användas till att täcka underskott inom andra sektorer.

Känslighetsanalys

Basscenario	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
BNP, förändring, %	0,8	-0,9	-0,1	1,3	1,6	1,5	1,4	1,4
Arbetslöshetsgrad, %	6,8	7,2	8,4	8,8	8,3	7,9	7,6	7,3
Finansiellt saldo, % av BNP	-0,2	-3,0	-4,4	-3,8	-3,2	-3,3	-3,1	-3,3

Basscenario	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Offentlig skuld, % av BNP	74,0	77,5	82,1	85,3	86,3	86,7	88,2	89,9
Långsam tillväxt								
BNP, förändring, %	0,8	-0,9	-0,1	0,3	0,6	0,5	0,4	0,4
Arbetslöshetsgrad, %	6,8	7,2	8,4	9,7	9,3	8,9	8,7	8,6
Finansiellt saldo, % av BNP	-0,2	-3,0	-4,4	-4,4	-4,4	-5,0	-5,5	-6,4
Offentlig skuld, % av BNP	74,0	77,5	82,1	86,5	89,1	91,6	95,5	100,1
Snabb tillväxt								
BNP, förändring, %	0,8	-0,9	-0,1	2,3	2,6	2,5	2,4	2,4
Arbetslöshetsgrad, %	6,8	7,2	8,4	7,9	7,4	6,9	6,4	5,9
Finansiellt saldo, % av BNP	-0,2	-3,0	-4,4	-3,2	-2,1	-1,5	-0,7	-0,3
Offentlig skuld, % av BNP	74,0	77,5	82,1	84,2	83,5	82,0	81,1	80,1
Förändring i ränteutgifterna om räntorna stiger med 1 procentenhet, % av BNP								
				0,3	0,4	0,4	0,5	0,5
Förändring i ränteutgifterna om räntorna stiger med 1 procentenhet, % av BNP								
				0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Förändring i underskottet om räntorna stiger med 1 procentenhet, % av BNP								
				0,2	0,1	0,1	0,0	0,0
Förändring i upplåningsbehovet om räntorna stiger med 1 procentenhet, % av BNP								
				0,0	0,1	0,1	0,2	0,2

Jämförelse med kommissionens senaste prognos

I tabellen jämförs finansministeriets prognos med kommissionens vinterprognos i fråga om förändringen i bruttonationalprodukten och inflationen. Övriga prognoser jämförs med kommissionens höstprognos.

Jämförelse med kommissionens föregående prognos

	Kommissionens prognos ¹			FM:s prognos		
	2024	2025	2026	2024	2025	2026
BNP, förändring, %	-0,3	1,5	1,6	-0,1	1,3	1,6
Konsumentprisindex, förändring, % ²	1,0	2,0	1,8	1,0	1,9	2,0
Arbetslöshetsgrad, %	8,2	7,9	7,5	8,4	8,8	8,3
Saldo för de offentliga samfunden, % av BNP	-3,7	-3,0	-2,5	-4,4	-3,8	-3,2
Strukturellt saldo, % av BNP	-1,9	-1,6	-1,8	-2,7	-2,5	-2,4
De offentliga samfundens skuld, % av BNP	82,6	84,7	85,3	82,1	85,3	86,3

¹) Kommissionens höstprognos 2024.

²) Harmoniserat konsumentprisindex.

BILAGA 4 Lägesrapport för Finland

EU:s nya finanspolitiska regler trädde i kraft 30.4.2024. Som en del av reformen ersattes rådets förordning (EG) nr 1466/97, som gällde den förebyggande delen av stabilitets- och tillväxtpakten, med den helt nya förordningen (EU) 2024/1263. Därtill gjordes det ändringar i rådets förordning (EG) nr 1467/97, som gäller den korrigerande delen av pakten, och i det så kallade budgetramdirektivet (2011/85/EU). Beredningen av de ändringar i den nationella finanspolitiska lagstiftningen som budgetramdirektivet förutsätter pågår som bäst och ska träda i kraft 1.1.2026.

Statsrådet godkände 10.10.2024 Finlands första medelfristiga (finans- och strukturpolitiska) plan (*Medium-Term Fiscal-Structural Plan, MTP*) för 2025—2028. Kommissionen offentliggjorde sin bedömning av planen 26.11.2024, och den nettoutgiftsbana som ingick i den, inklusive förlängningen av anpassningsperioden och det reform- och investeringspaket som ligger till grund för den, godkändes av Europeiska unionens råd 21.1.2025. Varje medlemsstats efterlevnad av planen följs upp genom årliga lägesrapporter. Denna lägesrapport, som är den första, omfattar åren 2024 och 2025.

I avsnitt 1 i denna lägesrapport bedöms efterlevnaden av stabilitets- och tillväxtpakten. I avsnitt 2 presenteras de framsteg som gjorts mot det medelfristiga målet i enlighet med den gällande finanspolitiska lagen (869/2012).¹⁶ I avsnitt 3 beslutas det om begäran om aktivering av den nationella undantagsklausulen 2025—2028 på grund av de ökande försvarsutgifterna. I avsnitt 4 bedöms det hur de reformer och investeringar som rådet godkänt och som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden framskrider samt de framsteg som gjorts i fråga om de reformer och investeringar som följer de relevanta landsspecifika rekommendationer som riktats till Finland och som svarar mot de gemensamma prioriteringarna för unionen.

1. Efterlevnaden av stabilitets- och tillväxtpakten

1.1 Iakttagande av nettoutgiftsbanan

EU:s finanspolitiska övervakning riktar sig enligt det nya finanspolitiska regelverket företrädesvis till övervakning av iakttagandet av nettoutgiftsbanan.¹⁷ Om en medlemsstat avviker från den av rådet fastställda nettoutgiftsbanan, kan det leda till att ett förfarande vid alltför stora underskott aktiveras på grund av en avvikelse från skuldriteriet i en medlemsstat vars offentliga skuldsättning överstiger 60 % av BNP. Avvikelser från nettoutgiftsbanan övervakas på basis av verkliga avvikelser med hjälp av det kontrollkonto som kommissionen inrättar för varje medlemsstat. Kommissionen överväger att aktivera ett förfarande vid alltför stora underskott, om avvikelsen på årsnivå uppgår till 0,3 % av BNP eller om de avvikelser som registrerats på kontrollkontot sammanlagt överstiger 0,6 % av BNP.

¹⁶ Lagen om sättande i kraft av de bestämmelser som hör till området för lagstiftningen i fördraget om stabilitet, samordning och styrning inom Ekonomiska och monetära unionen och om tillämpning av fördraget samt om kraven på de fleråriga ramarna för de offentliga finanserna.

¹⁷ Enligt artikel 2.2 i (EU) 2024/1263 avses med 'nettoutgifter' offentliga utgifter efter avdrag för ränteutgifter, diskretionära åtgärder på inkomstsidan, utgifter för unionsprogram som till fullo motsvaras av inkomster i form av unionsmedel, nationella utgifter för samfinansiering av program som finansieras av unionen, konjunkturberoende delar av utgifter för arbetslöshetsersättning samt engångsåtgärder och andra tillfälliga åtgärder.

I Finlands medelfristiga plan fastställdes en nettoutgiftsbana som är förenlig med de åtgärder för att stärka de offentliga finanserna med sammanlagt ca 9 miljarder euro som ingår i regeringsprogrammet och i planen för de offentliga finanserna 2025—2028.¹⁸

Anpassningen av Finlands nettoutgiftsbana har gjorts med avsevärd framförhållning, i synnerhet till följd av de betydande åtgärder som vidtagits för att stärka de offentliga finanserna 2025. Med beaktande av de beslut som fattats för att öka försvarsutgifterna ansöker Finland om aktivering av den nationella undantagsklausulen för åren 2025—2028, vilket säkerställer att nettoutgiftsbanan iakttas trots de ökande försvarsutgifterna.

Tabell 1a visar Finlands nettoutgiftsbana enligt rådets rekommendation och Finlands medelfristiga plan samt ökningen av nettoutgifterna 2024 och 2025. Enligt de första utfallsuppgifterna underskrider ökningen av nettoutgifterna 2024 utgiftsökningen enligt den nettoutgiftsbana som presenteras i Finlands medelfristiga plan och är 3,2 %.

För 2025 presenteras regeringens förhandsberäkning av ökningen av nettoutgifterna med beaktande av den senaste prognosen och de åtgärder som det beslutats om. År 2025 kommer nettoutgifterna att öka med 1,6 %, dvs. i linje med den utgiftsökning som rådet rekommenderar för Finland. Rådets rekommendation för utgifternas kumulativa ökning 2024 och 2025 var 5,3 % — enligt utfallsuppgifterna och förhandsberäkningen är den kumulativa ökningen 4,9 %. Av denna kumulativa ökning av nettoutgifterna 2024—2025, vilken sker långsammare än vad som godkänts av rådet, registreras för Finland en positiv ackumulerad avvikelse på 0,2 % av BNP på kontrollkontot. Enligt finansministeriets bedömning följer Finland således den rekommenderade nettoutgiftsbanan 2024 och 2025.

Tabell 1a. Uppföljning av finanspolitiska åtaganden

	Rådets rekommendation		Utfall/förhandsberäkning	
	2024	2025	2024	2025
Nationellt finansierade primära nettoutgifter				
förändring, %	3,7	1,6	3,2	1,6
kumulativ förändring, %	3,7	5,3	3,2	4,9

Ökningen av försvarsutgifterna har haft en betydande inverkan på Finlands offentliga finanser 2024 och 2025. Försvarsutgifterna enligt Natos definition i förhållande till bruttonationalprodukten var enligt de preliminära uppgifterna¹⁹ 2,3 % av BNP 2024, och de ökade således med ca 0,9 procentenheter i förhållande till BNP från 2021, då försvarsutgifterna var 1,4 % av BNP. Försvarsutgifterna var enligt nationalräkenskaperna 1,2 % av BNP 2021 och enligt finansministeriets oberoende prognos 1,5 % av BNP 2024, vilket innebär att försvarsutgifternas andel av BNP ökade med 0,3 procentenheter. År 2025 är försvarsutgifterna enligt nationalräkenskaperna 2,1 % av BNP enligt finansministeriets oberoende prognos, dvs. ökningen av försvarsutgifterna i förhållande till BNP var 0,9 procentenheter jämfört med

¹⁸ En närmare beskrivning av åtgärderna finns i planen för de offentliga finanserna våren 2024, i bilagorna B och D till regeringsprogrammet samt i det material om ytterligare åtgärder, vilket publicerades våren 2024. Av de åtgärder som det beslutats om i regeringsprogrammet representerar de direkta anpassningsåtgärder som hänför sig till utgifterna ca 4 miljarder euro. Genom de strukturpolitiska åtgärder som ska öka sysselsättningen strävar man dessutom efter att på ett sätt som stabiliserar skuldkvoten stärka de offentliga finanserna med 2 miljarder euro före utgången av 2027. Av de tilläggsåtgärder som det beslutades om våren 2024 och som representerar 3 miljarder euro består cirka hälften av direkta utgiftsbesparingar och hälften av skatteåtgärder.

¹⁹ https://www.nato.int/nato_static_fl2014/assets/pdf/2025/4/pdf/sgar24-en.pdf

2021. Här syns särskilt det förväntade noterandet av F35-anskaffningarna i nationalräkenskaperna för 2025, vars andel av BNP är 0,6 % 2025.

Utvecklingen av variablerna enligt nettoutgiftsbanan anges nedan i tabell 1b. Bakgrundsantagandena för tidigare år och uppskattningarna för innevarande år anges i bilagetabell 2.

Utfallsuppgifterna och beräkningen för de offentliga finanserna anges i bilagetabell 4, och de diskretionära åtgärder på inkomstsidan och åtgärder av engångskaraktär som påverkar dem beskrivs i bilagetabell 5. I dessa ingår också justerade uppskattningar av effekterna av de politiska åtgärder som tidigare har rapporterats i den preliminära budgetplanen.

Tabell 1b. De viktigaste variablerna

% i förhållande till BNP	2023	2024	2025
De offentliga samfundens saldo	-3,0	-4,4	-3,8
De offentliga samfundens strukturella saldo	-1,7	-2,7	-2,5
De offentliga samfundens strukturella primärsaldo	-0,5	-1,1	-1,0
De offentliga samfundens bruttoskuld	77,5	82,1	85,3
Förändring i de offentliga samfundens bruttoskuld	3,5	4,5	3,3

1.2 Uppfyllelse av kriterierna avseende underskott och skuldsättning i grundfördraget

1.2.1. Underskottskriteriet

Trots regeringens betydande anpassningsåtgärder var underskottet i de offentliga finanserna i Finland 4,4 % i förhållande till BNP 2024. Enligt finansministeriets oberoende prognos är underskottet 3,8 % år 2025.

Enligt grundfördraget anses en medlemsstat vara i linje med underskottskriteriet även om referensvärdet på 3 % överskrids, om underskottets andel av bruttonationalprodukten har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller om referensvärdet endast i ringa grad samt undantagsvis och övergående överskrids. Uppfyllelsen av underskottskriteriet bedöms utifrån utfallsuppgifterna eller regeringens planer med beaktande av kommissionens prognoser.

Underskottet i de offentliga finanserna i Finland översteg referensvärdet på 3 % trots regeringens betydande anpassningsåtgärder 2024 på grund av den svaga konjunkturen, de ökade beredskapsutgifterna och effekterna av den snabba ökningen av inflationen under tidigare år. Ökningen av skatteinkomsterna var långsam. Saldot försvagades också av att arbetslöshetsförsäkringspremien sänktes avsevärt, vilket i huvudsak berodde på att Sysselsättningsfondens konjunkturbuffert fylldes och på åtgärderna i regeringsprogrammet. Underskottet kommer att minska avsevärt från och med 2025 tack vare regeringens åtgärder och den ekonomiska återhämtningen.

Hösten 2024 bedömde kommissionen i sin rapport enligt artikel 126.3 att överskridandet av referensvärdet för underskottet 2024 var exceptionellt och konstaterade att eftersom underskottet i de offentliga finanserna enligt kommissionens höstprognos inte kommer att överstiga referensvärdet 2025 utan kompletterande politiska åtgärder, skulle det ”inte vara till nytta i det här skedet” att inleda ett förfarande vid alltför stora underskott.

Enligt finansministeriets bedömning är också överskridandet av referensvärdet 2024 exceptionellt, då den ekonomiska tillväxten har varit negativ 2023 och 2024. Dessutom förklaras överskridandet av referensvärdet av exceptionella ökade säkerhetsrelaterade kostnader, inkl. stöd till Ukraina. Om regeringens åtgärder genomförs fullt ut och inom den planerade tidsramen minskar underskottet till 3 % år 2026. Detta gör det enligt finansministeriets bedömning möjligt att betrakta överskridandet av referensvärdet för underskottet som temporärt.²⁰ Den uppskattade ökningen av försvarsutgifterna jämfört med 2021 är 0,3 procentenheter 2024.

Enligt finansministeriets bedömning förklaras överskridandet av referensvärdet för underskottet 2025 i synnerhet av att försvarsutgifterna har ökat med 0,9 procentenheter. Detta beaktat skulle underskottet underskrida referensvärdet på 3 procent 2025.

Enligt kommissionens meddelande av den 18 mars 2025 kan kommissionen och rådet medan den allmänna undantagsklausulen är i kraft låta bli att besluta om det föreligger ett alltför stort underskott, om den nationella undantagsklausulen har aktiverats på grund av försvaret och om överskridandet av referensvärdet på 3 % förklaras av ökade försvarsutgifter.

1.2.2. Skuldkriteriet

De offentliga samfundens skuld i relation till BNP har legat över referensvärdet på 60 % sedan 2013. År 2024 var skuldkvoten 82,1 % av BNP. Ökningen av skuldkvoten förklaras av underskottet i de sektorer där skulden ökar, det svaga konjunkturläget samt finansieringen av anskaffningen av F-35-jaktplan och övriga beredskapsutgifter. Ökningen av den offentliga skuldkvoten avtar 2025 när sparåtgärderna börjar verka och det ekonomiska läget förbättras. Regeringens viktigaste mål i fråga om de offentliga finanserna är att stabilisera skuldkvoten. Om regeringens åtgärder genomförs fullt ut och inom den planerade tidsramen, kommer ökningen av skuldkvoten bromsas upp och skuldkvoten stabiliseras före 2027. Skuldkvoten börjar därefter öka igen, särskilt på grund av ökade försvarsutgifter.

Enligt grundfördraget är referensvärdet för den offentliga skulden ²¹ 60 % av bruttonationalprodukten till marknadspris. Kommissionen granskar huruvida en den offentliga skuldens andel av bruttonationalprodukten i en medlemsstat överstiger referensvärdet eller om denna andel närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt. I EU:s reviderade finanspolitiska regler definieras tillräcklig minskning av skuld som efterlevnad av den nettoutgiftsbana som rådet har godkänt, vilket bedöms i avsnitt 1.1.

1.3. Iakttagande av de landsspecifika rekommendationerna om de offentliga finanserna

I lägesrapporten granskas det hur de landsspecifika rekommendationerna om de offentliga finanserna har iakttagits 2024.

I de landsspecifika rekommendationer som rådet antog i juli 2023 rekommenderades Finland att i fråga om de offentliga finanserna ”avveckla de gällande krisstödåtgärderna på energiområdet och använda besparingarna för att minska underskottet i de offentliga finanserna så snart som möjligt under 2023 och

²⁰ Läget motsvarar tilläggsbedömningen av stabilitetsprogrammet för 2015 (https://ec.europa.eu/economy_finance/economic_governance/sgp/pdf/20_scps/2015/26_fi_scp_addendum_en.pdf), där en avvikelser från underskottskriteriet konstaterades vara temporär, eftersom de nya åtgärderna var tillräckliga för att komma under referensvärdet för underskottet under prognosperioden.

²¹ Med ”offentlig” avses här i allmänhet kommersiell verksamhet i anslutning till offentlig förvaltning, dvs. statlig, regional eller lokal förvaltning och socialförsäkringssystem, med undantag för kommersiell verksamhet i den mening som avses i det europeiska nationalräkenskapsystemet.

2024. Om nya ökning av energipriset skulle kräva nya eller fortsatta stödåtgärder, säkerställa att sådana stödåtgärder är inriktade på att skydda utsatta hushåll och företag, är finanspolitiskt överkomliga och bevarar incitamenten till energibesparingar; säkerställa en försiktig finanspolitik, särskilt genom att begränsa den nominella ökningen av nationellt finansierade primära nettoutgifter under 2024 till högst 2,2 %; upprätthålla nationellt finansierade offentliga investeringar och säkerställa ett effektivt utnyttjande av bidrag från faciliteten och andra unionsmedel, särskilt för att främja den gröna och den digitala omställningen; för perioden efter 2024, fortsätta att eftersträva en finanspolitisk strategi på medellång sikt med gradvis och hållbar konsolidering, i kombination med investeringar och reformer som leder till högre hållbar tillväxt, för att uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt; fortsätta med reformen av det sociala trygghetssystemet för att öka effektiviteten i det sociala förmånssystemet, vilket skulle öka incitamenten till arbete och även stödja den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.”

Ökningen av de nationellt finansierade primära utgifterna översteg den ökning på 2,2 % 2024 som rådet rekommenderar, trots regeringsprogrammets omfattande åtgärds paket. Utgiftsökningen inom de offentliga finanserna begränsades dock 2024 i enlighet med rekommendationen, och de främsta åtgärderna gällde bland annat de olika stöden för boende, ändringarna i utkomstskyddet för arbetslösa, indexfrysningen av förmåner, minskningar av finansieringen för trafikledsprojekt och minskningar av finansieringen för utvecklings samarbete. Enligt finansministeriets bedömning iakttog Finland rekommendationen om en ökning av de primära nettoutgifterna, eftersom utgifternas ökningstakt 2024 enligt den nettoutgiftsbana som rådet godkänt 21.1.2025 fastställdes till 3,7 procent och den faktiska ökningen var 3,2 procent.

Under perioden genomför regeringen ett omfattande investeringsprogram av engångskaraktär på 4 miljarder euro, av vilket en betydande del inriktas på att stödja ekonomisk tillväxt, infrastrukturprojekt och järnvägstransporter. Via investeringspaketet fördelas dessutom medel till spetsprojekten för ren energi i Finland, till investeringar för effektfullare social- och hälsovårdstjänster, till att avveckla vårdköer och till näringspolitiska ändamål. Investeringspaketet förväntas främja den gröna omställningen, regionernas konkurrenskraft, självförsörjningen i fråga om energi och moderniseringen av järnvägsnätet. Samtidigt upprätthåller investeringspaketet offentliga investeringar och bidrar till en hållbar ekonomisk tillväxt i ett läge där man försöker begränsa ökningen av utgifterna inom de offentliga finanserna.

De offentliga samfundens underskott börjar minska efter 2024. Det betydande åtgärds paket som ingår i regeringsprogrammet säkerställer tillsammans med de ytterligare åtgärderna att Finland efter 2024 — i enlighet med den landsspecifika rekommendationen — fortsätter att följa en finanspolitisk strategi på medellång sikt med gradvis och hållbar konsolidering, i kombination med investeringar och reformer som leder till högre hållbar tillväxt, för att uppnå en återhållsam offentligfinansiell ställning på medellång sikt.

Enligt finansministeriets bedömning har Finland 2024 följt den landsspecifika rekommendation om de offentliga finanserna som gavs 2023.

I de landsspecifika rekommendationerna för de offentliga finanserna för 2024 och 2025 som antogs av rådet i oktober 2024 rekommenderar rådet att Finland ”I god tid lämna[r] in den medelfristiga finans- och strukturpolitiska planen; I linje med kraven i den reformerade stabilitets- och tillväxtpakten begränsa[r] ökningen av nettoutgifterna under 2025 till en nivå som stadigt pressar ned [bl.a.] den offentliga skulden så att den följer en sannolikt nedåtgående bana på medellång sikt och minskar det offentliga underskottet till under fördragets referensvärde på 3 % av BNP; Fortsätt[er] med reformen av det sociala trygghetssystemet för att öka effektiviteten i det sociala förmånssystemet, vilket skulle öka incitamenten till arbete och stödja den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna.”

Finland lämnade den 10 oktober 2024 den första medelfristiga planen för 2025—2028 till kommissionen i enlighet med kravet i EU:s finanspolitiska regler som trädde i kraft den 30 april 2024 (Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1263) och rådets landsspecifika rekommendation. I den medelfristiga planen presenteras en nettoutgiftsbana för 2025—2028. Enligt finansministeriets bedömning i avsnitt 1.2 följer Finland sin nettoutgiftsbana år 2025.

Regeringen reformerar den sociala tryggheten under innevarande valperiod genom regeringsprojekt och genom det arbete som görs i den parlamentariska kommittén för social trygghet. Regeringsprojekten inom social trygghet innefattar bl.a. reformen av grundskyddet enligt modellen för allmänt stöd och reformen av utkomststødet. Den andra mandatperioden för kommittén för social trygghet inleddes i december 2023. Under sin andra mandatperiod behandlar kommittén nivån på den sociala tryggheten och hur förmånerna och tjänsterna lämpar sig för olika livssituationer. Reformen svarar på de landsspecifika rekommendationerna för Finland om reformen av den sociala tryggheten 2022—2024.

I regeringens program för att förbättra incitamenten att arbeta föreslås följande ändringar i systemet för social trygghet: I enlighet med mellanrapporten från den parlamentariska kommittén för social trygghet från mars 2023 främjas övergången till en enda grundskyddsförmån genom att vissa undantag som förekommer i en del av grundskyddsförmånerna slopas, men inte i alla grundskyddsförmåner (skyddade belopp inom utkomstskyddet för arbetslösa och inom det allmänna bostadsbidraget samt barnförhöjningar inom utkomstskyddet för arbetslösa). Dessutom slopas sådana förmåner som enligt forskningsrön har konstaterats försämra utbudet av arbete utan att inverka positivt på sysselsättningen på lång sikt (vuxenutbildningsstöd, alterneringsledighet). Betydande ändringar som förbättrar incitamenten till arbete görs också i det inkomstrelaterade utkomstskyddet för arbetslösa i form av en skärpning av villkoren och en gradering av beloppet enligt arbetslöshetens längd. De återstående delarna av den rätt till tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa, dvs. den så kallade pensionsslussen, som den förra regeringen slopat, såsom de äldre åldersklassernas rätt att uppfylla arbetsvillkoret för utkomstskydd för arbetslösa genom arbete som ordnas på grundval av sysselsättningskyldigheten eller genom tjänster, slopas också.

Enligt finansministeriets bedömning har Finland 2025 följt den landsspecifika rekommendation om de offentliga finanserna som gavs 2024.

2. Statsrådets bedömning av framstegen mot det medelfristiga målet

Statsrådet instämmer på det hela taget i bedömningen ovan enligt vilken Finland har följt den nettoutgiftsbana som rådet godkänt och de finanspolitiska rekommendationer som Finland fått 2024 och således gjort framsteg mot det medelfristiga målet på det sätt som avses i EU:s finanspolitiska lagstiftning.

Enligt 3 § 1 mom. i den finanspolitiska lagen (869/2012) ska statsrådet vidta de åtgärder som statsrådet anser behövliga för att korrigera de offentliga finansernas stabilitet och hållbarhet, om det enligt dess bedömning finns en sådan betydande avvikelse i det strukturella saldot i de offentliga finanserna som kan äventyra uppnåendet av det medelfristiga målet. Statsrådet ska bedöma frågan i samband med övervakningen och den samlade bedömningen av de offentliga finanserna eller efter det att Europeiska unionens råd påpekat saken i sitt yttrande om Finlands stabilitetsprogram.

3. Finlands begäran om att aktivera den nationella undantagsklausulen 2025–2028

Kommissionen antog den 19 mars 2025 tillsammans med vitboken om det europeiska försvarets framtid och ett förslag till instrumentet säkerhetsaktion för Europa (Safe) ett meddelande om beaktande av ökade försvarsutgifter i EU:s finanspolitiska regler (stabilitets- och tillväxtpakten) för att skapa finanspolitiskt

handlingsutrymme för en ökning av försvarsutgifterna. Syftet med att skapa flexibilitet är att underlätta övergången från den nuvarande nivån på försvarsutgifterna till en permanent högre nivå.

Enligt EU:s nya finanspolitiska regler kan en nationell undantagsklausul aktiveras på begäran av en medlemsstat och under exceptionella omständigheter som medlemsstaten inte kan påverka och som har en betydande inverkan på den berörda medlemsstatens offentliga finanser, förutsatt att avvikelser från nettoutgiftsbanan inte äventyrar de offentliga finansernas hållbarhet på medellång sikt. Den nationella undantagsklausulen gör det möjligt för medlemsstaterna att tillfälligt avvika från den av rådet godkända nettoutgiftsbanan eller den korrigerande nettoutgiftsbanan, om medlemsstaten är föremål för förfarandet vid alltför stora underskott.

I sitt meddelande föreslog kommissionen konkret en möjlighet att aktivera de nationella undantagsklausulerna på ansökan av intresserade medlemsstater för åren 2025—2028. Kommissionen anser att Rysslands invasion av Ukraina och det hot den utgör mot Europas säkerhet uppfyller kriteriet på exceptionella omständigheter och att den därav följande ökningen av försvarsutgifterna har en betydande inverkan på medlemsstaternas offentliga finanser. Avvikelsen är noggrant avgränsad både tidsmässigt och i fråga dess tillämpning, vilket innebär att den inte äventyrar hållbarheten i de offentliga finanserna på medellång sikt.

Enligt kommissionens meddelande är den flexibilitet som ingår i undantagsklausulen begränsad till försvarsinvesteringar och försvarsutgifter och dess maximibelopp har uppgetts vara 1,5 % av bruttonationalprodukten per år. Referensåret för ökningen av försvarsutgifterna är 2021. Det som granskas är ökningen av det totala beloppet av försvarsutgifterna, inklusive både investeringar och löpande utgifter. Till denna del är utgifterna i princip definierade enligt ändamålsindelningen av den offentliga förvaltningens utgifter (COFOG), men enligt meddelandet kan också Natos definition och avvikelser som beror på olika rapporteringssystem beaktas vid granskningen. Utgifter som finansieras med det föreslagna finansieringsinstrumentet Safe omfattas automatiskt av undantaget. I meddelandet konstateras det att de utgifter som föranleds av upphandlingskontrakt som gäller försvarsmateriel och som ingåtts under den period då undantagsklausulen varit aktiverad kan omfattas av flexibiliteten i undantagsklausulen också efter undantagsklausulens aktiveringsperiod. Dessa extra försvarsutgifter bör dock hållas på högst 1,5 % av BNP.

Aktiveringen av undantagsklausulen förutsätter inte att de medelfristiga planer som rådet redan har godkänt öppnas på nytt. Till övriga delar ska de finanspolitiska reglerna i huvudsak tillämpas och deras efterlevnad övervakas på normalt sätt. Kommissionen och rådet kan, medan den allmänna undantagsklausulen är i kraft, låta bli att besluta huruvida det föreligger ett alltför stort underskott, om den nationella undantagsklausulen har aktiverats på grund av försvaret och om överskridanden av referensvärdet på 3 % kan förklaras med ökade försvarsutgifter. När beslut fattas om att inleda förfarandet vid alltför stora underskott ska också riskerna för de offentliga finansernas hållbarhet beaktas.

Hållbara offentliga finanser är en förutsättning för en dynamisk och konkurrenskraftig ekonomi. I framtiden kan det krävas att EU:s medlemsstater driver en finanspolitik där strukturellt högre försvarsutgifter måste beaktas för att säkerställa hållbara offentliga finanser och för att EU:s finanspolitiska regler ska följas.

Finland anser att de exceptionella förhållandena förutsätter en betydande utveckling av landets försvarsförmåga, vilket har en stor inverkan på Finlands offentliga ekonomi. En ökning av försvarsresurserna kan leda till högre nettoutgifter än den bana som rådet godkände för Finland 21.1.2025.

Försvarsutgifterna för Finland, enligt Natos definition i förhållande till bruttonationalprodukten, var enligt de preliminära uppgifterna 2,3 % av BNP 2024, och de ökade således med ca 0,9 procentenheter i förhållande till BNP från 2021, då försvarsutgifterna var 1,4 % av BNP. Enligt COFOG-klassifikationen var försvarsutgifterna 1,2 % av BNP 2021 och enligt finansministeriets oberoende prognos ökade de med 0,3 procentenheter fram till 2024 och med 0,9 procentenheter fram till 2025.

Som en del av den samordnade aktiveringen av de nationella undantagsklausulerna i EU begär Finland att den nationella undantagsklausulen aktiveras för att främja regeringens mål att höja försvarsutgifterna till 3 procent i förhållande till bruttonationalprodukten före 2029. Denna begäran är förenlig med artikel 26.1 i (EU) 2024/1263 och beaktar kommissionens meddelande. Finland är medvetet om att EU:s finanspolitiska regler, med undantag för flexibilitet i fråga om försvarsutgifterna, fortfarande fungerar normalt och att andra avvikelser från de godkända nettoutgiftsbanorna än de som fastställts inom ramen för den nationella undantagsklausulen registreras på kontrollkontot (artikel 22 i förordning (EU) 2024/1263) under hela undantagsklausulens giltighetstid.

Aktiveringen av den nationella undantagsklausulen framskrider så att de medlemsstater som så vill lämnar kommissionen en begäran om aktivering av den nationella undantagsklausulen. Begärandena samordnas av rådet. Medlemsstaterna har ombetts att lämna sina begäranden senast 30.4.2025. Efter att begärandena inkommit bedömer kommissionen huruvida kriterierna för avvikelse uppfylls för varje medlemsstat och bereder kommissionens rekommendation till rådets rekommendation. Kommissionen offentliggör sin bedömning 4.6.2025 som en del av kommissionens vårpaket. Rådet får med kvalificerad majoritet anta rekommendationer om aktivering av undantagsklausuler inom fyra veckor efter kommissionens rekommendationer. Detta sker troligtvis när rådet för ekonomiska och finansiella frågor sammanträder 9.7.2025.

4. Framsteg i fråga om reformer och investeringar

Avsnitt 4.1. innehåller en bedömning av de framsteg som gjorts när det gäller de reformer och investeringar som ligger till grund för den förlängning av anpassningsperioden som rådet har godkänt. I avsnitt 4.2 granskas de framsteg som gjorts i fråga om de reformer och investeringar som svarar mot Finlands landsspecifika rekommendationer och unionens gemensamma prioriteringar.

Statsminister Orpos regering beslutade om ett nytt tillväxtpaket vid ramförhandlingarna den 22—23 april 2025. Besluten gällde bland annat beskattningen av arbete och de högsta marginalskatterna i beskattningen av förvärvsinkomster, samfundsskatten, arvsskatten, företagarnas pensionssystem samt små och medelstora företags och tillväxtföretags verksamhetsförutsättningar. Besluten beskrivs närmare i planen för de offentliga finanserna för 2026—2029.

4.1. Reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden

De åtgärder som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden består av reformer och investeringar enligt Finlands återhämtnings- och resiliensplan samt helheten av reformer i den sociala tryggheten enligt regeringsprogrammet för statsminister Orpos regering. Regeringen främjar en totalreform av den sociala tryggheten i riktning mot en modell med en enda grundskyddsförmån och reformerar på ett betydande sätt det utkomststöd som beviljas i sista hand.

4.1.1 Återhämtnings- och resiliensplanen (RRP)

Investeringar i energiinfrastruktur (PICIII):

Syftet med investeringarna är att förbättra förutsättningarna för att uppmuntra investeringar i ren energi, med fokus på integrering av energisystemet, lagring av energi och transporter. Genom investeringarna stöds projekt som främjar byggandet av energiinfrastruktur och som fokuserar på följande:

I) elnät och elöverföringskapacitet,

II) investeringar i integrering av energisystem och produktion, överföring och utnyttjande av överskottsvärme och spillvärme i fjärrvärmenät,

III) transport av koldioxidsnåla gaser såsom väte, biogas och biometan.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Offentliggörande av den första ansökningsomgången för energiinfrastrukturprojekt senast Q4/2021 (delmål 3). Den första ansökningsomgången för energiinfrastrukturprojekt offentliggjordes 20.12.2021. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands första begäran om utbetalning.

2. Beviljande av alla understöd för investeringar i energiinfrastruktur senast Q4/2024 (delmål 4). Alla understöd har beviljats före utgången av 2024 och delmålet ska bedömas i samband med Finlands fjärde begäran om utbetalning hösten 2025.

3. Slutförande av minst fyra projekt som beviljats stöd senast Q2/2026 (mål 5). Investeringsprojekten är pågående och motsvarar en ökning av kapaciteten för förnybar energi och/eller nätanslutning med minst 137 MW. Målet kommer att bedömas i samband med Finlands sjätte begäran om utbetalning hösten 2026.

Investeringar i ny energiteknik (PIC1I2):

Syftet med investeringarna är att främja Finlands mål att uppnå klimatneutralitet före 2035 genom att bidra till införandet av ny, ren teknik inom energiproduktionen och energianvändningen.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Offentliggörande av den första ansökningsomgången för energiteknologiprojekt senast Q4/2021 (delmål 6). Den första ansökningsomgången offentliggjordes 20.12.2021. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands första begäran om utbetalning.

2. Beviljande av alla understöd för investeringar i energiteknologi senast Q4/2023 (delmål 7). Understöden har beviljats före hösten 2024 och delmålet ska bedömas i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.

3. Slutförande av minst fyra projekt som beviljats stöd senast Q2/2026 (mål 8). Investeringsprojekten är pågående och motsvarar en ökning av kapaciteten och/eller lagringskapaciteten för förnybar energi med minst 143 MW. Målet kommer att bedömas i samband med Finlands sjätte begäran om utbetalning hösten 2026.

Koldioxidsnål vätgas samt avskiljning och användning av koldioxid (PIC2I1)

Syftet med investeringarna är att främja utvecklingen av produktionen och lagringen av ren vätgas i kommersiell skala.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Offentliggörande av den första nationella ansökningsomgången för produktion och återvinning av utsläppsnål vätgas samt avskiljning och användning av koldioxid senast Q4/2021 (delmål 16). Den första ansökningsomgången offentliggjordes 20.12.2021. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands första begäran om utbetalning.

2. Ikraftträdande av verkställighetsavtalet senast Q4/2025 (delmål 17). Beredningen av verkställighetsavtalet pågår redan. Det föreslås att tidtabellen för delmålet tidigareläggs när RRP uppdateras så att delmålet proaktivt bedöms redan i samband med Finlands fjärde begäran om utbetalning hösten 2025.

3. Rättsliga avtal undertecknade med de slutliga stödmottagarna senast Q2/2026 (mål 18). Med stödmottagarna har det ingåtts rättsliga avtal, med vilka avses Business Finlands finansieringsbeslut. Målet kommer att bedömas i samband med Finlands sjätte begäran om utbetalning hösten 2026.

4. Ministeriet har slutfört investeringen. En överföring på 127 000 000 euro till Business Finland sker senast Q2/2026 (delmål 18 a). Medlen har överförts till Business Finland under budgetprocessen och överföringen verifieras i samband med Finlands sjätte begäran om utbetalning hösten 2026.

Återanvändning och återvinning av centrala material och restprodukter från industrin (PIC2I3)

Syftet med åtgärden är att främja en cirkulär ekonomi där flödet av industriella restprodukter och avfall och andra centrala material, såsom batterimaterial, plast, textilier, förpackningar, elektriska och elektroniska produkter samt bygg- och rivningsmaterial, återanvänds och återvinns.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Offentliggörande av den första ansökningsomgången som gäller investeringsprojekt som främjar återanvändning av avfallsmaterial och restprodukter senast Q4/2021 (delmål 22). Utlysningarna om finansiering offentliggjordes stegvis så att det 15.9.2021 offentliggjordes en ansökningsomgång för investeringar i återvinning och återanvändning och 15.8.2021 en ansökningsomgång för pilotförsök, demonstration och investeringar inom batteriindustrin. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands första begäran om utbetalning.

2. Beviljande av alla understöd för återanvändnings- och återvinningsprojekt senast Q4/2023 (delmål 23). Understöden har beviljats före utgången av 2023 och delmålet ska bedömas i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.

3. Slutförande av minst tio projekt som beviljats stöd senast Q2/2026 (mål 24). Investeringsprojekten är pågående och motsvarar en minskningskapacitet på minst 45 622 ton koldioxidekvivalenter. Målet kommer att bedömas i samband med Finlands sjätte begäran om utbetalning hösten 2026.

FoUI-finansiering som främjar den gröna omställningen – lokomotivprojekt (P3C3I1)

Syftet med denna investering är att (genom ett program som drivs av Business Finland) stödja partnerskap mellan och ekosystem bestående av företag och andra forskningsorganisationer, vilket stärker företagets konkurrenskraft och gör forsknings- och utvecklingsverksamheten mer effektiv.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Offentliggörande av ansökningsomgången för lokomotivprojekt senast Q2/2022 (delmål 100). Den första ansökningsomgången offentliggjordes 2.6.2021. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands andra begäran om utbetalning.
2. Beviljande av understöd för minst fem lokomotivprojekt senast Q4/2023 (mål 101). Understöden har beviljats före utgången av 2022 och målet ska bedömas i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.
3. Slutförande av 90 % av lokomotivprojekten senast Q4/2025 (mål 102). Investeringsprojekten pågår, men på grund av den sena slutmålsrapporteringen föreslås det att tidsplanen senareläggs till Q2/2026 så att den sammanfaller med uppdateringen av Finlands RRP våren 2025. Om senareläggningen godkänns kommer målet att bedömas i samband med Finlands sjätte begäran om utbetalning hösten 2026.

Införande av digitala innovationer inom social- och hälsovården (P4C114)

Syftet med denna investering är att erbjuda digitala lösningar som stöder utvecklandet av social- och hälsovårdstjänsterna och främjar genomförandet av vårdgarantin.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

Ökning av den andel av befolkningen som använder e-tjänster inom social- och hälsovården från 26 procent (basnivån 2020) till 35 procent senast Q4/2025 (delmål 139). Investeringen är under beredning i enlighet med den eftersträlvade tidsramen. I samband med investeringen utvecklar och inför välfärdsområdena och nationella aktörer digitala tjänster för medborgarna, digitala system för yrkesutbildade personer och lösningar för ledningen. Ökning av användningen av digitala tjänster framskrider mot delmålet, och delmålet kommer att bedömas i samband med Finlands femte begäran om utbetalning våren 2026.

Nordisk modell för arbetskraftsservice (P3C1R1)

Syftet med åtgärden är att reformera den offentliga arbetskraftsserviceprocessen. Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som reglerar den nordiska modellen för arbetskraftsservice inom serviceprocessen för arbetssökande, ska träda i kraft senast Q2/2022 (delmål 77). Lagen trädde i kraft 2.5.2022. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands andra begäran om utbetalning.
2. Ökning av det årliga antalet arbetsintervjuer som gjorts med iakttagande av den nordiska modellen för arbetskraftsservice från 783 070 till 2 000 000 senast Q2/2024 (mål 78). Målet på två miljoner intervjuer uppnåddes 4.4.2024, då antalet intervjuer uppgick till sammanlagt 2 003 707. Den nordiska modellen för arbetskraftsservice innehåller tre slags intervjuer: preliminära intervjuer med arbetssökande, samtal om jobbsökning och kompletterande samtal om jobbsökning. Ordandet av olika sorters individuella intervjuer har följts upp med hjälp av kundinformationssystemen inom den offentliga arbetskraftsservicen. Målet kommer att bekräftas i samband med Finlands fjärde begäran om utbetalning hösten 2025.
3. Alla fem digitala funktioner som den nordiska modellen för arbetskraftsservice förutsätter ska vara integrerade i informationssystemet för den offentliga arbetskraftsservicen och i drift senast Q4/2023

(delmål 79). De digitala funktionerna ska ha tagits i bruk senast 31.10.2024. Alla fem funktioner inom delmålet blev färdiga, men togs inte i bruk före utgången av 2023. Samordnad testning inleddes enligt tidtabellen i oktober 2022 och visade hur utmanande det är att utveckla ett hybridssystem. Vid testen upptäcktes fel vars korrigeringskrävde senareläggning av ibruktagandet till mars 2023. Utifrån erfarenheterna av ibruktagandet konstaterades det att de följande ibruktagandena kommer att kräva mer tid än planerat för att färdigställa innehållet och testa systemet på ett heltäckande sätt. Det stegvisa ibruktagandet av det nya kundinformationssystemet har varit ett omfattande och utmanande projekt som har krävt att man säkerställer en smidig övergång från det gamla systemet till det nya systemet med dataöverföring och användarrättigheter. Delmålet bedöms i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.

Slopande av arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar (den s.k. pensionsslussen) (P3C1R2)

Syftet med reformen är att främja sysselsättningen genom att undanröja faktorer som hindrar äldre personer från att arbeta och minska antalet uppsägningar som uttryckligen riktar sig till äldre arbetstagare.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

Ikraftträdande av ändringarna av lagen om utkomstskydd för arbetslösa vad gäller avvecklingen av tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa senast Q2/2023 (delmål 80). Lagändringarna trädde i kraft den 1 januari 2023 och delmålet bedöms i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.

Främjande av genomförandet av vårdgarantin som en del av beredningen av social- och hälsovårdsreformen (P4C1R1)

Syftet med denna åtgärd är att som en del av beredningen av social- och hälsovårdsreformen förbättra tillgången till social- och hälsovårdstjänster genom att främja genomförandet av vårdgarantin.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Ikraftträdande av den inledande rättsliga ramen om inrättande av välfärdsområden och reform av social- och hälsovården och räddningsväsendet senast Q3/2021 (delmål 133). Den inledande rättsliga ramen trädde i kraft 1.7.2021. Detta delmål har uppnåtts på det sätt som kommissionen bedömde i samband med Finlands första begäran om utbetalning.

2. Ikraftträdande av ytterligare lagstiftning som slutför inrättandet av välfärdsområden och reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet senast Q1/2023 (delmål 134). Denna lagstiftning trädde i kraft 1.1.2023. Delmålet har uppnåtts och kommer att bedömas i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.

3. Att göra välfärdsområdena funktionsklara och ge dem kapacitet att ta över ansvaret för ordnandet av social-, hälsovårds- och räddningstjänsterna senast Q2/2023 (delmål 134). Välfärdsområdena, som ansvarar för social-, hälsovårds- och räddningstjänsterna, inrättades och har varit verksamma från ingången av 2023. En slutrapport och en extern utvärdering av ordnandet av tjänster i anslutning till social- och hälsovårdsreformen ska utarbetas. Delmålet har uppnåtts och kommer att bedömas i samband med Finlands tredje begäran om utbetalning våren 2025.

4.1.2. Säkerställande av tillgången till vård och stärkande av de offentliga finanserna i välfärdsområdena

Syftet med åtgärderna är att garantera skäligen tillgång till tjänster samt en sund ekonomisk förvaltning.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Hörande av intressentgrupperna senast Q2/2024 om relevanta åtgärder för att särskilt i) anpassa personaldimensioneringen inom serviceboende med heldygnsomsorg (sluten vård) och ändra personalens specialisering, ii) anpassa klientavgifterna inom hälso- och sjukvården och iii) förtydliga tillämpningsområdet för lagen om funktionshinderservice och bedömningen av dess konsekvenser.

Remissbehandlingen av personaldimensioneringen och specialiseringen av personalen inom serviceboende med heldygnsomsorg genomfördes 18.6–14.8.2024. Remissbehandlingen av den statsrådsförordning som anpassar klientavgifterna inom hälso- och sjukvården ordnades 24.6–9.8.2024. I början av beredningen av den proposition som var avsedd att precisera tillämpningsområdet för den nya lagen om funktionshinderservice ordnades det omfattande samråd med intressentgrupperna: sju olika möten i november-december 2023. Utkastet till regeringsproposition var ute på remiss 12.4–31.5.2024. Under remissbehandlingen ordnade social- och hälsovårdsministeriet dessutom ett diskussionsmöte om utkastet till proposition för intressentgrupperna. Samråden har hållits och lagstiftningen har trätt i kraft 1.1.2025. Detta mål har således uppnåtts.

2. Utarbetande av planer som inbegriper i) bättre användning av lokaler och servicenätverk, ii) ökad användning av centraliserad upphandling och iii) ökad konkurrens vid offentlig upphandling för varje välfärdsområde senast Q4/2025. Planerna är under beredning i enlighet med den utsatta tidsplanen. Inom varje välfärdsområde har det utarbetats reformprogram vars genomförande pågår. Till åtgärderna hör bland annat direkta personalminskningar i förvaltnings- och stödtjänster, ökning av den egna verksamheten och minskning av köpta tjänster samt optimering av servicenätet.

3. Ikraftträdande av följande ändringar i lagstiftningen som gäller välfärdsområdenas uppgifter senast Q4/2025:

- minimidimensionering av personalen inom serviceboende med heldygnsomsorg (sluten vård) och ändringar i personalens specialisering,
- klientavgifter inom hälso- och sjukvården

Detta mål har uppnåtts. Lagen om ändring av lagen om stödande av den äldre befolkningens funktionsförmåga och om social- och hälsovårdstjänster för äldre (741/2024) trädde i kraft 1.1.2025. Genom den fastställdes personaldimensioneringen för serviceboende med heldygnsomsorg till 0,6 anställda per klient. Kraven på yrkesskicklighet för socialarbetare lättades tillfälligt upp genom en ändring av lagen om yrkesutbildade personer inom socialvården (817/2015) som trädde i kraft vid ingången av 2025. Klientavgifterna inom hälso- och sjukvården höjdes vid ingången av 2025 genom en förordning av social- och hälsovårdsministeriet (543/2024).

4. Senast Q4/2026 i) korrigerande av de underskott som uppstått i välfärdsområdena sedan 2023 och ii) ökning av tjänsternas verkningsfullhet genom rationalisering av tjänsteutbudet inom den specialiserade sjukvården.

Finansministeriet följer med situationen i regionerna och förbereder sig på att inleda styrningsförfaranden enligt lagen om välfärdsområden (förebyggande förfarande för ekonomisk styrning och utvärderingsförfarande), om det visar sig att regionerna inte kan täcka sina underskott. Avsikten är att ett utkast till regeringens proposition om tjänsteutbudet inom social- och hälsovården ska sändas på remiss hösten 2025. Lagen ska träda i kraft år 2027.

4.1.3. Reformen av den sociala tryggheten: allmänt stöd

Syftet med reformen är att i enlighet med den parlamentariska kommitténs mellanrapport främja genomförandet av totalreformen av den sociala tryggheten i Finland.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Konsekvensbedömningen ska vara genomförd senast Q3/2025. Konsekvensbedömningarna bereds enligt utsatt tidsplan i samband med lagberedningen. Konsekvensbedömningarna kommer att utgöra en del av regeringens proposition med förslag till lag om allmänt stöd.
2. Hörande av intressentgrupper ska vara genomfört senast den Q3/2025. Våren 2025 är det meningen att utkastet till regeringsproposition sänds på remiss.
3. Omröstning om lagstiftningen senast Q4/2025. Social- och hälsovårdsministeriet bereder det allmänna stödet, och avsikten är att propositionen ska överlämnas till riksdagen under hösten 2025.

4.1.4. Reformen av den sociala tryggheten: utkomststöd

Syftet med reformen är att förbättra incitamenten för dem som får utkomststöd att arbeta genom att tydligare än för närvarande koppla utkomststödet förpliktande karaktär till skyldigheterna i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa.

Framsteg i fråga om de viktigaste stegen:

1. Konsekvensbedömningen ska vara genomförd senast Q3/2025. Konsekvensbedömningarna bereds enligt utsatt tidsplan i samband med lagberedningen. Konsekvensbedömningarna kommer att utgöra en del av den regeringsproposition som gäller lagen om utkomststöd.
2. Hörande av intressentgrupper ska vara genomfört senast den Q3/2025. Våren 2025 är det meningen att ordna ett diskussionsmöte och sända utkastet till regeringsproposition på remiss.
3. Omröstning om lagstiftningen senast Q4/2025. Totalreformen av utkomststödet bereds vid social- och hälsovårdsministeriet våren 2025. Avsikten är att regeringens proposition lämnas till riksdagen hösten 2025.

4.2. Övriga reformer och investeringar

Genomförandet av de landsspecifika rekommendationerna för 2019, 2020, 2022 och 2023 presenteras i fråga om de finanspolitiska rekommendationerna i planerna för de offentliga finanserna samt i de preliminära budgetplanerna och i fråga om strukturella reformer i Finlands nationella reformprogram 2024. Tidigare landsspecifika rekommendationer och kommissionens bedömningar presenteras i bilaga A.5 till Finlands medelfristiga plan 2025–2028. Svar på de landsspecifika rekommendationerna för 2024 har rapporterats till kommissionens informationssystem CeSaR. En sammanställning finns i bilaga 1. Bilaga 2 innehåller en rapport om genomförandet av Finlands plan för återhämtning och resiliens (Fenix). Där anges läget i oktober 2024. Bilagorna 1–4 finns på finansministeriets webbplats.²²

²² Bilaga 1: Genomförande av de landsspecifika rekommendationerna (CeSaR) (<https://vm.fi/apr2025>) Bilaga 2: Genomförande av Finlands plan för återhämtning och resiliens (Fenix) (<https://vm.fi/apr2025>) Bilaga 3: Genomförande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter (<https://vm.fi/apr2025>) Bilaga 4: Genomförande av FN:s mål för hållbar utveckling (<https://vm.fi/apr2025>).

I tabell 9 beskrivs de reformer och investeringar som i enlighet med artikel 13 i (EU) 2024/1263 motsvarar de landsspecifika rekommendationer som godkändes för Finland 2024 och unionens gemensamma prioriteringar. I tabellen redogörs det också för hur genomförandet av reformerna och investeringarna framskrider.

Reformerna och investeringarna hänför sig till incitamenten till arbete, social- och hälsovårdsreformen och ökningen av satsningarna på forsknings- och utvecklingsverksamhet.

Åtgärderna i tabell 9 har genomförts på följande sätt:

Ändringar i arbetslöshetsförmånerna

(Paket 1) Lagarna i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av vissa andra lagar (RP 73/2023 rd) trädde i kraft 1.4.2024. Regeringspropositionen behandlades i riksdagen i samband med budgetpropositionen för 2024. Genom lagändringarna reformerades den sociala tryggheten så att systemet är enklare och i högre grad uppmuntrar till arbete. Periodiseringen av semesterersättningar återinfördes och självriskdagarna inom utkomstskyddet för arbetslösa återställdes från fem till sju. Arbetslösa ska uppmuntras till heltidsarbete genom att det skyddade beloppet som hänför sig till utkomstskyddet för arbetslösa slopas, och reformens effekter ska följas upp. Dessutom avskaffades barnförhöjningarna som betalas i samband med arbetslöshetsförmåner.

(Paket 2) Lagarna i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och av vissa andra lagar (RP 13/2024 rd) ska ha trätt i kraft senast 1.1.2025. Propositionen behandlades i samband med den första tilläggsbudgetpropositionen för 2024. Genom lagändringarna reformerades den sociala tryggheten så att systemet är enklare och i högre grad uppmuntrar till arbete. Nivån på den inkomstrelaterade dagpenningen graderades, lönesubventionerat arbete räknas i fortsättningen inte in i löntagarens arbetsvillkor och vissa åldersrelaterade undantag slopades. De åldersrelaterade undantag som slopades var undantagsregeln för omräkning av den inkomstrelaterade dagpenningen för personer som fyllt 58 år, rätten till garanterat arbete och tillgodoräkandet av sysselsättningsfrämjande service i arbetsvillkoret samt den skyddsregel för nivån på den inkomstrelaterade dagpenningen som ansluter till detta.

Slopande av förmåner som uppmuntrar till att begränsa tillhandahållandet av arbete

Lagarna i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagsstiftning om slopande av vuxenutbildningsstödet, yrkesexamensstipendiet och alterneringsledigheten (RP 8/2024 rd) ska ha trätt i kraft senast 1.1.2025. Propositionen behandlades i samband med den första tilläggsbudgetpropositionen för 2024.

Indexnedskärningar i socialskyddsförmåner

Lagarna i regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om indexjustering åren 2024–2027 av vissa förmåner och belopp som är bundna vid folkpensionsindex och levnadskostnadsindex och lagar som har samband med den samt till lag om ändring av 7 § i barnbidragslagen (RP 75/2023 rd) trädde i kraft 1.1.2024. Regeringspropositionen behandlades i riksdagen i samband med budgetpropositionen för 2024. I praktiken innebär detta att effekten av en utebliven justering av förmånerna och beloppen på den reella nivån på förmånerna och beloppen blir högst 10,2 procent.

Permanent ökning av antalet nybörjarplatser i utbildning som leder till medicine licentiatexamen

Undervisnings- och kulturministeriet samt Helsingfors, Åbo, Tammerfors, Östra Finlands och Uleåborgs universitet har 20.6.2024 kommit överens om en permanent ökning av utbildningsvolymerna för läkare och veterinärer genom att omallokera befintliga anslag. Antalet studerande som inleder utbildning som leder till medicine licentiatexamen utökades redan vid antagningen 2024.

Ökning av antalet nybörjarplatser – sjukskötare och lärare inom småbarnspedagogik

För att öka antalet nybörjarplatser vid 15 yrkeshögskolor och sju universitet har man beslutat att öka finansieringen 29.2.2024. Utbildningen utökades med temporär tilläggsfinansiering på sammanlagt nästan 41 miljoner euro 2024–2027.

Ändringar i finansieringsmodellerna för högskolorna – riktande av högre utbildning

Statsrådet godkände 11.4.2024 ändringarna i universitetens och yrkeshögskolornas finansieringsmodeller. Dessutom utfärdade undervisnings- och kulturministeriet 11.4.2024 förordningar om beräkningskriterierna för universitetens och yrkeshögskolornas basfinansiering. Ändringarna trädde i kraft den 1 januari 2025. Genom ändringarna av förordningarna utvecklades finansieringsmodellerna så att de bättre beaktar dem som för första gången studerar inom en utbildning, stöder effektiviseringen av och kvaliteten på utbildningens kapacitet samt FoUI-verksamheten.

Säkerställande av långvarig FOU-satsning

Det nationella målet är att före 2030 höja Finlands forsknings- och utvecklingsutgifter (FoU) till fyra procent i förhållande till bruttonationalprodukten.

Statens utökning av FoU enligt lagen om statlig finansiering av forsknings- och utvecklingsverksamhet åren 2024–2030 (1092/2022) uppgår till 280 miljoner euro år 2025 jämfört med 2024.

Statens FoU-finansiering kommer att öka till 1,2 procent i förhållande till bruttonationalprodukten före 2030 förutsatt att den privata sektorns insatser ökar till 2,8 procent.

Statsrådet ska en gång per valperiod godkänna en plan för användningen av finansieringen av forsknings- och utvecklingsverksamhet.²³

Beslut om allokeringen av statens FoU-finansiering fattas i samband med budgetarna och planerna för de offentliga finanserna.

Stöd för privat hälso- och sjukvård (FPA-ersättningar) – förkortning av vårdköerna och påskyndande av tillgången till vård

Regeringen beslutade vid sina budgetförhandlingar 19.9.2023 att höja FPA-ersättningarna i enlighet med regeringsprogrammet. Beslutet trädde i kraft 1.1.2024. Under budgetförhandlingarna enades regeringen om att reservera finansiering på 97,5 miljoner euro, varav den statliga medfinansieringen uppgår till 65,3 miljoner euro, för att höja FPA-ersättningarna 2024. De beslut som regeringen fattade under budgetförhandlingarna verkställdes genom att ersättningstaxorna för besök hos allmänläkare, specialistläkare och specialister i psykiatri höjdes den 1 januari 2024. Även ersättningstaxorna för

²³ <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/165700>

psykiatriska åtgärder, såsom psykoterapi, höjdes. Likaså höjdes ersättningstaxan för tandläkares grundundersökning. För besök hos privatläkare ersätts nu 30 euro och för videomottagning 25 euro. Ersättningen 2023 var 8 euro. Målet var att förkorta vårdköerna inom den offentliga primärvården genom att styra vårdbesöken till den privata sektorn. Antalet privatläkarbesök som ersätts av FPA ökade med cirka 2% under perioden januari–juni 2024.

Säkerställande av tillgången till vård och stärkande av de offentliga finanserna

De delar av social- och hälsovårdsreformen som gäller välfärdsområdenas ekonomi och tillgången till tjänster och som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden behandlas ovan i avsnitt 4.1.2.

Utöver detta pågår fortfarande beredningen av finansieringsmodellen för social- och hälsovårdsreformen. I regeringsprogrammet uppställdes sparmål för finansieringsmodellen för välfärdsområdena. I december 2024 fastställdes den första ändringen av finansieringsmodellen, där välfärdsområdenas självriskandel fogades till justeringen i efterhand av finansieringen. Ändringen träder i kraft så att den syns i finansieringen för 2026 och beräknas minska finansieringen av områdena med ca 6 miljoner euro. Beredningen av de ändringar i finansieringsmodellen som de återstående sparmålen kräver inleds under 2025 så att besparingarna genomförs i enlighet med regeringsprogrammet från och med 2027.

Finansministeriet tillsatte en arbetsgrupp för att utreda styrningen av investeringar i välfärdsområdena. I sin slutrapport, som publicerades i januari 2025, föreslog ministeriet flera preciseringar i processen för styrning av investeringar. En del av dessa genomfördes redan i början av 2025 (bl.a. kriterier för bedömning av investeringarnas nödvändighet). Arbetsgruppen föreslog dessutom skärpningar i styrningen av investeringar som kräver fortsatta åtgärder (bl.a. krav på kostnadseffektivitetsanalyser för betydande investeringar och en lagändring för att skärpa kriterierna för godkännande). För att genomföra de föreslagna ändringarna stegvis och vidareutveckla styrningen av investeringarna har finansministeriet tillsatt en arbetsgrupp med uppgift att samordna styrningen av investeringar i välfärdsområdena. Arbetsgruppens mandatperiod börjar 1.4.2025.

Nya skatteåtgärder för att stärka tillväxten och sysselsättningen

Lindring av beskattningen av arbete för låg- och medelinkomsttagare

Vid ramförhandlingarna 22–23.4.2 beslutade regeringen att lindra beskattningen av arbete för låg- och medelinkomsttagare med 525 miljoner euro 2026 och 650 miljoner euro från och med 2027. Dessutom sänks de högsta marginalskattegraderna i beskattningen av förvärvsinkomster till 52 procent. Samtidigt görs det ingen indexjustering av beskattningen av förvärvsinkomster på de inkomstnivåer som sänkningen av de högre marginalskattegraderna gäller.

Sänkning av samfundsskatten

Vid ramförhandlingarna beslutade man att stödja ökningen av investeringar samt företagande genom att sänka samfundsskattesatsen med 2 procentenheter till 18 procent i början av 2027.

Tabell 2—9

Tabell 2. Ekonomisk utveckling

	2023	2023	2024	2025
BNP	md euro		förändring, %	
Reell BNP		-0,9	-0,1	1,3
BNP-deflator		3,5	1,4	2,2
Nominell BNP	272,8	2,5	1,2	3,6
Faktorer i reell BNP			förändring, %	
Privata konsumtionsutgifter		4,3	2,0	3,0
Offentliga konsumtionsutgifter		9,1	2,5	3,0
Fast bruttoinvestering		-2,9	-6,8	7,2
Lagerinventering och nettoanskaffning av värdeföremål (% i förhållande till BNP)				
Export av varor och tjänster		0,2	0,1	2,9
Import av varor och tjänster		-6,7	-2,4	3,9
Inverkan på tillväxten av reell BNP				
Slutlig inhemsk efterfrågan		-1,0	-1,5	1,9
Lagerinventering och nettoanskaffning av värdeföremål		-3,3	0,3	-0,1
Saldo för varor och tjänster		3,3	1,1	-0,4
Deflatorer och HIKP			förändring, %	
Deflator för privat konsumtion		7,9	1,2	3,7
HIKP		4,3	1,0	1,9
Offentlig konsumtionsdeflator		5,5	1,7	3,3
Investeringsdeflator		4,8	0,4	0,7
Exportprisdeflator (varor och tjänster)		-4,7	-2,2	2,4
Importprisdeflator (varor och tjänster)		-2,6	-0,5	1,8
Arbetsmarknaden	nivå		förändr., %	
Inhemsk sysselsättning (1 000 personer, nationalräkenskaper)	2 766	0,9	-0,6	0,2
Arbetade timmar per anställd och år, i snitt	1 545	-1,0	0,8	0,1
Reell BNP per anställd		-1,8	0,5	1,2
Reell BNP per arbetstimme		-0,8	-0,4	1,0
Löner och kollektiva avgifter (md euro)	132,4	5,0	0,5	4,1
Löner och kollektiva avgifter per anställd (1 000 euro)	47,9	4,1	1,1	3,9
			%	
Arbetslöshetsgrad		7,2	8,4	8,8
Potentiell BNP och delfaktorer			förändring, %	
Potentiell BNP		0,7	0,6	0,8
Bidrag till potentiell tillväxt				
Arbete		0,5	0,6	0,5
Kapital		0,3	0,1	0,2
Totalproduktivitet		-1,0	0,0	0,0
			% i	
			förhållande till potentiell BNP	
Produktionsgap		-2,2	-2,9	-2,2

Tabell 3. Extern utveckling

		2023	2024	2025
Kort ränta	%, årligt genomsnitt	3,4	3,6	2,3
Lång ränta	%, årligt genomsnitt	3,0	2,9	2,9
Växelkurs mellan US-dollar och euro	årligt genomsnitt	1,08	1,08	1,05
Växelkurs mellan den nationella valutan och euron (andra än euroland)	årligt genomsnitt			
Global reell BNP (exklusive EU)	förändring, %	3,7	3,5	3,6
EU:s reella BNP	förändring, %	0,5	0,8	1
Globala importvolymen (exklusive EU)	förändring, %	1,3	3,2	3,3
Oljepriser	Brent, USD/fat	82,02	79,70	72,13

Tabell 4. Utvecklingen av de offentliga finanserna

		2023	2023	2024	2025
	Inkomster			% i	
		md euro		förhållande till	
				BNP	
1	Skatter på produktion och import	37,6	13,8	13,9	14,2
2	Direkta skatter	43,6	16,0	16,0	15,8
3	Socialskyddsavgifter	34,0	12,5	11,8	12,1
4	Övriga löpande inkomster	27,9	10,2	10,9	10,7
5	Kapitalskatter	1,2	0,4	0,5	0,4
6	Övriga kapitalinkomster	0,3	0,1	0,1	0,1
7	Totala inkomster (= 1+2+3+4+5+6)	144,4	53,0	53,2	53,3
8	Varav: Överföringar från EU	1,1	0,4	0,5	0,4
9	Inkomster totalt exklusive överföringar från EU (= 7-8)	143,4	52,6	52,7	52,8
10	Åtgärder som bidrar till inkomster (ökningar, EU-finansierade)	-0,4	-0,1	-0,1	0,7
10b	Avdrag på inkomster som finansierats genom överföringar från EU (nivåer)	0,0	0,0	0,0	0,0
11	Engångsinkomster som ingår i prognoserna (nivåer, exklusive EU-finansierade åtgärder)	0,0	0,0	0,0	0,0
	Utgifter			% i	
		md euro		förhållande till	
				BNP	
12	Löner och kollektiva avgifter	36,0	13,2	13,4	13,4
13	Insatsförbrukning	31,5	11,6	11,6	11,4
14	Ränteutgifter	3,2	1,2	1,6	1,5
15	Sociala förmåner, kontant	49,8	18,3	18,9	18,5
16	Sociala transfereringar in natura, köpta	9,0	3,3	3,6	3,6
17	Subventioner	2,8	1,0	1,2	1,2
18	Övriga löpande utgifter	7,4	2,7	2,5	2,4
19	Fast bruttoinvestering	11,2	4,1	4,4	4,8
20	Varav: Nationellt finansierade offentliga investeringar	10,9	4,0	4,3	4,7
21	Kapitalöverföringar	1,3	0,5	0,5	0,3

	2023	2023	2024	2025
22 Övriga kapitalutgifter	0,2	0,1	0,0	0,0
23 Totala utgifter (= 12+13+14+15+16+17+18+19+21+22)	152,6	55,9	57,6	57,1
24 Varav: Utgifter som finansierats genom överföringar från EU (= 8)	1,1	0,4	0,5	0,4
25 Nationellt finansierade utgifter (= 23-24)	151,5	55,6	57,1	56,7
26 Nationell samfinansiering av program som finansieras av unionen	0,6	0,2	0,2	0,2
27 Konjunkturberoende komponent i utgifterna för arbetslöshetsersättning	0,2	0,1	0,2	0,3
28 Engångsutgifter som ingår i prognoserna (nivåer, exklusive EU-finansierade åtgärder)	0,0	0,0	0,0	0,0
29 Nationellt finansierade primära nettoutgifter (exklusive åtgärder på inkomstsidan) (= 25-26-27-28-14)	147,5	54,1	55,1	54,7
Nationellt finansierade primära nettoutgifter			förändring, %	
30 Nationellt finansierade primära nettoutgifter, förändring			3,2	1,6
Balansposter			% i	
	md euro		förhållande till	
			BNP	
31 Nettoutlåning/nettoupplåning (= 7-23)	-8,1	-3,0	-4,4	-3,8
32 Primärt saldo (= 31-14)	-4,9	-1,8	-2,8	-2,3
Konjunkturjustering			% i	
			förhållande till	
			BNP	
33 Strukturellt saldo		-1,7	-2,7	-2,5
34 Strukturellt primärsaldo		-0,5	-1,1	-1,0
Skuld			% i	
	md euro		förhållande till	
			BNP	
35 Bruttoskuld	211,5	77,5	82,1	85,3
36 Förändringar i bruttoskulden	14,5	3,5	4,5	3,3
37 Bidrag till förändringar i bruttoskulden				
38 Primärt saldo (= minus 32)		1,8	2,8	2,3
39 Snöbollseffekt		-0,6	0,6	-1,3
40 Ränteutgifter (= 14)		1,2	1,6	1,5
41 Tillväxt		0,7	0,1	-1,1
42 Inflation		-2,5	-1,1	-1,8
43 Stock-/flödesjustering (= 36-38-39)		2,3	1,1	2,3
			%	
44 Implicit räntesats på skuld		1,6	2,1	1,9
Försvarsutgifterna (COFOG-klassifikation).¹	md euro		förändring, %	
45 Försvarsutgifter totalt	3,9	21,2	9,0	39,3
46 Varav: Försvarsinvesteringar	0,2	-59,3	162,2	298,2

¹⁾ Åren 2024 och 2025 är finansministeriets uppskattningar.

Tabell 5. Beräknad effekt av de diskretionära åtgärderna på utgifts- och inkomstsidan

Beskrivning av åtgärd	Av engångs-karaktär	Utgifter/inkomster	Delsektor	Ekonomisk åtgärd	2023	2024	2025
					% i förhållande till BNP		
Temporär sänkning av mervärdesskatten på elenergi till 10 procent den 1.12.2022–30.4.2023.	Nej	Inkomster	S.1311	D2R	-0,1	0,1	
Lindring av statens förvärvsinkomstbeskattning i samband med social- och hälsovårdsreformen	Nej	Inkomster	S.1311	D5R	-0,1		
Höjning av den allmänna mervärdesskattesatsen med 24 % - > 25,5 % 1.9.2024.	Nej	Inkomster	S.1311	D2R		0,1	0,3
Sänkning av arbetslöshetsförsäkringspremierna	Nej	Inkomster	S.1314	D6R		-0,5	
Inverkan av förändringar i socialskyddsavgifterna på skatteinkomsterna	Nej	Inkomster	S.1311, S.1313	D5R		0,2	
Sänkning av sjukförsäkringsavgiften	Nej	Inkomster	S.1314	D6R		-0,2	
Sänkning av arbetslöshetsförsäkringspremierna	Nej	Inkomster	S.1314	D6R			-0,1
Höjning av sjukförsäkringsavgiften	Nej	Inkomster	S.1314	D6R			0,4
Övriga åtgärder	Nej	Inkomster			0,1	0,2	0,1
TOTALT					-0,1	-0,1	0,7

Tabell 6. Understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF)

	% i förhållande till BNP	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
	Inkomster från understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens							
1	Understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens som ingår i inkomstprognoserna		0,00	0,05	0,06	0,08	0,20	0,20
2	EU:s utbetalningar av understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens		0,00	0,10	0,00	0,09	0,17	0,28
	Utgifter som finansieras med understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens							
3	Totala löpande utgifter		0,00	0,05	0,06	0,08	0,20	0,20
4	Fast bruttoinvestering		0,00	0,00	0,00	0,00	0,04	0,02
5	Kapitalöverföringar		0,00	0,01	0,01	0,02	0,07	0,07
6	Totala kapitalutgifter (4+5)		0,00	0,01	0,02	0,02	0,11	0,09
	Övriga kostnader som finansieras med understöd från faciliteten för återhämtning och resiliens							
7	Förlorade skatteinkomster							
8	Övriga åtgärder som påverkar inkomsterna							
9	Finansoperationer							

Tabell 7. Lån från faciliteten för återhämtning och resiliens (RRF)

% i förhållande till BNP	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Inkomster från lån från faciliteten för återhämtning och resiliens							
Lån från faciliteten för återhämtning och resiliens som ingår i inkomstprognoserna							
EU:s utbetalningar av lån från faciliteten för återhämtning och resiliens							
Utgifter som finansieras med lån från faciliteten för återhämtning och resiliens							
Totala löpande utgifter							
Fast bruttoinvestering							
Kapitalöverföringar							
Totala kapitalutgifter (4+5)							
Övriga kostnader som finansieras med lån från faciliteten för återhämtning och resiliens							
Förlorade skatteinkomster							
Övriga åtgärder som påverkar inkomsterna							
Finansoperationer							

Tabell 8. Framsteg i fråga om de reformer och investeringar som ligger till grund för förlängningen av anpassningsperioden

	RRF / MF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
Investeringar								
Investeringar i energiinfrastruktur (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens – PIC111)	RRF	1. Offentliggörande av den första ansökningsomgången för energiinfrastrukturprojekt, delmål 3 2. Beviljande av alla understöd för investeringar i energiinfrastruktur, delmål 4 3. Slutförande av minst fyra projekt som beviljats stöd, mål 5.	2019.3.1, 2019.3.2, 2020.3.4, 2020.3.6, 2022.3.1, 2022.3.2, 2022.3.5, 2023.4.1, 2023.4.2	rättvis grön och digital omställning	Syftet med investeringarna är att förbättra förutsättningarna för att uppmuntra investeringar i ren energi, med fokus på integrering av energisystemet, lagring av energi och transporter. Genom investeringarna stöds projekt som främjar byggandet av energiinfrastruktur och som fokuserar på följande: I) elnät och elöverföringskapacitet, II) investeringar för att integrering av energisystem och produktion, överföring och utnyttjande av överskottsvärme och spillvärme i fjärrvärmenät, III) transport av koldioxidsnåla gaser såsom väte, biogas och biometan.	1. Q4/2021 2. Q4/2024 3. Q2/2026	Tillfredsställande uppnående av målen och delmålen 3, 4 och 5 i återhämtnings- och resiliensplanen.	1. Slutförd 2. Slutförd ¹ 3. Följer tidsplanen

	RRF / MFF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
Investeringar i ny energiteknik (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens – PIC1I2)	RRF	1. Offentliggörande av den första ansökningsomgången för energiteknikprojekt, delmål 6 2. Beviljande av alla understöd för investeringar i energiteknik, delmål 7 3. Slutförande av minst fyra projekt som beviljats stöd, mål 8.	2019.3.1, 2019.3.2, 2020.3.4, 2020.3.6, 2022.3.1, 2022.3.2, 2022.3.5, 2023.4.1, 2023.4.2	rättvis grön och digital omställning, energisäkerhet	Främjar Finlands mål att uppnå klimatneutralitet före 2035 genom att bidra till införandet av ny, ren teknik inom energiproduktionen och energianvändningen.	1. Q4/2021 2. Q4/2023 3. Q2/2026	Tillfredsställande uppnående av målen och delmålen 6, 7 och 8 i återhämtnings- och resiliensplanen.	1. Slutförd 2. Slutförd 3. Följer tidsplanen
Koldioxidsnål vätgas samt avskiljning och användning av koldioxid (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens – PIC2I1)	RRF	1. Offentliggörande av den första nationella ansökningsomgången för produktion och återvinning av utsläppssnål vätgas samt avskiljning och användning av koldioxid, delmål 16 2. Genomförandeavtal, delmål 17 3. Rättsliga avtal undertecknade med de slutliga stödmottagarna, mål 18 4. Ministeriet har slutfört investeringen, 127 000 000 euro överförs till Business Finland, delmål 18 a.	2019.3.3, 2020.3.5, 2022.3.1, 2022.3.4	rättvis grön och digital omställning	Syftet med investeringarna är att främja utvecklingen av produktionen och lagringen av ren vätgas i kommersiell skala.	1. Q4/2021 2. Q4/2025 3. Q2/2026 4 Q2/2026	Tillfredsställande uppnående av målen och delmålen 16, 17, 18 och 18 a i återhämtnings- och resiliensplanen.	1. Slutförd 2. Följer tidsplanen 3. Slutförd ¹ 4. Följer tidsplanen

	RRF / MF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
Återanvändning och återvinning av centrala material och restprodukter från industrin (I Finlands plan för återhämtning och resiliens — P1C2I3)	RRF	1. Offentliggörande av den första ansökningsomgången som gäller investeringsprojekt som främjar återanvändning av avfallsmaterial och restprodukter, delmål 22 2. Beviljande av alla understöd för återanvändnings- och återvinningsprojekt, delmål 23 3. Slutförande av minst tio projekt som beviljats stöd, mål 24.	2019.3.2, 2022.3.1, 2022.3.3, 2023.4.1, 2023.4.3	rättvis grön och digital omställning	Syftet med åtgärden är att främja en cirkulär ekonomi där flödet av industriella restprodukter och avfall och andra centrala material, såsom batterimaterial, plast, textilier, förpackningar, elektriska och elektroniska produkter samt bygg- och rivningsmaterial, återanvänds och återvinns.	1. Q4/2021 2. Q4/2023 3. Q2/2026	Tillfredsställande uppnående av målen och delmålen 22, 23 och 24 i återhämtnings- och resiliensplanen.	1. Slutförd 2. Slutförd 3. Följer tidsplanen
FoUI-finansiering som främjar den gröna omställningen – lokomotivprojekt (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens — P3C3I1)	RRF	1. Offentliggörande av ansökningsomgången för lokomotivprojekt, delmål 100 2. Beviljande av understöd för minst fem lokomotivprojekt, mål 101 3. Slutförande av 90 % av lokomotivprojekten, delmål 102.	2019.3.1, 2019.3.2, 2020.3.4, 2020.3.6, 2022.3.1, 2022.3.3, 2023.4.1, 2023.4.3	rättvis grön och digital omställning, social och ekonomisk resiliens	Syftet med denna investering är att (genom ett program som drivs av Business Finland) stödja partnerskap mellan och ekosystem bestående av företag och andra forskningsorganisationer, vilket stärker företagens konkurrenskraft och gör forsknings- och utvecklingsverksamheten mer effektiv.	1. Q2/2022 2. Q4/2023 3. Q4/2025	Tillfredsställande uppnående av målen och delmålen 100, 101 och 102 i återhämtnings- och resiliensplanen, lokomotivprojektens andel	1. Slutförd 2. Slutförd 3. Följer tidsplanen ²

	RRF / MF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
Införande av digitala innovationer inom social- och hälsovården (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens — P4C114)	RRF	1. Ökning av den andel av befolkningen som använder e-tjänster inom social- och hälsovården från 26 procent (basnivån 2020) till 35 procent, delmål 139	2019.1.2, 2020.1.3, 2024.3.2	rättvis grön och digital omställning, social och ekonomisk resiliens	Syftet med denna investering är att erbjuda digitala lösningar som stöder utvecklandet av social- och hälsovårdstjänsterna och främjar genomförandet av vårdgarantin.	1. Q4/2025	Tillfredsställande uppnående av delmål 139 i återhämtnings- och resiliensplanen	1. Följer tidsplanen
Reformer Nordisk modell för arbetskraftsservice (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens – P3C1R1)	RRF	1. Ikraftträdande av lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, som reglerar den nordiska modellen för arbetskraftsservice inom serviceprocessen för arbetssökande, delmål 77 2. Ökning av det årliga antalet arbetsintervjuer som gjorts med iakttagande av den nordiska modellen för arbetskraftsservice från 783 070 till 2 000 000, mål 78 3. Integrering av alla fem digitala funktioner som den nordiska modellen för arbetskraftsservice förutsätter i informationssystemet för den offentliga arbetskraftsservicen och i bruktagande av funktionerna, delmål 79	2019.2.2, 2020.2.1, 2023.3.1, 2023.4.6, 2024.3.1	social och ekonomisk resiliens	Syftet med åtgärden är att reformera den offentliga arbetskraftsserviceprocessen.	1. Q2/2022 2. Q2/2024 3. Q4/2023	Tillfredsställande uppnående av delmålen och målen 77, 78 och 79 i återhämtnings- och resiliensplanen.	1. Slutförd 2. Slutförd 3. Slutförd ¹

	RRF / MF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
Slopande av arbetslöshetsdagpenning för tilläggsdagar (den s.k. pensionsslussen) (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens — P3C1R2)	RRF	1. Ikraftträdande av ändringarna av lagen om utkomstskydd för arbetslösa vad gäller avvecklingen av tilläggsdagar inom utkomstskyddet för arbetslösa, delmål 80	2019.2.1, 2020.2.1	social och ekonomisk resiliens	Syftet med reformen är att främja sysselsättningen genom att undanröja faktorer som hindrar äldre personer från att arbeta och minska antalet uppsägningar som uttryckligen riktar sig till äldre arbetstagare.	1. Q2/2023	Tillfredsställande uppnående av delmål 80 i återhämtnings- och resiliensplanen	1. Slutförd
Främjande av genomförandet av vårdgarantin som en del av beredningen av social- och hälsovårdsreformen (Referens i Finlands plan för återhämtning och resiliens — P4C1R1)	RRF	1. Ikraftträdande av den inledande rättsliga ramen om inrättande av välfärdsområden och reform av social- och hälsovården och räddningsväsendet, delmål 133 2. Ikraftträdande av ytterligare lagstiftning som slutför inrättandet av välfärdsområden och reformen av social- och hälsovården och räddningsväsendet, delmål 134 3. Att göra välfärdsområdena funktionsklara och ge dem kapacitet att ta över ansvaret för ordnandet av social-, hälsovårds- och räddningstjänsterna, delmål 134	2019.1.2, 2020.1.1, 2020.1.2, 2020.1.3, 2024.3.2	social och ekonomisk resiliens	Syftet med denna åtgärd är att som en del av beredningen av social- och hälsovårdsreformen förbättra tillgången till social- och hälsovårdstjänster genom att främja genomförandet av vårdgarantin.	1. Q3/2021 2. Q1/2023 3. Q2/2023	Tillfredsställande uppnående av delmålen 133 och 134 i återhämtnings- och resiliensplanen	1. Slutförd 2. Slutförd 3. Slutförd

Anpassning av funktionerna och förfarandena inom de välfärdsområden som inrättats (Kompletterande åtgärd i samband med reformen av Finlands återhämtnings- och resiliensplan P4C1R1)	1. Hörande av intressentgrupperna om relevanta åtgärder för att särskilt i) anpassa personaldimensioneringen inom den slutna vården och ändra personalens specialisering, ii) anpassa klientavgifterna inom hälso- och sjukvården och iii) förtydliga tillämpningsområdet för lagen om funktionshinderservice och bedömningen av dess konsekvenser. 2. Utarbetande av planer som inbegriper i) bättre användning av lokaler och servicenätverk, ii) ökad användning av centraliserad upphandling och iii) ökad konkurrens vid offentlig upphandling för varje välfärdsområde. 3. Ikraftträdande av följande ändringar i lagstiftningen som gäller välfärdsområdenas uppgifter: minimidimensionering av personalen inom serviceboende med heldygnsomsorg (sluten vård) och ändringar i personalens specialisering, klientavgifter inom hälso-	2019.1.2, 2020.1.1, 2020.1.2, 2020.1.3, 2024.3.2	social och ekonomisk resiliens	Syftet med åtgärderna är att garantera skälig tillgång till tjänster samt en sund ekonomisk förvaltning.	1. Q2/2024 2. Q4/2025 3. Q4/2025 4. Q4/2026	Steg 1, 2 och 4 i): Myndigheternas rapportering, steg 3 och 4 ii): Ikraftträdande av relevanta lagstiftningsändringar	1. Slutförd 2. Följer tidsplanen 3. Slutförd 4. Följer tidsplanen
--	--	--	--------------------------------	--	--	---	--

RRF / MF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
	och sjukvården. 4. i) korrigerig av de underskott som uppstått i välfärdsområdena sedan 2023, ii) ökning av tjänsternas verkningfullhet genom rationalisering av tjänsteutbudet inom den specialiserade sjukvården, iii) ikraftträdande av ändringar i lagstiftningen som gäller välfärdsområdenas uppgifter och iv) korrigerig av de underskott som uppstått i välfärdsområdena sedan 2023 och ökning av tjänsternas verkningfullhet.						
Totalreformen av den sociala tryggheten och modellen med en enda förmån (ny åtgärd)	1. Genomförande av konsekvensbedömningen 2. Genomförande av hörandet av intressentgrupper 3. Omröstning om lagstiftningen	2024.1	social och ekonomisk resiliens	Syftet med reformen är att i enlighet med den parlamentariska kommitténs mellanrapport främja genomförandet av totalreformen av den sociala tryggheten i Finland.	1. Q3/2025 2. Q3/2025 3. Q4/2025	Steg 1 och 2: Myndigheternas rapportering, steg 3: Ikraftträdande av lagstiftningen om inrättande av en enda social förmån	1. Följer tidsplanen 2. Följer tidsplanen 3. Följer tidsplanen

	RRF / MF	De viktigaste stegen	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Huvudsakligt mål	Verkställighet	Indikatorer för målet	Läge
Totalreform av utkomststödet (ny åtgärd)		1. Genomförande av konsekvensbedömningen 2. Genomförande av hörandet av intressentgrupper 3. Omröstning om lagstiftningen	2024.1, 2024.3	social och ekonomisk resiliens	Syftet med reformen är att förbättra incitamenten för dem som får utkomststöd att arbeta genom att tydligare än för närvarande koppla utkomststödet förpliktande karaktär till skyldigheterna i fråga om utkomstskyddet för arbetslösa.	1. Q3/2025 2. Q3/2025 3. Q4/2025	Steg 1 och 2: Myndigheternas rapportering, steg 3: Ikraftträdande av lagstiftning som förtydligar beviljandet av utkomststöd	1. Följer tidsplanen 2. Följer tidsplanen 3. Följer tidsplanen

¹⁾ Information om Fenix från oktober 2024, här anges det aktuella läget 31.3.2025

²⁾ På grund av den sena slutmålsrapporteringen föreslås det att tidsplanen senareläggs till Q2/2026 så att den sammanfaller med uppdateringen av Finlands RRP våren 2025.

Tabell 9. Framsteg i fråga om övriga reformer och investeringar

	Landsspecifika rekommendationer	Gemensamma prioriteringar	Läge
Ändringar av arbetslöshetsförmåner, första paketet	Förbättring av incitamenten att arbeta	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Ändringar av arbetslöshetsförmåner, andra paketet	Förbättring av incitamenten att arbeta	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Slopande av förmåner som uppmuntrar till att begränsa tillhandahållandet av arbete	Förbättring av incitamenten att arbeta	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Indexnedskärningar i socialskyddsförmåner	Förbättring av incitamenten att arbeta	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Permanent ökning av antalet nybörjarplatser i utbildning som leder till medicine licentiatexamen	Ta itu med arbetskraftsbristen och kompetensbristen	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Ökning av antalet nybörjarplatser – sjukskötare och lärare inom småbarnspedagogik	Ta itu med arbetskraftsbristen och kompetensbristen	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Ändringar i finansieringsmodellerna för högskolorna – riktande av högre utbildning	Ta itu med arbetskraftsbristen och kompetensbristen	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Säkerställande av tillgången till vård och stärkande av de offentliga finanserna	Social- och hälsovårdsreformen	Social och ekonomisk resiliens	Följer tidsplanen
Stöd för privat hälso- och sjukvård (FPA-ersättningar) – förkortning av vårdköerna och påskyndande av tillgången till vård	Social- och hälsovårdsreformen	Social och ekonomisk resiliens	Slutförd
Säkerställande av långvarig FOU-satsning	Investeringar för att öka tillväxtpotentialen, investeringar i forskning och innovationer	Rättvis grön och digital omställning	Följer tidsplanen
Lindring av beskattningen av arbete för låg- och medelinkomsttagare	Förbättring av incitamenten att arbeta	Social och ekonomisk resiliens	Följer tidsplanen
Sänkning av samfundsskatten	Förbättring av incitamenten att arbeta	Social och ekonomisk resiliens	Följer tidsplanen